

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

**ГОДИШЕН ДОКЛАД НА
РЪКОВОДСТВОТО
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ
ОДИТОРИ И
ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2020 г.

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА НА
„БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ ЕАД
ЗА 2020 г.**

СЪДЪРЖАНИЕ:

1	ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ.....	3
2	ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА.....	4
3	ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА	11
4	ОБЗОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА И БАНКОВИЯ СЕКТОР ПРЕЗ 2020 Г.....	21
5	ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА И ИЗБРАНА ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ	24
6	СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА БАНКАТА	29
7	ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ	32
8	УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА	32
9	КОНТРОЛНА СРЕДА.....	35
10	БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	37
11	МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО.....	37
12	УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА	39
13	СДЕЛКИ С ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА.....	50
14	СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВАТА ГОДИНА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2020 Г.	50
	ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР	55

1 ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Българска банка за развитие ЕАД

Акционерна структура към 31.12.2020 г. - Държавата чрез министъра на икономиката – 99.99945% и Банка ДСК - 0.00055%.

Акционерна структура към датата на одобрение на този доклад: Държавата чрез министъра на икономиката – 100%

Надзорен съвет (НС)

НС към 31.12.2020 г.:	НС към момента на одобрение на ГФО:
<ul style="list-style-type: none"> - Стамен Стаменов Янев – Председател на НС - Митко Емилов Симеонов – Заместник – председател на НС; - Велина Илиева Бурска – Член на НС. 	<ul style="list-style-type: none"> - Валентин Любомиров Михов – председател на НС - Васил Атанасов Щонов - заместник – председател на НС - Стамен Стаменов Янев – член на НС - Митко Емилов Симеонов – член на НС* - Велина Илиева Бурска – член на НС*

* Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021 г., с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Управителен съвет (УС)

УС към 31.12.2020 г.:	УС към момента на одобрение на ГФО:
<ul style="list-style-type: none"> - Николай Димитров Димитров – член на УС и изпълнителен директор - Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор - Панайот Ивов Филипов член на УС и изпълнителен директор 	<ul style="list-style-type: none"> - Крум Георгиев Георгиев – председател на УС - Владимир Рашков Георгиев – член на УС и изпълнителен директор - Цанко Руменов Арабаджиев - член на УС и изпълнителен директор - Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор

Седалище и адрес на управление към 31.12.2020 г.:

гр. София, 1000, район "Средец", ул. "Дякон Игнатий" №1

Регистрационен номер – ЕИК 121856059

Съвместни одитори на Българска банка за развитие ЕАД:

„Делойт Одит“ ООД
бул. „Александър Стамболийски“ № 103
София, п.к. 1303
България
cebgreceptionteam@deloittece.com

„Грант Торнтон“ ООД
бул. "Черни връх" № 26
София, п.к. 1421
България
office@bg.gt.com

2 ИНФОРМАЦИЯ ЗА БАНКАТА

2.1 ГРУПАТА НА ББР

Към края на 2020 г., Финансовата група Българска банка за развитие („Групата“¹ или „Финансовата Група“) включва Българска банка за развитие ЕАД² („ББР“, „Банката“) и нейните дъщерни дружества – Национален Гаранционен Фонд ЕАД („НГФ“), ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС³ („ББР Микрофинансиране“), Фонд за капиталови инвестиции АД (ФКИ) и учредените през 2019 дъщерни дружества – ББР Лизинг ЕАД („ББР Лизинг“) и ББР Факторинг ЕАД („ББР Факторинг“).

2.2 БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

„Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК 121856059, е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието „Насърчителна банка“. Със Закона за Българската банка за развитие (ЗББР), обнародван в Държавен вестник бр. 43 от 2008 г., е променено наименованието на Банката, разширен е и обхватът на дейността ѝ.

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „ББР“. С това решение се дава съгласие

¹ Към края на 2020 г. Банката е едноличен собственик на капитала на ТЦ „Марица“ ЕООД (ТЦМ), като дружеството не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

² На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично акционерно дружество със собственик Българската държава. Правата на едноличен собственик се упражняват от Министъра на икономиката.

³ Наименованието на дружеството Микрофинансираща институция „Джобс“ ЕАД бе променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г..

държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ АД чрез придобиване чрез дарение на всички акции, притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД в капитала на „Българска банка за развитие“ АД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0.000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ АД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

Целите на Българска банка за развитие ЕАД (ББР) са:

1. подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средните предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране;

2. привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната;

3. прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;

4. привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции;

5. привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната.

Като единствената държавна банка в страната, ББР осъществява финансиране по конкретно възложени ѝ от правителството на Република България програми.

Експозицията към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки, следва изискванията и ограниченията на Регламент 575/ 2013/ ЕС, като се отчита ефекта от редуцирането на кредитния риск по ред, определен от Управителния съвет.

Българска банка за развитие ЕАД е кредитна институция, която притежава лиценз № Б25/1999 г. за извършване на банкова дейност от Българска народна банка с последна актуализация на лиценза съгласно Заповед № РД22-2272/ 16.11.2009 г. на управителя на БНБ.

Българска банка за развитие ЕАД предоставя инвестиционни услуги и извършва инвестиционни дейности по чл. 6, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), както и допълнителни услуги по чл. 6, ал. 3 от ЗПФИ въз основа на издадения от Българската народна банка лиценз. Банката не предоставя инвестиционни услуги и дейности по чл. 6, ал. 2, т. 8 и 9 от ЗПФИ – организиране на многостранна система за търговия и организирана система за търговия.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от ЗББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление, като правата на държавата в Общото събрание на акционерите на Банката се упражняват от министъра на икономиката. Членовете на органите за управление на ББР се назначават в съответствие със ЗББР, Закона за кредитните институции, Търговския закон и подзаконовите нормативни актове, приети от Българската народна банка.

През 2020 г. са направени две увеличения на капитала на ББР в съответствие със следните приети от Правителството на Република България актове:

- Постановление № 52 на Министерския съвет от 26 март 2020 г. и Решение № 215 от 27 март 2020 г.;

- Постановление № 134 на Министерски съвет от 18 юни 2020 г. и Решение № 402 на Министерския съвет от 18 юни 2020 г.

На 02.04.2020 г. е проведено извънредно Общо събрание на акционерите на Банката, на което е взето решение за увеличение на капитала с парична вноска на държавата в размер на 700,000,000 лева – чрез издаване на 7,000,000 бр. нови поименни безналични акции с номинална стойност 100 лева всяка.

На 06.07.2020 г. е проведено извънредно Общо събрание на акционерите на Банката, на което е взето решение за увеличение на капитала на Банката с парична вноска на държавата в размер на 140,000,000 лв. - чрез издаване на 1,400,000 бр. нови поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 100 лева всяка.

Към 31.12.2020 г. капиталът на дружеството е в размер на 1,441,773,500 лв. и се състои от 14,417,735 обикновени поименни акции с право на глас, с номинал 100 лева всяка. Към датата на одобрение на доклада целият размер на капитала е внесен, като собствеността на капитала се разпределя както следва: 99.99994% се притежава от българската държава, представлявана от министъра на икономиката, 0.00006% се притежава от Банка ДСК.

Българска банка за развитие ЕАД не е придобивала собствени акции по реда на чл. 187д от Търговския закон (ТЗ) през 2020 г.

Няма придобити, притежавани или прехвърлени от членовете на управителните органи през годината акции на дружеството. Съгласно чл. 6, ал. 4 от ЗББР членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции, и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

2.2.1 Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2020 и през 2021 г.

През 2020 г. и 2021 г., в Банката бяха извършени следните промени в управлението и структурата.

2.2.1.1 Промени в УС на Банката

С Решение на Надзорния съвет на ББР по Протокол № 10 от 06.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР бе избран г-н Живко Иванов Тодоров. Г-н Живко Тодоров бе овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. обстоятелствата бяха вписани в Търговския регистър на 14.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет на ББР по Протокол № 12 от 08.04.2020 г. бе оттеглено овластяването за представляване от главния изпълнителен директор и бе взето решение за освобождаване на г-н Стоян Тодоров Мавродиев като член на Управителния съвет на Банката. обстоятелствата бяха вписани в Търговския регистър на 22.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет по Протокол № 12 от 14.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР бе избран г-н Панайот Ивов Филипов. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър на 24.04.2020 г. Г-н Панайот Филипов бе овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 24.04.2020 г. бе оттеглено овластяването за представляване от изпълнителния директор и бе взето решение за освобождаване на г-н Румен Димитров Митров като член на Управителния съвет на Банката. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 30.06.2021 г. за нови членове на Управителния съвет на ББР са избрани Владимир Рашков Георгиев, Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. С решение на Управителния съвет по протокол № 44/30.06.2021 г. г-н Владимир Рашков Георгиев и г-н Цанко Руменов Арабаджиев са овластени да представляват и управляват Банката като изпълнителни директори. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. Г-н Крум Георгиев Георгиев е избран за председател на Управителния съвет.

На 14.07.2021г. Николай Димитров Димитров и Панайот Ивов Филипов са заличени в Търговския регистър като членове на Управителния съвет.

2.2.1.2 Промени в НС на Банката

С Решение на Общото събрание на акционерите на Банката от 20.08.2020 г. г-н Лъчезар Димитров Борисов бе освободен като член на Надзорния съвет, като бе прието неговото място да заеме г-н Стамен Стаменов Янев. С вписване в Търговски регистър от 26.08.2020 г. бе заличено участието на г-н Лъчезар Димитров Борисов в състава на Надзорния съвет на Банката, като на негово място, с вписване от същата дата е вписан г-н Стамен Стаменов Янев.

С решение на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 25.06.2021г. Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов са избрани за членове на Надзорния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на 07.07.2021 г. Г-н Валентин Любомиров Михов е избран за председател на Надзорния съвет на Банката.

Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

2.2.2 Промяна в структурата на Банката

С решения на УС от 12.05.2020 г., 22.06.2020 г. и 21.08.2020 г., потвърдени от НС с решение от 14.05.2020 г., 29.06.2020г. и от 01.09.2020 г., Банката извърши промени в организационната си структура, както следва:

- Закри звената Главен секретар и Кабинет на УС;
- Прехвърли отдели „Стратегическо развитие и планиране“, „Връзки с обществеността“ и „Концесии“, дотогава подчинени на началник на Кабинет на УС към изпълнителен директор, като Отдел „Стратегическо развитие и планиране“ се трансформира в управление и се преименува на управление „Стратегическо развитие“;
- Отдел „Класифицирана информация“ се трансформира в управление „Класифицирана информация“;
- Отдел „Секретариат“ се отделя от управление „Административно“ на пряко подчинение на изпълнителен директор;
- Длъжността „Длъжностно лице по защита на данните“ (ДЛЗД), част от отдел „Класифицирана информация“, се обособи като отделна длъжност, на пряко подчинение на Изпълнителен директор;
- Създаде ново Управление „Мониторинг и финансови инструменти“.

Към 31.12.2020 г. за целите на разделението на функциите и контрола между изпълнителните директори на ББР структурните единици в организационната структура на банката са групирани в три ресора, като разпределението на ресорите е както следва:

Ресор № 1

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Правно“
- Управление „Информационни технологии“
- Управление „Класифицирана информация“
- Длъжностно лице по защита на данните

Ресор № 2

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Трежъри“
- Управление „Външни програми“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Международни финансови институции и еврофондове“
- Управление „Мониторинг и финансови инструменти“
- Управление „Административно“

- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Сигурност“
- Отдел „Концесии“
- Отдел „Секретариат“
- Управление „Мониторинг и финансови инструменти“.

Ресор № 3

- Управление „Счетоводство“
- Управление „Планиране, анализ и регулации“
- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Стратегическо развитие“
- Отдел „Връзки с обществеността“
- Главен икономист

Разпределението на отговорностите между членовете на УС на ББР е както следва:

- Ресор 1 – г-н Панайот Ивов Филипов, Изпълнителен директор, член на УС
- Ресор 2 – г-н Николай Димитров Димитров, Изпълнителен директор, член на УС
- Ресор 3 – г-н Живко Иванов Тодоров, Изпълнителен директор, член на УС

След извършването на промени в персоналия състав на УС и НС през 2021 г., действащата към момента на одобрение на настоящия отчет организационна структура е следната – организационната структура е обособена в четири направления, които имат следните ресорни членове на УС:

Ресор № 1, със структура, подчинена на г-н Крум Георгиев Георгиев, Председател на УС:

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Класифицирана информация“
- Управление „Сигурност“
- Длъжностно лице по защита на данните

Ресор № 2, със структура, подчинена на г-н Владимир Рашков Георгиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Правно“
- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Отдел „Секретариат“
- Отдел „Концесии“

Ресор № 3, със структура, подчинена на г-н Цанко Руменов Арабаджиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Трежъри“
- Управление „Външни програми“
- Управление „Международни финансови институции и еврофондове“
- Управление „Финансови инструменти“
- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Административно“

Ресор № 4, със структура, подчинена на г-н Живко Тодоров, Изпълнителен директор и член на УС:

- Главен икономист
- Управление „Счетоводство“
- Управление „Планиране, анализ и регулации“
- Управление „Стратегически анализи и развитие“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Информационни технологии“
- Отдел „Връзки с обществеността“

Звено „Вътрешен одит на Групата“ - функцията по вътрешен одит на Групата е независима и в пряка комуникация с НС/УС.

Списъчният състав на Банката в края на 2020 г. е 235 служители.

Българска банка за развитие ЕАД няма открити клонове.

Седалището и адресът на управление на ББР е гр. София 1000, ул. "Дякон Игнатий" № 1.

ББР спазва приложимото българско и европейско законодателство за опазване на околната среда. Групата прави анализ на въздействието върху околната среда на всички проекти, за които това се изисква според приложимата правна рамка. В процеса на реализиране на проектите, Групата на ББР изисква представянето на необходимите разрешения и документи, и стриктно следи за точната реализация на проектите. При наличие на по-строги изисквания относно околната среда, залегнали в договорите за заеми с външни кредитори, Групата изисква спазването на тези по-високи стандарти от своите клиенти и следи за тяхното изпълнение.

По отношение развитие на Човешките ресурси фокусът продължи да бъде насочен към утвърждаване на Групата на ББР като предпочитан работодател, предлагащ конкурентни условия за вътрешното корпоративно развитие, подкрепяйки надграждането на експертните компетентности на служителите и професионалното им израстване. Предвид усложнената епидемична обстановка в страната, свързана с разпространението на COVID-19 и съгласно предписанията на здравните власти се въведоха стриктни мерки за запазване здравето на служителите, включващи създаване на физически защитени работни места, както и широко прилагане на дистанционен режим на работа. По този начин се осигури непрекъсваемост на

работния процес, както и справяне с увеличения обем на работа с цел постигане на най-добрите възможни резултати.

В групата на ББР няма специализирано звено за научноизследователска и развойна дейност и през отчетния период не е извършвана такава.

Финансовото състояние и показатели на ББР са стабилни. Няма нефинансови показатели, стойността на които би повлияла на резултатите от основната ѝ дейност.

3 ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2020 ГОДИНА

3.1 Ключови събития и процеси

3.1.1 Нормативни промени

През 2020 г., като най-съществени промени в регулаторната рамка на Групата на ББР, могат да бъдат посочени следните: „Насоки относно предоставянето и наблюдението на кредити“ (ЕВА/GL/2020/06 от 29 май 2020 г.) (прилагат се от 30.06.2021); Насоки относно управление на риска в областта на ИКТ и сигурността (ЕВА/GL/2019/04) (прилагат се от 30.06.2020); Насоките относно изискванията за докладване на данни за измами съгласно член 96, параграф 6 от ДПУ2 (ЕВА/GL/2018/05) – консолидирана версия, в сила от 1 юли 2020 г.; Насоки относно законодателните и частните мораториуми върху плащанията по кредити, прилагани с оглед на кризата, предизвикана от COVID-19 (ЕВА/GL/2020/02 от 2 април 2020 г.); Насоки ЕВА/GL/2020/08 от 25 юни 2020 за изменение на Насоки ЕВА/GL/2020/02; Пета директива срещу изпирането на пари; нова Наредба № 38 от 21 май 2020 г. за изискванията към дейността на инвестиционните посредници, както и промени в Закона за пазарите на финансови инструменти; Данъчно-осигурителен процесуален кодекс, в сила от 01.01.2020 г. /нова Глава Осем „А“/; Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г. и за преодоляване на последиците; Закон за допълнение на Закона за задълженията и договорите.

3.1.2 Рейтинг

През 2020 г., международната рейтингова агенция „Фич Рейтингс“ осъществи своя редовен годишен преглед и потвърди кредитния рейтинг на Българска банка за развитие ЕАД. В своя следващ преглед през март 2021 г., „Фич Рейтингс“ ревизира перспективата пред дългосрочния кредитен рейтинг на Банката от „BBB“ / стабилна на „BBB“ / положителна. Това е най-високият кредитен рейтинг за българска финансова институция, като за ББР той е лимитиран до рейтинга на суверена – българската държава.

Рейтинг валиден към	Към 31.12.2018 г.	Към 31.12.2019 г.	Към 31.12.2020 г.	Към датата на одобрение на отчета
Дата на изготвяне на рейтинга:	06.12.2018	27.11.2019	14.10.2020 г.	01.03.2021 г.
Дългосрочен Рейтинг (IDR, SRF)	„BBB“	„BBB“	„BBB“	„BBB“
Перспектива	Стабилна	Стабилна	Стабилна	Положителна

Оценката на рейтинговата агенция се базира на надеждната подкрепа на суверена – българската държава, на добрите финансови резултати на ББР, на добрата ѝ капитализация, както и на ролята ѝ в подкрепа на икономическата политика на правителството. Стабилната перспектива показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на кредитния рейтинг.

Стабилната капиталова база допринася съществено за високата капиталова адекватност. ББР е институцията с най-високото равнище на капитализиране в банковата система на България, значително над регулаторния минимум.

На проведеното Общо събрание на акционерите на ББР през месец октомври 2020 г. бяха приети одитираните финансови отчети на институцията за 2019 г. /на индивидуална и на консолидирана основа/, заверени от съвместните одитори "Делойт Одит" ООД и „Грант Торнтон“ ООД. Българска банка за развитие отчете за 2019 г. печалба за разпределение в размер на 11,057 хил. лв. Общото събрание взе решение печалбата на Банката за 2019 г. да бъде разпределена във Фонд „Резервен“.

3.1.3 Информационни технологии

2020 г. беше изключително предизвикателна в условията на глобалната пандемия предизвикана от COVID-19. Една от основните промени за групата на ББР ЕАД беше промяна на бизнес модела от присъствена към работа от разстояние. Основен акцент в работата на ИТ екипите беше подсигуряване на работата на всички бизнес функции и процеси от разстояние и същевременно съблюдаване на максимално високо ниво на информационна сигурност.

ИТ инфраструктурата беше допълнително подсигурена с разширена антивирусна и анти малуеър платформа. През изминалата година бяха автоматизирани редица бизнес процеси в банката и дъщерните дружества и изпълнени множество промени продиктувани от регулаторната среда – промени в SWIFT, автоматизирано AML решение за мониторинг на платежните трансакции, изменения в отчетността към БНБ съгласно изисквания на ЕЦБ. Скоростно бяха изпълнени проекти за въвеждане на решения за дистанционна колаборация между екипите на банката, беше реализиран изцяло нов интернет сайт на Българска банка за развитие ЕАД и дъщерните дружества, както и изцяло нов вътрешен портал. Създадена беше софтуерна платформа за взаимодействие с 12 те банки партньори на ББР ЕАД в програмата за подпомагане с финансов ресурс на фирми и физически лица в условията на COVID-19 кризата.

3.1.4 Комуникации и връзки с обществеността

В областта на вътрешните комуникации през 2020 г. беше развита и подобрена политиката за вътрешни комуникации на Групата на ББР. Банката разпространява ежемесечно вътрешен електронен бюлетин до своите служители, разработен и пуснат в експлоатация бе и нов интранет сайт на групата, в който се поддържат ежедневно специализирани новинарски секции, документи, фотоматериали и други.

През 2020 г. ББР стартира дейности по комуникация и публичност на правителствените мерки за пострадалите физически лица и бизнеса от пандемията COVID-19. Банката създаде

кризисен кол-център, разработи и публикува микропортал с информация за програмите, включително поддържа публичен регистър на подкрепените компании. Скоро след старта на антикризисните програми ББР проведе масирана информационна кампания с ТВ и аудио клипове, както и с PR публикации в различни медийни канали. Банката информира регулярно представителите на медиите и на законодателната власт за напредъка по мерките. Институцията отговаря в кратък срок на запитвания на гражданите, постъпили по мейл, телефон и в социалните мрежи, както и съдейства за решаването на казуси на кандидатите по програмите.

3.2 БИЗНЕС АКЦЕНТИ

През 2020 г. продължи развитието на продуктивния и кредитния портфейл на Банката, както и диверсификацията на източниците на финансиране.

3.2.1 Програма „COSME+“

В края на 2020 г., ББР има сключени споразумения по Програма COSME+ за подкрепа на малкия и средния бизнес с две търговски банки и пет небанкови финансови институции. Програма COSME+ се осъществява с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции за индиректно финансиране на малките и средните предприятия с гаранционно улеснение и контра-гаранция. Програма COSME надгражда Програмата за предприемачество и иновации (EIP), създадена през периода 2007-2013 г. Общият ѝ бюджет е 2,300,000 хил. евро за периода 2014-2020 г. В обхвата ѝ са четири области на подпомагане – подобряване достъпа до финансиране за МСП под формата на капиталови и дългови инструменти; подобряване достъпа до пазарите за МСП в световен мащаб; подобряване на рамковите условия за конкурентоспособност на предприятията и насърчаване на предприемачеството.

Програмата предвижда приоритетно разглеждане на исканията на стартиращи компании и създава облекчения при осигуряване на обезпечението от страна на крайните получатели - МСП.

През 2020 г. по Програма Косме+ са сключени договори в общ размер 26.1 млн. евро. Със средства по Програмата са предоставени 252 кредита в общ размер на 18.8 млн. евро.

3.2.2 Програма „Лизинг лайн“

И през 2020 г. продължи развитието си програмата „Лизинг Лайн“, която е насочена към партньори небанкови финансови институции – лизингодатели, регистрирани в БНБ и осъществяващи финансов лизинг. Програмата е предназначена за кредитиране на лизингови дружества, с цел улесняване достъпа на ресурс за покупка и отдаване на лизинг на активи, използвани в стопанската дейност на малки и средни предприятия. Цената на финансирането е 3 мес. EURIBOR + 2.5%, но не по малко от 2.5%. Лизинговите дружества финансират МСП при максимално ГПР до 6.5%.

През 2020 г. ББР изпълнява Програмата Лизинг Лайн чрез партньорство със 7 лизингови дружества. С тях са сключени договори в общ размер на 22.2 млн. евро. Със средствата по Програмата са финансирани 817 лизингови сделки с обща стойност на закупените активи в размер на 28.2 млн. евро.

И през 2020 г. ББР продължи да осигурява индиректно финансиране към ЧЗС чрез взаимоспомагателните кредитни кооперации, които са вписани в регистъра на БНБ като небанкови финансови институции, които поради конкурентния си бизнес са силно изолирани от достъпен заемен ресурс, предоставян от търговските банки и разчитат предимно на вноски в капитала от страна на членовете си или на чуждестранен капитал. ББР дава възможност за запълване на този дефицит, предвиждайки стартов бюджет на Програмата от 15 млн. лв. и максимален индивидуален он-лендинг лимит към кредитна кооперация в размер на 1.5 млн. лв. за петгодишен период, с много атрактивни лихвени условия и 0% комисиона за управление на финансирането.

По Програмата е сключен един договор с взаимоспомагателна кредитна кооперация от област Пловдив в размер на 1.5 млн. лв. В резултат на това са предоставени 59 кредити на частни земеделски стопани в общ размер на 1,019 хил. лв.

3.2.3 Програма „COSME“

През последния отчетен период ББР продължи партньорствата с банковите и небанкови финансови институции по Програма COSME. Структурирана в рамките на механизма COSME на Европейския инвестиционен фонд, обновената Програма на ББР предлага на банки и небанкови финансови институции до десетгодишно он-лендинг финансиране в евро при лихва от 3M EURIBOR + 1.9% и 60% гаранция (върху главници и договорни лихви до 90 дни) по подделки, представляващи подзаеми и банкови гаранции в полза на МСП. Бюджетът на Програмата е 33,333,333 евро, а максималният размер на експозиция към МСП е 150,000 евро. Максимална годишна лихва по редовна главница по подзаем е до 3M EURIBOR + 5.7% в общия случай или до 3M EURIBOR + 5.7% и 0% комисиона за управление при финансиране на „Проекти със социално въздействие“, поощряващи реализацията на инвестиционни проекти, чиято основна или преобладаваща цел е, чрез бизнеса на търговеца-кредитополучател да се осигурява реална заетост и интеграция на хора с увреждания, младежи без семейства и субекти на детско правосъдие. Максималното общо възнаграждение за поемане на ангажимент по подделка - банкова гаранция е до 2% годишно. Програмата предвижда приоритетно разглеждане на исканията на стартиращи компании и създава облекчения при осигуряване на обезпечението от страна на крайните получатели - МСП.

3.2.4 Програма за оперативен лизинг

През 2020 г. ББР разви продукт за индиректно финансиране на МСП-лизингополучатели по договори за оперативен лизинг с бюджет от 30 млн. евро. По Програмата се предоставят револвиращи кредитни линии, предназначени за покупка на бизнес активи, отдавани на оперативен лизинг на малки и средни предприятия, осъществяващи стопанска дейност и инвестиции в Р. България. Цената на финансирането е 3 мес. EURIBOR + 4%, но не по малко от 3%.

През 2020 г. ББР изпълнява Програмата чрез партньорство с 2 лизингови дружества. С тях са сключени договори в общ размер на 6 млн. евро

3.2.5 Програма „Напред“

Програма Напред стартира през 2015 г. и е предназначена за кредитиране на търговски банки, с цел последващо инвестиционно и оборотно финансиране на микро, малки и средни предприятия. По Програмата ББР гарантира до 30% от формирания по Програмата портфейл от подзаеми (главниците по подзаемите) при допустим Лимит (CAP) на платените суми по поетия гаранционен ангажимент не повече от 20% от гарантирания портфейл или от дълга по он-лендинг финансирането. Цената на финансирането е 3 мес. EURIBOR + 1.90% като банките се задължават да предоставят кредити на малките и средни предприятия при максимален лихвен процент и такса/комисионна за управление до 4.7%.

През 2020 г. ББР изпълнява Програмата Напред чрез партньорство с 3 /три/ търговски банки. С тях са сключени договори в размер на 110 млн. лв.

Към 31 декември 2020 г. дългът на банките - партньори по Програма Напред е 52.9 млн. лв.

Резултатът по Програмата към 31.12.2020 г. е 267 подзаема към МСП в общ размер на 56.7 млн. лв.

В края на 2020 г. ББР пласира нов продукт за индиректно финансиране на малки и средни предприятия Програма БРОД. Бюджетът на Програмата е 20 млн. евро. Цената на финансирането е 6 мес. EURIBOR + 2%, но не по малко от 2%. Партньорите по Програма БРОД финансират МСП при лихвен процент 6 мес. EURIBOR + 5.7% и максимално ГПР до 10%.

През отчетната година ББР финансира една небанкова финансова институция в размер на 2 млн. евро.

3.2.6 Кредитни гаранции анти-COVID-19

Приложението на мерки от страна ББР във връзка с епидемията бе стартирано след процедура по нотификация на държавна помощ към Европейската комисия във връзка с изпълнение на конкретни мерки за подпомагане на икономиката във връзка с епидемията от COVID-19. Предмет на нотификацията беше Мярка 1 – портфейлна гаранция за търговските банки по заеми към МСП. През м. април ББР получи одобрение от ЕК по мярка „ Портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на МСП, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19“ (SA 56933). През ноември бяха нотифицирани изменения в някои параметри на Мярката с цел адаптиране към търсенето на пазара (SA 59499).

През 2020 г. Банката, въз основа на Решения на Министерския съвет на РБ, стана гарант към група български търговски банки за кредити за физически и юридически лица, с цел преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19 (виж Бележка 36 от приложения индивидуален финансов отчет). За тези програми, ББР възприе специална методика за провизиране с оглед спецификата на програмите, профила на клиентите и структурата на свързаните с продуктите ангажименти за входящи и изходящи парични потоци, както следва:

3.2.6.1 Програма за фирми – МСП и междинни предприятия

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Задължението за плащане по гаранциите е на практика безусловно (за кредити допуснати в програмата);
- Гаранциите са на 100% от главницата по заема. Установен е максимален таван на плащанията – първоначално от 30%, а с решение на Министерски съвет таванът е повишен на 50%.
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерии свързани с ефектите от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на юридически лица. Включени са МСП, а с измененията от края на 2020 г. и междинни предприятия.
- Банките имат възможност да включват кредити без обичайно необходимото обезпечение (изисква се 20% покритие на експозициите с обезпечение). Също така, възможно е включването на определен процент вече формирани експозиции, а самоучастието на банките е определено на 20%. Условието предопределят значително по-висок риск от този при обичайни гаранционни програми за бизнеса;
- Към 31.12.2020 г. ББР е поела към търговските банки ангажимент за гаранции в размер на 235,4 млн. лв., а те от своя страна са отпуснали гарантирани кредити за 140 млн. лв. Очакванията са издаването на гаранциите по програмата да приключи през 2021 г. (краен срок към датата на одобрение на документа е 31.12.2021 г.).
- Целия размер на програмата от 500 млн. лв. ще бъде достигнат чрез договаряне с търговските банки на допълнителни гаранционни линии през 2021 г.

При заложените параметри оценките за очакваните развития са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 30% от поетия гаранционен ангажимент, а останалите 70% да бъдат изплатени от кредитополучателите;
- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение)
- Възстановяването на платените по гаранциите суми да възлезе на 35% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията.
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР.

През последното тримесечие на 2020 г. Програмата бе обновена с решение на Министерския съвет (РМС) 979/2020 г., както следва:

- Предоставяните кредити вече са в размер до 1 млн. лв. за МСП и до 2 млн. лв. за големи предприятия;
- Удължен е срокът за включване на кредити в Гарантирания портфейл до 30.06.2021 г. (към датата на изготвяне на този отчет, срокът е повторно удължен, до 31.12.2021 г.);
- Крайният срок за кандидатстване по мярката за микро, малките и средните предприятия е 23.06.2021 г. (към датата на изготвяне на този отчет, актуалният срок е 21.12.2021 г.)

- Променен е процентът на обезпеченост по кредитите от „до 20%“ на „до 50%“, спрямо размера на финансирането;
- Изисква се намаление с поне 80 базисни точки на лихвените проценти по кредитите;
- Удължен е срокът на предоставяната от ББР гаранция – от 5 на 6 години;
- Гаранционното покритие ще обхваща и отпускани от банките инвестиционни кредити;
- Увеличен е лимитът на гаранционни плащания от страна на ББР ЕАД, от 30 % на 50 %.

Към края на м. декември 2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 743,000 хил. лв., като са потвърдени 1,282 бр. кредити за обща сума в размер на 157,127 хил. лв.

3.2.6.2 Програма за физически лица

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Плащанията по гаранциите са на практика безусловни (за кредити допуснати в програмата);
- Гаранциите са за 100% от главницата по заема;
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерия засегнатост от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на физически лица. Това са лица в неплатен отпуск или самонаети лица с намалени приходи. Доходите на кредитополучателите са стресирани и значително по-ниски от обичайните.
- ББР компенсира участващите търговски банки с плащане на годишна база в размер на 1.50% върху размера на поетия гаранционен ангажимент;
- Към 31.12.2020 г. ББР е поела към търговските банки ангажимент за гаранции в размер на 177.2 млн. лв., а те от своя страна са отпуснали гарантирани кредити за 105 млн. лв. Очакванията са издаването на гаранциите по програмата да приключи в началото на 2021 г. (краен срок - С РМС 506/15.07.2021 г. е одобрено удължаване на срока за кандидатстване за кредит на физическите лица „до 31.08.2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити за финансиране от страна на банките - партньори по програмата, което от двете настъпи по-рано“).
- Кредитите са с gratuitен период до две години и срочност до 5 години.

При заложените параметри оценките за очакваните развития са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 40% от поетия гаранционен ангажимент, а останалите 60% да бъдат изплатени от кредитополучателите;
- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение)
- Възстановяването на плащанията по гаранциите суми да възлезе на 25% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията.

- Заплащането на 1.5% към търговските банки е неотменим ангажимент на ББР, който е включен в калкулацията.
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР

Към 31.12.2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 179,860 хил. лв., издадени са 177,162 хил. лв. портфейлни гаранции към търговските банки, като са потвърдени 25,448 бр. кредита към физически лица за обща сума в размер на 106,425 хил. лв.

Към датата на одобрение на доклада, Банката е гарантирала експозиции по двете програми на обща стойност 479,462 хил. лв., като е заделила провизии на стойност 120,308 хил. лв.

3.3 ПРИВЛЕЧЕН РЕСУРС

Политика на ББР е да привлича предимно дългосрочен ресурс за финансиране на кредитната си дейност и по този начин се създава естествен баланс между срочността на актива и пасива. През 2020 г. ББР договори и усвои близо 150 млн. лева от международни финансови институции. Средства са изцяло разпределени по кредити и използвани в подкрепа на българския бизнес.

3.4 СЪБИТИЯ И ПРОЕКТИ В РАЗВИТИЕ

В бъдеще Банката ще продължи да предлага финансиране за оборотен капитал, капиталови инвестиции и експортно финансиране за малкия и среден бизнес. Банката предлага гъвкави и съобразени с пазарното търсене финансови решения, които отговарят на спецификата на кредитополучателя и на финансирувания проект.

3.4.1 Форум на сп. „Euromoney“

През м. януари 2020 г. ББР взе участие в юбилейния икономически форум на сп. Euromoney. По време на 25-то издание на инвестиционния форум се разгледаха макроикономическите перспективи за Централна и Източна Европа за 2020 г. и дългосрочните приоритети за финансиране на устойчиво икономическо развитие в страните от региона. Особено внимание беше отделено на „Зелената сделка“ на Европейската комисия за финансиране на „зелени“ компании от ново поколение и еко иновации. ББР беше домакин на семинар, посветен на инвестициите в България, който се проведе под надслов „Invest in Bulgaria – expand in Europe“ и в който участваха висши банкери и финансисти от редица европейски институции. Семинарът представи инвестиционната среда в страната, приоритетите за развитие на устойчиво финансиране и възможностите за бъдещ растеж и интеграция в региона.

3.4.2 Инициатива „Три Морета“

Инициативата „Трите морета“ (Черно, Адриатическо, Балтийско) има за цел засилването на инвестиции, връзки и сътрудничество – политическо и финансово, между страните-членки в региона. Това е публично-частен финансов инструмент, чиято цел е да допълва финансирането от структурните и други фондове на Европейския съюз. Още от края 2019 г. ББР получи покана от

Министерство на икономиката за участие в среща на държавите-участнички в инициативата с цел учредяването на процес на оперативно взаимодействие на правителствено равнище, с оглед преминаване към практическа реализация на приоритетните проекти в областта на транспортната, енергийна и дигитална инфраструктура. С Решение №613 от 2 септември 2020 г. Министерски съвет на Република България одобри участието на ББР в Инвестиционния фонд към инициативата „Трите морета“. През м. декември 2020 г. е подписано Споразумение за записване на акции (Subscription Agreement Relating to Three Seas Initiative Investment Fund S.A. SICAV – RAIF) между ББР и Фонда, с което ББР официално става акционер Клас А във Фонда.

3.4.3 Програма „InvestEU“

Програма „InvestEU“ предвижда единен европейски механизъм за подкрепа на инвестициите за новия програмен период 2021-2027 година. Програмата се базира на успешния опит от приложението на ЕФСИ и настоящите инструменти на ЕК. Програмата „InvestEU“ ще предоставя гаранция от бюджета на ЕС, която ще подкрепя финансови продукти, предоставени от прилагашите Програмата партньори. В началото на декември 2020 г. е постигнато Споразумение от съзаконодателите относно Програма InvestEU и определен бюджет. Средствата ще бъдат разпределени в четири политически „прозореца“ (области), в които ще се разработват финансовите продукти: 1) устойчива инфраструктура; 2) научни изследвания, иновации и цифровизация; 3) МСП; 4) социални инвестиции и умения. След полученото през септември 2019 година одобрение от Комисията, че ББР е допустима и може да бъде Прилагаш партньор по InvestEU, ББР започна извършването на Стълбовата оценка от независим одитор. В края на 2020 г. ББР е пред успешно приключване на Стълбовата оценка (Pillar Assessment) като задължителна стъпка и условие за кандидатстването с финансов/и продукт/и по Програмата. Успоредно се работи и по финансов продукт, с който да се кандидатства за подкрепа по Програмата.

3.4.4 Пан-европейски гаранционен фонд

Пан-европейския гаранционен фонд бе създаден през втората половина на 2020 година с участието на страни-членки на ЕС на доброволен принцип, вкл. България. За формирането на бюджета на Фонда страните-членки внасят вноска, пропорционална на тяхното участие в капитала на ЕИБ. Предлаганите продукти са в две направления: 1) гаранции и контрагаранции за малък бизнес, МСП и здравеопазване и 2) финансиране на дялов капитал в частни фондове. Три дружества от Групата на ББР са изразили интерес за участие в Пан-европейския гаранционен фонд. ББР изпрати искане за участие за директна гаранция без лимит.

3.4.5 Механизъм „Свързана Европа“

В края на 2019 г. ББР получи одобрение от Комисията за участие като Прилагаш партньор по улеснението Свързана Европа (Connecting Europe Facility – Transport Blending Facility), по което проектите ползват грант от Европейската Комисия и банково финансиране, в случая от ББР. През 2020 г. бе подписано споразумението за администриране, в резултат на което ББР е прилагаш партньор по улеснението за България.

3.5 ПРИМЕРИ ЗА УСПЕШНО РЕАЛИЗИРАНИ ПРОГРАМИ И ПРОЕКТИ

3.5.1 Българска банка за развитие ЕАД – програми с национално значение

И през 2020 г. Българска банка за развитие ЕАД продължи да предоставя финансиране по приетата с Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на Р. България - Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата). Тя е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, осигурявайки по-добри условия на живот на гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда. Изпълнението на мерките за енергийна ефективност в жилищните сгради се очаква да допринесе за по-високо ниво на енергийната ефективност и намаляване на разходите за енергия, подобряване на експлоатационните характеристики, удължаване на жизнения цикъл на сградите и осигуряване на жизнена среда в съответствие с критериите за устойчиво развитие. Програмата има значителен екологичен ефект - по експертна оценка в резултат на Програмата очакваното намаление на емисии на въглероден диоксид е оценено на 319,000 tCO₂/година, а икономията на енергия – 726,000,000 кВтч/година. Икономическият ефект е свързан и с предоставяне на повече възможности за икономическа активност на бизнеса – проектантите, строителен бранш, фирми за технически обследвания, фирми за обследвания за енергийна ефективност, производители на материали и др. – както и участие в изпълнението на Програмата на малки и средни фирми от цялата страна. Програмата постигна и социален ефект чрез подобряване на условията за живеене в сградите, намаляване на разходите за енергия, осигуряване на допълнителна заетост, установяване на традиции в управлението на многофамилни жилищни сгради, повишаване на обществената осведоменост за начините за повишаване на енергийната ефективност. Дейностите по Програмата се осъществяват на цялата територия на Република България в рамките на 265 общини. Заделеният финансов ресурс от държавния бюджет по Програмата е в размер на 2 млрд. лв.

3.5.2 Финансирани от Банката проекти

Микропредприятие, спечелило редица международни награди през годините за стартиращ бизнес и иновации. Дружеството притежава продукт и всички патенти за него – надуваема снегоходка, който се характеризира с това, че е лек, компактен и изключително адаптивен. Може да се използва за всякакви видове зимни спортове и дейности – ски, сноуборд, катерене, параглайдинг и сноукайтинг. В допълнение, поради качеството и издръжливостта на продукта, снегоходките могат да бъдат използвани и от планинските спасителни и аварийни служби, за редица експедиции и са одобрени от НАТО за използване в армията.

Компанията също така разработва прототип на иновативен продукт без прецедент на световния пазар на базата на технологията на надуваемите снегоходки – надуваема носилка-шейна. Продуктът ще намери своята пазарна реализация сред различните видове спасителни служби, армия, спешна медицинска помощ, гражданска защита, както и всички други правителствени, публични и частни организации, предоставящи медицински услуги на населението, спасяване при бедствия, аварии и катаклизми и безопасно транспортиране на пострадали до лечебни заведения. Редица от партньорите на дружеството като армиите на различни държави, спасителни служби и гражданска защита, вече проявяват интерес към

продукта, като заместител на конвенционалните носилки, но съчетаващ в себе си по-добри качества като компактност, лекота, по-добро обезопасяване на пострадалия, по-добра пригодност за използване в различни условия и по-висока здравина и издръжливост на големи по интензитет и различни по характер натоварвания. На практика снегоходките и носилката са иновативни продукти, които нямат конкуренция.

Финансиран инвестиционен проект по договор с ДФЗ в процес на успешна реализация. Проектът е по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020 г.

Инвестицията е насочена към **разширяване и модернизация на производствената дейност.** За тази цел се изгражда хладилна база за съхранение на млечни продукти с цех за разфасовка на млечни продукти и технологична модернизация на производствените мощности на съществуващо предприятие. Целта е модернизиране на производството, въвеждане на нови процеси и технологии, подобряване на качеството на продуктите, подобряване на енергийната ефективност на предприятието и осигуряване на допълнителна заетост.

Дружество с предмет на дейност търговия с медицински изделия, апаратура, оборудване и материали, използвани в областта на дерматологията, физиотерапия и козметика. С отпуснатото финансиране е извършен довършителен ремонт на недвижим имот и оборудване на същия с модерна апаратура. Целта е изграждане на високотехнологичен медико – козметичен център. Дружеството също така организира изложения и обучение на специалисти за ползване и прилагане на различни медицински изделия. С реализация на инвестицията и увеличение на работната база на козметичния салон, се очаква нарастване броя на участниците в обучителната дейност в сферата на козметичните услуги. Фирмата има сключен договор с водещ производител на Криосауна Space Cabin за дистрибуция в България.

4 ОБЗОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА И БАНКОВИЯ СЕКТОР ПРЕЗ 2020 Г.

С цел ограничение на разпространението на COVID-19, през пролетта на 2020 г. България въведе извънредно положение, което продължи от 13 март до 13 май. В следствие в действие останаха отделни противоепидемични мерки. През есенните месеци увеличението на броя на нови случаи доведе до въвеждането на допълнителни мерки в края на октомври и засилване на ограниченията през ноември 2020 година.

През 2020 г. пандемията обърна траекторията на растеж и ни вкара в рецесия - по предварителни данни на Националния статистически институт (НСИ) брутният вътрешен продукт (БВП) на България за 2020 г. намалява в реално изражение с 4.2% спрямо 2019 година, а средната стойност на ЕС-27 отбелязва спад с 5.9%. Секторите с най-значителен спад в добавената стойност през 2020 г. са: културата, спорта и другите развлекателни дейности (15.5%) и търговията, транспорта и туризма (11.9%). Финансовите и застрахователните дейности отчитат ръст от 2.5%, а секторът на информационните технологии и далекосъобщения – 0.6%. Публичният сектор се оказва буфер, компенсиращ донякъде свиването на частния сектор – добавената стойност в

държавното управление, включително образование, здравеопазване, социални дейности и др., отбелязва ръст от 5.9%.

Износът през 2020 г. се свива с 6.3%, или с 3.68 млрд. лв. до 54.8 млрд., показват окончателните данни на НСИ. За този спад до голяма степен е отговорен сривът на цените на петрола и по-слабото търсене на горива, което понижава продажбите на български горива в чужбина с 54% до 2.55 млрд. през миналата година. Вносът също намалява - с 8.9% за годината до общо 60.1 млрд. лв. И тук понижението се дължи предимно на горивата, но фактор са и по-слаби покупки на автомобили от чужбина (с 20% надолу). Така търговското салдо остава отрицателно, но минусът се свива - от -7.53 млрд. лв. през 2019г. на -5.3 млрд. през 2020 година. Потокът на влезлите в България преки чуждестранни инвестиции (ПЧИ) за 2020 г. е положителен в размер на 2.3 млрд. евро, като се увеличава с 633.4 млн. евро спрямо този през 2019 година. Така обемът на инвестициите нараства с 38.6% на годишна база, показват данните на Българската народна банка (БНБ).

Противоепидемичните мерки доведоха до ръст в безработицата през 2020 година. Според НСИ, коефициентът на безработица се увеличава с 0.9% в сравнение с 2019 г. и достига 5.1%. Данни от Агенцията по заетостта обаче показват, че новорегистрираните безработни за 2020 година са 414,574, което е с 36.8% повече от регистриралите се безработни в бюрата по труда през 2019 година. МФ прогнозира ниво на безработица от 5.2% в края на 2021 г. и понижение до 4.6% в края на 2022 г. и запазване на това ниво през 2023 година.

Инфлацията се забави през 2020 година, като по данни на НСИ средногодишната инфлация за периода януари - декември 2020 г. спрямо периода януари - декември 2019 г. е 1.2%. През миналата годината най-съществен ръст в цените се наблюдава в секторите – Хранителни продукти и безалкохолни напитки (5.1%), Образование (3.6%) и Разнообразни стоки и услуги (3.1%). Най-значим спад се наблюдава при сектор Транспорт (5.0%). Очакванията на Европейската централна банка (ЕЦБ) са, че инфлацията ще се повиши до малко над целевото ниво от 2% тази година, а през 2022 година ще спадне до 1.7%.

4.1 БАНКОВ СЕКТОР

По-ниска икономическа активност и среда на ограничителни мерки белязаха 2020 година. Дейността на банковият сектор се осъществява в условията на ниски и отрицателни лихвени проценти, увеличени обезценки, по-ниски приходи от такси и комисиони, забавяне на темпа на ръст на кредитирането в условията на COVID-19 и намаляващи печалби. През 2020 г. обаче българският лев беше включен във валутния механизъм (ERM II) – важен етап по пътя на присъединяване на страната към еврозоната. Считано от 1 октомври 2020 г., България, заедно с присъединяването към Единния надзорен механизъм и началото на тясното сътрудничество между БНБ и Европейската централна банка, се присъедини и към Единния механизъм за реструктуриране. Пет банки, определени като значими, преминаха към прекия надзор над ЕЦБ, което предполага множество нови ангажменти за тях.

Към 31 декември 2020 г. в България оперират 25 банки, като шест от тях са клонове на чуждестранни банки. Общата сума на активите на банковата система нараства с 8.6% на годишна база до 124 млрд. лева. Петте най-големи банки, които, според класификацията на Управление

„Банков надзор“ на БНБ, попадат в т.нар. първа група банки, формират 62.1% от общия размер на активите в банковата система, колкото бе и към края на 2019 година. Банките от втора група бележат намаление от 30.4% от 34.7% преди година, а този на трета група, в която влизат клоновете на чуждестранните банки, остават без промяна – 3.2%.

Печалбата след данъци на банковата система към края на декември е 814.6 млн. лв. и отбелязва годишно намаление от 860.4 млн. лв. (51.4%). Динамиката на печалбата се дължи на извършените разходи за обезценка и начислени провизии, промяната на кредитната активност, по-ниските приходи от такси и комисиони, ниските лихвени проценти, управлението на разходите за дейността и качеството на кредитния портфейл, както и някои еднократни ефекти.

2020 г. за банковия сектор се характеризира със забавяне в темпа на прираст на кредитирането, увеличение на депозитите, включително с предпазна цел, и намаляване на необслужваните кредити, на фона на ниските лихвени проценти и предизвикателствата, породени от влиянието на пандемията от COVID-19, перспективите пред икономиката и регулаторната среда. Депозитите, привлечени от банките, продължават да нарастват. В края на 2020 г. общата сума на депозитите в банковата система достига 93.4 млрд. лв., като отбелязват годишен ръст от 9.7%, на фона на ниските лихвени проценти по депозитите. Прирастът на спестяванията през 2019 г. също беше 9.7% на годишна база. През 2020 г. общата сума на кредитите за неправителствения сектор (нефинансови предприятия и домакинства), отчитани като салда, според паричната статистика на БНБ, забавя своя растеж до 4.2% на годишна база (при 7.4% през 2019 г.) до 58.87 млрд. лв. от 58.52 млрд. лв. година по-рано.

Към края на 2020 г. необслужваните кредити, като дял и като абсолютна стойност, продължават да намаляват, спрямо 2019 година. Към 31 декември 2020 г. обемът на необслужваните кредити (с просрочие над 90 дни; без централни банки и кредитни институции) спада до 3.322 млрд. лв. от 3.935 млрд. лв. Делът на необслужваните кредити средно за банковата система спада до 4.78% от 5.94%, колкото бе в края на 2019 г., според изчисления на базата на данни от управление „Банков надзор“ на БНБ. При нефинансовите предприятия делът на необслужваните кредити се понижава до 5.29%, в сравнение с 6.80% година по-рано.

В края на второто тримесечие на 2021 г. съотношението на базовия собствен капитал от първи ред (т.нар. СЕТ 1) за цялата банкова система бележи лек спад до 21.96% от 22.10%, колкото бе в края на второто тримесечие на 2020 г. Отношението на ликвидно покритие (LCR) нараства до 272.5% от 258%, колкото беше в края на второто тримесечие на 2020 г. Делът на необслужваните кредити към края на юни 2021 г. остава под границата от 5% (без централни банки и кредитни институции; над 90 дни). Въпреки че нивото на необслужвани кредити е над средното за ЕС, характерна за банковата система в България е по-високата степен на покритие с обезценка на brutните необслужвани кредити, в сравнение със средното ниво за страните от ЕС.

Данните затвърждават оценката за висока устойчивост на българската банкова система, дори в условията на криза, породена от COVID-19. Секторът продължава да се характеризира със значителен капиталов излишък, над регулаторните изисквания за съотношенията на капиталова адекватност и ликвидно покритие, включително, в сравнение със средните стойности за ЕС и еврозоната.

5 ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА И ИЗБРАНА ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ

5.1 РЕЗУЛТАТИ ОТ ДЕЙНОСТТА И ФИНАНСОВО СЪСТОЯНИЕ

Българска банка за развитие ЕАД продължава да работи активно върху поставените ѝ цели, като поддържа високи нива на ликвидност и капитализация. С началото на пандемията от COVID-19, на Банката бяха възложени нови задачи, главно за осигуряване на средства на пострадалите от периодите на локдаун български предприятия, както и физическите лица със значително намалели или липсващи доходи. Тези мерки, намалената икономическа активност, спада на номиналните лихви, както и временният мораториум върху изплащането на задължения, въведен от членките на Асоциацията на българските банки и одобрен от БНБ, доведе и до значителни промени във оперативните ѝ резултати, както следва:

Всеобхватен доход за 2020 г. и 2019 г.

Всеобхватен доход	2020 г.	2019 г.	Годишно изменение
Нетен лихвен доход	58,610	61,433	(4.6%)
Нетни приходи от такси и комисиони	1,117	1,931	(42.2%)
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	457	421	8.6%
Нетна печалба от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	2,432	3,687	(34.0%)
Общи и административни разходи	(33,396)	(26,320)	26.9%
Други доходи от / (разходи за) дейността	1,232	911	35.2%
Оперативна загуба/ доход преди обезценка и провизии	30,452	42,063	(27.6%)
Разходи за обезценки и провизии	(261,659)	(29,001)	802.2%
(Загуба)/Печалба преди данъци	(231,207)	13,062	неприложимо
Приход от/(Разход за) данък върху печалбата	352	(2,005)	неприложимо
Нетна (загуба)/печалба за годината	(230,855)	11,057	неприложимо
Актоерски печалби/(загуби) по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци	14	(48)	неприложимо
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталовите финансовите активи, оценявани по справедлива стойност	(77,858)	-	неприложимо
Нетна промяна в справедливата стойност на дългови финансови активи отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(2,089)	6,128	неприложимо
Общ всеобхватен доход	(310,788)	17,137	неприложимо

2020 г. премина под знака на отрицателните лихви. Забраната за изплащане на дивиденди, както и значителните касови наличности в банковата система предопределиха лихви по междубанковите депозити, както и лихви по репо-сделките в размери близки до тези, определени от БНБ за салда над 105% от минималните задължителни резерви. Като следствие на значителните постъпления за ББР през 2020 г. – главно увеличението на капитала с общо 840 млн. лв., свързано с мерки за преодоляване на последствията от пандемията от COVID-19 – ББР управляваше значителни по размер касови наличности, което доведе до депозиране на значителни по размер свръхрезерви в БНБ и отчитане на значителни по размер разходи за отрицателни лихви по свръхрезерва.

Лихвеният приход за 2020 г. е в размер на 78,417 хил. лв. (за 2019 г.: 72,855 хил. лв.) или увеличение с 7.6% спрямо предходната отчетна година. Ръстът е в резултат на нарасналия обем на кредитните вземания при финансирането на корпоративния бизнес в директния кредитен портфейл, независимо от спада на номиналните лихви. Лихвените разходи също бележат ръст, като размерът им за 2020 г. е 19,807 хил. лв. спрямо 11,422 хил. лв. за 2019 г., или ръст от 73.4%. Този ръст се дължи главно на нарасналия обем привлечени средства от международни финансови институции за финансирането дейността на Банката, както и на значимите по обем отрицателни лихви платени по касовите наличности в БНБ, или реализирани на междубанковия пазар, в репо сделки и на пазара на държавни съкровищни облигации. В резултат на реализираните за 2020 г. лихвени приходи и разходи е отчетен нетен лихвен доход за финансовата 2020 г. с 4.6% по-нисък в сравнение с 2019 г., като стойността му възлиза на 58,610 хил. лв. (за 2019 г.: 61,433 хил. лв.).

Нетните приходи от такси и комисиони възлизат на 1,117 хил. лв., в сравнение с 1,931 хил. лв. отчетени за календарната 2019 г., което представлява спад от 42.2%.

Нетната печалба от финансови активи, отчетани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход за 2020 г. отбелязва спад на годишна основа до 2,432 хил. лв. спрямо отчетни 3,687 хил. лв. за финансовата 2019 г.

Към 31.12.2020 г. общите и административни разходи, включително разходи за амортизация, възлизат на 33,396 хил. лв. и са по-високи с 26.9 % от разходите за 2019 г. (към 31.12.2019 г.: 26,320 хил. лв.). Към края на 2020 г. общите и административни разходи са с 15.8% под планираните за периода в Бюджет 2020, като съотношението разходи/оперативен доход преди обезценка в края на 2020 г. е на ниво близко до средната годишна стойност през 2020 г. за банковата система.

Към 31.12.2020 г., финансовият резултат на Българска банка за развитие ЕАД след данъци е загуба в размер на 230,855 хил. лв., в сравнение с печалба 11,057 хил. лв. за предходната отчетна година. Спадът в отчетения финансов резултат се дължи на значително по-високия размер на начислените разходи за обезценки по кредитни експозиции в размер на 136,975 хил. лв. за 2020 г. и начислени провизии по гаранционните програми анти-COVID-19 в размер на 120,308 хил. лв.

Финансово състояние към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г.

Финансово състояние	Към 31.12.2020 г.	Към 31.12.2019 г.	Годишно изменение
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	496,268	250,619	98.0%
Вземания от банки	478,181	339,248	41.0%
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	1,904,990	1,821,671	4.6%
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в Друг всеобхватен доход	635,770	542,119	17.3%
Инвестиции в дъщерни дружества	167,705	109,488	53.2%
Дълготрайни активи	62,636	36,955	69.5%
Други активи	71,819	46,991	52.8%
Общо активи	3,817,369	3,147,091	21.3%
Пасиви			
Депозити от кредитни институции	1,238,904	1,211,937	2.2%
Привлечени средства от международни институции	1,127,315	1,134,049	(0.6%)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	8,155	7,877	3.5%
Други привлечени средства	16,932	17,119	(1.1%)
Други пасиви	127,832	7,090	1,703.0%
Общо пасиви	2,519,138	2,378,072	5.9%
Собствен капитал			
Емитиран капитал	1,441,774	601,774	139.6%
Неразпределена печалба/(Натрупана загуба)	(230,855)	11,057	неприложимо
Преоценъчен резерв от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(67,764)	12,183	неприложимо
Други резерви	155,076	144,005	7.7%
Общо собствен капитал	1,298,231	769,019	68.8%
Общо пасиви и собствен капитал	3,817,369	3,147,091	21.3%

Към 31.12.2020 г., размерът на активите на Банката възлиза на 3,817,369 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 3,147,091 хил. лв.), представляващ ръст от 21.3% спрямо предходната година.

Този ръст се дължи основно на дейностите на Банката свързани с програмите анти-COVID-19, ръста на кредитния портфейл и придобиването на дял от Първа инвестиционна банка АД, в изпълнение на правителствен мандат.

5.2 КРЕДИТНА ДЕЙНОСТ

През 2020 г., Банката продължи активно да развива своята дейност, подкрепяйки българския бизнес, като продължи да поддържа диверсификация на отраслова структура на кредитния си портфейл. По-голяма динамика се наблюдава в относителните дялове в кредитния портфейл на следните сектори и подсектори: „Държавно управление“ (увеличение със 111%); „Промишленост – производство и разпределение на енергия (ръст от 51%)“; „Търговия“ (нарастване с 38%), Транспорт (увеличение от 10%), както и при „Промишленост - други производства“ (намаление с 18.5%) и „Строителство“ (намаление със 7.5%).

Кредитната дейност на ББР се изразява, както в директно предоставяне на заемни средства, така и във финансиране посредством програми за кредитиране на търговски банки, които с получените средства предоставят кредити на МСП и селскостопански производители, или т.нар. он-лендинг.

Към края на 2020 г. финансовите активи, отчетани по амортизирана стойност са в размер на 1,904,990 хил. лв. и бележат ръст от 4.6% (към 31.12.2019 г.: 1,821,671 хил. лв.). Най-голям дял в увеличението има нарастването на стойността на предоставените кредити и аванси, които към 31.12.2020 г. възлизат на 1,845,236 хил. лв. (спрямо 1,652,900 хил. лв. към 31.12.2019 г. или ръст от 11.6% за отчетната 2020 г.)

5.3 НАЦИОНАЛНА ПРОГРАМА ЗА ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ НА МНОГОФАМИЛНИ ЖИЛИЩНИ СГРАДИ (НПЕЕМЖС)

НПЕЕМЖС стартира през 2015 г. Към края на 2020 г. общият размер на договореното финансиране по подписаните договори е 1,961,588 хил. лв. (за сравнение с края на 2019 г. – 1,950,074 хил. лв.). Обектите, за които са сключени договори за целево финансиране с Банката са общо 2,022. До края на 2020 г., приключените кредити по Програмата, по които МРРБ е превело суми към ББР ЕАД са за 1,878 сгради. Усвоеният размер възлиза на 1,925,337 лв., а бруто вземанията по кредити с натрупани лихви възлизат на 57,975 хил. лв. (към 31.12.2019 г. – 145,140 хил. лв.). От началото на програмата до края на 2020 г. по НПЕЕМЖС са погасени общо 1,891,482 хил. лв. със средства от държавния бюджет, като погасената сума представлява погасяване по главница за 1,868,561 хил. лв. и изплатени лихви по приключили договори в размер на 22,921 хил. лв.

5.4 ПРОГРАМИ АНТИ-COVID-19

С решение № 257 от 14 април 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19, с бюджет до 300 млн. лв.⁴, предложена от ББР, като

⁴ Съгласно РМС № 194 /05.03.2021 г., „Българската банка за развитие“ АД получи правото да увеличи с до 100 млн. лв. размера на гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се („Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19“) за сметка на бюджета на Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от

обезпечаването на програмата ще бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на Банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г. Програмата за гарантиране на безлихвени кредити цели да подпомогне служителите в неплатен отпуск и самоосигуряващите се лица, които временно не могат да полагат труд в условията на извънредно положение.

Параметрите по програмата бяха допълнително изменени с цел повишаване ползите в интерес на засегнатите от пандемията лица с ПМС 910/10.12.2020г. Те имат възможността да получат безлихвени заеми до 6,900 лева, които се отпускат наведнъж или на траншове. Максималният срок на погасяване е 5 години, с минимум 6 месеца и максимум 24 месеца гратисен период. По заемите не се дължат такси, комисиони и неустойки.

С решение № 310 от 7 май 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, предложена от ББР, с бюджет до 500 млн. лв., като обезпечаването на програмата да бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г. Гаранционната програма, която е част от правителствените антикризисни мерки, е с бюджет до 500 млн. лв. В нея могат да бъдат включени компании от всички сектори, като се очаква от мярката да се възползват предимно фирми от най-засегнатите области – търговия, услуги, транспорт и логистика, туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, и други.

5.5 ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

Привлечените средства от международни институции в края на 2020 г. съставляват 49.2% в структурата на пасива и възлизат на 1,238,904 хил. лв., в сравнение с 1,211,937 хил. лв. в края на 2019 г. Изменението през 2020 г. в размер на 27 млн. лв. спрямо края на 2019 се обуславя от усвояване на целия договорен ресурс в размер от 147 млн. лв. (75,000 хил. евро) през първото тримесечие на 2020 г. по подписано финансово споразумение с Индустриалната и търговска банка на Китай и от договорени погашения по подписани заеми за суми в размер на 120 млн. лв.

5.6 УВЕЛИЧЕНИЕ НА КАПИТАЛА

През 2020 г. основният акционерен капитал на Банката е увеличен от 601,774 хил. лв. в края на 2019 г. до 1,441,774 хил. лв. към 31.12.2020 г.

През месец март 2020 г. бяха одобрени промени по бюджета на Министерства на икономиката за 2020 г. с оглед необходимостта от предприемане на спешни мерки за преодоляването на икономическите последици от разпространението на COVID-19. На 02.04.2020 г. бе проведено извънредно Общо събрание на акционерите на ББР и бе взето единодушно решение за увеличение на капитала със 700,000 хил. лв. чрез парична вноска от страна на Държавата чрез Министерства на икономиката при условията и реда на чл. 195 във

извънредната ситуация и епидемията от Covid-19. Тана възможностите за поемане на гаранционни ангажименти по Гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се бе увеличен до 300 млн. лв.

връзка с чл. 194, ал. 4 от ТЗ., с издаване на 7,000,000 броя нови поименни безналични акции с право на глас с номинална/емисионна стойност от 100 лева всяка.

През месец юни 2020 г. с решение № 402 от заседание на Министерският съвет се взе решение Държавата чрез Министерството на икономиката да увеличи акционерното си участие в капитала на ББР чрез парична вноска на обща стойност от 140,000 хил. лв.

Към края на 2020 г. размерът на увеличеният регистриран капитал е изцяло внесен.

6 СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ НА БАНКАТА

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката и дружествата взаимодействат интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността са пред-експортно, експортно и мостово финансиране. Резултатите от дейността ѝ, за разлика от традиционните търговски банки, се измерват не чрез реализираната печалба, а чрез ползата от подкрепените МСП и проекти, чрез допълнително добавена стойност за ускоряване на активността им и нарастване на приходите им.

ББР и дъщерните ѝ дружества функционират в условията на прозрачност и прилагат най-добрите практики в управлението и банковата дейност. С кредитната си дейност, Банката цели да достигне сектори на икономиката и кредитополучатели, които изпитват затруднен достъп до финансиране и получаване на финансиране, като предоставя финансови решения и продукти за преодоляване на пазарните несъвършенства.

В изпълнение на мисията си ББР подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал, финансиране на публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо национално или регионално значение, вкл. инфраструктурни проекти и др.

Разпространението на пандемията от Covid-19 парализира бизнеса и оказва силен негативен ефект върху световната икономика. За справяне с негативните ефекти и бизнес очакванията от началото на март 2020 г. правителството предприе мерки, които насочват финансов ресурс директно в икономиката. ББР пое изпълнението на два правителствени мандата след като капитала ѝ бе увеличен със 700 млн. лв.: специален мандат за гаранционни програми с бюджет от 200 милиона лева и антикризисна програма с бюджет от 500 млн. лв. за портфейлни гаранции за бизнес кредити. Програмите се реализират с участието на търговските банки-посредници, които отпускат 6-годишни заеми и кредити без такси, комисионни и неустойки за обслужването им.

Основен принцип в дейността на ББР е да не допуска изкривяване на конкуренцията и изместване на традиционните търговски банки от пазара. Като компенсират съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и клиенти, ББР и дъщерните ѝ дружества

допринасят за коригиране на рисковия им профил и допълнително съдейства за нарастване на банковото посредничество и ръст на кредитните обеми в икономиката.

Стратегическите цели на Българска банка за развитие са:

- Да подпомага икономическия ръст чрез подкрепа на региони и сектори с констатиран пазарен недостиг и потенциал за растеж;
- Да подпомогне МСП бързо да преодолее кризата като балансира между различните секторни приоритети и националните икономически приоритети и програми, утвърдени от правителството;
- Да стимулира икономическата активност на инвеститорите за модернизация на материалната и технологична база и повишаване на конкурентоспособността на икономиката;
- Да подпомага икономическия ръст чрез финансиране, в т.ч. синдикирано, на мащабни, стратегически или инфраструктурни по характер проекти и инвестиции;
- Да подкрепя развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан потенциал;
- Да улеснява, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;
- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика.

При планиране и изпълнение на оперативните си цели ББР ще запази двата подхода за подкрепа на МСП сектора в страната – чрез директното кредитиране и чрез индиректни програми посредством търговските банки. ББР следва принципите на разумна оценка на рисковете от дейността и адекватно управление на тези рискове.

По отношение на директното кредитиране, Банката ще доразвие фокусирани продуктови линии, свързани с подкрепата на МСП. За изпълнение на целите, приоритети ще са пред-експортно, експортно и мостово финансиране. Традиционно, ББР ще продължи да предоставя финансиране за малкия и среден бизнес с по-дългосрочен период на кредитиране и облекчени законосъобразни изисквания към обезпеченията по кредитите.

Банката счита, че в условия на висока ликвидност на банковия сектор поемането на частта от риска, представляваща допълнителният риск, който възпира търговските банки от финансиране, би било ключов фактор за успеха на индиректните програми.

ББР, заедно с предприятията от Групата, ще взаимодейства с органите за управление на оперативни програми в България, като идентифицира съществуващи проблеми при финансирането на конкретни мерки и ще предлага решения за тяхното отстраняване, в т.ч. конкретни форми за финансирането им. С ускорен темп ще бъдат осъществени консултации с цел адекватното вписване на ББР в цялостния модел на управление на публичния ресурс, в подкрепа на развитието на икономиката на страната. Банката счита участието си в него като съществена стъпка в повишаването на ефективността на мерките в подкрепа на българската икономика.

През 2021 година с решения на Решение на МС № 349 от 15.04.2021 г. е одобрена новата Стратегия на Банката - Стратегията за дейността на „Българска банка за развитие“ ЕАД е за периода от 2021 г. до 2023 г., като очертава и стратегически инициативи за по-дългосрочен

период. Документът се основава на оценка на националните приоритети, на целите за развитие на сектора на МСП, на реалните възможности за изпълнение на правителствени мандати и целеви програми, както и на ръст на дейността на Групата в условията на пост-COVID-19 пандемия. През новия програмен период Групата на ББР ще следва публичната и правителствена политика за възстановяване на бизнеса и икономиката от кризата с пандемията от COVID-19. Стратегическите приоритети на Групата ще бъдат префокусирани и насочени към по-бързото възстановяване на малки и средни предприятия и рестарт на икономиката след коронакризата.

6.1 РАЗВИТИЕ НА “БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ” ЕАД ПРЕЗ 2021 Г.

Стратегията и дейността на Групата на ББР през следващата година ще се опира на три основни стълба:

- Устойчиво икономическо развитие с намаляване на въглеродния отпечатък и негативните ефекти върху околната среда, и увеличаване степента на кръговост и ефективност в използването на ресурсите;
- Дигитална трансформация и технологично екипиране на българския бизнес за повишаване на продуктивността, ефективността и конкурентоспособността, и за насърчаване на прехода към Индустрия 4.0;
- Разширяване на експортния потенциал чрез ускорена и устойчива интеграция в европейските вериги на стойност и доставки — подпомагане на свързаността и катализиране на инвестиции в модерна и “смарт” инфраструктура за бизнеса.

При осъществяване на дейността си банката се ръководи от принципите на прозрачност, неутралност, рентабилност, ефективност, пазарна съвместимост и добра банкова практика.

Банката възнамерява да разнообрази източниците на финансиране, като основните акценти и стратегически инициативи са:

- Подготовка и прилагане на финансовите инструменти по линия на ЕСИФ - InvestEU; Пан Европейски гаранционен фонд; COSME; EaSI.
- Финансиране на български фирми, които имат одобрени проекти по Механизма за свързване на Европа.
- Участие в инвестиционния фонд на инициативата “Три морета”.
- Улесняване на достъпа на МСП чрез създаване на дигитален портал и развитие на консултантска и образователна дейност за новостартиращи дружества.
- Подкрепата за възникващата зелена и кръгова икономика.
- Развитие на пътната инфраструктура и на модерна смарт инфраструктура за транспорта, ИТ и енергийна ефективност.

В условията на пандемия COVID-19 ББР като единствена държавна банка осъществи редица инициативи в подкрепа на фирми и граждани, за които епидемиологичната ситуация е повлияла негативно върху възможността да осъществяват дейността си, да полагат труд и т.н. Банката ще продължи да бъде ключов инструмент за реализация на държавните политика и в етапа на следкризисно възстановяване.

7 ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Процесите по вътрешен контрол в Банката включват следните компоненти:

- а) анализ на контролната среда – описание на контролната среда може да бъде намерено в точка „Управление на риска“, „Контролна среда“, и в „Декларация за корпоративно управление“, секция „Контролна среда“.
- б) процес на оценка на рисковете на предприятието – описание на оценката на рисковете може да бъде намерено в „Декларация за корпоративно управление“, секция „Управление на риска“;
- в) информационна система, включително свързаните с нея бизнес процеси, съществени за финансовата отчетност, и комуникация – описание на информационната система може да бъде намерено в секция „Управление на риска“ и секция „Контролна среда“;
- г) контролни дейности – описание на контролните дейности може да бъде намерено в секции „Управление на риска“, част от Декларация за корпоративно управление; „Структура за управление на рисковете“ и „Комитети към УС“;
- д) текущо наблюдение на контролите – описание на текущото наблюдение и контрол може да бъде намерено в Декларация за корпоративно управление, секции „Структура за управление на рисковете“ и „Комитети към УС“.

8 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

При управление на рисковете, ББР прилага политики и процедури, базирани на добрите банкови практики, адекватни на характера и сложността на нейната дейност. В хода на обичайната си дейност, Банката е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и ограничават до приемливи нива посредством лимити и ограничения, които отразяват склонността на ББР да поеме конкретни рискове, за да постигне своите стратегически цели. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена ББР, са кредитен, пазарен, ликвиден и операционен риск.

8.1 КРЕДИТЕН РИСК

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена „Българска банка за развитие“ ЕАД, поради което неговото управление е основно в дейността. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР, с действащите закони и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики. В Банката се използват модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване

на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки. В Банката при управлението на кредитния риск се съблюдава определена с вътрешно-нормативни актове на ББР система от лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

8.2 ПАЗАРЕН РИСК

При управлението на валутния риск в Банката се следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, при спазване на утвърдените лимити. Позициите в отделните валути, както и общата валутна позиция се следят на ежедневна база. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Тези валутни операции са свързани с текущите нужди от финансиране на позицията. При управлението на активите и пасивите, поради спецификата си на финансиране, ББР се стреми тези активи и пасиви да са деноминирани в евро или в лева. Откритата валутна позиция се съобразява с условията и възможностите за нетиране на позициите в евро и в лева, съгласно предвиденото от приложимата регулаторната рамка.

При управлението на лихвения риск, Банката следва принципа за поддържане на балансирана структура на лихвеночувствителните си активи и пасиви, като се стреми да поддържа съответствие между периодичността на промяна на лихвата по активите и по пасивите, както и съответствие между приложимите референтни лихвени проценти по активите и по пасивите на ББР. Въведена е система от лимити за максимално приемливо (количествено) въздействие на различни шокови сценарии относно промяната на пазарните лихвени проценти върху нетния лихвен доход и икономическата стойност на капитала на Банката. Чрез вътрешната лимитна рамка се ограничава потенциалния риск върху очакваната бъдеща доходност и икономическата стойност на капитала, в рамките на приемливи нива, съответстващи на рисковия толеранс на ББР. Оценката на лихвения риск се извършва чрез използване на набор от техники, включващи основано на доходността измерване, измерване на икономическата стойност на капитала, анализ на несъответствията, лихвени стрес сценарии.

Поемането на риск, при извършване на операции на паричния и капиталов пазар се управлява чрез система от лимити отразяващи рисковия профил на инвестициите. Лимитите са определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът от ценни книжа, формиран от Банката с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и ДЦК и ценни книжа, емитирани от надеждни институции, с висока ликвидност и кредитно качество, т.е. нисък ценови риск. През 2020 година ББР не е поддържала търговски портфейл и не е подлежала на капиталови изисквания за пазарен риск от търговски дейности, съгласно регулаторните разпоредби.

8.3 Ликвиден риск

Управлението и контрола на ликвидния риск се извършва чрез ежедневно наблюдение и управление на ликвидността, поддържане на достъп до достатъчна ликвидност за обезпечаване несъответствията между входящите и изходящите парични потоци по падежни интервали, както в нормална банкова среда, така и при различни сценарии на утежнена ликвидна среда. Ликвидността на Банката се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят ликвидните буфери и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Основен акцент при управлението на ликвидността е поддържане на адекватно ниво на ликвиден буфер в съответствие с утвърдените лимити и ограничения, определени съгласно рисковия толеранс на ББР.

8.4 ОПЕРАЦИОНЕН РИСК

За управлението на операционния риск ББР прилага системен подход, обхващащ събирането на обективна информация, своевременно идентификация на операционния риск, неговото измерване (качествено и количествено), установяване на зависимости с други видове риск и прилагане на мерки за ограничаване влиянието му върху финансовия резултат и върху капитала на Банката. При управлението на операционния риск се регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните звена в следствие на процеси в дейността на Банката, като се идентифицира и управлява пълния набор от операционни рискове. Операционни събития, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези с голям потенциален или реален ефект върху финансовия резултат са предмет на стриктно обследване и наблюдение. Те служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии, включително при извършване на стрес тест за операционен риск. Операционният риск е измерим и контролируем, като се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за ББР. Съгласно приложимата регулаторна рамка, необходимият капитал за операционен риск се изчислява като се използва подход на базисния индикатор.

8.5 План за възстановяване (ДИРЕКТИВА 59/15.05.2014/ЕС)

ББР има разработен План за възстановяване на Групата на ББР. В края на отчетната 2020 г. е валиден документ одобрен с решение на УС №5/06.02.2020 г. и с решение на НС №4/19.02.2020 г. Към момента на одобрение на доклада последната актуализация на Плана за възстановяване, приета с решение на УС №23/30.03.2021 г. и с решение на НС №11/06.04.2021 г. е предоставена на БНБ. Планът е съобразен с изискванията, заложиени в Закон за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, Насоки за индикатори в Плановите за възстановяване, (Guidelines on recovery plan indicators) и технически препоръки относно дефинирането на критичните функции и ключовите бизнес линии (Technical advice on critical functions and core business lines) на Европейския банков орган.

В Плана за възстановяване са разгледани системно важните/критични функции на Групата на ББР и са определени показателите за възстановяване – система от показатели, които Банката съблюдава с цел ранно идентифициране на потенциални ситуации, които биха могли да застрашат финансовото състояние на институцията. Изложени са предпоставките за реализирането на заложените в Плана за възстановяване мерки за възстановяване. Разгледани са сценариите и вариантите за възстановяване, които в случай на активиране на Плана за възстановяване могат да бъдат предприети, както и процесът на вътрешна комуникация и вземане на решения. Разработен е комуникационен план за действие в случай на активиране на Плана за възстановяване.

В допълнение, по препоръка на БНБ, в Плана е добавен нов раздел, в който са разгледани реализираните и очакваните ефекти върху Банката и Групата вследствие COVID-19 кризата, и необходимостта от задействане на мерки по възстановяване.

Планът за възстановяване се актуализира веднъж годишно и се предлага за утвърждаване от УС и НС на ББР. Освен регулярно, Планът за възстановяване се актуализира и в случай на възникване на съществена промяна в правната или организационната структура, дейността или финансовото състояние на Банката или финансовата система в България, която може да окаже съществени последици върху неговата ефективност.

9 КОНТРОЛНА СРЕДА

Вътрешният контрол в Банката е непрекъснат процес, осъществяван от органите на управление и от лицата, заети с вътрешноконтролни функции. Елементи на вътрешния контрол са системите за:

1. управленски контрол;
2. контрол на риска;
3. отчетност и информация; и
4. вътрешен одит.

Първите три елемента на системата за вътрешен контрол са от компетенцията и правомощията на съответните органи за управление. Четвъртият елемент на вътрешния контрол е ангажимент на вътрешния одит на групата.

Вътрешният контрол в Банката се организира като независима оценъчна дейност за законосъобразността на извършваните банкови сделки и се осъществява чрез наблюдение и проверка на финансовите, счетоводните и други операции, извършвани от нея, както и чрез начина, по който се упражняват правомощията на длъжностните лица при вземане на управленски решения. Системата на вътрешен контрол в Банката се подчинява на изискването за икономичност, ефективност и разумна достатъчност.

Вътрешният контрол се осъществява едновременно като превантивен, текущ и последващ контрол върху позициите на Банката и отделните нейни процеси, дейности и сделки. Общият вътрешен контрол върху дейността на цялата банка се осъществява от Надзорния съвет.

С цел въвеждане на ефективната рамка за управление на риска и вътрешен контрол в Банката са въведени три линии на защита:

Първата линия на защита представлява управленския контрол, който ръководителите на оперативните звена упражняват. Оперативното ръководство идентифицира, оценява, контролира и ограничава рисковете, уверявайки се, че те функционират в съответствие с предварително заложените цели.

Втората линия на защита е функцията по управление на риска и съответствие, които се осъществяват от управления „Риск“, „Съответствие“, както и от управление „Класифицирана информация“, по отношение на предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма. В дейността си, посочените управления се подпомагат от управление „Планиране, анализ и регулации“ и управление „Правно“. Втората линия на защита е организационно независима от първата и осъществява превантивен и текущ контрол.

Третата линия на защита е функцията по вътрешен одит. Управление „Вътрешен одит на групата“ извършва последващ контрол и предоставя увереност на висшето ръководство за ефективността на управлението на риска, вътрешния контрол и управлението, както и за начина, по който първата и втората линии постигат целите на управлението на риска и контрола. Управление „Вътрешен одит на групата“ предоставя цялостна увереност от позицията на най-високото ниво на независимост в организацията, чрез директна субординация на Надзорния съвет.

Ръководството възлага правомощия и отговорностите за оперативната дейност, в съответствие с детайлно разработена вътрешнонормативна база, съобразена с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и по йерархията на правомощията са изградени и работят специализирани комитети към УС и НС на ББР, както е оповестено в Декларацията за Корпоративно управление, представляваща неделима част от настоящия финансов отчет.

Банката е разработила вътрешнонормативна база, която включва политики и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на Банката, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

ББР е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Одитният комитет на банката наблюдава процесите по финансово отчитане, ефективността на системите за вътрешен контрол и ефективността на системите за управление на рисковете, наблюдава независимия финансов одит, извършва преглед на независимостта на регистрирания одитор, и дава препоръки за избор на регистриран одитор.

10 БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

Към 31.12.2020 г., Банката е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при индивидуалните и консолидираните си отчети. Към 31.12.2020 г., ББР е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Считано от 1 октомври 2020 г., съгласно решение (ЕС) 2020/1015 на ЕЦБ от 24 юни 2020 година за установяване на тясно сътрудничество между Европейската централна банка и Българската народна банка (ЕЦБ/2020/30), Банката остана под директен надзор от БНБ в тясно сътрудничество с ЕЦБ. Наблюдението, което ЕЦБ осъществява, включва контрол по прилагането на общите надзорни стандарти на Единния надзорен механизъм (ЕНМ). Основните цели на ЕНМ са да осигури сигурността и стабилността на европейската банкова система, да засили финансовата интеграция и стабилност, както и да осигури последователен надзор. През 2020 г. българският лев се включи във валутния механизъм II (ERM II) като заедно с установеното тясно сътрудничество са условие за бъдещото членство на България в еврозоната.

Считано от 1 октомври 2020 г., България се присъедини към Единния механизъм за реструктуриране, заедно с присъединяването към Единния надзорен механизъм и началото на тясното сътрудничество между Българската народна банка и Европейската централна банка. В тази връзка Единния съвет за реструктуриране пое наблюдението върху процеса по планиране на реструктурирането по отношение на Банката. Европейският банков надзор наред с единния механизъм за реструктуриране са двата стълба на банковия съюз в ЕС.

Отчетената капиталова адекватност на индивидуална база към 31.12.2020 г. е 34.23% (31.12.2019 г.: 29.09%). Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива. ББР продължава да поддържа добро ниво на ликвидност. Към 31.12.2020 г., коефициентът на ликвидно покритие (LCR съгласно дефиниция на Регламент 575 /2013/ЕС) на Банката е в размер на 496% (при стойност от 533% към края на 2019 г.).

11 МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ББР продължава успешно да развива ползотворни взаимоотношения с водещи европейски и международни финансови институции чрез участието си в международни специализирани асоциации. Това сътрудничество дава възможност на Банката да се ползва от най-добрите банкови практики, ноу-хау, информация за финансови продукти и да участва в тяхното разработване и прилагане. ББР има бърз достъп до актуална, обща и специфична информация за промени в законодателната база на европейско ниво и нейното прилагане в областта на банките за развитие, като също така има възможност за участие в процеса на обсъждане на тези промени. Членството в международните специализирани асоциации

предоставя възможност и за участие в семинари и срещи на високо ниво, с представители на ЕК и нейните дирекции.

- От 2005 г., ББР е активен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ). Членството в ЕАПБ спомага за обмяната на опит и най-добри практики между ББР и европейските публични банки. През м. май ББР взе участие в Общото събрание на асоциацията чрез видеоконференция. Беше обсъдена работната програма, както и планирани събития и приоритети за следващите 12 месеца на ЕАПБ.
- ББР е и пълноправен член в Мрежата на Европейските Финансови Институции (НЕФИ) в която влизат представители от 19 институции от различни европейски страни, от 2007 г. Мисията на НЕФИ е да се подобри обмена на информация и идеи, с цел улесняване достъпа до финансирането на МСП. През 2020 г. ББР участва в различни видеоконференции с фокус обсъждане на различни становища, предприети мерки и програми срещу последствията от COVID-19 и какви действия предприема всяка една институция. През м. май се проведе и конференция на тема: “Европейските стратегически инвестиционни фондове - Финансови инструменти по Инвестиционната инициатива „Отговор на Коронавируса“(„ESIF Financial Instruments Under the Coronavirus Response Investment Initiative”).
- През 2020 г., ББР продължи участието си в дейността на Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори (ЕЛТИ). ББР е съчредител на тази организация. ББР участва в проведеното общо събрание на Асоциацията, семинар на тема „Устойчиви инвестиции и индустриална политика за успешно възстановяване в Европа“, както и в редица семинари по актуални теми, свързани с антикризисните мерки, приложението на InvestEU, финансирането чрез дялов капитал, възможности за сътрудничество с Комисията през програмен период 2021-2027.
- След като стана първият ротационен президент и домакин на Първата международна среща на Междубанковата асоциация на Китай и страните от Централна и Източна Европа през месец юли 2018 г., през 2020 г. асоциацията продължи своята дейност. Започна подготовката и за третата среща на Борда на директорите, където ще се обсъжда присъединяването на нови членове към асоциацията и се работи върху корпоративен план за действие 2021-2025 (Corporation Action Agenda).
- ББР е акционер в Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) и участва редовно в дискусиите на Групата на финансовите институции-акционери, където се обсъждат основните насоки за развитие на дейността и политиката на ЕИФ. ББР участва в гласуването по различни теми – приемане на нови акционери и други организационни въпроси. От началото на 2020 г. ББР поднови членството си във Френско-българската търговска и индустриална камара (ФБТИК). Камарата е създадена през 2004 г. и представлява организация с нестопанска цел, която обединява 240 френски, български и международни компании. ББР си взаимодейства с ФБТИК в насърчаването и реализацията на проекти между български и френски фирми в приоритетни сектори като малък и среден бизнес,

инфраструктура, големи проекти от национално значение и други. Сред ключовите приоритети на банката е управлението на програма за финансиране на експорта с цел насърчаване на външната търговия на България.

През 2020 г. ББР се присъедини към международната мрежа за малки и средни предприятия (INSME). INSME е под егидата на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). В асоциацията членуват 61 институции и организации от 30 държави. Мисията на INSME е да обедини на международно ниво специалисти и изследователи в областта на иновациите, трансфера на технологии и предприемачеството, които провеждат политики в подкрепа на малкия и средния бизнес. Целта на организацията е да улесни обмена на идеи и опит, както и разпространението на иновативни практики, насърчавайки диалога между публичния и частния сектор в създаването на международни партньорства. INSME работи активно чрез директна комуникация и сътрудничество за постигане на общите цели. Предоставят се възможности за обучение, техническа помощ и инициативи за изграждане на капацитет в световен мащаб. Подкрепата на малките и средните предприятия и насърчаването на предприемачеството са част от мисията на ББР.

12 УПРАВЛЕНИЕ НА БАНКАТА

През 2020 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление в ББР.

Българска банка за развитие ЕАД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

През 2020 г. и 2021 г. са настъпили промени в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, в състава на Надзорния съвет и на Управителния съвет на Банката, както следва:

Промени в Надзорния съвет:

С решение на Общото събрание на акционерите на Банката от 20.08.2020 г. г-н Лъчезар Димитров Борисов е освободен като член на Надзорния съвет и за член на НС е избран г-н Стамен Янев. Решението е вписано в Търговски регистър на 26.08.2020 г.

С решение на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 25.06.2021 г. Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов са избрани за членове на Надзорния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на 07.07.2021 г. Г-н Валентин Любомиров Михов е избран за председател на Надзорния съвет на Банката.

Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Промени в Управителния съвет:

С Решение на Надзорния съвет от 24.04.2020 г. е оттеглено овластяването за представляване от изпълнителния директор и е взето решение за освобождаване на г-н Румен

Димитров Митров като член на Управителния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С решение на Надзорния съвет на ББР от 06.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР е избран г-н Живко Иванов Тодоров. Г-н Живко Тодоров е овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 14.04.2020 г.

С решение на Надзорния съвет на ББР от 08.04.2020 г. е оттеглено овластяването за представляване от главния изпълнителен директор и е взето решение за освобождаване на г-н Стоян Тодоров Мавродиев като член на Управителния съвет на Банката. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 22.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет от 14.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР е избран г-н Панайот Ивов Филипов. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 24.04.2020 г. Г-н Панайот Филипов е овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 30.06.2021 г. за нови членове на Управителния съвет на ББР са избрани Владимир Рашков Георгиев, Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. С решение на Управителния съвет по протокол № 44/30.06.2021 г. г-н Владимир Рашков Георгиев и г-н Цанко Руменов Арабаджиев са овластени да представляват и управляват Банката като изпълнителни директори. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. Г-н Крум Георгиев Георгиев е избран за председател на Управителния съвет.

На 14.07.2021 г. Николай Димитров Димитров и Панайот Ивов Филипов са заличени в Търговския регистър като членове на Управителния съвет.

Промени в устава на ББР:

С решение на общото събрание на акционерите, проведено на 20.08.2020 г., са приети и промени в Устава на Банката, свързани с управлението ѝ - длъжността „главен изпълнителен директор“ е заличена, внесени са изменения във функциите на членовете на Управителния съвет и изпълнителните директори, отразени в разпоредбите на чл. 54, 57, 59 и 59а от Устава на Банката. Изпълнителните директори организират изпълнението на решенията на органите за управление, имат равнопоставеност и разпределят помежду си задълженията си, като всеки от тях отговаря за съответен ресор от дейността на Банката. Посочените промени са вписани в Търговски регистър на 03.09.2020 г.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 21 май 2021 г. са приети изменения в Устава на Българска банка за развитие, като по-голяма част от промените са свързани с отразяване на настъпилата промяна в собствеността на капитала на дружеството (еднолично акционерно дружество). Като съществени следва да се посочат измененията в Устава, с които изрично се посочва, че приоритет при кредитната дейност на Банката представлява кредитирането на експортно ориентирани малки и средни предприятия с висока добавена стойност. Въведено е ограничение ББР да формира експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5 млн. лв., като това

ограничение не се отнася до други кредитни институции, Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна дейност, Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави-членки на Европейския съюз, както и в случаите по ал. 7 (когато ББР изпълнява конкретно възложени от правителството програми). Въведено е изискване експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 1,000,000 лв., да се предоставят от Управителния съвет с единодушно решение и само след разрешение на Надзорния съвет.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 10 юни 2021 г. са приети нови изменения в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, които са свързани с числеността на управителния и надзорния орган на банката. Съгласно промените в Устава Надзорният съвет се състои от три до седем лица, Управителния съвет в състав от трима до седем члена.

С решения на министъра на икономиката по протокол от 1 юни 2021 г. и по протокол от 20 юли 2021 г. са приети нови изменения в Устава на „Българска банка за развитие“ ЕАД, по силата на които ограничението за формиране на експозиции с размер над 5 млн. лв. не се отнася до дъщерните дружества на Банката. В устава изрично се конкретизира, че Банката не може да формира нови експозиции на индивидуална и консолидирана основа към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5,000,000 лева. Уточнява се също така, че одобряването на кредитни сделки и промени по вече сключени договори се извършва съгласно действащите към съответния момент правила за кредитна дейност на Банката, устава и приложимото законодателство.

Посочените промени в Устава са одобрени от Българска народна банка и са обявени са Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел по партидата на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

Към 31.12.2020 г. органите на управление и надзор на ББР имат следния състав:

12.1.1 Надзорен съвет на ББР към 31.12.2020 г.:

Стамен Стаменов Янев - председател на НС

Стамен Янев е юрист, магистър по право от Софийския университет „Св. Климент Охридски“, специализирал в сферата на сливанията и придобиванията, както и в областта на инвестициите. Професионалният му път преминава през големите международни консултантски компании, сред които и българските подразделения на някои от четирите най-големи одиторски фирми в света. Г-н Янев е специализирал европейско и английско право в ASSER College Europe в Холандия, University of Cambridge, University College London, European University Institute (Италия). От 2015 г. е изпълнителен директор на Българска агенция за инвестиции. Г-н Янев заема поста Председател на НС на ББР от 26.08.2020 г., като същевременно е и заместник-министър на икономиката.

Митко Емилов Симеонов – Заместник-председател на НС

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по

финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

Велина Илиева Бурска – Член на НС

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

12.1.2 Управителен съвет на ББР към 31.12.2020:

Николай Димитров Димитров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор

Николай Димитров е доктор по икономика, завършил Университета за национално и световно стопанство със специалностите „Международни икономически отношения“ и „Финанси“. В периода 2007-2015 г. преминава през редица допълнителни курсове и квалификации в Бизнес училище „Джъдж“ към Кеймбриджкия университет (Великобритания), Investment Banking Institute (САЩ) и др. Кариерата му в банковия сектор започва в края на 2003 г. и преминава през Райфайзен банк и Обединена българска банка. В „Българската банка за развитие“ ЕАД работи от юли 2011 г., като от януари 2012 г. застава начело на Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, а от април 2013 г. е началник на Управление „Корпоративно банкиране“. Паралелно с това, в периода 2010 – 2017 г. той е бил и хоноруван преподавател в катедра МИО в УНСС.

Живко Иванов Тодоров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 14.04.2020 г.

Живко Тодоров притежава магистърска степен по Счетоводство и контрол от УНСС в София, както и Executive MBA от Hult International Business School в Лондон. Професионалната му кариера започва през 1997 г. в ING Bank – клон София, където до 2012 г. заема последователно длъжностите оперативен счетоводител, финансов контролер, главен финансов директор и член на Управителния съвет за България. В периода 2012-2014 г. е назначен за главен финансов директор и член на УС на Алфа Банк – клон България. От юни 2014 до март 2020 г. е главен финансов директор и член на Управителния съвет на „Първа инвестиционна банка“ АД, където отговаря за ресорите Финанси, Счетоводство, Връзки с инвеститорите, Трежъри и Финансови институции, Кореспондентски отношения. Под негово ръководство се разработва и внедрява вътрешна политика за трансферно ценообразуване на средства и модел за разпределение на разходите, както и модел за изчисляване на рентабилност на ниво бизнес линия, продукти и клиенти. През април 2020 г. г-н Тодоров е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

Панайот Ивов Филипов – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 30.04.2020 г.

Панайот Филипов е завършил УНСС, с магистърска степен по икономика, има и специализация по фондови пазари към Делтауеърския университет в България. През 1998 г. е обявен за Брокер № 1 на Българската фондова борса с най-голям брой сделки за годината. В банковата сфера влиза през 2001 г., като до 2008 г. заема позиции в СИ Банк, ДЗИ Банк, където е

и член на УС, както и в Банка Пиреос България. През 2012 г. поема управленски функции в Общинска банка. През 2014 г. г-н Панайот Филипов е назначен за член на Съвета на директорите на ЗАД „ОЗК – Застраховане“, а през 2017 г. става изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската агенция за експортно застраховане (БАЕЗ). През април 2020 г. г-н Филипов е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българската банка за развитие“ ЕАД.

„Българска банка за развитие“ ЕАД се представлява съвместно от двама изпълнителни директори или поне един изпълнителен директор и прокурист. Към 31.12.2020 г. Банката няма прокурист.

Договори със свързани лица, участващи в управлението, и участие на членове на УС и НС на Банката в други дружества

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на НС, УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката – от друга, които да излизат извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на - или върху Банката, или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, доколкото съществува законово ограничение относно акционерната структура на ББР, съгласно ЗББР, и не се очаква да възникнат такива договори.

Не е налице практика по сключване на споразумения между ББР и управителните им органи и/или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание, или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участие, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва (към 31.12.2020 г.):

I. По отношение на членове на НС на Банката (състав в края на 2020 г.):

Лъчезар Димитров Борисов – председател на НС на ББР до 26.08.2020 г. Няма участие в капитала на търговски дружества, като към края на 2020 г. не участва в управлението на търговски дружества. До 29.07.2020 г. г-н Борисов участва в управлението на следните дружества:

Фонд енергийна ефективност и възобновяеми източници, БУЛСТАТ: 131330278, член на УС на дружеството;

Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК: 205756975.

Стамен Стаменов Янев – председател на НС от 26.08.2020 г. Няма участие в капитала на търговски дружества. Към дата на одобрение на настоящия документ е член на УС на Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ ТПП.

Митко Емилов Симеонов – няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

Велина Илиева Бурска - няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

II. По отношение на членовете на УС на Банката (състав в края на 2020 г.):

Стоян Тодоров Мавродиев – главен изпълнителен директор, председател на УС на ББР до 22.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.

„Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, като председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г;

„ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г;

„ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г;

Участие в капитала на търговски дружества:

„Рийл естейт венчърс“ ЕООД, ЕИК: 131160908, едноличен собственик на капитала;

„Дженезис Адвайзори Сървисис“ ЕООД, ЕИК: 206148068, едноличен собственик на капитала

Румен Димитров Митров – изпълнителен директор, заместник-председател на УС на ББР до 30.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

„ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;

„Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;

„ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;

„ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Николай Димитров Димитров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР

Участие в управлението на търговски дружества:

„ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г;

„Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите.

„ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;

„ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.;

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Живко Иванов Тодоров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 14.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - от 20.05.2020 г;

- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;

- „Първа Инвестиционна Банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Панайот Ивов Филипов – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 30.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;

- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г;

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Към датата на одобрение на настоящия доклад органите на управление и надзор на ББР имат следния състав:

12.1.3 Надзорен съвет на ББР към датата на одобрение на настоящия доклад:

Валентин Любомиров Михов - председател на НС от 25.06.2021 г.

Валентин Михов има магистърски степени по международни икономически отношения от МГИМО и по бизнес администрация от INSEAD. Притежава значителен опит в ръководството на банки. От 1999 до 2008 г. е консултант и младши партньор в консултантската фирма McKinsey и е ръководил проекти в най-големите банки в България, Германия и Русия. В периода 2008 – 2017 г. той е бил на висши ръководни длъжности в Коммерцбанк в Германия, Сбербанк Русия,

Сбербанк Европа в Австрия, както и в надзорните съвети на техни дъщерни банки в редица страни в Източна Европа. От 2018 г. отново съветва банки и компании като консултант или независим член на Съвета на директорите.

Васил Атанасов Щонов – Заместник-председател на НС от 25.06.2021 г.

Васил Щонов е магистър по финанси от Масачузетския институт по технологии в Кеймбридж. Той има богат опит банковото дело, телекомуникациите и енергетиката. Има опит в американски фонд за рискови инвестиции в малки и средни предприятия в Лос Анджелис, в консултантската компания МакКинзи (McKinsey) като младши партньор, където е ръководил екипи по анализ и управление на търговски банки, и в инвестиционната банка Bear Stearns в Ню Йорк. Бил е главен директор стратегии и маркетинг на кабелната компания Blizoo. Служебен министър на икономиката и енергетиката през 2014 г.

Стамен Стаменов Янев – Член на НС от 26.08.2020 г

Стамен Янев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“. Специализирал е европейско и английско право в ASSER College Europe в Холандия, University of Cambridge, University College London, European University Institute (Италия). Янев е юрист, специализирал в сферата на сливанията и придобиванията, както и в областта на инвестициите. Професионалният му път преминава през големите международни консултантски компании, сред които и българските подразделения на някои от четирите най-големи одиторски фирми в света. От 2015 г. е изпълнителен директор на Българската агенция за инвестиции. Заместник-министър на икономиката от 2020 до 2021 г.

Митко Емилов Симеонов – Член на НС от 27.11.2017 г.*

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

Велина Илиева Бурска – Член на НС от 27.11.2017 г.*

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

*Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката

12.1.4 Управителен съвет на ББР към датата на одобрение на настоящия доклад::

Крум Георгиев Георгиев – Председател на УС от 30.06.2021 г.

Крум Георгиев има бакалавърска степен по стопанско управление и магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство. Професионалното му развитие включва 11 години опит в банковото дело и натрупани солидни познания в областта на финансовия анализ и корпоративното управление. Бил е ръководител на Отдел „Проектно

финансиране” в ОББ, като е отговарял за увеличаване на кредитното портфолио, проследяване на качеството на кредитния портфейл и структуриране на нови сделки. Има успешно развитие и като мениджър активи в сектора на ВЕИ.

Владимир Рашков Георгиев – Член на УС и изпълнителен директор от 30.06.2021 г.

Владимир Георгиев има повече от 11 години опит в банковата система, преминал е през всички нива на развитие, с дългогодишен управленски опит начело на дирекции и управления в няколко големи търговски банки, както и като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на банкови институции. С доказан опит в областта на международната дейност и ликвидността на банките, международните кредитни и кореспондентски отношения, както и в областта на оздравяването на банки с лош кредитен портфейл, дилърските операции, документарните операции, ликвидността, корпоративното финансиране и събирането на проблемни кредити. Участвал е в екипите по консолидацията на две големи български банки като отговарящ за обединението в областта на международните кредитни и кореспондентски отношения и ликвидността. Владимир Георгиев е специализирал финанси и банково дело в Германия, Австрия, Белгия, Люксембург. Повече от 19 години опит във финансовото управление на български и чуждестранни инвестиции в различни сектори на икономиката. Организирал Първично Публично Предлагане и Облигационно финансиране чрез БФБ за няколко корпоративни структури..

Цанко Руменов Арабаджиев – Член на УС и изпълнителен директор от 30.06.2021 г.

Цанко Арабаджиев е финансов мениджър с 16 години опит и утвърдено присъствие в банковия, застрахователния и частния сектор. Професионалният му път започва в ОББ, където в периода 2005-2013 г. преминава през различни нива на развитие в областта на банкирането на дребно, управлението на колективни инвестиционни схеми и кредитирането на малък и среден бизнес. През 2013 г. се присъединява към застрахователна компания „УНИКА“, където в продължение на 5 години е директор „Управление на инвестициите“. Основните му отговорности са свързани с цялостното управление на паричните потоци на компанията, изготвяне и прилагане на стратегии за управление на активите, така че да се постигне оптимална възвръщаемост в рамките на инвестиционния мандат. В допълнение, води различни проекти, свързани с въвеждане на нови продукти, оптимизиране на разходи и процеси и др. Кариерата на г-н Арабаджиев продължава като главен финансов директор на Норд Холдинг, а от 2019 г. е част от екипа на Пенсионно-осигурителна компания "Доверие", където отговаря за вътрешния контрол на инвестиционната ѝ дейност и управляваните фондове. Цанко Арабаджиев е завършил Международни икономически отношения в УНСС и притежава магистърска степен по Финанси от същия университет.

Живко Иванов Тодоров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 14.04.2020 г.

Живко Тодоров притежава магистърска степен по Счетоводство и контрол от УНСС, както и Executive MBA от Hult International Business School в Лондон. Професионалната му кариера започва през 1997 г. в ING Bank – клон София, където заема последователно длъжностите

оперативен счетоводител, финансов контролер, главен финансов директор и член на Управителния съвет за България. В периода 2012-2014 г. е главен финансов директор и член на УС на Алфа Банк – клон България. От 2014 до март 2020 г. е главен финансов директор и член на Управителния съвет на Първа инвестиционна банка, където отговаря за ресорите Финанси, Счетоводство, Връзки с инвеститорите, Трежъри и Финансови институции, Кореспондентски отношения. Под негово ръководство се разработва и внедрява вътрешна политика за трансферно ценообразуване на средства и модел за разпределение на разходите, както и модел за изчисляване на рентабилност на ниво бизнес линия, продукти и клиенти.

„Българска банка за развитие“ ЕАД се представлява съвместно от двама изпълнителни директори или поне един изпълнителен директор и прокурист. Към датата на одобрение на този документ Банката няма прокурист.

Договори със свързани лица, участващи в управлението, и участие на членове на УС и НС на Банката в други дружества

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на НС, УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката – от друга, които да излизат извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на - или върху Банката, или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, доколкото съществува законово ограничение относно акционерната структура на ББР, съгласно ЗББР, и не се очаква да възникнат такива договори.

Не е налице практика по сключване на споразумения между ББР и управителните им органи и/или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание, или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участие, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва (към 31.12.2020 г.):

I. По отношение на членове на НС на Банката (състав към датата на одобрение на този доклад):

Валентин Любомиров Михов – председател на НС на ББР от 25.06.2021 г. е управител на

„Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828 и Първа Украинска Международна Банка - член на Надзорния Съвет, както и съдружник в капитала на „ЕКШЪН ТС“ ООД, ЕИК: 030222081, неучастващ в управлението или контрола върху дружеството. Едноличен собственик на капитала на „Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828. ;

Васил Атанасов Щонов – Зам. председател на НС от ББР от 25.06.2021 г. е управител на „ЕйЕмСи Директорс“ ЕООД, ЕИК: 205674040 и на „Ре-лайф Клотинг“, ЕИК: 206181417 –

Стамен Стаменов Янев – член на НС от 26.08.2020 г. Няма участие в капитала на търговски дружества. Към дата на изготвяне на настоящия документ има следните участия в управлението на търговски дружества:

- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ ТПП, ЕИК 205756975, член на Управителния съвет;
- „Българска агенция за инвестиции“, Булстат: 831910252 – изпълнителен директор;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – до 29.05.2020 г .

Лъчезар Димитров Борисов – председател на НС на ББР до 26.08.2020 г. Няма участие в капитала на търговски дружества, като към края на 2020 г. не участва в управлението на търговски дружества. До 29.07.2020 г. г-н Борсов участва в управлението на следните дружества:

- Фонд енергийна ефективност и възобновяеми източници, БУЛСТАТ: 131330278, член на УС на дружеството;
- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК: 205756975.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Митко Емилов Симеонов – няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

Велина Илиева Бурска - няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества.

II. По отношение на членовете на УС на Банката (състав към датата на одобрение на този доклад):

Цанко Руменов Арабаджиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014 – член на Съвета на директорите
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите

Крум Георгиев Георгиев – председател на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ АД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Владимир Рашков Георгиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества, включително – като прокурист: няма

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник

13 СДЕЛКИ С ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава. В бележка № 38 към индивидуалния финансов отчет на ББР за 2020 г. са представени сделките с дружества под общ контрол на държавата.

14 СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА ЗА ФИНАНСОВАТА ГОДИНА, ЗАВЪРШВАЩА НА 31.12.2020 Г.

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на индивидуалния финансов отчет и датата на одобрението му за издаване, извън промените в управителните органи на Банката, едноличната акционерна форма и Устава на Банката, оповестени в секции „2. Информация за банката“ и „12. Управление на Банката“ на този отчет, и следните некоригиращи събития:

В началото на януари 2021 г. банките партньори на ББР по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19 стартираха приема на заявления по обновените с РМС № 910/10.12.2020 г. условия по Програмата, като основните промени, утвърдени с РМС 910/2020 г., са увеличаване на лимита на гарантираните от ББР безлихвени заеми за едно лице от 4,500 лева на 6,900 лева и удължаване на срока за кандидатстване до 30 август 2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити на търговските банки-партньори по Програмата. При калкулирането на провизиите към 31.12.2020 г., това увеличение вече бе взето предвид.

„Българската банка за развитие“ ЕАД и Университетът за национално и световно стопанство ще извършват съвместни проучвания в областта на финансите и корпоративното управление. Това става възможно след подписването през февруари 2021 г. на 3-годишен меморандум за сътрудничество между двете институции. Споразумението предвижда провеждането на инициативи в областта на банковото дело, финансирането на малки и средни предприятия, придобиването на дялови участия, обработката на статистически данни и други. Ще бъдат организирани посещения на място в дружествата от Групата на ББР, срещи с експерти, организация на учебни и преддипломни стажове и практики. Предвижда се и провеждането на съвместни научни прояви, обучения и конкурси.

„Българска банка за развитие“ ЕАД и Софийският университет „Св. Климент Охридски“ подписаха през месец април 2021 г. Меморандум за сътрудничество, който предвижда подпомагане обучението и кариерното развитие на студенти и докторанти от Университета, партньорство при осъществяване на проучвания и научни изследвания, свързани с банковата дейност, финансирането на малки и средни предприятия, добро корпоративно управление и др.

На 01 март 2021 г. Международната рейтингова агенция „Fitch Ratings“ повиши перспективата пред рейтинга на „Българската банка за развитие“ ЕАД от стабилна на положителна и потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на Банката на "BBB". Оценката се базира на надеждната подкрепа на суверена – българската държава, на добрите финансови резултати на институцията, както и на ролята на ББР в подкрепа на икономическата политика на правителството. Стабилната перспектива показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на кредитния рейтинг. Дългосрочният инвестиционен рейтинг на Банката е равен и на рейтинга на суверена: последният кредитен рейтинг на РБ присъден от Fitch Ratings – "BBB" с положителна перспектива – е от 19.02.2021 г.

Съгласно РМС № 194 /05.03.2021 г., „Българската банка за развитие“ АД получи правото да увеличи с до 100 млн. лв. размера на гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се („Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19“) за сметка на бюджета на Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от Covid-19. Така възможностите за поемане на гаранционни ангажименти по Гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се бе увеличен до 300 млн. лв.

С РМС № 506/15.07.2021 г. срокът за кандидатстване по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от Covid-19, се удължи до 31 август 2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити на търговските банки-партньори по Програмата.

Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, бе актуализирана с РМС № 194/05.03.2021 г., както и с РМС 578/05.08.2021 г. Програмата е синхронизирана в максимално възможна степен до разработения през месец май 2021 г. от Министерство на икономиката и Министерство на финансите надграждащ механизъм за интервенция, чрез ликвидна подкрепа за предприятията в страната, наречен „Портфейлна гаранция за преодоляване на последствията от COVID-19“.

„Българската банка за развитие“ ЕАД излъчи двама представители в ръководството на Инвестиционния фонд „Три морета“ - през март 2021 г. изпълнителните директори на ББР Николай Димитров и Панайот Филипов бяха избрани на Общо събрание на Инвестиционния фонд „Три морета“ да представят България в Инвестиционния фонд. След настъпили промени в ръководството на ББР за нови представители на Банката с решение на Общото Събрание на Инвестиционния Фонд от 22 септември 2021 г са избрани: за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд – г-н Цанко Арабаджиев – член на Управителния съвет на ББР и

Изпълнителен директор и г-н Илия Лингорски – Главен икономист на ББР за член на Управителния съвет на Инвестиционния фонд, който ще осигурява част от необходимото финансиране за засилване на сътрудничеството между страните – членки в региона на Черно, Адриатическо и Балтийско море. През юли 2021 г. ББР бе домакин на панела за инвестиции по време на форума „Три морета“ в България. Инвестиционният фонд „Три морета“ е финансов механизъм за реализирането на приоритетните проекти в региона: транспортна, дигитална и енергийна инфраструктура. Негов ексклузивен инвестиционен съветник е Amber Infrastructure Group (Amber) - специализиран международен мениджър, който работи в областта на създаването на инвестиции, управлението на активи и фондове. ББР е предложила новите представители във

Паневропейският гаранционен фонд е създаден като част от цялостния пакет от мерки на ЕС и Групата на Европейската инвестиционна банка за намаляване на икономическите последици на пандемията от COVID-19. Негови крайни бенефициенти са основно малки и средни предприятия на територията на ЕС и публични предприятия, предоставящи важни услуги като здравеопазване, медицински изследвания и др. Очаква се общото финансиране да достигне 200 млрд. евро. Групата на Българската банка за развитие кандидатства и беше одобрена за финансов посредник по гаранционната програма на Паневропейския гаранционен фонд, по която бе създаден новият ѝ продукт. От края на септември 2021 г. с помощта на финансовите инструменти на Паневропейския гаранционен фонд ББР ще представи три нови нишови продукта на българския пазар, насочени към малкия и средния бизнес, сектора на творческите и креативните индустрии и стартиращите компании в производството. Програмата е в партньорство с Паневропейския фонд и е с обем 40 млн. евро, като чрез нея ББР ще може да отпусна директни заеми с още по-облекчени условия.

Наименованието на дружеството Микрофинансираща институция „Джобс“ ЕАД бе променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г.. Промяната отразява по-плътно фокуса на дружеството в подкрепата на микро-бизнеса, както и принадлежността му към Финансовата група на Българската банка за развитие. „ББР Микрофинансиране“ ЕАД вече 11 години създава условия за успешно развитие на микро и малките предприятия, използвайки ефективни модели и практики в сферата на кредитирането и лизинга.

В началото на месец септември 2021 г. Управителният съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, взе решение за увеличаване на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД със сумата от 7,000,000 чрез издаване на нови акции. Предстои вписване на увеличението на капитала на дружеството в Търговския регистър.“

С Протокол №21/23.03.2021 г., УС на ББР в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР Факторинг“ ЕАД, взе решение за вливане на ББР Факторинг в ББР, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията са приели решения във връзка с преобразуването и предстои финализиране на процедурата по преобразуване.

Промени в Одитния комитет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

С решение по Протокол от 25.05.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет са освободени Красимир Василев Йорданов, Калина Иванова Маврова и Росица Николова Григорова. На тяхно място са назначени Драгомир Иванов Вучев, Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Цонов. С решение по Протокол от 22.06.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет е освободен г-н Валентин Любомиров Михов, а с решение от 07.07.2021 г. за член на Одитния комитет е назначена г-жа Гургана Стоянова Москова.

През месец септември 2021 г. министърът на икономиката утвърди и нов Статут на Одитния комитет.

Промени в управителните органи на дъщерните дружества

„ББР Микрофинансиране“ ЕАД

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е избран г-н Владимир Рашков Георгиев за член на Съвета на директорите на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Владимир Рашков Георгиев е избран и за председател на Съвета на директорите на дружеството.

С решение по протокол от 23 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, са освободени Панайот Ивов Филипов и Ангелина Георгиева Ангелова като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нов член е избран Боян Стефанов Боянов. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 30.08.2021 г.

ББР Лизинг ЕАД

С решение по протокол от 17 август 2021г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, е освободен Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на дружеството. На негово място за член на Съвета на директорите е избран Крум Георгиев Георгиев. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Крум Георгиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

ББР Факторинг ЕАД

С решение по протокол от 2 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД са освободени Панайот Ивов Филипов и Тодор Христов Гунчев като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нови членове са избрани Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 16.09.2021 г. Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

Фонд за капиталови инвестиции АД

С решения на общото събрание на акционерите на дружеството, проведени на 30 юли 2021 г., 13 август 2021 г. и 7 септември 2021 г., са избрани нови членове на Съвета на директорите на

„Фонд за капиталови инвестиции“ АД – Цанко Руменов Арабаджиев, Стефан Стефанов Тъмнев и Красимир Танев Атанасов. Като членове на Съвета на директорите са освободени Николай Димитров Димитров и Тихомир Гочев Чемширов.

Посочените обстоятелства са съответно вписани в Търговския регистър на 05.08.2021 г., 20.08.2021 г. и на 14.09.2021 г.

Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството, а г-н Стефан Стефанов Тъмнев – за заместник председател и изпълнителен директор на дружеството.

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД

С решение по протокол от 16 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, е избран г-н Деян Петров Калълчиев за член на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 27.09.2021 г.

15 ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството на ББР декларира, че приложеният индивидуален годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Банката към края на 2020 г., както и определянето на финансовия резултат за годината, в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. При съставяне на годишния финансово-счетоводен отчет са направени необходимите преценки, в съответствие с принципа на предпазливост. Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и годишният финансов отчет е съставен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството на Банката полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният индивидуален финансов отчет разкрива състоянието на Банката с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Банката, предотвратяване на измами и недопускане нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

Настоящият доклад за дейността е приет на 29 септември 2021 г. от УС на „Българска банка за развитие“ ЕАД и е подписан от:

ЦАНКО АРАБАДЖИЕВ
ЧЛЕН НА УС И
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ВЛАДИМИР ГЕОРГИЕВ
ЧЛЕН НА УС И
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ЖИВКО ТОДОРОВ
ЧЛЕН НА УС И
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ПРИЛОЖЕНИЕ 1: ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР

1 ПРИНЦИПИ НА КОРПОРАТИВНОТО УПРАВЛЕНИЕ

Настоящата декларация за корпоративно управление е изготвена на основание чл. 40, ал. 1 от Закона за счетоводството. Предоставената информация отчита обстоятелството, че „Българска банка за развитие“ ЕАД не е емитирала ценни книжа, допуснати до търговия на регулиран пазар, или акции, които се търгуват на многостранна система за търговия.

2 ГРУПАТА НА ББР

Към края на 2020 г. финансовата група на Българска банка за развитие („Групата“⁵, „Финансовата група“) включва „Българска банка за развитие“ ЕАД („ББР“, „Банката“) и нейните дъщерни дружества – „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД („НГФ“), „ББР Микрофинансиране“ ЕАД („МФИ“), „ББР Лизинг“ ЕАД, „ББР Факторинг“ ЕАД и „Фонд за капиталови инвестиции“ АД („ФКИ“).

Като кредитна институция, създадена по силата на специален закон – Закон за ББР (ЗББР) – и същевременно прилагаща всички регулаторни норми на Българската народна банка (БНБ) и европейското законодателство, и в изпълнение на мисията си да бъде устойчив инструмент на държавната политика за насърчаване на развитието на малкия и среден бизнес в България, „Българска банка за развитие“ ЕАД си е поставила за цел да бъде еталон за добро корпоративно управление и корпоративна отговорност, като последователно и стриктно спазва законите и регулаторните изисквания в Република България, нормите на европейското законодателство, Националния кодекс за корпоративно управление от 2016 година, приетите в банката Кодекс за професионално поведение в Групата на ББР от 2020 г., Етичния кодекс на Вътрешния одит на Групата на ББР от 2020 г., както и добрите корпоративни и банкови практики.

„Българска банка за развитие“ ЕАД притежава лиценз за инвестиционен посредник, по силата на който може да предоставя инвестиционни услуги и извършва инвестиционни дейности по чл. 6, ал. 2 от Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ), както и допълнителни услуги по чл. 6, ал. 3 от ЗПФИ съгласно издаден от БНБ лиценз. Предоставянето на инвестиционни услуги и извършването на инвестиционни дейности се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за пазарите на финансови инструменти, Директива 2014/65/ЕС на ЕП и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (Директива 2014/65/ЕС или MIFID II), Регламент (ЕС) № 600/2014 на ЕП и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (Регламент (ЕС) 600/2014), Делегиран регламент (ЕС) 2017/565 на Комисията от 25 април 2016 г. за допълване на Директива 2014/65/ЕС на ЕП и на Съвета по отношение на организационните изисквания и условията за извършване на дейност от инвестиционните посредници и за даването на определения за целите на посочената директива (Делегиран регламент (ЕС) 2017/565), Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива

⁵ Към 31.12.2020 г., Банката е едноличен собственик на капитала на дружеството ТЦ „Марица“ ЕООД (ТЦМ), като дружеството не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията и други, както и приложимите закони и подзаконовни нормативни актове на Република България.

Банката не предоставя инвестиционни услуги и дейности по чл. 6, ал. 2, т. 8 и 9 от ЗПФИ – организиране на многостранна система за търговия и организирана система за търговия.

„Българска банка за развитие“ ЕАД прилага и поддържа системи и процедури, които осигуряват сигурността, целостта и поверителността на информацията, свързана с дейността ѝ като инвестиционен посредник.

С оглед горното, Банката е приела и актуализирала вътрешнонормативната си уредба в съответствие с приложимото законодателство.

2.1 „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ ЕАД

„Българска банка за развитие“ ЕАД е създадена на 11.03.1999 г., като акционерно дружество, под наименованието „Насърчителна банка“ АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие. С него е уреден обхватът на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Седалището на „Българска банка за развитие“ ЕАД е гр. София 1000, район „Средец“, ул. „Дякон Игнатий“ №1.

Към 31.12.2020 г. „Българска банка за развитие“ ЕАД няма открити клонове.

Банката изпълнява изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. От основаването си до м. август 2017 г., държавното участие в ББР е под контрола на министъра на финансите. С изменение в ЗББР през 2017 г. управлението на държавното участие преминава под контрола на министъра на икономиката.

Към 31.12.2020 г. собствеността на капитала се разпределя, както следва: 99.99994% се притежават от Република България, като правата на държавата в общото събрание на акционерите се упражняват от министъра на икономиката, а 0.00006% се притежават от „Банка ДСК“ ЕАД.

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ АД. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ АД чрез придобиване чрез дарение на всички акции, притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД в капитала на „Българска банка за развитие“ АД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0.000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ АД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

Към 31.12.2020 г. капиталът на Банката е в размер на 1,441,773,500 лв. съставен 14,417,735 бр. обикновени, поименни, безналични акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева. Акциите на ББР не се търгуват на регулиран пазар.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката се притежават от Държавата и са непрехвърлими. Правата по акциите не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

По силата на чл. 6 ал. 4 от ЗББР акциите от капитала на Банката, освен от българската държава, могат да бъдат придобивани и притежавани от Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави - членки на Европейския съюз. В тези случаи не се прилага чл. 31 от Закона за кредитните институции. С оглед разпоредбата на чл. 6 ал. 4 от ЗББР, членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от ЗББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление и правата на държавата в Общото събрание на акционерите на Банката се упражняват от министъра на икономиката.

В края на 2020 г. година ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2020 г. няма висящо съдебно, административно или арбитражно производство, касаещо задължения или вземания на Групата на ББР, в размер на 10% или повече от собствения капитал.

Съгласно Устава на ББР, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

- пред-експортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия;
- кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия;
- рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия;
- финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия;
- участие в публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо, национално и/или регионално значение.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, определен от Управителния съвет, като по отношение на размера на експозициите към един клиент или група свързани клиенти се спазват изискванията и ограниченията по смисъла на ЗКИ, Регламент 575/2013/ЕС и актовете по тяхното прилагане.

Банката не кредитира:

- дейности, които са в несъответствие с националното законодателство, включително за опазване на околната среда;
- дружества с неизвестен краен контролиращ собственик;
- политически партии и свързани с тях лица. Свързани с политически партии лица са: младежки, женски и други организации, които по закон партиите могат да създават, както и лица, създадени от политическите партии за осъществяване на единствено разрешената им от закона стопанска дейност - издателска дейност, авторски права и ползване на интелектуална собственост, както и от продажба и разпространение на печатни, аудио и аудиовизуални материали с партийно-пропагандно съдържание;
- дружества и организации с нестопанска цел;
- медии;
- дейности, свързани със спорт и спортни прояви;
- дейности, забранени от закона.

Банката предоставя кредити пряко или чрез търговски банки-посредници. Условието и редът за предоставяне на кредити се определят от Управителния съвет.

Управителният съвет взема единодушно решение за формиране на експозиция към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 5% от собствения капитал на Банката, при спазване изискванията на Закона за кредитните институции, вътрешните правила на Банката и след предварително разрешение на Надзорния съвет.

Към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 25% от регулаторния собствен капитал на Банката.

С оглед на специфичната си функция за провеждане на държавна политика на насърчаване, ББР приоритизира в дейността си програми и продукти за насърчаване на МСП, он-лендинг програми, експортно финансиране и финансиране по възложени мандати. Най-голямата кредитна експозиция на Банката, предоставена на група свързани лица (извън банкови институции), е в размер на 198,839 хил. лв. (включително 159,154 хил. лв. брутен балансов дълг, 33,157 хил. лв. сума за усвояване и 6,528 хил. лв. гаранции) (за 2019 г.: 152,450 хил. лв.) по амортизирана стойност, което представлява 19.14% (2019 г.: 20.74%) от собствения капитал на Банката (приемливия капитал на Банката, изчислен съгласно Регламент 575 /2013/ЕС, в размер на 1,038,884 хил. лв. (2019 г.: 735,176 хил. лв.)). Анализ на структурата на кредитния портфейл по сегменти е предоставен в консолидираните и индивидуални финансови отчети на Банката.

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2020 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 85.10% от общата сума на задълженията към други клиенти (към 31 декември 2019 г.: 92.28%). Делът на най-големия небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза на 15.83% (31 декември 2019 г.: 33.50%).

През 2020 г. Министерският съвет възложи на „Българска банка за развитие“ ЕАД изпълнението на две програми, чиято цел е намаляване на икономическите последици от разпространението на COVID-19:

- Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19 (размер: 200 млн. лева от капитала на Банката);
- Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, одобрена с Решение № 310 на Министерския съвет от 2020 г. Повече информация относно реализирането на програмите е оповестена на интернет страницата на Банката (размер: 500 млн. лева от капитала на Банката).

С оглед на специфичната си дейност, Групата на ББР използва значително външно финансиране от международни финансови институции. Детайлна информация относно получените външни кредитни линии е оповестена в бележка към годишния финансов отчет.

2.2 НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЕАД

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ), „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл. 3, ал. 2 от ЗКИ. В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

- Издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
- Предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
- Издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
- Издаването за собствен риск гаранции от НГФ могат да покриват до 50 на сто от задължението. С промяна в Закона за ББР, обнародвана в Държавен вестник, бр. 102 от 21.12.2012 г., издаваните от НГФ гаранции във връзка с гаранционни схеми по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. и по Оперативната програма за развитие на сектор Рибарство 2007 - 2013 могат да покриват до 80 на сто от задължението;
- Други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Към 31.12.2020 г., регистрираният капитал на дружеството е 80,000,000 лева и е разпределен на 800,000 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на Дружеството е изцяло внесен.

Седалището на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ №1.

Към 31.12.2020 г., НГФ няма открити клонове.

2.3 ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД)

„ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ ЕАД“ ЕАД е вписана в Търговския регистър на 14.01.2011 година. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи (финансов лизинг), покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

Към 31.12.2020 г., регистрираният капитал на ББР Микрофинансиране е 7,643,000 лева и е разпределен на 76,430 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на дружеството е изцяло внесен. В началото на месец септември 2021 г. Управителният съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, взе решение за увеличаване на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД със сумата от 7,000,000 чрез издаване на нови акции. Предстои вписване на увеличението на капитала на дружеството в Търговския регистър.

Седалището на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД е гр. София, ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2020 г., ББР Микрофинансиране няма открити клонове.

2.4 ФОНД ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ АД

Фондът за капиталови инвестиции е учреден на 24.08.2018 г. и регистриран на 04.10.2018 г. като акционерно дружество, със 100% крайно участие на ББР (директно участие на ББР 84.62% или 550,000 броя акции и индиректно чрез НГФ 15.38%, собственик на останалите 100,000 броя акции). Адресът на управление на МФИ е: ул. „Дякон Игнатий“ № 1, София. Към 31.12.2020 г., регистрираният акционерен капитал е 650,000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция и отговаря напълно на внесенния капитал към 31.12.2020 г. в размер на 65,000,000 лв.

Предметът на дейност на ФКИ включва:

- Участие в капитала на малки и средни предприятия;
- Предоставяне на консултантски услуги относно капиталовата структура на малки и средни предприятия, консултации и услуги, отнасящи се до преобразуване на предприятия по чл. 261 от Търговския закон;
- Консултантски услуги по инвестиции;
- Консултантски услуги по управление на пулове от ценни книжа на малки и средни предприятия;
- Други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Към 31.12.2020 г. ФКИ няма открити клонове.

2.5 ББР лизинг ЕАД

ББР Лизинг е акционерно дружество, създадено на 06.03.2019 г. на основание чл. 4, ал. 7 от Закона за Българска банка за развитие като дъщерно дружество на Банката.

Едноличен собственик на капитала на „ББР Лизинг“ ЕАД е „Българска банка за развитие“ ЕАД. Капиталът на Дружеството, внесен при учредяването, е в размер на 2,000,000 лева, разпределен на 20,000 обикновени поименни акции с номинал от 100 лева. С протокол №83/14.09.2020 на УС на ББР ЕАД, в качеството ѝ на едноличен собственик на капитала, е взето решение за увеличение на капитала от 2,000,000 лв. на 20,000,000 лв., чрез издаване на нови 180,000 бр. акции с номинална стойност от 100 лв. Капиталът е изцяло внесен на 15.09.2020 г. и увеличението е вписано в ТР на 24.09.2020 година.

Предметът на дейност на ББР Лизинг е извършване на финансов лизинг, отпускане на заеми със средства, които не са набирани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства, всички допълнителни и обслужващи лизинга и кредитирането дейности.

Седалището и адресът на управление на ББР Лизинг е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 1.

2.6 ББР факторинг ЕАД

„ББР Факторинг“ ЕАД е дружество, учредено на 06.03.2019 г. и вписано в Търговския регистър към Агенция по вписванията на 13.03.2019 г. като акционерно дружество с едноличен собственик на капитала „Българска банка за развитие“ ЕАД. Създадено е на основание чл. 4, ал. 7 от Закона за Българската банка за развитие като дъщерно дружество Банката.

Предметът на дейност на „ББР Факторинг“ ЕАД е извършване на сделки по прехвърляне на еднократни или периодични парични вземания, произтичащи от доставка на стоки или предоставяне на услуги (факторинг), отпускане на заеми със средства, които не са набирани чрез публично привличане на влогове или други възстановими средства и всички допълнителни и обслужващи дейностите по факторинг и кредитиране.

Капиталът на дружеството е внесен изцяло при учредяването и е в размер на 2,000,000 лева, разпределен на 20,000 обикновени поименни акции с номинал от 100 лева.

Седалището и адресът на управление на ББР Факторинг е гр. София, ул. „Дякон Игнатий“ № 1.

3 УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА НА ГРУПАТА НА ББР

В хода на обичайната си дейност дружествата от Групата на ББР са изложени на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват, оценяват и контролират с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът по управление на рисковете е

съществен за доходността на Групата. Основните рискове, на които е изложена Групата, са кредитен, пазарен, ликвиден и операционен.

При управлението на различните видове риск, произтичащи от дейността, Групата се ръководи от принципите на консервативност, обективност и пълно съответствие с действащите национални и Европейски нормативни актове. В подкрепа на тази политика, Групата поддържа значително по-високи нива на ликвидни буфери и капиталова адекватност от регулаторно определените.

Във възприетия вътрешно нормативен документ „Политика за управление и контрол на риска на ББР ЕАД“ са определени целите и принципите за управление на основните рискове, идентифицирани в дейността на „Българска банка за развитие“ ЕАД, включително рисковия апетит, стратегиите, рисковата рамка, организацията на управление, както и отговорностите за тяхното измерване, контрол, управление и отчитане. Политиката е приложима за „Българска банка за развитие“ ЕАД и дъщерните ѝ дружества „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, „ББР Лизинг“ ЕАД и „ББР Факторинг“ ЕАД.

3.1 ОСНОВНИ РИСКОВЕ

3.1.1 Кредитен риск на Групата на ББР

Кредитният риск е основният риск, на който са изложени ББР и дружествата от Групата, поради което неговото управление е основно в дейността. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР, с действащите закони и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки.

Управлението на кредитния риск на ББР е изградено на следните основни принципи:

- цялостна и задълбочена оценка на кредитния риск на етапа на разглеждане на кредитно предложение;
- използване на инструменти за редуциране на кредитния риск;
- текущ и системен мониторинг на нивото на кредитния риск на индивидуална и портфейлна основа;
- наличие и прилагане на ясно дефинирани процедури и процеси по управление на кредитния риск и непосредствен ангажимент в процеса по управление на кредитния риск от Управителния съвет и Комитета за управление на риска.

Всички процеси и процедури по управление на кредитния риск са ясно дефинирани, като са налице ясно установени процедури за одобрение на нови кредити, промяна или револвиране на съществуващи такива и надлежно определени процеси и отговорности на звената, участващи в процесите по текущия мониторинг и контрол на кредитния риск. Вътрешните политики и правила на Групата регламентират най-важните инструменти и действия за редуциране на риска и определят толерантността/склонността на ББР към поемане на кредитни рискове.

Одобрение на кредити се извършва въз основа на ясни и добре дефинирани критерии при отчитане на спецификите на съответния клиент, пазар, цел и структура на кредита и източника за неговото обслужване. Вътрешните методики за анализ и оценка на кредитния риск са базирани на съвкупност от поредица количествени и качествени показатели, отчитащи характеристиките на длъжника и сделката. Анализът на кредитоспособността контрагентите на Банката се фокусира върху идентифициране на ключовите финансови и бизнес рискове, присъщи на клиента. В резултат на цялата тази комплексна оценка, се присъжда кредитен рейтинг на всеки контрагент, отразяващ неговата индивидуална вероятност от неизпълнение. Процесът по присъждане на вътрешен кредитен рейтинг е базиран на разработен от Банката рейтингов модел, регламентиран във вътрешнобанковите нормативни документи. Присъждането на рейтинг на дружество се извършва въз основа на кумулативна оценка на количествените и качествените показатели на клиента. Кредитният рейтинг е основен елемент от кредитния процес, както и е в основата на преценката за вземане решение за кредитиране и на процеса на оценяване на очаквани кредитни загуби при финансовите активи.

Основен елемент в управлението на кредитния риск е прилагането на инструменти за редуциране на кредитния риск. Стратегията на Банката изисква получаването на адекватно обезпечение за предоставяне на кредити. Процентът и състава на предоставеното обезпечение са в зависимост от комплексната оценка на кредитния риск на всеки индивидуален контрагент и проект и се одобрява от компетентния орган на Банката. При осъществяване на дейността си Банката не формира необезпечени кредитни експозиции. Видовете приемливи за банката обезпечения и гаранции са регламентирани във вътрешнобанковите нормативни документи.

Текущия мониторинг на кредитния риск е друг основен елемент от процеса по управление на кредитния риск. Контролът се осъществява на ниво индивидуален контрагент и на ниво портфейл. Всички кредитни експозиции са обект на регулярен мониторинг (кредитен преглед), като неговата честота на изготвяне се определя от вътрешния кредитен рейтинг на контрагента, но не по-рядко от веднъж годишно. Независимо от регулярните кредитни прегледи на контрагентите, се използва система за ранно предупреждение, базирана на набор от предупредителни сигнали за контрагентите, които индикират потенциално увеличение на кредитния риск.

При управлението на кредитния риск, ББР съблюдава определена с вътрешно-нормативни актове на Банката система от лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Оценката на кредитните рискове се допълва чрез регулярно провеждане на стрес-тестове, чрез които се оценява въздействието на силно негативни шокове върху финансовия резултат и капиталовата адекватност на Групата на ББР. Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажименти от НГФ е на две нива – на ниво индивидуална сделка (гаранция) и на портфейлно ниво. Кредитният риск на индивидуално ниво се управлява, съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност за издаване на гаранция. На портфейлно ниво кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане (капове), ограничаващи ангажимента на НГФ да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по дадена програма към дадена банка. Последващото управление на поетия от НГФ кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които Фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

С цел минимизиране на кредитния риск ББР Микрофинансиране прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да осигурява прилагането на подходящи правила и политики и съответствието им със свързаните процедури и контроли за текущо наблюдение на всяка сделка по предоставено финансиране. Рисковата експозиция на кредитния и лизингов портфейл се управлява чрез анализ на способността на контрагентите да спазват задълженията си за плащане и чрез поставянето на подходящите кредитни ограничения. Кредитният риск се намалява частично и чрез приемане на различни видове обезпечения.

Кредитният риск в ББР Лизинг се управлява самостоятелно за всеки проект, посредством анализ на способността на клиентите да обслужват задълженията си по плащания на лихви и главници и чрез постоянен мониторинг на нетната реализуема стойност на лизинговото имущество (обезпечение). Прави се индивидуална преценка за кредитоспособността и нивото на приемлив риск по отношение на всеки клиент. Прилагат се приети вътрешни правила относно одобрението на лизинговите експозиции. Договорите за лизинг се вписват в Централния Регистър на Особените Залози и имуществото се застрахова в полза на Лизингодателя. По преценка на компетентния орган за взимане на решение, могат да бъдат изискани и допълнителни обезпечения, напр. солидарна отговорност, записи на заповеди, залог на вземания по договори, залог на търговско предприятие, залог на движими вещи и др.

По примера на останалите дружества в Групата на ББР, ББР Факторинг прилага политика за управление и намаление на кредитния риск, чрез анализ и оценка на кредитоспособността както на доставчиците, така и на платците по факторинг сделките, което координира със звената в банката. Дейността на дружеството е фокусирана в създаване на добре диверсифициран портфейл от клиенти с добър и ниско рисков профил, като първоначалният фокус е подпомагане на съществуващи за Групата на Банката клиенти, както и създаването на нови стабилни клиентски отношения и привличане на компании, опериращи на факторинг пазара. Старее винаги да има застраховки кредитен/търговски риск на търговските вземания в своя полза и по този начин да трансферира риска от неплащане към приемлив застраховател с одобрен от компетентен орган в Групата на Банката лимит.

Поради спецификата на дейността на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, не съществува кредитен риск за дружеството. Съгласно инвестиционната политика на ФКИ, Главен експерт

„Риск“ дава становище, в което представя своите предложения за минимизиране на риска и оптимизиране на параметрите на сделките. Също така, мониторинг се осъществява на всекидневна база предвид изискванията на конкретната инвестиция. Формално докладване към Съвета на директорите се извършва на месечна среща на ФКИ, на която се обсъждат текущи казуси по управлението на портфейлните компании и преглед на финансовите модели.

3.1.2 Пазарни рискове на Групата на ББР

При управлението на валутния риск, Групата на ББР прилага стратегия за поддържане на минимални открити валутни позиции, при спазване на утвърдени лимити. Позициите в отделните валути, както и общата валутна позиция се следят на ежедневна база. Валутни позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната дейност на Групата. При управлението на активите и пасивите, поради спецификата си на финансиране, Групата на ББР се стреми тези активи и пасиви да са деноминирани в евро или в лева. Управлението и контрола на валутния риск се осъществяват посредством лимити за максимална нетна открита позиция по видове валути и за обща нетна валутна позиция. Основните елементи в процеса на управление на валутния риск включват ежедневно управление и контрол на нетните открити позиции по валути и общо в рамките на утвърдените лимити. Откритата валутна позиция се съобразява с условията и възможностите за нетиране на позициите в евро и в лева, съгласно предвиденото от приложимата регулаторната рамка.

При управлението на лихвения риск, Групата на ББР следва принципа за поддържане на балансирана структура на лихвеночувствителните си активи и пасиви, като се стреми да поддържа съответствие между периодичността на промяна на лихвата по активите и по пасивите, както и съответствие между приложимите референтни лихвени проценти по активите и по пасивите на Групата. Управление и контрол на лихвения риск се осъществяват посредством система от лимити за максимално приемливо (количествено) въздействие на различни шокови сценарии относно промяната на пазарните лихвени проценти върху нетния лихвен доход в едногодишен хоризонт и икономическата стойност на капитала на Групата. Чрез вътрешната лимитна рамка се ограничава потенциалният риск върху очакваната бъдеща доходност и икономическата стойност на капитала, в рамките на приемливи нива, съответстващи на рисковия толеранс на Групата на ББР. Оценката на лихвения риск се извършва чрез използване на набор от техники, включващи основано на доходността измерване, измерване базирано на икономическата стойност на капитала, анализ на несъответствия, лихвени стрес сценарии. Изготвят се регулярни отчети и анализи за финансовите активи и пасиви на ББР и дружествата от Групата, разпределени във времеви интервали, според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Поемането на риск, при извършване на операции на паричния и капиталов пазар се управлява чрез система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите. Лимитите са определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът от ценни книжа, формиран от Групата на ББР с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и с относително

ликвидни ДЦК и ценни книжа, емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. През 2020 година Групата на ББР не е поддържала търговски портфейл и не е подлежала на капиталови изисквания за пазарен риск от търговски дейности, съгласно регулаторните разпоредби.

Управлението и контрола на ликвидния риск се извършва чрез ежедневно наблюдение и управление на ликвидността, поддържане на достъп до достатъчна ликвидност за обезпечаване несъответствията между входящите и изходящите парични потоци по падежни интервали, както в нормална банкова среда, така и при различни сценарии на утежнена ликвидна среда. За целите на управление и контрол на ликвидния риск Групата прилага вътрешни правила и процедури, чрез които е изградена система от ликвидни показатели, включваща лимити и индикатори за ранно предупреждение. Ликвидността на Банката се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят ликвидните буфери на Групата и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Основен акцент при управлението на ликвидността е поддържане на адекватно ниво на ликвиден буфер в съответствие с утвърдените лимити и ограничения, определени съгласно рисковия толеранс на Групата на ББР. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред компетентните органи.

Оценката на пазарните рискове се допълва чрез регулярно провеждане на стрес-тестове, чрез които се оценява въздействието на силно негативни шокове върху финансовия резултат и капиталовата адекватност на Групата на ББР.

3.1.3 Операционен риск на Групата на ББР

За управлението на операционния риск Групата на ББР прилага системен подход, обхващащ събирането на обективна информация, своевременно идентификация на операционния риск, неговото измерване (качествено и количествено), установяване на зависимости с други видове риск и прилагане на мерки за ограничаване влиянието му върху финансовия резултат и върху капитала на Групата. При управлението на операционния риск се регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните структурни звена в следствие на процеси в дейността на Групата на ББР, като се идентифицира и управлява пълния набор от операционни рискове. Операционните събития, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези с голям потенциален или реален ефект върху финансовия резултат на ББР или дружествата от Групата, са предмет на стриктно обследване и наблюдение. Те служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии, включително при извършване на стрес тест за операционен риск. Операционният риск е измерим и контролируем, като се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата. Прилагат се лимити за ключови индикатори за операционен риск, които изпълняват функцията на ранни предупредителни сигнали за потенциално нарастване на операционния риск, с цел гарантиране адресирането на критични проблеми и задействане на навременна управленска реакция при необходимост. Съгласно

приложимата регулаторна рамка, необходимият капитал за операционен риск се изчислява като се използва подход на базисния индикатор.

3.2 СТРУКТУРА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКОВЕТЕ

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Дружеството-майка (Банката):

- Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете. При осъществяване на правомощията си Надзорният съвет на Банката се подпомага от специализирани комитети, както следва:
 - Комитет за управление на риска (КР) - съветва Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността на Банката към поемане на риск и подпомага контрола върху изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал. КР разглежда регулярно информация във връзка с анализа, управлението и контрола на риска, чрез която се информира за цялостния рисков профил, изпълнението на рисковите ограничения, както и капиталовата и ликвидната позиция на ББР.
 - Одитен комитет (ОК) – отговорностите на ОК по отношение на риска включват наблюдение на процесите по финансово отчитане, наблюдение на ефективността на системите за вътрешен контрол, наблюдение на ефективността на системите за управление на рисковете, наблюдение на дейността по вътрешен одит и изпълнението на одитния план, наблюдение на независимия финансов одит, даване на препоръки за избор на регистриран одитор и докладване на Надзорния съвет по всички въпроси от своята компетентност.
 - Комитет за възнагражденията - изготвя и предлага решения за възнагражденията, като отчита влиянието върху риска и неговото управление, дългосрочните интереси на акционерите, инвеститорите и другите заинтересовани лица.
 - Комитет за подбор на кандидати - анализира периодично, поне веднъж годишно структурата, състава, броя на членовете и резултатите от работата на УС и НС и отправя препоръки за евентуални промени. Периодично прави преглед на Политиката за подбор, приемственост и оценка на пригодността в „Българска банка за развитие“ ЕАД и отправя препоръки за промяна в нея.
- Вътрешен одит – предоставя увереност на висшето ръководство на банката за ефективността на управлението на риска, вътрешния контрол и управлението;
- Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете. Към Управителния съвет като помощни органи функционират специализирани комитети, както следва:
 - Комитет за управление на активите и пасивите (КУАП) – отговаря за стратегическото управление на активите, пасивите и ликвидността, както и за управлението на пазарните рискове, в рамките на своите компетенции, съгласно вътрешната нормативна уредба.;

- Комитетът по обезценките и провизиите (КОП) - контролира процеса на наблюдение, оценка и класифициране на финансовите инструменти, установяване на очакваните кредитни загуби и формиране на обезценки;
- Комисия за разглеждане на сигнали – орган за разглеждане на жалби и сигнали, подадени от служители на Групата.
- Изпълнителни директори и членове на УС – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
- Управление „Риск“ – осигурява независима информация, анализи и експертна оценка за рисковете и предоставя на ръководния орган цялостен преглед на всички рискове. Звеното изпълнява дейности, свързани с идентифициране, управление, измерване, контрол и отчитане на рисковете, стрес тестове, мониторинг на лимити и докладване тяхното изпълнение в съответствие с утвърдените процедури за ескалация, както и предоставя становища по свързани с управлението на риска предложения и решения за съвместимостта им с рисковия толеранс на банката;
- Управление „Съответствие“ – отговаря за спазването на регулаторната рамка, включително за адаптацията на вътрешната нормативна база и организацията на процесите в Банката към настъпилите и/или предстоящи промени. Звеното предоставя информация на ръководството на Банката чрез регулярни отчети до УС относно съответствието с регулаторната рамка. При констатиране на пропуски, звеното предлага мерки за отстраняване на допуснати несъответствия. Управлението съгласува всички вътрешни нормативни документи при тяхното разработване и актуализиране;
- Управление „Планиране, анализ и регулации“ – осъществява докладването към УС и БНБ на отчети, ключови показатели, бизнес планове и тяхното изпълнение, включително на рисковете на оперативно, бизнес, отчетно и стратегическо ниво;
- Бизнес звената и звената, поемащи риск прилагат утвърдените правила и процедури за управление на рисковете, спазват регламентирано зададените ограничения по отношение на извършваните от тях дейности и предоставят необходимата информация за анализ, оценка и вземане на информирано решение. Тяхната дейност се подпомага от управления „Правно“, „Кредитна администрация“, „Сигурност“, „Планиране, анализ и регулации“, „Класифицирана информация“, „Операции и клиентско обслужване“ и „МФИ и европейски фондове“.

За дъщерното дружество „Национален гаранционен фонд“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – извършва общ надзор върху управлението на рисковете, като отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;

- Комитет по провизиите – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция;
- Отдел „Риск и мониторинг“ – осъществява общ мониторинг на гарантираните портфейли посредством проверки (текущи и при предявяване на искане за плащане) в търговските банки относно спазването на залегналите в гаранционните споразумения, условия на ниво отделен клиент и на ниво портфейл. Осъществява и дейностите по идентифициране, оценка, мониторинг и прилагане на мерки за ограничаване влиянието на основните рискове;

За дъщерното дружество „ББР Лизинг“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка), както следва:
 - o за експозиция към едно юридическо лице или за обща експозиция към група от свързани лица над 1 милион лева (при липса на друга експозиция към Групата на ББР);
 - o при наличие на експозиция към Групата на ББР (но при липса на експозиция на ББР), независимо от неговия размер;
- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска и контролира рисковите фактори. Взема решения за експозиции до 1 млн. лева;
- Оперативно ръководство (Член на Съвета на директорите и прокурист) – взимат решения за експозиции до 200 хил. лева;
- Компетентният орган на ББР съгласно правилата на ББР - при наличие на съществуваща експозиция към банката, независимо от размера на дълга на групата от свързани лица към Групата на ББР.
- Отдел “Риск” – звеното изпълнява дейности, свързани с идентифициране, управление, измерване, контрол и отчитане на рисковете, стрес тестове, мониторинг на лимити и докладване тяхното изпълнение в съответствие с утвърдените процедури, както и предоставя становища по свързани с управлението на риска предложения и решения за съвместимостта им. Извършва предварителен и последващ анализ и рейтинг на лизингополучателите, както първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска.

За дъщерното дружество „ББР Факторинг“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на дружеството и взема решения в границите на своите правомощия.
- Оперативно ръководство (Изпълнителен директор) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите политики, правила и процедури.

Създава организация на работа, която осигурява спазването на добрите практики и принципите за управление и намаление на рисковете, принципа на четирите очи във всяка една дейност на дружеството и следенето и спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи. Координира дейността и транзакциите в дружеството със съответните звена в ББР.

- Отдел „Риск” – извършва предварителен и последващ анализ на контрагентите по факторинг сделки. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност. Следи и контролира спазването на ангажименти и договорени условия, лимити и срокове. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. При необходимост изпраща напомнителни писма. Периодично изготвя доклади и справки за състоянието на факторинг транзакциите и наличието на ранни предупредителни сигнали за потенциални затруднения по същите. Изготвя и представя на Съвета на директорите и докладва текущо на оперативното ръководство периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността на дружеството, в това число спазването на лимити.
- Отдел “Операции” – следи и контролира спазването на ангажименти и договорени условия, лимити и срокове. Извършва първоначална и текуща проверка и контрол на представяните документи по транзакциите. Следи и контролира състоянието на факторинг транзакциите и наличието на ранни предупредителни сигнали за потенциални затруднения по същите. Изготвя и представя на Съвета на директорите и докладва текущо на оперативното ръководство периодични отчети.

За дъщерното дружество „ББР Микрофинансиране“ ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Управителен съвет на ББР (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така, анализира кредитните сделки на стойност над 100,000 лева от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- Кредитен комитет – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;
- Кредитен съвет – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и прокурист) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните

- от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- Отдел „Управление на риска“ - разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

За дъщерното дружество „Фонд за капиталови инвестиции“ АД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Съвет на директорите:
 - Приема и изменя инвестиционната политика;
 - Контролира изпълнението на инвестиционната политика;
 - Приема решения по инвестиционните сделки.
- Главен експерт „Инвестиции“ отговаря за:
 - Подготовка на предварителен анализ на потенциалната сделка;
 - Изготвяне на инвестиционно предложение за придобиване на дял в дружеството-цел;
 - Отговорност за процеса на комуникация с външни консултанти, ангажирани с дейности по реализиране на сделката;
 - Изпълнение на технически аспекти по финализирането на инвестиционната сделка;
 - Последващо наблюдение на акционерното участие на ФКИ в дружеството от гледна точка на представяне на инвестициите;
 - Последващи трансакции с дялове на дружеството (привличане на допълнителни инвестиции, продажба след изтичането на периода на инвестиране и др.).
- Главен експерт „Риск“ отговаря за:
 - Анализ на сделки по придобиване на дялови участия от гледна точка на риска;
 - Анализ и мониторинг на рисковия профил на формирания портфейл на ФКИ (концентрация по размер на инвестицията, индустрии и други), включително разглеждане и изразяване на мнение по предложения за продажби / ребалансиране на портфейла.
- Старши юриконсулт отговаря за:
 - Дейности в процеса на придобиване на дялово участие – предварителен правен анализ, координация на работа с външни юридически консултанти, подготовка на договор за придобиване на дял в капитала на дружеството - цел;

- Текущи консултации по правни въпроси свързани с дейността на дружеството – цел, които изискват одобрение от ФКИ (напр. промени в капитала, поемане на дълг, промени в Устав и др.).

4 БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО И ЕВРОПЕЙСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при индивидуалните и консолидираните си отчети. Към 31.12.2020 г., ББР е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Считано от 1 октомври 2020 г., съгласно решение (ЕС) 2020/1015 на ЕЦБ от 24 юни 2020 година за установяване на тясно сътрудничество между Европейската централна банка и Българската народна банка (ЕЦБ/2020/30), Банката остана под директен надзор от БНБ в тясно сътрудничество с ЕЦБ. Наблюдението, което ЕЦБ осъществява, включва контрол по прилагането на общите надзорни стандарти на Единния надзорен механизъм (ЕНМ). Основните цели на ЕНМ са да осигури сигурността и стабилността на европейската банкова система, да засили финансовата интеграция и стабилност, както и да осигури последователен надзор. През 2020 г. българският лев се включи във валутния механизъм II (ERM II) като заедно с установеното тясно сътрудничество са условие за бъдещото членство на България в еврозоната.

Считано от 1 октомври 2020 г., България се присъедини към Единния механизъм за реструктуриране, заедно с присъединяването към Единния надзорен механизъм и началото на тясното сътрудничество между Българската народна банка и Европейската централна банка. В тази връзка Единния съвет за реструктуриране пое наблюдението върху процеса по планиране на реструктурирането по отношение на Банката. Европейският банков надзор наред с единния механизъм за реструктуриране са двата стълба на банковия съюз в ЕС.

5 КОНТРОЛНА СРЕДА

Дружествата от Групата на ББР следват управленска философия и оперативен стил подчинени на принципите на консервативност при изпълнение на възложените по силата на Закона за ББР стратегически цели на Банката.

Банката прилага модела на трите защитни линии в рамката на управлението на риска:

Първата линия на защита представлява управленския контрол, който ръководителите на оперативните звена упражняват. Оперативното ръководство идентифицира, оценява, контролира и ограничава рисковете, уверявайки се, че те функционират в съответствие с предварително заложените цели.

Втората линия на защита е функцията по управление на риска и съответствие, които се осъществяват от управления „Риск“, „Съответствие“, както и от управление „Класифицирана информация“, по отношение на предотвратяването на изпирането на пари и финансирането на тероризма. В дейността си посочените управления се подпомагат от управление „Планиране, анализ и регулации“ и управление „Правно“. Втората линия на защита е организационно независима от първата и осъществява превантивен и текущ контрол.

Третата линия на защита е функцията по вътрешен одит. Управление „Вътрешен одит на Групата“ извършва последващ контрол и предоставя увереност на висшето ръководство за ефективността на управлението на риска, вътрешния контрол и управлението, както и за начина, по който първата и втората линии постигат целите на управлението на риска и контрола. Управление „Вътрешен одит на Групата“ предоставя цялостна увереност от позицията на най-високото ниво на независимост в организацията, чрез директна субординация на Надзорния съвет.

Ръководството възлага правомощия и отговорности за оперативната дейност в съответствие с детайлно разработена вътрешнонормативна база, съобразена с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР.

Банката е разработила вътрешнонормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на предприятието, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Банката е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Одитният комитет на банката наблюдава процесите по финансово отчитане, ефективността на системите за вътрешен контрол и ефективността на системите за управление на рисковете, наблюдава независимия финансов одит, извършва преглед на независимостта на регистрирания одитор, и дава препоръки за избор на регистриран одитор.

6 УПРАВЛЕНИЕ НА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ ЕАД

„Българска банка за развитие“ ЕАД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Към 31.12.2020 г. органите на управление имат следния състав:

6.1 НАДЗОРЕН СЪВЕТ НА ББР КЪМ 31.12.2021 Г И КЪМ ДАТАТА НА ТОЗИ ДЕКЛАРАЦИЯ:

Валентин Любомиров Михов - председател на НС от 25.06.2021 г.

Валентин Михов има магистърски степени по международни икономически отношения от МГИМО и по бизнес администрация от INSEAD. Притежава значителен опит в ръководството на банки. От 1999 до 2008 г. е консултант и младши партньор в консултантската фирма McKinsey и е ръководил проекти в най-големите банки в България, Германия и Русия. В периода 2008 – 2017 г. той е бил на висши ръководни длъжности в Коммерцбанк в Германия, Сбербанк Русия, Сбербанк Европа в Австрия, както и в надзорните съвети на техни дъщерни банки в редица страни в Източна Европа. От 2018 г. отново съветва банки и компании като консултант или независим член на Съвета на директорите.

Васил Атанасов Щонов – Заместник-председател на НС от 25.06.2021 г.

Васил Щонов е магистър по финанси от Масачузетския институт по технологии в Кеймбридж. Той има богат опит банковото дело, телекомуникациите и енергетиката. Има опит в американски фонд за рискови инвестиции в малки и средни предприятия в Лос Анджелис, в консултантската компания МакКинзи (McKinsey) като младши партньор, където е ръководил екипи по анализ и управление на търговски банки, и в инвестиционната банка Bear Stearns в Ню Йорк. Бил е главен директор стратегии и маркетинг на кабелната компания Blizoo. Служебен министър на икономиката и енергетиката през 2014 г.

Стамен Стаменов Янев – Член на НС от 26.08.2020 г.

Стамен Янев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“. Специализирал е европейско и английско право в ASSER College Europe в Холандия, University of Cambridge, University College London, European University Institute (Италия). Янев е юрист, специализирал в сферата на сливанията и придобиванията, както и в областта на инвестициите. Професионалният му път преминава през големите международни консултантски компании, сред които и българските подразделения на някои от четирите най-големи одиторски фирми в света. От 2015 г. е изпълнителен директор на Българската агенция за инвестиции. Заместник-министър на икономиката от 2020 до 2021 г.

Лъчезар Димитров Борисов – Председател на НС до 26.08.2020 г.

Лъчезар Борисов е роден през 1978 г. в гр. Самоков. Магистър по Макроикономика и Счетоводство и финанси от Университета за национално и световно стопанство (УНСС). Има редица специализации у нас и в чужбина, включително по предприемачество и рисков капитал в Американския университет в България, по Управление на проекти във WIFI, Австрия, Насърчаване на преките чуждестранни инвестиции в JICA, Япония, борсово-валутна търговия и банки, в CITIBANK и др. Има богат опит в сферата на корпоративното управление, участвал е в ръководството на частни и държавни компании в сферата на промишлеността, енергетиката и финансовото управление. Г-н Борисов е Председател на НС на ББР до 26.08.2020 г.

Митко Емилов Симеонов – Заместник-председател и член на НС*

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

*Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Велина Илиева Бурска – Член на НС*

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

*Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

При осъществяване на правомощията си Надзорният съвет се подпомага от специализирани комитети, както следва:

- Комитет за управление на риска – съветва Надзорния съвет и Управителния съвет във връзка с цялостната текуща и бъдеща стратегия по отношение на риска и склонността към поемане на риск и подпомага контрола върху изпълнението ѝ от висшия ръководен персонал.
- Одитен комитет – осъществява наблюдение на процесите по финансово отчитане, наблюдение на ефективността на системите за вътрешен контрол, наблюдение на ефективността на системите за управление на рисковете, наблюдение на дейността по вътрешен одит и изпълнението на одитния план, наблюдение на независимия финансов одит, даване на препоръки за избор на регистриран одитор и др.
- Комитет за възнагражденията – изготвя и предлага решения за възнагражденията, като отчита влиянието върху риска и неговото управление в банката, дългосрочните интереси на акционерите, инвеститорите и другите заинтересовани лица.
- Комитет за подбор – анализира структурата, състава, броя на членовете и резултатите от работата на УС и НС, прави преглед на Политиката за подбор, приемственост и оценка на пригодността в „Българска банка за развитие“ ЕАД и др.

Член	Комитет за управление на риска към 31.12.2020	Комитет за подбор към 31.12.2020	Комитет за възнагражденията към 31.12.2020
Стамен Стаменов Янев	Член	Председател	Член
Митко Емилов Симеонов	Председател	Член	Член
Велина Илиева Бурска	Член	Член	Председател

Член	Комитет за управление на риска (към датата на одобрение тази декларация):	Комитет за подбор (към датата на одобрение тази декларация):	Комитет за възнагражденията (към датата на одобрение тази декларация):
Валентин Любомиров Михов	Член	Председател	Член
Васил Атанасов Щонов	Член	Член	Председател
Стамен Стаменов Янев	Председател	Член	Член

6.2 ОДИТЕН КОМИТЕТ КЪМ 31.12.2020 Г. И КЪМ ДАТАТА НА ТОЗИ ДЕКЛАРАЦИЯ:

Одитният комитет се състои от следните членове:

Към датата на одобрение на настоящия документ Одитният комитет е в следния състав:

Драгомир Иванов Вучев – Председател на Одитния комитет от 25.05.2021 г.

Васил Атанасов Щонов – Член на Одитния комитет от 25.05.2021 г.

Васил Щонов е магистър по финанси от Масачузетския институт по технологии в Кеймбридж. Той има богат опит банковото дело, телекомуникациите и енергетиката. Има опит в американски фонд за рискови инвестиции в малки и средни предприятия в Лос Анджелис, в консултантската компания МакКинзи (McKinsey) като младши партньор, където е ръководил екипи по анализ и управление на търговски банки, и в инвестиционната банка Bear Stearns в Ню Йорк. Бил е главен директор стратегии и маркетинг на кабелната компания Blizoo. Служебен министър на икономиката и енергетиката през 2014 г.

Гергана Стоянова Москова – Член на Одитния комитет от 07.07.2021 г.

С решение по Протокол от 25.05.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет са освободени Красимир Василев Йорданов, Калина Иванова Маврова и Росица Николова Григорова. На тяхно място са назначени Драгомир Иванов Вучев, Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов. С решение по Протокол от 22.06.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет е освободен г-н Валентин Любомиров Михов, а с решение от 07.07.2021 г. за член на Одитния комитет е назначена г-жа Гергана Стоянова Москова.

През месец септември 2021 г. министърът на икономиката утвърди и нов Статут на Одитния комитет.

Към края на 2020 г Одитният комитет е във следния състав:

Красимир Василев Йорданов – Председател на Одитния комитет до 25.05.2021 г.;

Красимир Йорданов е магистър-икономист по счетоводство и финансово-контролна дейност от СА „Д. А. Ценов – Свищов“ и магистър по право от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Г-н Йорданов има и придобита магистърска степен по правоговор и актьорство в публичните комуникации от НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, гр. София. Красимир Василев Йорданов притежава докторска степен по икономика, бил е доцент-преподавател в Нов Български университет в периода 2001-2015 и е заемал длъжността главен одитор в Сметната палата от 2001 г. до 2018 г. В момента е професор-преподавател в Международното бизнес училище – Благоевград и доцент-преподавател в катедра „Финансов контрол“ към УНСС.

Росица Николова Григорова – Член на Одитния комитет до 25.05.2021 г.

Росица Григорова е магистър-икономист по специалност „Финанси“ от УНСС и магистър с квалификация „Инженер по автоматизация“ от Висшия химико технологичен институт, гр. София. В над 25 годишния си професионален опит г-жа Григорова заема следните длъжности: лаборант към Висшия химико технологичен институт, икономист в отдел „Финансово-счетоводен“ към Министерство на отбраната, експерт „Материално-техническо осигуряване“ към „Военно строителство инженеринг“ ЕООД, началник сектор “Младежки програми и проекти“ в Дирекция „Финансово-стопански дейности управление на собствеността“ към Държавната агенция за младежта и спорта и държавен експерт, младши ранг II в отдел “Бюджет“ към Министерство на земеделието и храните. Росица Николова Григорова е заемала ръководни длъжности като началник на отдел „Бюджет“ в Министерство на труда и социалната политика, началник на отдел „Счетоводство“ в Дирекция “Финанси и управление на собствеността“ към Министерство на регионалното развитие и благоустройството, както и е била зам. финансов директор в БНТ. Понастоящем е Финансов директор и директор на Дирекция „Администрация“ в Българска национална телевизия.

Калина Иванова Маврова – Член на Одитния комитет до 25.05.2021 г.;

Калина Маврова е магистър по специалност „Европейски бизнес и финанси“ от университета Нотингам Трент, Великобритания и има бакалавърска степен по специалност „Международни икономически отношения“ от УНСС. Професионалният опит на г-жа Маврова започва в Българска народна банка, където е била стажант и е заемала длъжностите експерт по международни съобщения и експерт по връзки с обществеността. Калина Иванова Маврова продължава професионалната си кариера в Уникредит Булбанк - София, където работи като експерт по разработване на продукти и експерт по маркетингово развитие. Г-жа Маврова има основно участие в проект „Създаване на вътрешен онлайн портал за финансови и икономически анализи“ по време на стаж си в Unicredit S.P.A – Болоня, Италия.

6.3 УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ НА ББР ПРЕЗ 2020 Г., КЪМ 31.12.2020 Г. И КЪМ ДАТАТА НА ТОЗИ ДЕКЛАРАЦИЯ:

Към датата на одобрение на настоящия документ Управителния съвет е в следния състав:

Крум Георгиев Георгиев – Председател на УС от 30.06.2021 г.

Крум Георгиев има бакалавърска степен по стопанско управление и магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство. Професионалното му развитие включва 11 години опит в банковото дело и натрупани солидни познания в областта на финансовия анализ и корпоративното управление. Бил е ръководител на Отдел „Проектно финансиране“ в ОББ, като е отговарял за увеличаване на кредитното портфолио, проследяване на качеството на кредитния портфейл и структуриране на нови сделки. Има успешно развитие и като мениджър активи в сектора на ВЕИ.

Владимир Рашков Георгиев – Член на УС и изпълнителен директор от 30.06.2021 г.

Владимир Георгиев има повече от 11 години опит в банковата система, преминал е през всички нива на развитие, с дългогодишен управленски опит начело на дирекции и управления в няколко големи търговски банки, както и като член на Управителния съвет и изпълнителен директор на банкови институции. С доказан опит в областта на международната дейност и ликвидността на

банките, международните кредитни и кореспондентски отношения, както и в областта на оздравяването на банки с лош кредитен портфейл, дилърските операции, документарните операции, ликвидността, корпоративното финансиране и събирането на проблемни кредити. Участвал е в екипите по консолидацията на две големи български банки като отговарящ за обединението в областта на международните кредитни и кореспондентски отношения и ликвидността. Владимир Георгиев е специализирал финанси и банково дело в Германия, Австрия, Белгия, Люксембург. Повече от 19 години опит във финансовото управление на български и чуждестранни инвестиции в различни сектори на икономиката. Организиран Първично Публично Предлагане и Облигационно финансиране чрез БФБ за няколко корпоративни структури..

Цанко Руменов Арабаджиев – Член на УС и изпълнителен директор от 30.06.2021 г.

Цанко Арабаджиев е финансов мениджър с 16 години опит и утвърдено присъствие в банковия, застрахователния и частния сектор. Професионалният му път започва в ОББ, където в периода 2005-2013 г. преминава през различни нива на развитие в областта на банкирането на дребно, управлението на колективни инвестиционни схеми и кредитирането на малък и среден бизнес. През 2013 г. се присъединява към застрахователна компания „УНИКА“, където в продължение на 5 години е директор „Управление на инвестициите“. Основните му отговорности са свързани с цялостното управление на паричните потоци на компанията, изготвяне и прилагане на стратегии за управление на активите, така че да се постигне оптимална възвръщаемост в рамките на инвестиционния мандат. В допълнение, води различни проекти, свързани с въвеждане на нови продукти, оптимизиране на разходи и процеси и др. Кариерата на г-н Арабаджиев продължава като главен финансов директор на Норд Холдинг, а от 2019 г. е част от екипа на Пенсионно-осигурителна компания "Доверие", където отговаря за вътрешния контрол на инвестиционната ѝ дейност и управляваните фондове. Цанко Арабаджиев е завършил Международни икономически отношения в УНСС и притежава магистърска степен по Финанси от същия университет.

Стоян Тодоров Мавродиев – Председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор до 22.04.2020 г.

Стоян Тодоров Мавродиев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“ и магистър по финанси от УНСС. Преминал е през поредица курсове в Международната данъчна академия в Амстердам, обучавал се е и в Международната програма за лидери към Държавния департамент на САЩ. Кариерата му започва като правен, данъчен и бизнес консултант в PriceWaterhouse Co. В периода 1996-2006 г. работи като финансов и правен консултант в управляваната от него United Consulting. От 2009 до 2010 г. е заместник-председател на Комисията по икономическа политика, енергетика и туризъм и член на Комисията по бюджет и финанси в 41-ото НС. В продължение на 6 години (2010-2016) е председател на Комисията за финансов надзор, осъществяваща надзора и регулацията на финансовата система и небанковия финансов сектор в България. От 2010 до 2016 г. е член на Консултативния съвет по финансова стабилност (КСФС). В този период членува и в редица международни организации, сред които

ESMA, EЮPA, ESRB, IOSCO, IAIS и IOPS. Г-н Мавродиев заема длъжността Главен изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Банката до 22.04.2020 година.

Румен Димитров Митров – Заместник-председател на Управителния съвет и изпълнителен директор до 30.04.2020 г.

Румен Димитров Митров е магистър по счетоводство и контрол от УНСС. Професионалният му опит започва през 1994 г. в НАП - София. В периода 2000-2003 г. е управител на компанията за внос на петролни продукти „СМН ГАЗ“, а от 2003 до 2011 г. се занимава с финансови и данъчни консултации, като управител на двете счетоводни компании „Евротим България“ и „PM Консулт“. От 2011 до 2016 г. заема последователно длъжността директор на дирекциите „Надзор на инвестиционната дейност“, „Регулаторна политика“ и „Координация, анализи и политика на регулаторната и надзорната дейност“ в Комисията за финансов надзор. Г-н Митров заема длъжността Изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Банката до 30.04.2020 година.

Към края на 2020 г Управителният съвет е във следния състав:

Николай Димитров Димитров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор

Николай Димитров е доктор по икономика, завършил Университета за национално и световно стопанство със специалностите „Международни икономически отношения“ и „Финанси“. В периода 2007-2015 г. преминава през редица допълнителни курсове и квалификации в Бизнес училище „Джъдж“ към Кеймбриджкия университет (Великобритания), Investment Banking Institute (САЩ) и др. Кариерата му в банковия сектор започва в края на 2003 г. и преминава през Райфайзен банк и Обединена българска банка. В Българската банка за развитие работи от юли 2011 г., като от януари 2012 г. застава начело на Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, а от април 2013 г. е началник на Управление „Корпоративно банкиране“. Паралелно с това, в периода 2010 – 2017 г. той е бил и хоноруван преподавател в катедра МИО в УНСС.

Панайот Ивов Филипов – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 30.04.2020 г.

Панайот Филипов е завършил УНСС, с магистърска степен по икономика, има и специализация по фондови пазари към Делтауеърския университет в България. През 1998 г. е обявен за Брокер №1 на Българската фондова борса с най-голям брой сделки за годината. В банковата сфера влиза през 2001 г., като до 2008 г. заема позиции в СИ Банк, ДЗИ Банк, където е и член на УС, както и в Банка Пиреос България. През 2012 г. поема управленски функции в Общинска банка. През 2014 г. г-н Панайот Филипов е назначен за член на Съвета на директорите на ЗАД „ОЗК – Застраховане“, а през 2017 г. става изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската агенция за експортно застраховане (БАЕЗ). През април 2020 г. г-н Филипов е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

Живко Иванов Тодоров – Член на Управителния съвет и изпълнителен директор от 14.04.2020 г.

Живко Тодоров притежава магистърска степен по Счетоводство и контрол от УНСС в София, както и Executive MBA от Hult International Business School в Лондон. Професионалната му кариера започва през 1997 г. в ING Bank – клон София, където до 2012 г. заема последователно длъжностите оперативен счетоводител, финансов контролер, главен финансов директор и член на Управителния съвет за България. В периода 2012-2014 г. е назначен за главен финансов директор и член на УС на Алфа Банк – клон България. От юни 2014 до март 2020 г. е главен финансов директор и член на Управителния съвет на Първа инвестиционна банка, където отговаря за ресорите Финанси, Счетоводство, Връзки с инвеститорите, Трежъри и Финансови институции, Кореспондентски отношения. Под негово ръководство се разработва и внедрява вътрешна политика за трансферно ценообразуване на средства и модел за разпределение на разходите, както и модел за изчисляване на рентабилност на ниво бизнес линия, продукти и клиенти. През април 2020 г. г-н Тодоров е избран за изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българската банка за развитие.

„Българска банка за развитие“ ЕАД се представлява съвместно от двама изпълнителни директори или поне един изпълнителен директор и прокурист. Към датата на одобрение на този документ Банката няма прокурист.

През 2020 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление в групата на ББР.

6.4 КОМИТЕТИ КЪМ УС

Към Управителният съвет като помощни органи функционират специализирани комитети, както следва:

- Комитет по управление на активите и пасивите (КУАП) – извършва функциите по стратегическото управление на активите, пасивите и ликвидността, както и по управлението на пазарните рискове, в рамките на своите компетенции, определени в отделни вътрешно нормативни документи.
- Комитет по обезценките и провизиите (КОП) - контролира процеса на наблюдение, оценка и класифициране на финансовите инструменти, установяване на очакваните кредитни загуби и формиране на обезценки съгласно приложимите стандарти за финансова отчетност и вътрешната нормативна уредба.
- Комисия за разглеждане на жалби и сигнали – орган за разглеждане на жалби и сигнали, подадени от служители на Групата.

Комитетите към УС имат следните състави към 31.12.2020 г.:

Комитетите към УС	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на сигнали	Комитет по обезценките и провизиите
Живко Иванов Тодоров	Член		
Панайот Ивов Филипов	Член		
Николай Димитров Димитров	Председател		

Комитетите към УС	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на сигнали	Комитет по обезценките и провизиите
Началник у-ние „Риск“	Член	Член	Член
Началник у-ние „Правно“		Член	
Началник у-ние „Сигурност“		Член	
Началник у-ние „Планиране, анализ и регулации“	Член	Член	Председател
Началник у-ние „Вътрешен одит на Групата“		Член	
Началник у-ние „Трежъри“	Член		
Началник у-ние „Съответствие“		Председател	
Началник у-ние „Международни финансови институции и Европейски Фондове“	Член		
Началник у-ние „Корпоративно банкиране“			Член
Началник у-ние „Мониторинг и финансови инструменти“	Член		
Началник у-ние „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“			Член
Началник у-ние „Проблемни вземания“			Член

*Председателите се избират от членовете за срок от една година.

Комитетите имат следните състави към датата на одобрение на настоящия документ:

Комитетите към УС	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на сигнали	Комитет по обезценките и провизиите
Цанко Руменов Арабаджиев	Председател		Член
Крум Георгиев Георгиев	Член		Председател
Владимир Рашков Георгиев	Член		
Живко Иванов Тодоров	Член		
Началник у-ние „Риск“	Член	Член	Член
Началник у-ние „Правно“		Член	
Началник у-ние „Сигурност“		Член	
Началник у-ние „Планиране, анализ и регулации“	Член	Член	Член
Началник у-ние „Вътрешен одит на Групата“		Член	
Началник у-ние „Трежъри“	Член		
Началник у-ние „Съответствие“		Председател	

Комитетите към УС	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на сигнали	Комитет по обезценките и провизиите
Началник у-ние „Международни финансови институции и Европейски Фондове“	Член		
Началник у-ние „Корпоративно банкиране“			Член
Началник у-ние „Финансови инструменти“	Член		
Началник у-ние „Проблемни вземания“			Член

*Председателите се избират от членовете за срок от една година.

6.5 ДОГОВОРИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА, УЧАСТВАЩИ В УПРАВЛЕНИЕТО, И УЧАСТИЕ НА ЧЛЕНОВЕ НА УС И НС НА БАНКАТА В ДРУГИ ДРУЖЕСТВА

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на НС, УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката – от друга, които да излизат извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

През 2020 година между ББР и свързани лица няма сключени сделки или предложения за сключване на такива сделки, които са извън обичайната дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия, по които ББР или нейно дъщерно дружество е страна.

Няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на - или върху Банката, или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане. Доколкото съществува законово ограничение относно акционерната структура на ББР, не се очаква да възникнат такива договори.

Не е налице практика по сключване на споразумения между дружествата от Групата на ББР и управителните им органи и/или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание, или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участието по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва (към 31.12.2020 г.):

Членове на управителния и надзорния орган

І. По отношение на членове на НС на Банката:

Лъчезар Димитров Борисов – председател на НС на ББР до 26.08.2020 г. До 29.07.2020 г. г-н Борсов участва в управлението на следните дружества:

- Фонд енергийна ефективност и възобновяеми източници, БУЛСТАТ: 131330278, член на УС на дружеството;
- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“, ЕИК: 205756975.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Стамен Стаменов Янев – председател на НС от 26.08.2020 г. Участие в управлението на търговски дружества:

- Държавно предприятие „Управление и стопанисване на язовири“ ТПП, ЕИК 205756975, член на Управителния съвет;
- „Българска агенция за инвестиции“, Булстат: 831910252 – изпълнителен директор;
- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740 – член на Съвета на директорите – до 29.05.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Митко Емилов Симеонов – няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества или кооперации.

Велина Илиева Бурска - няма участие в управлението или капитала на други търговски дружества или кооперации.

Васил Атанасов Щонов, член на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ЕЙЕмСи Директорс“ ЕООД, ЕИК: 205674040 – управител;
- „Ре-лайф Клотинг“, ЕИК: 206181417 – управител;

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Валентин Любомиров Михов, председател на Надзорния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828 – управител;
- Първа Украинска Международна Банка - член на Надзорен Съвет;

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Валор Адвайзърс“ ЕООД, ЕИК: 204708828 – едноличен собственик на капитала;
- „ЕКШЪН ТС“ ООД, ЕИК: 030222081 – съдружник, без участие в управлението или контрола.

Участие в капитала на други търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник – няма.

II. По отношение на членовете на УС на Банката:

Стоян Тодоров Мавродиев – главен изпълнителен директор, председател на УС на ББР до 22.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г.
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, като председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор – до 20.05.2020 г;

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Рийл естейт венчърс“ ЕООД, ЕИК: 131160908, едноличен собственик на капитала;
- „Дженезис Адвайзори Сървисис“ ЕООД, ЕИК: 206148068, едноличен собственик на капитала

Румен Димитров Митров – изпълнителен директор, заместник-председател на УС на ББР до 30.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма..

Николай Димитров Димитров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г;

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите.
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.;

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Панайот Ивов Филипов – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 30.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г;

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Живко Иванов Тодоров – изпълнителен директор на ББР, член на УС на ББР от 14.04.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - от 20.05.2020 г;
- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;
- „Първа Инвестиционна Банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Владимир Рашков Георгиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества, включително – като прокурист:

- ББР Микрофинансиране ЕАД, ЕИК: 201390740 – председател на Съвета на директорите

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;
- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник

Крум Георгиев Георгиев – председател на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ББР Лизинг“ АД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Цанко Руменов Арабаджиев – изпълнителен директор и член на Управителния съвет на „Българска банка за развитие“ ЕАД

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014 – член на Съвета на директорите
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации, включително - като неограничено отговорен съдружник: няма.

Във финансовия отчет е оповестена информация за пълния размер на възнагражденията, наградите и/или ползите на членовете на управителните и на контролните органи на Банката за отчетната финансова година, изплатени от емитента и негови дъщерни дружества.

7 УПРАВЛЕНИЕ НА ДЪЩЕРНИТЕ ДРУЖЕСТВА

Към 31.12.2020 г. ББР е собственик на капитала на следните дъщерни дружества:

Едноличен собственик на:

- „Национален гаранционен фонд“, ЕАД, ЕИК: 200321435;
- „ББР Микрофинансиране“, ЕАД, ЕИК: 201390740;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082;
- Търговски център „Марица“ ЕООД⁶, ЕИК: 115619162;

Притежава съвместно участие, заедно с НГФ, в капитала на:

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, като разпределението на записания капитал е следното (84.62% от капитала на дружеството принадлежат на ББР, а 15.38 % на НГФ).

7.1 „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД

НГФ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като към 31.12.2020 г. и към датата на изготвяне на тази декларация има следния състав:

⁶ Към 31.12.2020 г., Банката е едноличен собственик на капитала на дружеството ТЦ „Марица“ ЕООД (ТЦМ), като дружеството не е част от стратегическия бизнес модел на Финансовата група на ББР.

Съвет на директорите на дружеството (към 31.12.2020):

Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Съвет на директорите към датата на изготвяне на тази декларация:

- **Живко Тодоров Тодоров** - Председател от 20.05.2020 г.;
- **Тодор Людмилов Тодоров** - Изпълнителен директор и заместник от 20.05.2020 г.;
- **Захарина Дамянова Тодорова** – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- **Деян Петров Капълчиев** – Член на Съвета на директорите от 27.09.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ ЕАД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б от Търговския закон между членовете на СД на НГФ или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната дейност на дружеството или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва (към 31.12.2020 г.):

Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник – председател на СД на НГФ има участия в следните търговски дружества:

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, управител;

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Гленридж Кепитъл“ ЕООД, ЕИК 205578775, едноличен собственик на капитала;
- „Хобо България“ ООД, ЕИК: 205420451, съдружник - 15%

Живко Иванов Тодоров – Председател на СД на НГФ

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г.;
- „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД, ЕИК 200321435, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите - от 20.05.2020 г.;

- „Първа Инвестиционна Банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Деян Петров Калъпчиев - член на СД на НГФ

Участие в управлението на търговски дружества:

- "Кепитъл Алианс" ЕООД, ЕИК: 175172627, управител;
- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК: 175172659, представляващ;

Участие в капитала на търговски дружества:

- "Кепитъл Алианс" ЕООД, ЕИК: 175172627, едноличен собственик на капитала;
- „Джи Енд Ел Пропъртис“ ООД, ЕИК: 175172659, съдружник с размер 50% от капитала;

7.2 „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД (с предишно наименование МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД)

ББР Микрофинансиране има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като към 31.12.2020 г. и към датата на изготвяне на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите (към 31.12.2020)

Панайот Ивов Филип – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор, заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Илия Радков Комитов - Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.;

Съвет на директорите към датата на изготвяне на тази декларация:

Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.;

Боян Стефанов Боянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокуристи има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на съответното дружество.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества, включително – като прокурист:

• „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 – изпълнителен директор и член на Управителния съвет

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Дебтнет“ ЕАД, ЕИК: 200817666 – едноличен собственик на капитала;

- „Роза Органика“ ООД, ЕИК: 131389390 – съдружник

Боян Стефанов Бянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Няма участие в капитала или в управлението на търговски дружества.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059 изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г.;

- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества:

- „АФЕ“ ЕООД, ЕИК: 204261633, управител.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Код Броудкастинг Груп“ („ТРАНСТРОЙ АМБ“) ЕООД, ЕИК: 205276652, едноличен собственик на капитала до 16.04.2021 г.

Илия Радков Комитов - Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, управител;
- „СЕНМОН“, ЕИК: 202994314, управител;

Участие в капитала на търговски дружества:

- „БРАНД БОЙС“ ЕООД, ЕИК: 203557782, съдружник;
- „СЕНМОН“ ЕООД, ЕИК: 202994314, едноличен собственик на капитала.

7.3 „Фонд за капиталови инвестиции“ АД

„Българска банка за развитие“ ЕАД притежава участие в размер 84.62% от капитала на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014, като 15.38% от капитала на дружеството се притежава от „Национален гаранционен фонд“ АД.

ФКИ има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима членове, като в края на 2020 г. и към датата на изготвяне на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите (към 31.12.2020 г.):

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.;

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.;

Цветомир Георгиев Цанов – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Съвет на директорите към датата на изготвяне на тази декларация:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Цветомир Георгиев Цанов - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Красимир Тенев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.

От 21.08.2020 г. дружеството има и упълномощен прокурист Ангел Пенев Хаджиев.

Дружеството се представлява от всеки двама измежду членовете на съвета на директорите и прокуриста. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на съответното дружество.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „Фонд за Капиталови инвестиции“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД – изпълнителен директор и член на Управителния съвет;

- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите;

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества: няма.

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „РМ ФРУТ“ ООД, ЕИК 206485936, съдружник с дял от 10%.

Красимир Тенев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Омега Трейдинг Партнърс“ ООД, ЕИК 175048191 – управител;

- „Праймус“ ЕООД, ЕИК 175080997 – управител;

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации:

- „Омега Трейдинг Партнърс“ ООД, ЕИК 175048191 – съдружник с дял от 50 %.

- „Праймус“ ЕООД, ЕИК 175080997 – едноличен собственик на капитала.

Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.; Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, Изпълнителен директор и член на УС на банката;

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, заместник-председател на Съвета на директорите – до 20.05.2020 г;
- „ББР Лизинг“ ЕАД, ЕИК: 205565411, дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите - до 20.05.2020 г;
- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 дъщерно дружество на Банката, член на Съвета на директорите – до 03.06.2020 г.;

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.;

Участие в управлението на други търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Цветомир Георгиев Цанов – член на Съвета на директорите на дружеството

Участие в управлението на търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 - управител;
- „М2 ПРОМ“ АД, ЕИК: 206194254, член на Съвета на директорите

Участие в капитала на търговски дружества:

- „ТИ ЕМ АЙ БЪЛГАРИЯ“ ЕООД, ЕИК: 175330187 – едноличен собственик на капитала;

7.4 „ББР лизинг“ ЕАД

ББР Лизинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, като в края на 2020 г. и към датата на изготвяне на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите (31.12.2020 г.):

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.;

Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г..

Дружеството има упълномощен прокурист - **Ивайло Кирилов Попов** от 01.06.2020 г.

Съвет на директорите към датата на изготвяне на тази декларация:

Крум Георгиев Георгиев от 23.08.2021 г. – Председател на Съвета на директорите;

Емил Вълканов Вълканов - Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Антония Христофорова Добрева - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Дружеството има упълномощен прокурист – Ивайло Кирилов Попов от 01.06.2020 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама членове на Съвета на директорите заедно. Назначеният прокурист има право да представлява дружеството заедно с член на Съвета на директорите на съответното дружество.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Лизинг“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Крум Георгиев Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД - председател на Управителния съвет

- „ББР Факторинг“ ЕАД, ЕИК: 205566082 – член на Съвета на директорите

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 14.04.2020 г.;

- „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, ЕИК: 200321435, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г.;

- „Първа Инвестиционна Банка“ АД, ЕИК: 831094393, кредитна институция, член на Управителния съвет до 22.04.2020 г.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Ивайло Кирилов Попов – прокурист.

Участие в управлението на търговски дружества – няма.

Участие в капитала на търговски дружества:

- „Взех“ ЕООД, ЕИК: 203745229, съдружник – до 02.06.2020 г.

7.5 ББР Факторинг ЕАД

ББР Факторинг има едностепенна система на управление – Съвет на директорите, състоящ се от трима до петима членове, който в края на 2020 г. и към датата на изготвяне на тази декларация има следния състав:

Съвет на директорите (към 31.12.2020 г.):

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16,09.2021 г.;

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Тодор Христов Гунчев – Член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г.

Съвет на директорите към датата на изготвяне на тази декларация:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.;

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240б на Търговския закон между членовете на СД и/или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството - от друга, които да излизат извън обичайната му дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на „ББР Факторинг“ АД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25% от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е, както следва:

Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД – изпълнителен директор и член на Управителния съвет;

- „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, ЕИК: 205322014 – член на Съвета на директорите

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД– председател на Управителния съвет

- „ББР Лизинг“ АД, ЕИК: 205565411 – член на Съвета на директорите

Участие в капитала на търговски дружества или кооперации - няма.

Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16.09.2021 г.;

Участие в управлението на търговски дружества:

- „Българска банка за развитие“ ЕАД, ЕИК: 121856059, изпълнителен директор и член на УС от 30.04.2020 г.;

- „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, ЕИК: 201390740, дъщерно дружество на Банката, председател на Съвета на директорите – от 20.05.2020 г;

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите.

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

Тодор Христов Гунчев – член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г. до 16.09.2021 г..

Участие в управлението на търговски дружества - няма.

Участие в капитала на търговски дружества - няма.

В Групата на ББР за 2020 г. няма сключени съществени договори, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола или в резултат на осъществяване на задължително търгово предлагане, и не се очаква да възникнат такива договори.

8 СДЕЛКИ С ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава. В консолидираните и индивидуални финансови отчети на Банката е предоставена детайлна информация относно сделките на Групата на ББР и на ББР с дружества под общ контрол на държавата.

9 СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ

Дългосрочните цели на Банката са тясно обвързани с насърчителната ѝ дейност и не бива да се ограничават в средносрочна рамка. Те обхващат:

- подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средните предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране, чрез предоставяне на финансови схеми и инструменти за финансиране на неоптимални и небалансирани ситуации, за които пазарът не предоставя адекватно на търсенето решение;
- прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
- привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната;
- привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната;
- привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции.

Стратегията и дейността на Групата на ББР през следващите 3 години се придържа към установените дългосрочни цели, но следва стриктно и националните приоритети, като се опира на три основни стълба:

- Устойчиво икономическо развитие с намаляване на въглеродния отпечатък и негативните ефекти върху околната среда, и увеличаване степента на кръговост и ефективност в използването на ресурсите;
- Дигитална трансформация и технологично екипиране на българския бизнес за повишаване на продуктивността, ефективността и конкурентоспособността, и за насърчаване на прехода към Индустрия 4.0;
- Разширяване на експортния потенциал чрез ускорена и устойчива интеграция в европейските вериги на стойност и доставки — подпомагане на свързаността и катализиране на инвестиции в модерна и “смарт” инфраструктура за бизнеса.

Стратегическите цели за 2021 - 2023 на Групата са префокусирани съгласно националните приоритети и са насочени към по-бързото възстановяване на МСП и рестарт на икономиката след коронакризата. Те включват:

- Достъп до финансиране на МСП и предоставяне на гъвкави условия по обслужването на кредитите в партньорство и допълняемост, а не в конкуренция с търговските банки. Директното кредитиране на микро, малки и средни фирми ще остане важен сегмент в дейността.

- Подпомагане на финансирането на публични инвестиционни проекти в напреднала фаза на подготовка, на проекти на екологичната и модерната инфраструктура. Това изисква задълбочено сътрудничество с публичния сектор, като подобрява рисковия профил на портфейла на банката, което се отчита позитивно от рейтинговите агенции.
- Подпомагане на финансирането на проекти на устойчивата икономика като зеления транспорт, цифровия преход, чистото производство и използването на енергията (с цел декарбонизация и преход към неутралност по отношение на климата).
- Продължаване на изпълнението на действащата Национална програма за енергийна ефективност за многофамилните жилищни сгради.
- Подпомагане на проекти със социална значимост (социално включване) за укрепване на социалната среда и културната общност.

При осъществяване на дейността си Групата на ББР се ръководи от принципите на прозрачност, неутралност, рентабилност, ефективност, пазарна съвместимост и добра банкова практика. Основна задача на Групата през периода е да посреща нуждите от възстановяване и растеж на българската икономика след кризата и да добавя стойност за кредитополучателите. С финансово-кредитната си дейност ББР адресира предизвикателствата на кризата и предприема мерки за улесняване на достъпа до финансиране и адекватността на финансов ресурс. Чрез инструментите ББР ще се стреми да споделя риска с частния сектор, да търси облекчаване на финансовите условия по кредитите и така да създава силни стимули за другите банки да кредитират малките и развиващи се компании.

Стратегия 2021-2023 за дейността на Групата на ББР е съобразена с целите на политиката за насърчаване на МСП. Групата на ББР ще продължи да подкрепя и през новия стратегически период финансово жизнеспособни и икономически устойчиви проекти. ББР ще цели увеличение на присъствието си в инфраструктурния сектор, в това число в енергетиката, възобновяемите енергийни източници, ИТ и телекомуникациите, транспорта и общинската инфраструктура.

За ефективното изпълнение на горните цели и задачи, Групата на ББР разчита на статута си на банка за развитие и възможностите за привличане на дългосрочно по-евтин ресурс от европейски мултилатерални банки, международни финансови институции и международни търговски банки. Друг източник на външно финансиране са и капиталовите международни пазари. През периода ББР планира да използва възможностите на предлаганите инструменти от институциите на Европейския съюз за директно кредитиране и издаване на гаранции към други банки посредници и/или крайни кредитополучатели.

В бъдеще Групата на ББР ще продължи да предлага финансиране за оборотен капитал, капиталови инвестиции и експортно финансиране за малкия и среден бизнес. Групата предлага гъвкави и съобразени с пазарното търсене финансови решения, които отговарят на спецификата на кредитополучателя и на финансирувания проект.

10 СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ И ПОЛИТИКА НА МНОГООБРАЗИЕ

Своята мисия за корпоративна социална отговорност Българската банка за развитие традиционно посвещава на значими за обществения живот теми като образование, култура, изкуство и история, предприемачество. Подкрепата на уязвими социални групи и съхранение на природното разнообразие е част не само от корпоративната отговорност на институцията, но и

от разбирането и личното участие на голяма част от служителите на Групата на ББР. През 2020 г. с избухването на пандемията от COVID-19 в програмата ни за корпоративна социална отговорност се появи и ново направление – сферата на здравеопазването.

10.1 ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

ББР реализира поредица от дарителски кампании във връзка с обявеното от месец март 2020 г. извънредно положение в страната и избухването на пандемията от COVID-19. Бяха подпомогнати лечебни заведения в София и страната за закупуване на животоспасяваща апаратура – респиратори, апарати за газов анализ и тестове за COVID-19. Като продължение бе реализирана и кампания сред служителите на банката и дъщерните дружества, които направиха лични дарения за екипите на Центъра за спешна помощ – София, както и дарение за медиците и служителите, които работят на първа линия по време на коледните и новогодишни празници.

10.2 КУЛТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО

Българското изкуство, история и култура, са сред фундаментите, които изграждат и съхраняват българската национална идентичност. По тази причина ББР полага последователни усилия за реализирането на културни инициативи и проекти за съхраняване на постигнатото в тази област.

В тази посока през 2020 г. ББР реализира кампания за популяризиране и опазване на културното наследство. Една от областите с потенциал за такова подпомагане са недвижимите културни паметници и наследство в страната. Банката направи проучване за възможности за финансова подкрепа за културни индустрии и анализ на потребностите на общините от специализиран продукт за реставрация и социализация на културно-историческо наследство.

През 2020 г. ББР реализира подкрепа за организирането на **Международен конкурс за кларнетисти** по случай 100-годишнината от рождението на проф. Сава Димитров, основател на българската кларнетна школа. Победителите в конкурса бяха обявени от Международно жури, съставено от представители на различните водещи европейски национални школи. Банката подкрепи и честването по случай 100-годишния юбилей от създаването на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“ и фондация „Проф. Сава Димитров“.

В продължение на политиката си за подкрепа на българското изкуство, в сградата на ББР продължава организирането на временни експозиции на картини и скулптури на млади и утвърдени български автори.

10.3 ОБРАЗОВАНИЕ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО

Финансовата група на ББР се включи в подкрепа на програмата за насърчаване на растежа на българските МСП и стартиращи компании „**Beam Up Lab**“ иницирано от **Българската фондова борса** за подкрепа на Инициативата има за цел да повиши знанието на компании в т.нар. startup/scale up етап за възможностите за финансиране в България.

Сред образователните проекти, реализирани в сътрудничество с ББР, е и проектът „**Иновационен център за интегративно практическо обучение**“ на **Националната търговско-**

банкова гимназия (НТБГ) в София. Целта на проекта е учениците от X до XII клас да създадат своя организационно-управленска структура, изготвят търговска и административна документация, осъществяват бизнес контакти и извършват своята дейност, съобразно нормативната уредба в страната.

ББР подкрепи ICAP Bulgaria, най-голямата група от компании, предлагащи B2B услуги в Югоизточна Европа. Конференцията предостави полезна информация по въпросите на кредитния риск, изнесена от български и международни лектори. Този обмен на идеи, заедно с диалога по отношение на солидни практики за намаляване на кредитния риск, представляват отправна точка за бъдещи планове за сферата на управление на кредитния риск.

10.4 Екология

Банката реализира подкрепа за дейността на фондация „Шаро – подай лапа на изоставените“ – българска неправителствена организация, чиято основна дейност е спасяването, лекуването и задомяването на бездомни животни, като към момента се грижи за над 120 такива.

10.5 Уязвими социални групи

През 2020 г. ББР продължава подкрепата си за уязвими социални групи. Банката подкрепя организации, чиято дейност подобрява значително качеството на живот на хората в неравностойно положение. Сред тях са:

Сдружение „SOS Детски селища България“

Сдружението осигурява приемна грижа в общност от приемни семейства и по този начин деца, лишени от родителска грижа, израстват в семейна среда и успешно се включват в обществото. В София и Перник са изградени общности от SOS приемни семейства, които отглеждат деца в техните собствени жилища или жилища, собственост на сдружението.

Национален фонд „Св. Никола“

Фондът организира традиционна Коледна кампания в подкрепа на деца и възрастни хора с увреждания, настанени в институции. Чрез подкрепата си за него ББР допринася за по-пълноценен живот на хората с увреждания.

УНИЦЕФ

ББР подкрепя кампания на УНИЦЕФ, в чийто фокус е намаляването на детската смъртност. Инициативата осигурява патронажни сестри в областите Шумен и Сливен, които подпомагат семействата с малки деца в първите 1,000 дни от раждането. По проекта е реализирана помощ за над 12,400 семейства.

„Сдружение граждански инициативи“, гр. Ловеч

ББР предостави дарение за закупуването на климатици за два центъра за обществена подкрепа, социална рехабилитация и интеграция от семеен тип за деца и младежи с

увреждания. В тези центрове са настанени 22 деца от бившите домове за деца, лишени от родителски грижи в България.

Сдружение с нестопанска цел „Седем истории“

Основната цел на сдружението е изграждане и оборудване на терапевтични центрове, в които да се даде възможност на децата с аутизъм да се развиват в нормална среда, а техните семейства да придобият знания за начините на социално приобщаване на хората със специални потребности.

„Българската Коледа“

Благотворителната инициатива „Българската Коледа“ се провежда под патронажа на Президента на Република България и до настоящия момент е подпомогнала стотици болни деца чрез предоставяне на средства за диагностика, лечение и рехабилитация. За 22 лечебни заведения в цялата страна е закупена високоспециализирана медицинска апаратура.

Дом за сираци “Св. Николай” – Нови хан

ББР реализира дарение за закупуване на храна и дърва за огрев в Дом за сираци „Св. Николай” - Нови хан. Освен в дома в с. Нови Хан част от семействата са настанени в колонията от фамилни къщите в с. Якимово, област Монтана.

Основно училище „Христо Ботев“ в село Рупци

ББР дари на училището в с. Рупци 10 бр. компютърни конфигурации, които не се ползват в работния процес в банката. Искането е свързано с една от новите мерки, които правителството въвежда, относно затваряне на училищата и преминаване на всички ученици в дистанционна форма на обучение.

С цел постигане на специфичната мисия и цели на ББР, управленският екип на Групата се стреми да поддържа и надгражда адаптивна, ефикасна и модерна корпоративна култура и работна среда, съобразена с ценностите на съвременното общество. Основен фокус е да се осигури стабилност, постоянно развитие и надграждане на знанията на екипа на Групата, висока ангажираност и непрекъснато подобряване на предлаганите услуги.

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

ЦАНКО АРАБАДЖИЕВ

ВЛАДИМИР ГЕОРГИЕВ

ЖИВКО ТОДОРОВ

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИТЕ ОДИТОРИ

До едноличния собственик на Българска банка за развитие ЕАД

ДОКЛАД ОТНОСНО ОДИТА НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Мнение

Ние извършихме одит на индивидуалния финансов отчет на Българска банка за развитие ЕАД („Банката“), съдържащ индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31 декември 2020 и индивидуалния отчет за всеобхватния доход, индивидуалния отчет за промените в собствения капитал и индивидуалния отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и пояснителните приложения към индивидуалния финансов отчет, съдържащи оповестяване на съществените счетоводни политики и друга пояснителна информация.

По наше мнение, приложеният индивидуален финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, индивидуалното финансово състояние на Банката към 31 декември 2020 и нейните индивидуални финансови резултати от дейността и индивидуалните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчетяване (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет“. Ние сме независими от Банката в съответствие с Международния етичен кодекс на професионалните счетоводители (включително Международни стандарти за независимост) на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на индивидуалния финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на индивидуалния финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси.

Ключов одиторски въпрос

Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит

Обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти

Оценката на очакваните кредитни загуби от обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти изисква от ръководството на Банката да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на идентифицирането на обезценени вземания и количественото определяне на обезценките на кредити. За да определи сумата на обезценките за очаквани кредитни загуби, Банката прилага статистически модели и индивидуални анализи с входящи данни, получени от вътрешни и външни източници.

Както е оповестено в бел. 19 от приложения индивидуален финансов отчет, Банката е отчетала към 31 декември 2020 кредити и аванси на клиенти с брутна стойност 2,101,281 хил. лв. и очаквани кредитни загуби от обезценка и несъбираемост на кредити и аванси на клиенти в размер на 256,045 хил. лв.

При определяне на очакваните кредитни загуби на колективна основа ключовите предположения, преценки и параметри са свързани с разработване на количествени и качествени показатели за проследяване на значително увеличение на кредитния риск за разпределението на отделните кредитни експозиции на клиенти по фази (Фаза 1: Експозиции без значително увеличение на кредитния риск; Фаза 2: Експозиции със значително увеличение на кредитния риск, но без налични обективни доказателства за обезценка и Фаза 3: Експозиции с налични обективни доказателства за обезценка); за определянето на „вероятността от неизпълнение“ (PD), „загубата при неизпълнение“ (LGD) и „експозицията при неизпълнение“ (EAD), а също така и за включването на информация за бъдещо развитие на макро-икономически фактори предвид различни сценарии при определянето на

Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процесите на определяне на очакваните кредитни загуби от предоставени кредити и аванси на клиенти, прилагани от Банката. Ние оценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да проектираме нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените очаквани кредитни загуби от предоставени кредити и аванси на клиенти.

Ние преценихме адекватността на методологията, използвана от Банката за идентифициране на загуби от обезценка и за изчисляване на обезценките на индивидуална и портфейлна основа.

Ние оценихме проектирането, въвеждането и оперативната ефективност на релевантните контроли, които ръководството е въвело в процеса на определяне на обезценките.

Нашите тестове бяха фокусирани върху контроли, свързани с:

- навременното идентифициране на значително увеличение на кредитния риск и правилната класификация на кредитите в съответните фази на обезценка,
- редовните процеси за преглед на кредитоспособността на клиентите,
- създаване и редовен преглед на списъци с експозиции под наблюдение,
- одобрение на изготвените от експерти оценки на обезпеченията,
- преглед и одобрение от ръководството на резултатите от изчислението на обезценките.

Също така, ние прегледахме качеството на историческите данни, използвани в изчислението на рисковите параметри, и преизчислихме обезценката на база на

приблизителните оценки на очакваните кредитни загуби.

Висока степен на несигурност е присъща за оценката на очакваните кредитни загуби за предоставени кредити и аванси на клиенти, оценявани на колективна основа и зависи от това доколко Банката разполага с достатъчна историческа информация за тестване на използваните допускания и калибриране на точността на параметрите PD и LGD в модела за обезценка.

Определянето на очакваните кредитни загуби на кредити и аванси, оценявани на индивидуална основа, е също свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството, най-вече относно времевото разпределение и стойността на очакваните бъдещи парични потоци по експозицията, включително и тези от реализиране на обезпечението.

Пандемията от COVID-19 доведе до увеличаване на несигурността по отношение на икономическите перспективи и заедно с различните правителствени мерки, включително мораториума върху плащания по кредити, повиши сложността на оценката и мониторинга на финансовото състояние на клиентите, което изисква повишено ниво на преценка при изчисляване на обезценките на кредити и аванси.

Поради значимостта на оценката на предоставените кредити и аванси на клиенти за индивидуалния финансов отчет, и поради факта, че допусканията за определяне на очакваните кредитни загуби по своята същност включват значителни преценки, ние преценихме, че обезценката на кредити и аванси на клиенти е ключов одиторски въпрос.

стойностите на рисковите параметри, получени в резултат от прилагането на моделите.

Ние оценихме доколко използваните методи за определяне на обезценките са подходящи.

Ние извършихме детайлни процедури по същество върху рисково-базирана извадка от кредити с цел да проверим дали кредитите са правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори за обезценка, които биха довели до необходимост от начисляване на допълнителни обезценки. Ние приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на обезценките и сравнихме нашите преценки с използваните от Банката. Ние анализирахме финансовото състояние на кредитополучателите и проверихме дали са налице нарушения на договорите и/или отклонения при спазване на договорните условия. Ние взехме предвид влиянието на текущите икономически условия, оценките на обезпеченията и други фактори, които могат да повлияят на събираемостта на кредитите. Ние оценихме адекватността на допусканията и преценките на Банката, свързани с въздействието на пандемията от COVID-19, включително мораториума върху плащания по кредити и други мерки, върху оценката на очакваните кредитни загуби и всички аспекти на процеса по определянето им.

Ние включихме в одита експерти на одиторите в областите, изискващи специфична експертиза.

Ние извършихме оценка доколко оповестяванията в индивидуалния финансов отчет на Банката, свързани с оценката на кредитите и аванси на клиенти, са пълни, подходящи и адекватни.

Обезценка на договори за финансови гаранции, свързани с програмите за противодействие на последиците от пандемията от COVID-19

Банката е издател на договори за финансова гаранция, които изискват Банката да направи определени плащания, за да възстанови на притежателя на гаранцията загубата, която е претърпял, в случай че даден длъжник не е направил плащане, когато е било дължимо, в съответствие с първоначалните или променени условия на дългов инструмент.

Към 31 декември 2020 Банката оценява договорите за финансови гаранции по стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с МСФО 9.

Договорите за финансови гаранции, поети от Българска банка за развитие ЕАД съгласно програмите за противодействие на последиците от пандемията от COVID-19 представляват гаранции за кредитен риск, които се анализират и обезценяват съгласно разработен от Банката модел за обезценка, базиран на настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци по програмите и отчитащ техните специфики.

Както е оповестено в бел. 32 в приложения индивидуален финансов отчет изчислените провизии към 31 декември 2020 са 56,530 хил. лв. за гаранции по кредити на предприятия и 63,778 хил. лв. за гаранции по кредити на физически лица или общо 120,308 хил. лв.

Оценката на загубите от поети финансови гаранции изисква от ръководството на Банката да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на тяхното количествено определяне.

Поради значимостта на оценката на загубите от поетите финансови гаранции за индивидуалния финансов отчет, и поради факта, че допусканията за определяне на очакваните кредитни загуби по своята същност включват значителни преценки, ние преценихме, че

Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процесите на определяне на очакваните кредитни загуби от договори за финансови гаранции, прилагани от Банката. Ние оценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да проектираме нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с начислените очаквани кредитни загуби от договори за финансови гаранции.

Ние преценихме адекватността на методологията, използвана от Банката за идентифициране на загуби от обезценка и за изчисляване на очакваните кредитни загуби от договори за финансови гаранции.

Ние оценихме проектирането и въвеждането на релевантните контроли, които ръководството е въвело в процеса на определяне на обезценките от договори за финансови гаранции.

Също така, ние прегледахме качеството на данните, използвани в изчислението на очакваните кредитни загуби, и преизчислихме обезценката на база на параметрите, получени в резултат от прилагането на моделите.

Ние включихме в одита експерти на одиторите в областите, изискващи специфична експертиза.

Ние извършихме детайлни процедури по същество върху всички договори за финансови гаранции с цел да проверим дали те са правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори за обезценка, които биха довели до необходимост от начисляване на допълнителни обезценки. Ние приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на обезценките и сравнихме нашите преценки с използваните от Банката. Ние взехме предвид влиянието на текущите икономически условия и

очакваната кредитна загуба от поетите финансови гаранции е ключов одиторски въпрос.

Последваща оценка на капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, представляващи 18.35% от капитала на Първа инвестиционна банка АД.

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката.

Оценката на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност, изисква от ръководството на Банката да прилага значително ниво на преценка, особено по отношение на идентифицирането на основния пазар за конкретния инструмент и по отношение на хипотезите, използвани при методите за оценяване на справедливата стойност. Йерархията на справедливите стойности предоставя най-висок ранг на обявените (некоригирани) цени на активните пазари за идентични активи или пасиви (хипотези от 1-во ниво) и най-нисък - на ненаблюдаемите хипотези (хипотези от 3-то ниво).

За да определи справедливата стойност на финансовите инструменти, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, Банката възприема обявените пазарни цени или цените на затваряне за хипотези от 1-во ниво.

Както е оповестено в приложения индивидуален финансов отчет, към 31 декември 2020 Банката е отчетела финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, представляващи 18.35% от капитала на Първа инвестиционна банка АД със справедлива

други фактори, които могат да повлияят на очакваните кредитни загуби.

Ние извършихме оценка доколко оповестяванията в индивидуалния финансов отчет на Банката, свързани с очакваните кредитни загуби от договори за финансови гаранции, са пълни, подходящи и адекватни.

Като част от нашите одиторски процедури ние получихме разбиране за процеса на определяне на справедливата стойност на финансови инструменти, прилаган от Банката. Ние оценихме адекватността на политиките, процедурите и въведените контроли върху процеса, с цел да проектираме нашите по-нататъшни одиторски процедури по такъв начин, че да бъдем в състояние да адресираме рисковете от съществено неправилно отчитане, свързани с определянето на справедлива стойност на финансовите инструменти.

Ние оценихме проектирането и въвеждането на релевантните контроли, които ръководството е въвело в процеса на определяне на справедливата стойност на финансовите инструменти.

Ние преценихме адекватността на преценките, използвани от Банката за идентифициране на основния пазар на финансовия инструмент и за определяне на хипотезите, използвани за оценяване на справедливата стойност.

Ние оценихме доколко използваните методи за определяне на справедливата стойност на финансовия инструмент са подходящи.

Ние извършихме детайлни процедури по същество върху финансовия инструмент, представляващ 18.35% от капитала на Първа инвестиционна банка АД с цел да проверим дали той е правилно класифицирани и да идентифицираме дали съществуват индикатори, които биха довели до определяне на съществено различна справедлива стойност. Ние

стойност 50,324 хил. лв. (бел. 22) и загуба от промяна на справедливата стойност на инструмента в размер на 86,504 хил. лв. (бел. 16).

Поради значимостта на оценката на справедливата стойност на този финансов инструмент за индивидуалния финансов отчет, и поради факта, че допусканията за нейното определяне включват значителни преценки, ние преценихме, че оценката на справедливата стойност на този финансов инструмент е ключов одиторски въпрос.

приложихме професионална преценка, за да оценим допусканията, използвани при определяне на справедливата стойност и сравнихме нашите преценки с използваните от Банката.

Ние включихме в одита експерти на одиторите в областите, изискващи специфична експертиза.

Ние извършихме оценка доколко оповестяванията в индивидуалния финансов отчет на Банката, свързани със справедливата стойност на финансовия инструмент, са пълни, подходящи и адекватни.

Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него

Управителният съвет на Банката („Ръководството“) носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от доклад за дейността и декларация за корпоративно управление, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва индивидуалния финансов отчет и нашия одиторски доклад върху него.

Нашето мнение относно индивидуалния финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на индивидуалния финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с индивидуалния финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване.

В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за индивидуалния финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с МСФО, приети от ЕС, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на индивидуалния финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Банката или да преустанови дейността ѝ, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Надзорният съвет и Одитният комитет на Банката („Лицата, натоварени с общо управление“), носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Банката.

Отговорности на одиторите за одита на индивидуалния финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали индивидуалният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължащи се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този индивидуален финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в индивидуалния финансов отчет, независимо дали дължащи се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одиторите в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Банката.
- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в индивидуалния финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Банката да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на индивидуалния финансов отчет, включително оповестяванията, и дали индивидуалният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига достоверно представяне.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на индивидуалния финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение, съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13.06.2017 г. от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

ДОКЛАД ВЪВ ВРЪЗКА С ДРУГИ ЗАКОНОВИ И РЕГУЛАТОРНИ ИЗИСКВАНИЯ

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от индивидуалния финансов отчет и одиторския доклад върху него“ по отношение на доклада за дейността и декларацията за корпоративно управление, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискванията по МОС, съгласно "Указания относно нови разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора" на професионалната организация на регистрираните одитори в България – Институт на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становище относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в приложимите в България, Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- Информацията, включена в доклада за дейността за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, съответства на индивидуалния финансов отчет.
- Докладът за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- В декларацията за корпоративно управление за финансовата година, за която е изготвен индивидуалният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100н, ал. 8, където е приложимо, от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

Допълнително докладване във връзка с Наредба №58/2018 г. на Комисията за финансов надзор (КФН)

Изявление във връзка с чл. 11 от Наредба №58/2018 г. на КФН за изискванията за защита на финансовите инструменти и паричните средства на клиенти, за управление на продукти и за предоставяне или получаване на възнаграждения, комисиони, други парични и непарични облаги

На база на извършените одиторски процедури и на придобитото познаване и разбиране за дейността на Банката („Инвестиционен посредник“) в хода и контекста на нашия одит на финансовия ѝ отчет като цяло, създадената и прилагана организация във връзка със съхраняването на клиентски активи съответства на изискванията на чл. 3-10 от Наредба № 58 на КФН и чл. 92-95 от Закона за пазарите на финансови инструменти, по отношение на дейността на инвестиционния посредник.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- Делойт Одит ООД и Грант Торнтон ООД са назначени за задължителни одитори на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 на Българска банка за развитие ЕАД от общото събрание на акционерите, проведено на 10 декември 2020, за период от една година.
- Одитът на индивидуалния финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2020 на Банката представлява втори пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от нас.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Банката, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Не са предоставяни посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Банката.
- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен съвместен одит, Делойт Одит ООД (дружество – част от мрежата на Делойт) самостоятелно е предоставило следните услуги на Банката, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
 - Предоставяне на услуги по изразяване на сигурност, различни от одит и преглед на историческа информация съгласно Международен стандарт за ангажименти за изразяване на сигурност 3000 (Преработен) относно изразяване на мнение относно съответствието с изискванията на Европейския Съюз за следните стълбове: системата за вътрешен контрол; счетоводната система; независим външен одит; обществени поръчки; финансови инструменти; изключване от достъп до финансиране; публикуване на информация за получателите; защита на личните данни. Периодът, обхванат от оценката, е 1 юни 2019 – 30 май 2020.

- За периода, за който се отнася извършеният от нас задължителен съвместен одит, освен одита, Делойт Одит ООД и Грант Торнтон ООД съвместно са предоставили следните услуги на Банката, които не са посочени в доклада за дейността или индивидуалния финансов отчет на Банката:
 - Договорени процедури относно приложението в Банката на Наредба 10 на Българска народна банка за периода 1 януари – 31 декември 2020, в съответствие с изискванията на Международен стандарт за свързани по съдържание услуги 4400 „Ангажменти за извършване на договорени процедури относно финансова информация“.

Делойт Одит ООД

Делойт Одит ООД

Rh
Росица Ботева
Управител

Регистриран одитор, отговорен за одита

Грант Торнтон ООД

RU
Силвия Дидова
Регистриран одитор отговорен за одита

Марий Апостолов
Управител

бул. Ал. Стамболийски 103
1303 София, България

бул. Черни връх 26
1421 София, България

30 септември 2021

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към 31.12.2020	Към 31.12.2019
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	17	496,268	250,619
Вземания от банки	18	478,181	339,248
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Предоставени кредити и аванси на клиенти	19	1,845,236	1,652,900
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност - Вземания от Републиканския Бюджет	20	57,824	166,821
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа	21	1,930	1,950
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти	22	581,711	538,541
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – капиталови инструменти	22	54,059	3,578
Инвестиции в дъщерни дружества	23	167,705	109,488
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	24	62,636	36,955
Инвестиционни имоти	25	7,785	7,633
Активи, държани за продажба	26	608	-
Активи, придобити от обезпечения	27	33,938	35,187
Други активи	27	19,756	3,507
Текущи данъчни вземания	27	900	664
Активи по отсрочени данъци	15	8,832	-
Общо активи		3,817,369	3,147,091
Пасиви			
Привлечени средства от международни институции	30	1,238,904	1,211,937
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	1,127,315	1,134,049
Депозити от кредитни институции	28	8,155	7,877
Други привлечени средства	31	16,932	17,119
Провизии	32	123,133	2,939
Пасиви по отсрочени данъци	15	-	401
Други пасиви	33	4,699	3,750
Общо пасиви		2,519,138	2,378,072
Собствен капитал			
Акционерен капитал	34	1,441,774	601,774
Неразпределена печалба/(Натрупана загуба)		(230,855)	11,057
Преизчислен резерв от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	35	(67,764)	12,183
Резерви	35	155,076	144,005
Общо собствен капитал		1,298,231	769,019
Общо пасиви и собствен капитал		3,817,369	3,147,091

Приложените бележки от 1 до 39 са неделима част от този индивидуален финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 29 септември 2021 г.

Тзветан Кравадинчев
Изпълнителен директор

Владимир Георгиев
Изпълнителен директор

Живко Тодоров
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител
Съставител

Върху този индивидуален финансов отчет е издаден одиторски доклад на 30 септември 2021 г.

Делафт Одит ООД, одиторски дружество

Росица Билал

Управител

Регистриран одитор, одиторски орган

Грант Торнтон ООД, одиторски дружество

Силвия Динова, Регистриран одитор, одиторски орган

Марий Апостолов, Управител

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	2020	2019
Приходи от лихви	6	78,417	72,855
Разходи за лихви	6	(19,807)	(11,422)
Нетен лихвен доход	6	58,610	61,433
Приходи от такси и комисиони	7	2,723	1,993
Разходи за такси и комисиони	7	(1,606)	(62)
Нетен доход от такси и комисиони	7	1,117	1,931
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	8	457	421
Нетна печалба от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	9	2,432	3,687
Други приходи от дейността	10	1,840	2,410
Други разходи за дейността	11	(608)	(1,499)
Разходи за обезценки и провизии	12	(261,659)	(29,001)
Оперативна загуба/ доход		(197,811)	39,382
Разходи за персонала	13	(16,142)	(13,898)
Общи и административни разходи	14	(14,798)	(10,994)
Разходи за амортизации	24	(2,516)	(1,428)
(Загуба)/Печалба преди данъци		(231,207)	13,062
Приход от/(Разход за) данък върху печалбата	15	352	(2,005)
Нетна (загуба)/печалба за годината		(230,855)	11,057
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които не се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Актьорски печалби/(загуби) по планове с дефинирани доходи, нетно от данъци	33	14	(48)
Нетна промяна в справедливата стойност на капиталови финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	16, 22	(77,858)	-
<i>Статии, които впоследствие се рекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на дългови финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	16	(2,089)	6,128
Общо друг всеобхватен доход за годината, нетно от данъци		(79,793)	6,080
Общо всеобхватен доход за годината		(310,788)	17,137

Приложенияте бележки от 1 до 39 са неделима част от този индивидуален финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 29 септември 2021 г.

 Цветан Ярабуджов Изпълнителен директор	 Владимир Георгиев Изпълнителен директор	 Живко Тодоров Изпълнителен директор	 Иван Личев Главен счетоводител Съставител
---	--	--	---

Върху този индивидуален финансов отчет е издаден одиторски доклад на 30 септември 2021 г.

Делойт Оudit ООД, одиторско дружество

Росица Ботева

Управител

Регистриран одитор, одиторско дружество

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Силвия Димова, Регистриран одитор, одиторско дружество

Мария Апостолова, Управител

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Акционерен капитал	Запазени резерви	Допълнителни резерви	Процентен резерв от финансови активи, отчетени по справедлива стойност чрез друг финансов доход	Незамерзалима печалба (нетно печалба)	Общ
Към 01 януари 2019	601,774	63,882	75,145	6,055	25,130	771,986
Печалба	-	-	(48)	6,128	11,057	11,057
Друг финансов доход, нетно от данъци	-	-	(48)	6,128	-	6,080
Общ финансов доход за периода	-	-	(48)	6,128	11,057	17,137
Дивиденди към акционери	-	5,026	-	-	(20,104)	(20,104)
Разпределение на печалба	-	5,026	-	-	(5,026)	-
Общ срезлен с акционери	-	10,052	-	-	(25,130)	(15,078)
Към 31 декември 2019	601,774	68,908	75,097	12,183	11,057	769,019
Загуба	-	-	14	-	(230,855)	(230,855)
Друг финансов доход, нетно от данъци	-	-	14	(79,947)	-	(79,933)
Общ финансов доход за периода	-	-	14	(79,947)	-	(79,933)
Към 31 декември 2020	601,774	68,908	89,111	4,236	(230,855)	(230,855)
Увеличение на капитала	840,000	-	-	-	-	840,000
Разпределение на печалба	-	6,031	5,026	-	(11,057)	-
Общ срезлен с акционери	840,000	11,061	10,052	-	(22,114)	828,999
Към 31 декември 2020	1,441,774	79,969	89,111	(67,764)	(230,855)	1,296,231

Приложенията бележат от 1 до 39 са неделима част от този индивидуален финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 29 септември 2021 г.

 Цилина Арздяниан
 Изпълнителен директор

 Живко Гурова
 Изпълнителен директор

Външният аудиторски финансов отчет е издаден от аудиторски доклад на 30 септември 2021 г.

 Рузичка Бонева
 Управител
 Регистриран одиторски одобрен в Община

 Силвана Данчева
 Разпоредител
 Регистриран одиторски одобрен в Община

 Мария Анагностова
 Управител

 Иван Личев
 Главен счетоводител
 Съставител

Грант Торнтон ООД, одиторски финансов отчет
 Силвана Данчева, Разпоредител
 Мария Анагностова, Управител
 София
 Рег. № 032
 ГРАНТ ТОРНТОН ООД

	<i>Бележна</i>	2020	2019
Парични потоци от оперативна дейност			
(Загуба)/Печалба за годината		(230,855)	11,057
Корекции за:			
Приходи от дивиденди	10	(25)	(1,339)
Разходи за обезценки на кредити	12	136,975	29,897
Разходи за/(приходи от) провизии по гаранции и неусвоени кредитни ангажменти	12	119,829	(450)
Загуби от обезценка на участия в дъщерни дружества	12	1,032	137
Загуби/(печалби) от обезценки на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	12	516	(641)
Загуби от обезценки на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност	12	25	60
Загуби/(печалби) от преоценка на инвестиционни имоти	10, 11	(152)	16
Загуби от обезценки и продажба на други активи	12	3,281	68
Нетна загуба от преоценка на валутни активи и пасиви	8	11	6
Разходи за амортизации	24	2,516	1,428
Балансова стойност на отписани активи	24	75	7
Разход за данък върху печалбата	15	(352)	2,005
		32,876	42,251
Изменение на:			
Вземания от банки		(60,705)	(25,524)
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност –			
Предоставени кредити и аванси на клиенти		(329,407)	(626,647)
Предоставени кредити на Републиканския бюджет	20	108,997	305,178
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		(174,114)	41,444
Активи, държани за продажба	26	(608)	4,772
Други активи		(27,349)	(9,610)
Депозити от кредитни институции	28	278	2,118
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	(6,734)	(173,473)
Провизии		365	204
Други пасиви		1,448	1,525
Паричен поток, използван в оперативна дейност		(454,953)	(437,762)
Платени данъци върху печалбата		(900)	(2,700)
Възстановени данъци		-	698
Нетен паричен поток, използван в оперативна дейност		(455,853)	(439,764)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД
ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНЕТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	2020	2019
Паричен поток от инвестиционна дейност			
Парични плащания за придобиване на имоти машини и съоръжения и нематериални активи		(27,588)	(5,580)
Постъпления от продажба на имоти машини и съоръжения и нематериални активи		-	8
Покупка на ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност		(5)	(2,010)
Постъпления от инвестиционни имоти		-	611
Получени дивиденди от инвестиции в дъщерни дружества		-	1,303
Покупка на дялове в дъщерни дружества и асоциирани предприятия		(59,241)	(4,000)
Нетен паричен поток, използван в инвестиционна дейност		(86,834)	(9,668)
Паричен поток от финансова дейност			
Постъпления по емисии на акции		840,000	-
Платени дивиденди на собствениците на капитала		-	(20,104)
Платени суми по други привлечени средства		(304)	(307)
Получени суми по други привлечени средства		117	120
Получени суми по привлечени средства от международни институции		146,687	528,073
Платени суми по привлечени средства от международни институции		(119,720)	(120,918)
Нетен паричен поток от финансова дейност		866,780	286,864
Нетна промяна на паричните средства и парични еквиваленти през периода		324,093	(162,568)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	37	454,733	617,301
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	37	778,826	454,733

Оперативни парични потоци, свързани с лихви

Постъпления от лихви	72,588	79,619
Платени лихви	(17,376)	(10,738)

Приложените бележки от 1 до 39 са неделима част от този индивидуален финансов отчет. Индивидуалният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД на 29 септември 2021 г.

Занко Арбатчиев
Изпълнителен директор

Владим Георгиев
Изпълнителен директор

Живко Тодоров
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител
Съставител

Върку този индивидуален финансов отчет е издаден одиторски доклад на 30 септември 2021 г.

Делойт Оudit ООД, одиторско дружество

Росица Ботева

Управител

Регистриран одитор, одиторски съвет за одита

Грант Торнтон ООД, одиторско дружество

Силвия Динова, Регистриран одитор, отговорен за одита

Марий Апостолов, Управител

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Индивидуалният финансов отчет на Българска банка за развитие ЕАД („ББР“, „Банката“) за годината, приключваща на 31 декември 2020 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Управителния съвет от 29 септември 2021 г.

Българска банка за развитие ЕАД е еднолично¹ акционерно дружество, регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 121856059, със седалище гр. София, област София-град, България и адрес на управление ул. Дякон Игнатий № 1. Финансовата година на Банката приключва на 31 декември.

Българска банка за развитие ЕАД е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието „Насърчителна банка“ АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ бр.43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на Банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на „Българска банка за развитие“ и уставът ѝ е приведен, в съответствие с новите законови изисквания към Банката.

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Българска народна банка (БНБ) на 25.02.1999 г. и с последна актуализация от 16.11.2009 г. и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел - да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране на развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на Банката.

Кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

- Пред-експортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия;
- кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия;
- рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия,
- финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Основните цели на Банката са:

- подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране;
- привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната;

¹ На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично акционерно дружество със собственик българската държава. Правата на едноличен собственик се упражняват от Министъра на икономиката.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната;
- привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции; привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната;
- финансиране на проекти на местни компании, създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност;
- финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

Българска банка за развитие ЕАД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС). Надзорният съвет и Одитният Комитет представляват лицата, натоварени с общо управление.

Към 31 декември 2020 година, Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Стамен Стаменов Янев – председател на НС, Митко Емилов Симеонов – зам. председател и член на НС, Велина Илиева Бурска – член на НС.

Към датата на съставяне на настоящия отчет Надзорният съвет на ББР има следния състав: Валентин Любомиров Михов – председател на НС и член на НС, Васил Атанасов Щонов - зам. председател и член на НС; Стамен Стаменов Янев – член на НС, Митко Емилов Симеонов – член на НС, Велина Илиева Бурска – член на НС. Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Съставът на Управителния съвет на ББР към 31 декември 2020 г. е следният: Николай Димитров Димитров – член на УС и изпълнителен директор, Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор, и Панайот Ивов Филипов – член на УС и изпълнителен директор.

Към датата на съставяне на настоящия отчет Управителния съвет на ББР (УС) има следния състав: Крум Георгиев Георгиев – председател на УС, Владимир Рашков Георгиев – член на УС и изпълнителен директор, Цанко Руменов Арабаджиев – член на УС и изпълнителен директор и Живко Иванов Тодоров – член на УС и изпълнителен директор.

Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

Към 31.12.2020 г., в Банката работят 235 служители (31.12.2019 г.: 208).

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции АД и Национален гаранционен фонд ЕАД (Бележка 23). Национален гаранционен фонд ЕАД е учреден през 2008 г. с 80,000 хил. лв. капитал, а Фонд за капиталови инвестиции АД е учреден през 2018 г. с капитал от 65,000 хил. лв., от които 100% внесен (25% внесен към 31.12.2019 г.). Участието на ББР във Фонд за капиталови инвестиции АД е 85%.

В допълнение, ББР притежава 100% от капитала на учредените през 2019 г. дружества ББР Лизинг ЕАД, с капитал към 31.12.2020 г. от 20 млн. лв. и ББР Факторинг ЕАД, с капитал към 31.12.2020 г. от 2 млн. лв. На 23.03.2021 г. УС на ББР взе решение за вливане на ББР Факторинг ЕАД в ББР, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията предоставиха необходимите регулаторни одобрения за преобразуването. Предстои финализиране на процедурата.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2020 г., Българска банка за развитие ЕАД няма открити клонове.

Този финансов отчет е индивидуален. Банката съставя и консолидиран финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), разработени и публикувани от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от Европейския съюз (ЕС), в който инвестициите в дъщерни предприятия са отчетени и оповестени в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“.

Съществени промени в органите за управление и структурата на Банката през 2020 г.

През 2020 г., в Банката бяха извършени следните промени в управлението и структурата.

Промени в УС на Банката през 2020 г.

С Решение на Надзорния съвет на ББР по Протокол № 10 от 06.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР бе избран г-н Живко Иванов Тодоров. Г-н Живко Иванов Тодоров бе овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. обстоятелствата бяха вписани в Търговския регистър на 14.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет на ББР по Протокол № 12 от 08.04.2020 г. бе оттеглено овластяването за представляване от главния изпълнителен директор и бе взето решение за освобождаване на г-н Стоян Тодоров Мавродиев като член на Управителния съвет на Банката. обстоятелствата бяха вписани в Търговския регистър на 22.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет по Протокол № 12 от 14.04.2020 г. за нов член на Управителния съвет на ББР бе избран г-н Панайот Ивов Филипов. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър на 24.04.2020г. Г-н Панайот Филипов бе овластен да представлява и управлява Банката като изпълнителен директор. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

С Решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 24.04.2020 г. бе оттеглено овластяването за представляване от изпълнителния директор и бе взето решение за освобождаване на г-н Румен Димитров Митров като член на Управителния съвет на Банката. Това обстоятелство бе вписано в Търговския регистър на 30.04.2020 г.

Промени в НС на Банката през 2020 г.

С Решение на Общото събрание на акционерите на Банката от 20.08.2020 г. г-н Лъчезар Димитров Борисов бе освободен като член на Надзорния съвет, като бе прието неговото място да заеме г-н Стамен Стаменов Янев. С вписване в Търговски регистър от 26.08.2020 г. бе заличено участието на г-н Лъчезар Борисов в състава на Надзорния съвет на Банката, като на негово място, с вписване от същата дата бе вписан г-н Стамен Стаменов Янев.

Промяна в структурата на Банката през 2020 г.

С решения на УС от 12.05.2020 г., 22.06.2020 г. и 21.08.2020 г., потвърдени от НС с решение от 14.05.2020 г., 29.06.2020г. и от 01.09.2020 г., Банката извърши промени в организационната си структура, както следва:

- Закри звената Главен секретар и Кабинет на УС
- Прехвърли отдели „Стратегическо развитие и планиране“, „Връзки с обществеността“ и „Концесии“, дотогава подчинени на началник на Кабинет на УС към изпълнителен директор, като Отдел „Стратегическо развитие и планиране“ се трансформира в управление и се преименува на управление „Стратегическо развитие“;

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

- Отдел „Класифицирана информация“ се трансформира в управление „Класифицирана информация“;
- Отдел „Секретариат“ се отделя от управление „Административно“ на пряко подчинение на изпълнителен директор;
- Длъжността „Длъжностно лице по защита на данните“ (ДЛЗД), част от отдел „Класифицирана информация“, се обособи като отделна длъжност, на пряко подчинение на Изпълнителен директор;
- Създаде ново Управление „Мониторинг и финансови инструменти“.

За целите на разделението на функциите и контрола между изпълнителните директори на ББР структурните единици в организационната структура на Банката са групирани в ресори, като разпределението на ресорите е както следва;

Ресор № 1

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Правно“
- Управление „Информационни технологии“
- Управление „Класифицирана информация“
- Длъжностно лице по защита на данните

Ресор № 2

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Трежъри“
- Управление „Външни програми“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Международни финансови институции и еврофондове“
- Управление „Мониторинг и финансови инструменти“
- Управление „Административно“
- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Сигурност“
- Отдел „Концесии“
- Отдел „Секретариат“
- Управление „Мониторинг и финансови инструменти“.
-

Ресор № 3

- Управление „Счетоводство“
- Управление „Планиране, анализ и регулации“
- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Стратегическо развитие“
- Отдел „Връзки с обществеността“
- Главен икономист

Разпределението на отговорностите между членовете на УС на ББР е както следва:

Ресор 1 – г-н Панайот Ивов Филипов, Изпълнителен директор, член на УС

Ресор 2 – г-н Николай Димитров Димитров, Изпълнителен директор, член на УС

Ресор 3 – г-н Живко Иванов Тодоров, Изпълнителен директор, член на УС

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промяна в структурата на Банката (продължение)

Промени в Надзорния съвет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021

С решение на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 25.06.2021 г. Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов са избрани за членове на Надзорния съвет на Банката. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на 07.07.2021 г. Г-н Валентин Любомиров Михов е избран за председател на Надзорния съвет на Банката.

Предстои вписване в Търговския регистър и на решението на едноличния собственик на капитала на ББР по Протокол от 27.05.2021, с което с което Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов са освободени като членове на Надзорния съвет на Банката.

Промени в Управителния съвет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021

С решение на Надзорния съвет по Протокол № 18 от 30.06.2021 г. за нови членове на Управителния съвет на ББР са избрани Владимир Рашков Георгиев, Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. С решение на Управителния съвет по протокол № 44/30.06.2021 г. г-н Владимир Рашков Георгиев и г-н Цанко Руменов Арабаджиев са овластени да представляват и управляват Банката като изпълнителни директори. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 07.07.2021 г. Г-н Крум Георгиев Георгиев е избран за председател на Управителния съвет.

На 14.07.2021г. Николай Димитров Димитров и Панайот Ивов Филипов са заличени в Търговския регистър като членове на Управителния съвет.

Промени в Одитния комитет на Българска банка за развитие ЕАД през 2021

С решение по Протокол от 25.05.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет са освободени Красимир Василев Йорданов, Калина Иванова Маврова и Росица Николова Григорова. На тяхно място са назначени Драгомир Иванов Вучев, Валентин Любомиров Михов и Васил Атанасов Щонов. С решение по Протокол от 22.06.2021 г. на министъра на икономиката, упражняващ правата на едноличния собственик в капитала на ББР, от Одитния комитет е освободен г-н Валентин Любомиров Михов, а с решение от 07.07.2021 г. за член на Одитния комитет е назначена г-жа Гергана Стоянова Москова.

През месец септември 2021 г. министърът на икономиката утвърди и нов Статут на Одитния комитет.

След извършването на промени в персоналия състав на УС и НС през 2021 г., действащата към момента на изготвяне на настоящия отчет организационна структура е следната – тя е обособена в четири направления, които имат следните ресорни членове на УС и изпълнителни директори:

Ресор № 1, със структура, подчинена на г-н Крум Георгиев Георгиев, Председател на УС:

- Управление „Риск“
- Управление „Кредитна администрация“
- Управление „Проблемни вземания“
- Управление „Класифицирана информация“
- Управление „Сигурност“
- Длъжностно лице по защита на данните

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промяна в структурата на Банката (продължение)

Ресор № 2, със структура, подчинена на г-н Владимир Рашков Георгиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Корпоративно банкиране“
- Управление „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“
- Управление „Правно“
- Управление „Операции и клиентско обслужване“
- Отдел „Секретариат“
- Отдел „Концесии“

Ресор № 3, със структура, подчинена на г-н Цанко Руменов Арабаджиев, Изпълнителен директор и член на УС:

- Управление „Трежъри“
- Управление „Външни програми“
- Управление „Международни финансови институции и еврофондове“
- Управление „Финансови инструменти“
- Управление „Човешки ресурси“
- Управление „Административно“

Ресор № 4, със структура, подчинена на г-н Живко Иванов Тодоров, Изпълнителен директор и член на УС:

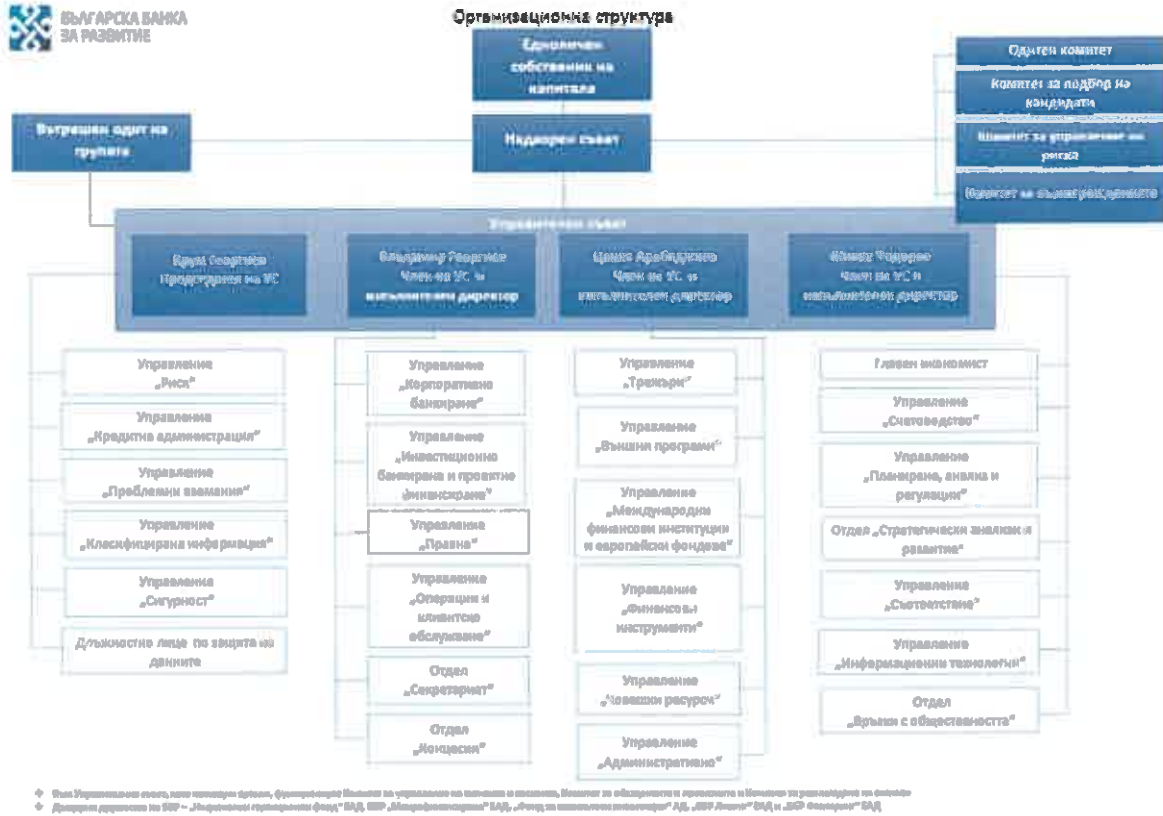
- Главен икономист
- Управление „Счетоводство“
- Управление „Планиране, анализ и регулации“
- Управление „Стратегически анализи и развитие“
- Управление „Съответствие“
- Управление „Информационни технологии“
- Отдел „Връзки с обществеността“

Звено „Вътрешен одит на Групата“ - функцията по вътрешен одит на Групата е независима и в пряка комуникация с НС/УС.

Диаграма на актуалната организационна структура на ББР е представена на следващата страница.

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промяна в структурата на Банката (продължение)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г.

Всички дъщерни дружества на ББР се представляват заедно от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите. Назначените прокуристи в дъщерните дружества на ББР имат право да представляват дружеството заедно с член на Съвета на директорите на съответното дружество.

С решение на УС на ББР бяха извършени следните промени в управителните органи на дъщерните на ББР дружества:

ББР Лизинг ЕАД

С Решение по Протокол № 33 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР АД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиєв, г-н Румен Димитров Митров и г-н Николай Димитров Димитров, като членове на Съвета на директорите на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Живко Иванов Тодоров, г-жа Антония Христофорова Добрева и г-н Емил Вълканов Вълканов. Едновременно с това е оттеглено упълномощаването на прокуриста Емил Вълканов Вълканов. Г-н Живко Иванов Тодоров е избран за председател на Съвета на директорите, е г-н Емил Вълканов Вълканов - за заместник-председател на Съвет на директорите и за изпълнителен директор. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

ББР Лизинг ЕАД (продължение)

С Решение по Протокол № 34 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД е одобрено упълномощаването на г-н Ивайло Кирилов Попов за Прокурист на „ББР Лизинг“ ЕАД. Обстоятелството е вписано в Търговския регистър на 1.06.2020.

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР ЛИЗИНГ“ ЕАД, е освободен Живко Иванов Тодоров като член на Съвета на директорите на дружеството. На негово място за член на Съвета на директорите е избран Крум Георгиев Георгиев. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Крум Георгиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 23.08.2021 г.;
- Емил Вълканов Вълканов – Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Антония Христофорова Добрева – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г..

Дружеството има упълномощен прокурист - Ивайло Кирилов Попов от 01.06.2020 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Крум Георгиев Георгиев от 23.08.2021 г. – Председател на Съвета на директорите;
- Емил Вълканов Вълканов - Изпълнителен директор и заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Антония Христофорова Добрева - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

Дружеството има упълномощен прокурист – Ивайло Кирилов Попов от 01.06.2020 г.

ББР Факторинг ЕАД

С Решение по Протокол № 39 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД, са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев и г-н Румен Димитров Митров като членове на Съвета на директорите на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Панайот Ивов Филипов и г-н Георги Ванюшев Лилянов. Едновременно с това е оттеглено упълномощаването на прокуриста Георги Ванюшев Лилянов. Г-н Панайот Филипов е избран за председател на Съвета на директорите, г-н Георги Ванюшев Лилянов - за заместник-председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор на „ББР Факторинг“ ЕАД. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение по Протокол № 48 от 26.05.2020г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД, е освободен г-н Николай Димитров Димитров като член на Съвета на директорите на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД. За нов член на Съвета на директорите е избран г-н Тодор Христов Гунчев. Обстоятелствата са вписвани в Търговския регистър на 3.06.2020.

С решение по протокол от 2 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР ФАКТОРИНГ“ ЕАД са освободени Панайот Ивов Филипов и Тодор Христов Гунчев като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нови членове са избрани Цанко Руменов Арабаджиев и Крум Георгиев Георгиев. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 16.09.2021 г. Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

ББР Факторинг ЕАД (продължение)

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г до 16.09.2021 г.;
- Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Тодор Христов Гунчев – Член на Съвета на директорите от 03.06.2020 г. до 16.09.2021 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.;
- Георги Ванюшев Лилянов – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Крум Георгиев Георгиев – Член на Съвета на директорите от 16.09.2021 г.

Национален гаранционен фонд ЕАД

С Решение по Протокол № 35 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД, са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев, г-н Ангел Атанасов Джалъзов и г-н Андон Георгиев Георгиев като членове на Съвета на директорите на „НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Живко Иванов Тодоров, г-н Тодор Людмилов Тодоров и г-жа Захарина Дамянова Тодорова. Г-н Живко Иванов Тодоров е избран за председател на Съвета на директорите, г-н Тодор Тодоров - за заместник-председател на СД и за изпълнителен директор на дружеството. Едновременно с това е оттеглено упълномощаването на прокуриста г-н Андон Георгиев Георгиев. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С решение по протокол от 16 септември 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, е избран г-н Деян Петров Калъпчиев за член на Съвета на директорите на „Национален гаранционен фонд“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 27.09.2021 г.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Живко Иванов Тодоров – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Тодор Людмилов Тодоров – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Живко Иванов Тодоров - Председател от 20.05.2020 г.;
- Тодор Людмилов Тодоров - Изпълнителен директор и заместник от 20.05.2020 г.;
- Захарина Дамянова Тодорова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.
- Деян Петров Калъпчиев - член на СД на НГФ

Предстои вписване в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел на Деян Петров Калъпчиев като член на Съвета на директорите.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД²)

С Решение по Протокол № 37 от 13.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ ЕАД, са освободени г-н Румен Димитров Митров, г-н Николай Димитров Димитров, г-н Ангел Атанасов Джалъзов и г-жа Христина Атанасова Тодорова, като членове на Съвета на директорите на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Панайот Ивов Филипов, г-жа Ивана Борисова Цанева и г-жа Ангелина Георгиева Ангелова. Оттеглено е упълномощаването на прокуриста Христина Тодорова. Обстоятелствата са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020 г.

С Решение по Протокол № 46 от 21.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „ББР МИКРОФИНАНСИРАНЕ“ ЕАД, е одобрен избора на г-жа Ивана Борисова Цанева за изпълнителен директор на дружеството.

С Решение по Протокол № 47 от 22.05.2020 г. на Управителния съвет на ББР ЕАД, в качеството му на едноличен собственик на капитала на „МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ „ДЖОБС“ ЕАД за нов член на Съвета на директорите на дружеството е избран г-н Стамен Стаменов Янев. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 29.05.2020.

С решение по протокол от 30.07.2020 г. Управителния съвет на ББР АД, в качеството на едноличен собственик на капитала на „МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ „ДЖОБС“ ЕАД , освобождава г-н Стамен Стаменов Янев като член на Съвета на директорите на дружеството. Това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 05.08.2020 г..

С решение по протокол от 17 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е избран г-н Владимир Рашков Георгиев за член на Съвета на директорите на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 23.08.2021 г. Г-н Владимир Рашков Георгиев е избран и за председател на Съвета на директорите на дружеството.

С решение по протокол от 23 август 2021 г. на Управителния съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, са освободени Панайот Ивов Филипов и Ангелина Георгиева Ангелова като членове на Съвета на директорите на дружеството, а за нов член е избран Боян Стефанов Боянов. Тези обстоятелства са вписани в Търговския регистър на 30.08.2021 г.

С решение по протокол от 24 август 2020 г. на Управителния съвет на ББР АД, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, е избран г-н Илия Радков Комитов за член на Съвета на директорите на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, като това обстоятелство е вписано в Търговския регистър на 28.08.2020г.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Панайот Ивов Филипов – Председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;
- Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;

² Наименованието на дружеството Микрофинансираща институция „Джобс“ ЕАД бе променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД³) (продължение)

- Ангелина Георгиева Ангелова – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 30.08.2021 г.;
- Илия Радков Комитов - Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Владимир Рашков Георгиев – Председател на Съвета на директорите от 23.08.2021 г.;
- Ивана Борисова Цанева – Изпълнителен директор и заместник - председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Илия Радков Комитов – Член на Съвета на директорите от 28.08.2020 г.;
- Боян Стефанов Боянов – Член на Съвета на директорите от 30.08.2021 г.

Фонд за капиталови инвестиции АД

На извънредно общо събрание на акционерите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД, проведено на 13.05.2020 г., са освободени г-н Стоян Тодоров Мавродиев и г-н Румен Димитров Митров като членове на Съвета на директорите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД. За нови членове на Съвета на директорите са избрани г-н Тихомир Гочев Чемширов и г-н Цветомир Георгиев Цанов. Промените в състава на Съвета на директорите са вписани в Търговския регистър на 20.05.2020г.

С Решение на Съвета на директорите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД по Протокол № 11 от 13.05.2020 г., г-н Николай Димитров Димитров е избран за председател на Съвета на директорите, а г-н Тихомир Гочев Чемширов е избран за заместник-председател. Едновременно с това г-н Николай Димитров Димитров е избран за изпълнителен директор на дружеството.

С решения на общото събрание на акционерите на дружеството, проведени на 30 юли 2021 г., 13 август 2021 г. и 7 септември 2021 г., са избрани нови членове на Съвета на директорите на „Фонд за капиталови инвестиции“ АД – Цанко Руменов Арабаджиев, Стефан Стефанов Тъмнев и Красимир Танев Атанасов. Като членове на Съвета на директорите са освободени Николай Димитров Димитров и Тихомир Гочев Чемширов.

Посочените обстоятелства са съответно вписани в Търговския регистър на 05.08.2021 г., 20.08.2021 г. и на 14.09.2021 г.

Г-н Цанко Руменов Арабаджиев е избран за председател на Съвета на директорите на дружеството, а г-н Стефан Стефанов Тъмнев – за заместник председател и изпълнителен директор на дружеството.

Съставът на Съвета на директорите към 31.12.2020 г. е:

- Николай Димитров Димитров – Председател на Съвета на директорите и изпълнителен директор от 20.05.2020 г. до 20.08.2021 г.;
- Тихомир Гочев Чемширов – Заместник-председател на Съвета на директорите от 20.05.2020 г. до 14.09.2021 г.;
- Цветомир Георгиев Цанов – Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.

³ Наименованието на дружеството Микрофинансираща институция „Джобс“ ЕАД бе променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в управителните органи на дъщерните дружества през 2020 и 2021 г. (продължение)

Фонд за капиталови инвестиции АД (продължение)

Дружеството има упълномощен прокурист - Ангел Пенев Хаджиев от 21.08.2020 г.

Съставът на Съвета на директорите към датата на този отчет е:

- Цанко Руменов Арабаджиев - Председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;
- Стефан Стефанов Тъмнев – Изпълнителен директор и Заместник - председател на Съвета на директорите от 20.08.2021 г.;
- Цветомир Георгиев Цанов - Член на Съвета на директорите от 20.05.2020 г.;
- Красимир Тенев Атанасов – Член на Съвета на директорите от 05.08.2021 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Приложими стандарти

Този индивидуален финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приложими в Европейския Съюз.

Този финансов отчет е изготвен на индивидуална основа. Банката изготвя консолидиран финансов отчет, съгласно Закона за счетоводство. Този индивидуален финансов отчет следва да се разглежда заедно с консолидирания финансов отчет.

Изявление за съответствие

Индивидуалният финансов отчет на Банката е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС“). Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база МСС; приети от ЕС, регламентирани със Закона за счетоводството и дефинирани в т. 8 от неговите Допълнителни разпоредби.

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Деривативни инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или в загубата;
- Търгуеми финансови инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата
- Финансови инструменти, които се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Инвестиционни имоти, активи държани за продажба и активи, придобити от обезпечения, които се отчитат съответно по справедлива стойност, себестойност, намалена с разходите за продажба и нетна реализуема стойност (която при активите придобити от обезпечения е справедлива стойност, намалена с разходите за продажба), при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена.

Действащо предприятие

Ръководството на Банката е извършило оценка на способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие и е уверено в наличието на достатъчни ресурси за продължаване на нормална дейност в обозримо бъдеще. В допълнение, ръководството не вижда съществена несигурност, която би могла да постави под съмнение способността на Банката да продължи да действа като действащо предприятие. С оглед на горното, настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен на база действащо предприятие.

Степен на ликвидност и матуритетна структура

Банката представя индивидуалния отчет за финансовото си състояние по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите е представен в Бележка 4.3.

Съпоставимост на данните

Индивидуалният финансов отчет предоставя сравнителна информация по отношение на предходния период.

Валута на представяне

Българският лев е отчетната и функционалната валута на отчетната единица. Този индивидуален финансов отчет е представен в хиляди лева.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приблизителни счетоводни оценки

Представянето на финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансово отчитане изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за финансовия отчет, са оповестени по-долу.

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

а) Очаквани кредитни загуби от активи, отчитани по амортизирана стойност

Всеки месец Банката извършва преглед на своя кредитен портфейл и други активи, отчитани по амортизирана стойност, с цел да установи размера на очакваните загуби от обезценка. При определяне на размера на загубата от обезценка в индивидуалния отчет за всеобхватния доход, ръководството на Банката преценява количествения ефект на наблюдаваните индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно – намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Такива индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужването, включително просрочие на лихви и падежирали главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от Европейския инвестиционен фонд („ЕИФ“), се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от ЕИФ (Бележка 4.1).

При определянето на бъдещите парични потоци, ръководството на Банката използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит, коригирани със статистически данни за Европа, за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка или очаквана обезценка на портфейла от нереализирала се в конкретен негов компонент, загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуална кредитна експозиция, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и периода за получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележки 12 и 19).

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

б) Оценка на финансови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Капиталови инструменти, некотиран на фондов пазар

Банката класифицира като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, притежаваните от нея инвестиции под формата на акции в непублични дружества/предприятия (под 20% в капитала им), които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството оценява тези финансови активи по справедлива стойност, използвайки допустими методи за оценяването им съгласно МСФО 13, освен в случаите, когато е преценило, че цената на придобиване (себестойността) най-добре отразява справедливата стойност, в случаите, когато

- Липсва достатъчна и съвременна информация, чрез която да се оцени справедливата стойност, или
- Където има широк кръг от възможни методи и/или резултиращи оценки на справедливата стойност, и цената на придобиване е най-близо до справедливата стойност от диапазона получени стойности. (Бележки 9 и 22).

Капиталови и дългови инструменти, котиран на фондов пазар

Към 31.12.2020 г., Банката е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния и чуждестранни фондови пазари по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества и публично търгувани облигации.

За инвестициите в ценни книжа, регистрирани за търговия на регистрирани фондови пазари, ръководството е извършило проучване и анализи и счита, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на индивидуалния финансов отчет. (Бележки 9, 16 и 22).

Банката начислява обезценка на дълговите инструменти съобразно Политика и Методика за оценка на очакваните кредитни загуби и процедура за изчисляване.

в) Провизии по издадени банкови и кредитни гаранции

Банката е формирала провизии свързани с портфейл от условни ангажименти за плащане в съответствие с МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи. Банката извършва преглед на тези условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да бъде изплатен ангажимент за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Банката провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи, свързани с изходящите потоци от стопански изгоди/плащания. Тези разходи/загуби се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към ползвателя на гаранцията или трети лица (Бележки 12 и 32).

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

Договор за финансова гаранция е договор, който изисква от издателя да направи определени плащания, за да възстанови на притежателя загубата, която е претърпял, тъй като даден длъжник не е направил плащане, когато е било дължимо, в съответствие с първоначалните или променени условия на дългов инструмент.

Договорите за финансова гаранция първоначално се измерват по тяхната справедлива стойност и, освен ако не са класифицирани като измервани по справедлива стойност през печалба и загуба или не са възникнали в резултат от прехвърляне на активи, след първоначалното им признаване се оценяват впоследствие по по-високата от:

- стойността на коректива за загуби, определена в съответствие с МСФО 9, и
- първоначално признатата стойност минус, когато е уместно, кумулативната стойност на признатия приход.

г) Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката (Бележка 33).

д) Оценка на инвестиционни имоти

При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти са използвани становища и оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката. оценките са направени, използвайки различни подходи за оценка – метод на възстановителната стойност, метод на капитализиране на доходите, метод на пазарните сравнения, като за всеки метод е определена тежест за достигане на крайната справедлива стойност на инвестиционните имоти към края на отчетния период. (Бележка 25).

е) Активи, придобити от обезпечения

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които Банката е придобила в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност. Нетната реализуема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Банката.

ж) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в индивидуалния отчет за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от историческите наблюдения на Банката и индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно. В противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.1 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Следните изменения на съществуващи стандарти, издадени от Съвета за Международни счетоводни стандарти (СМСС) и приети от ЕС, са влезли в сила за текущия отчетен период:

- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и МСС 8 Счетоводни политики, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки** - Определение за същественост - прието от ЕС на 29 ноември 2019 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020),
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Определение за бизнес прието от ЕС на 21 април 2020 (в сила за бизнес комбинации, за които датата на придобиване е на или след началото на годишен отчетен период, започващ на или след 1 януари 2020 и за придобиване на актив, възникващо на или след началото на този период);
- **Изменение на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване** и **МСФО 7 “Финансови инструменти: Оповестяване”** – Реформа на референтните лихвени проценти – приети от ЕС на 15 януари 2020 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020);
- **Изменение на МСФО 16 Лизинг** – Отстъпки от наем, свързани с Covid-19 (прието от ЕС на 9 октомври 2020 и в сила най-късно от 1 юни 2020 за финансови години, започващи на или след 1 януари 2020);
- **Изменения на Референциите към Концептуалната рамка в МСФО**, приети от ЕС на 29 ноември 2019 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020).

Приемането на тези изменения на съществуващите стандарти не е довело до съществени промени във финансовия отчет на Българска банка за развитие ЕАД.

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти или техните промени, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Банката към датата на издаване на настоящия индивидуален финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Банката възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

Към датата на одобряване на настоящия финансов отчет следните нови стандарти, издадени от СМСС и приети от ЕС, все още не са влезли в сила:

- **Изменение на МСФО 4 Застрахователни договори „Удължаване на временното освобождаване от прилагане на МСФО 9“**, прието от ЕС на 16 декември 2020 (датата на изтичане на временното освобождаване от МСФО 9 беше удължена от 1 януари 2021 до годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменения на МСФО 9 Финансови инструменти, МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване, МСФО 4 Застрахователни договори и МСФО 16 Лизинг** - Реформа на референтните лихвени проценти – Фаза 2, прието от ЕС на 13 януари 2021 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021).

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.2 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Нови стандарти и изменения на съществуващи стандарти, издадени от СМСС, които все още не са приети от ЕС

Понастоящем, МСФО, приети от ЕС, не се различават съществено от тези, приети от СМСС, с изключение на следните нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения, които все още не са одобрени от ЕС към датата на одобряване на настоящия финансов отчет (датите на влизане в сила, посочени по-долу са за пълните МСФО):

- **МСФО 14 Разчети за регулаторни отсрочени сметки** (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2016) – ЕС е взел решение да не започва процеса по приемане на този междинен стандарт и да изчака окончателния стандарт;
- **МСФО 17 Застрахователни договори**, включително изменения на МСФО 17 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети**: Класификация за задълженията като текущи и нетекущи (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2023);
- **Изменение на МСС 16 Имоти, машини и съоръжения** – Постъпления преди предвижданата употреба (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСС 37 Провизии, условни пасиви и условни активи** – Обременяващи договори – Разходи за изпълнение на договор (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 3 Бизнес комбинации** – Референция към Концептуалната рамка с изменения на МСФО 3 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022);
- **Изменение на МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия** - Продажба или вноска на активи между инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие и последващи изменения (датата на влизане в сила е отложена за неопределен период до приключване на проекта за оценка на метода на собствения капитал);
- **Изменения на различни стандарти, дължащи се на „Подобрения на МСФО (цикъл 2018 -2020)“**, произтичащи от годишния проект за подобряване на МСФО (МСФО 1, МСФО 9, МСФО 16 и МСС 41), основно с цел премахване на несъответствията и изясняване на формулировката (Измененията на МСФО 1, МСФО 9 и МСС 41 влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2022. Изменението на МСФО 16 е само с илюстративен характер и затова не е посочена дата на влизане в сила);
- **Изменение на МСС 1 Представяне на финансови отчети и Насоки № 2 за прилагане на МСФО**: Оповестяване на счетоводната политика (в сила за годишни периоди, започващи на или след 12 февруари 2021);
- **Изменение на МСС 8 Счетоводна политика, промени в счетоводните приблизителни оценки и грешки**: Дефиниция за счетоводни приблизителни оценки (в сила за годишни периоди, започващи на или след 12 февруари 2021).

ББР очаква приемането на тези нови стандарти, изменения на съществуващи стандарти и нови разяснения да не окаже съществен ефект върху финансовият ѝ отчет в периода на първоначалното им прилагане. Отчитането на хеджирането, отнасящо се до портфейли от финансови активи и пасиви, чиито принципи не са приети от ЕС, е все още нерегулирано.

Според преценката на ръководството прилагането на отчитане на хеджирането за портфейли от финансови активи и пасиви съгласно **МСС 39 Финансови инструменти** - Признаване и оценяване, няма да окаже съществен ефект върху финансовия отчет, ако се приложи към отчетната дата.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

3.1 Финансови инструменти

Финансови инструменти: класификация и оценяване (МСФО 9)

Признаване на активи

Банката признава финансов актив или финансов пасив в отчета за финансовото състояние, тогава и само тогава, когато е част от съществуващо договорно отношение, уреждащо инструмента.

Банката класифицира финансовите активи, както измервани впоследствие по амортизирана стойност, справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата въз основа на:

- а) бизнес модел на Банката за управление на финансовите активи и
- б) характеристиките на договорния паричен поток на финансовия актив.

Независимо от избора си по отношение на подхода за отчитане, Банката има възможност при първоначалното признаване да определи неотменимо определен финансов актив като оценяван по справедлива стойност в печалбата или загубата, ако това елиминира или значително намалява несъответствието в оценката или признаването, което в противен случай би възникнало от оценяването на активи или пасиви или от признаването на печалби и загуби от тях на различна основа, както е описано по-долу:

- а) Ако Банката има пасиви по застрахователни договори, чието оценяване включва текуща информация и финансови активи, които тя счита за свързани и които в противен случай биха били оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или амортизирана стойност.
- б) Ако Банката има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковите си характеристики и това води до противоположни промени в справедливата стойност, които са склонни взаимно да се компенсират.
- в) Ако Банката има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковите си характеристики, което води до противоположни промени в справедливата стойност, които имат възможност да се нетират, и нито един от финансовите активи или финансови пасиви не отговаря на изискванията за определяне като хеджиращ инструмент, тъй като те не се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- а) Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да се съберат договорните парични потоци (Hold to Collect); и
- б) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати (SPPI).

Финансов актив се оценява по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- а) Финансовият актив е държан в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи и
- б) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови инструменти: класификация и оценяване (МСФО 9) (продължение)

Признаване на активи (продължение)

Финансов актив се оценява по справедлива стойност в печалбата или загубата, освен ако не се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход в съответствие с посочените критерии.

При първоначалното признаване, Банката може да направи неотменим избор да представи по справедливата стойност в друг всеобхватен доход последващи промени в инвестиция в капиталов инструмент, която не е държана за търгуване, или не е условно възнаграждение, признато от приобретател в бизнес комбинация, към която се прилага МСФО 3.

Рекласификация на финансови активи

Когато и само когато Банката промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, тя рекласифицира всички засегнати финансови активи, в съответствие с изискванията за класификация на активи. В случай, че Банката приложи такава рекласификация на финансовите активи, тя я прилага заанапред, от първия ден на първия отчетен период следващ промяната в бизнес модела, която е резултирала в рекласификация на финансовите активи. Банката не преизчислява признати в миналото печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Оценка и отчитане

При първоначално признаване, в случай на финансов актив или пасив, който не се отчита по справедлива стойност в печалбата или загубата, Банката отчита финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност, вземайки предвид като евентуално увеличение и/или намаление разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването или създаването на финансовия актив или пасив.

Определяне на бизнес модела

Банката дефинира "бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци" като бизнес модел, при който финансовите активи на банката се управляват за да се реализират парични потоци чрез събиране на договорни плащания през жизнения цикъл на инструмента. Банката може да използва този бизнес модел и в случай на конвертиране на продажба на активи с повишен кредитен риск или с цел намаляване на концентрационния риск. Тези финансови активи се отчитат по амортизирана стойност, ако както е описано по-горе е изпълнен допълнителният критерий от договорните условия на финансовия актив да възникват парични потоци, които представляват само плащания по главница и лихва по оставащата главница, на конкретни дати.

Банката определя "бизнес модел, с основна цел едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи" като бизнес модел, при който ключовият ръководен персонал на Банката е взел решение, че събирането на договорните парични потоци и продажбата на финансови активи са неразделна част от постигането на целта на бизнес модела и включва много по-чести и на по-висока стойност продажби на финансови активи в сравнение с бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци. Тези активи се отчитат като финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако както е описано по-горе е изпълнен допълнителният критерий от договорните условия на финансовия актив да възникват парични потоци, които представляват само плащания по главница и лихва по оставащата главница, на конкретни дати.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови инструменти: класификация и оценяване (МСФО 9) (продължение)

Определяне на бизнес модела (продължение)

Банката определя "Други бизнес модели" като бизнес модел, който не включва нито държане на финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци, нито за едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Обикновено включва активно изкупуване и продажба на финансови активи. Тези активи се отчитат като финансови активи по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Финансови активи

Банката първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Банката е станала страна по договорните условия на инструмента.

Когато договорните парични потоци на финансов актив бъдат предоговорени или модифицирани по друг начин и предоговарянето или модифицирането не води до отписването на този финансов актив в съответствие с МСФО 9, Банката преизчислява брутната балансова стойност на финансовия актив и признава печалба или загуба от модифициране в печалбата или загубата. Брутната балансова стойност на финансовия актив се преизчислява като настоящата стойност на предоговорените или модифицираните договорни парични потоци, които са дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент по финансовия актив (или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка), или, когато е приложимо, с преразгледания ефективен лихвен процент, изчислен съгласно параграф 6.5.10 от МСФО 9. Балансовата стойност на модифицирания финансов актив се коригира за всякакви извършени разходи и такси, които се амортизират за оставащия срок на модифицирания финансов актив.

Банката отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Банката прехвърли правата за получаване на договорените парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Банката, се признава като отделен актив или пасив.

При определени обстоятелства предоговарянето или модифицирането на договорните парични потоци на финансов актив може да доведе до отписване на съществуващия финансов актив в съответствие с настоящия стандарт. Когато модифицирането на финансов актив води до отписване на съществуващия финансов актив и последващо признаване на модифицирания финансов актив, модифицираният актив се счита за „нов“ финансов актив за целите на МСФО 9.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в индивидуалния отчет за финансово състояние тогава и само тогава, когато Банката има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Банката има следните не-деривативни финансови активи:

- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата;
- Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход;
- Финансови активи по амортизирана стойност.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови инструменти: класификация и оценяване (МСФО 9) (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност са финансови активи, които се държат в рамките "бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци" и които представляват само плащания на главници и лихви (SPPI). Банката държи такива финансови активи в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да се съберат договорните парични потоци в рамките на жизнения цикъл на актива. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Ефективният лихвен процент е процентът, който точно дисконтира приблизително оценените бъдещи парични плащания или постъпления за очаквания срок на финансовия актив или финансовия пасив до брутната балансова стойност на финансов актив или до амортизираната стойност на финансов пасив.

При изчисляване на ефективния лихвен процент се оценяват приблизително очакваните парични потоци, като взема предвид всички договорни условия по финансовия инструмент (например опции за предсрочно погасяване, удължаване, кол-опции и други подобни опции), но не взема предвид очакваните кредитни загуби. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите по договора, които са неразделна част от ефективния лихвен процент, разходите по сделката и всички други премии или отбиви.

При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити.

Изчислението включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Банката начислява обезценка на заеми и вземания за всеки конкретен актив с изключение на вземанията от служители (Бележка 3: Обезценка на финансови активи). След проведен задълбочен преглед на качеството и тест за обезценка на редовните експозиции, Банката установи, че към 31.12.2020 г., както и в 2019 г. очакваната кредитна загуба от вземания от служители е 0%, а очакваната кредитна загуба от вземанията от Републиканския бюджет по НПЕЕМЖС е 151 хил. лв. (Към 31.12.2019 г.: 437 хил. лв.).

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност включват пари и парични еквиваленти, вземания от банки, кредити и аванси на клиенти, вземания от Републикански бюджет, ценни книжа и търговски и други вземания.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

Финансовите активи, отчитани през друг всеобхватен доход включват капиталови и дългови ценни книжа, както и специфични случаи на кредити.

Финансовите активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, представляват активи, придобити съгласно бизнес модел, с основна цел едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (продължение)

Дълговите инструменти се оценяват по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ако са изпълнени следните две условия:

- а) финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорни парични потоци, така и продажби на финансови активи, и
- б) съгласно договорните условия на финансовия актив на конкретни дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

Дълговите инструменти първоначално се признават по справедлива стойност плюс разходите по сделката. В следствие промените в отчетната стойност на тези дългови инструменти в резултат от положителни или отрицателни валутни курсови разлики, приходи или разходи от обезценка и лихвен доход изчислен при използването на ефективния лихвен процент се признават в печалби и загуби. Когато една инвестиция в дългов инструмент се отпише, натрупаните печалби и загуби в друг всеобхватен доход се рекласифицират в печалби и загуби.

При първоначално признаване Банката може да направи неотменим избор (на база отделен инструмент) да определи инвестиция в капиталов инструмент като измервана по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход. Определянето като измерван по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход не се прилага когато капиталовия инструмент е държан за търгуване или представлява условен актив признат от придобиващата страна при бизнес комбинация.

Финансовият актив е държан за търгуване, ако:

- е придобит с основна цел да бъде продаден в краткосрочен план, или
- при първоначалното признаване е част от портфейл от определени финансови инструменти, които Банката управлява съвместно и има доказателства за скорошно прилагане на модел на краткосрочно реализирана печалба, или
- е дериватив (освен ако дериватив, който е договор за финансова гаранция или е определен като ефективен инструмент за хеджиране)

Инвестиции в капиталови инструменти, измервани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, първоначално се измерват по справедлива стойност плюс разходи по сделката. Впоследствие, те се измерват по справедлива стойност, като печалба или загуба възникнала от промените в справедливата стойност се признават в друг всеобхватен доход и се натрупват в преоценъчен резерв. Натрупаната печалба или загуба не се рекласифицира като печалба или загуба при загуба или продажба на инвестицията в капиталови инструменти, а се прехвърля към резервите.

Дивидентите от инвестиции в капиталови инструменти се признават в печалбата или загубата в съответствие с МСФО 9, освен ако дивидентите доказано не представляват възстановяване на част от разходите за инвестицията. При освобождаването от капиталови инструменти от тази категория всяка сума, отчетена в преоценъчния резерв на инструментите, се прекласифицира в неразпределената печалба.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата

Финансови активи, които не отговарят на условията за оценяване по амортизирана стойност или справедлива стойност през друг всеобхватен доход, се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата. По-конкретно:

- Инвестиции в капиталови инструменти се класифицират по справедлива стойност в печалбата или загубата, освен ако Банката не определи капиталовата инвестиция, която нито е държана за търгуване, нито представлява условно възнаграждение, произтичащо бизнес комбинация, в друг всеобхватен доход при първоначалното признаване;
- Дългови инвестиции, които не отговарят на критериите за оценяване по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход се класифицират като оценени по справедлива стойност в печалбата или загубата. В допълнение, дългови инструменти, които отговарят на условията за оценяване както по амортизирана стойност, така и по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, мога да бъдат определени като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното признаване ако това елиминира или значително намалява счетоводно несъответствие, което би могло да възникне от оценяването на активи и пасиви или признаването на печалби и загуби от тях на различни бази. Банката не е определила дългови инструменти като отчитани по справедлива стойност в печалба или загуба.

Свързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи, отчитани по промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби.

При първоначалното придобиване, ръководството на Банката определя дали един финансов актив ще се държи за търгуване. Обикновено деривативите са такъв тип инструменти.

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка, Банката определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на МСФО 9, съответния дериватив се отчита като такъв за хеджиране, като се определя дали той хеджира:

- отклонения в справедливата стойност на конкретен актив (fair value hedge),
- разлики в очаквани бъдещи парични потоци (cash flow hedge), или
- ефект от инвестиции в чуждестранни дъщерни предприятия (net investment hedge).

Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране, се отчитат като по справедлива стойност през печалба и загуба.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по справедлива стойност (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата (продължение)

Към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г., Банката не притежава активи, които са отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Активи на доверително управление

Банката предоставя доверителни услуги, които водят до държане на или инвестиране в активи от името на клиенти. Активите държани на доверително управление, освен ако са изпълнени определени критерии за признаване, не са показват във финансовите отчети на Банката, тъй като не представляват активи на Банката.

Българска банка за развитие ЕАД извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник, съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник, Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II) и Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR).

Банката е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Финансови пасиви

Всички финансови пасиви се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент или по справедлива стойност в печалбата или загубата. Финансови пасиви, които не са условно възнаграждение на придобиващия в бизнес комбинация, държани за търгуване, или определени като отчитани по справедлива стойност в печалбата или загубата, се оценяват последващо по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективния лихвен процент.

Първоначално, те се признават по справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие, всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива. Финансовите пасиви, отчетени от Банката като депозити, привлечени средства и издадени ценни книжа, се представят по амортизирана стойност.

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до брутната балансова стойност на финансовия актив или до амортизираната стойност на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Банката оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- а) Договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- б) Договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, или договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне, при което:
 - Банката е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив или
 - Банката нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Когато Банката е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Банката признава и съпътстващо задължение. Прехвърленият актив и съпътстващото задължение се оценяват така че да отразяват правата и задълженията, които Банката е запазила.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Банката.

Финансов пасив се отписва от индивидуалния отчет за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход – в печалбата или загубата.

Обезценка на финансови активи

МСФО 9 изисква признаването на обезценка от очаквани кредитни загуби върху дългови финансови инструменти, оценявани по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лизингови вземания, търговски вземания и активи по договори, както и върху договори за финансови гаранции. Размерът на обезценката зависи от вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца след първоначалното признаване, освен ако не е настъпило значително увеличение на кредитния риск, което налага да се оценят очакваните кредитни загуби (ОКЗ) през целия живот на финансовия актив.

Оценката на ОКЗ се основава на цялата налична, разумна и аргументирана информация към отчетната дата за миналите събития, текущата ситуация, както и използване на уместни макроикономически показатели и надеждни прогнози за бъдещите икономически условия. Основните макроикономически показатели, които Банката използва са брутен вътрешен продукт, безработица, инфлация, промяна на цените на петрола и промяна в курса на щатския долар и 3-месечния EURIBOR. Анализът в исторически план (10 год.) показва, че тези показатели имат статистически значими корелации – положителни или отрицателни – с нивото на очакваните кредитни загуби, както следва:

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Макроикономически показател	Корелация с движението на обема необслужвани заеми
Ръст на БВП (България)	Отрицателен
Ръст на безработицата (България)	Положителен
Инфлация (България)	Положителен
Ръст на цените на петрола (Европа)	Положителен
EURIBOR 3M	Отрицателен
USD/BGN ⁴	Неутрален

Очакваните кредитни загуби се оценяват на базата на три макроикономически сценария – реалистичен, негативен и оптимистичен – които се използват при изчислението на обезценката с различни тегла. За експозиции, които в съответния момент надвишават 5,000 хил. лв. на ниво група свързани лица или такива, класифицирани във Фаза 3, установяването на конкретния размер на необходимата обезценка за очаквани кредитни загуби се прави на индивидуална основа, а за останалите – на портфейлна основа. Получените резултати могат допълнително да се коригират и очакваните кредитни загуби да се увеличат или намалят, за да бъдат отразени бъдещи рискове, които не подлежат на моделиране (основно законодателни или регулаторни). Наличието на такива рискове се установява при периодичните анализи на експозициите, които се извършват от Банката. Изготвените индивидуални тестове за обезценка се докладват от отговорните бизнес звена и управление „Риск“ на компетентните органи в Банката, вкл. на Комитета за обезценки и провизии, с цел вземане на решение за промяна на класификация, установяване на наличието на реструктуриране и/или размер на необходимата провизия за обезценка.

Банката е изготвила методология, която въвежда критерии за класифициране на финансовите активи в три категории (т. нар. „фази“), критерии за трансфери между тях и определяне размер на обезценка в зависимост от фазата, в която е класифициран съответният актив.

По-долу са описани фазите и техните характеристики:

- Фаза 1 – включва обслужвани кредити без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Обезценката на тези активи се основава на вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента е по-къс от една година;
- Фаза 2 – включва активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Такова увеличение се предполага да има, ако кредитът е просрочен повече от 30 дни; длъжникът е поставен под наблюдение; кредитният рейтинг на длъжника се е влошил към отчетната дата в сравнение с рейтинга му на датата на признаване на инструмента или Банката очаква кредитът да бъде реструктуриран. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;

⁴ Показателят не е значим сам по себе си за нивото на необслужваните заеми, но, с оглед значимостта на щатския долар в определянето на цените на основни суровини, материали, продукти и услуги, той индиректно влияе, а в някои случаи е предвестник на движенията в БВП, инфлацията и цените на петрола.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

- Фаза 3 – включва активи, за които съществуват обективни доказателства, че са обезценени, като например кредити в неизпълнение. Банката е определила специфични критерии, според които се определя че даден длъжник е в неизпълнение. Очакваните кредитни загуби за тези инструменти също се изчисляват за целия им живот.

Абсолютният праг за прехвърляне на кредитите между нивата е обвързан с вътрешния кредитен рейтинг, определен от Банката на съответния кредитополучател. Банката е определила кредитен рейтинг 7 за граница за преминаване във фаза 2 и кредитен рейтинг 8 за преминаване във Фаза 3. В допълнение, Банката наблюдава относителни индикатори за увеличен кредитен риск, с цел да определи дали е налице значително влошаване на риска от неизпълнение на експозицията. Тези индикатори са залегнали в Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР и са представени в Бележка 4.1.

Финансовите активи класифицирани във Фаза 1 – Редовни – се обезценяват индивидуално въз основа на вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента или остатъчният срок е по-къс от една година;

Финансов актив, класифициран във Фаза 2 – Наблюдавани – е актив със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Такова увеличение се предполага да има, ако графикът на плащания е просрочен повече от 30 дни; длъжникът е поставен под наблюдение; кредитният рейтинг на длъжника се е влошил към отчетната дата в сравнение с рейтинга му на датата на признаване на инструмента или Банката очаква кредитът да бъде реструктуриран. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;

Финансов актив, класифициран във Фаза 3 – Необслужвани – се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Банката при условия, които Банката иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга. Всеки актив с просрочие на дължимите по него договорни плащания над 90 дни се категоризира като „необслужван“.

Закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка са активи, които са кредитно обезценени при първоначалното признаване. За тези активи Банката признава всички промени в очакваната кредитна загуба за целия срок на инструмента от първоначалното признаване като загуба от обезценка с признаване на промените в печалбата или загубата. Резултатът от положителна промяна в тези активи е приход от преоценка.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Банката взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Активите, които имат сходни рискови характеристики се проверяват колективно за обезценка.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

При проверката на колективно ниво за обезценка, Банката използва историческите тенденции за вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент.

Оценяването на очакваните кредитни загуби е функция на вероятност от неизпълнение, загуба при неизпълнение (значимостта на загубата при неизпълнение) и експозиция при неизпълнение. Оценката на вероятността от неизпълнение и загуба при неизпълнение се базира на исторически данни, коригирани с прогнозна информация. По отношение на експозицията при неизпълнение, за финансови активи тя се представлява от брутната им балансова стойност към отчетната дата;

Съгласно „Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции“, разбирането на Банката за обезценка на колективна (портфейлна) основа е следното:

„Чл. 32. (1) Въз основа на мотивирано предложение от управление „Риск“, банката може да обособява подпортфейли от експозиции със сходни рискови характеристики.

(2) Показателите, мотивирали обособяването на подпортфейл, се контролират и наблюдават минимум веднъж годишно с цел установяване на потенциална неблагоприятна динамика и промени на рисковия профил на портфейла.

Чл. 33. Размерът на колективната обезценка се определя при спазване на приетата от банката методика. Допуска се разработването и на допълнителни методики, отчитащи специфични рискови фактори за конкретни подпортфейли.

Чл. 34. За групи финансови инструменти (портфейли), чийто кредитен риск се е увеличил значително след първоначалното признаване, може да се извърши оценка на портфейлна база, като се вземе предвид информацията, която удостоверява значителното увеличение на кредитния риск на ниво група или подгрупа от финансови инструменти. По този начин Банката признава очаквани кредитни загуби за целия срок на финансовите инструменти, чийто кредитен риск се е увеличил значително, дори когато на ниво отделен инструмент липсват доказателства за това.

Чл. 35.(1) Когато Банката определя дали е настъпило значително увеличение на кредитния риск и признава корекции за загуби на колективна база, финансовите инструменти може да се групират на базата на общи характеристики на кредитния риск с цел провеждане на анализ, целящ своевременното установяване на значително увеличение на кредитния риск.

(2) Групирайки финансови инструменти, Банката спазва принципа да не влошава качеството на наличната информация чрез групиране на финансови инструменти с различни рискови характеристики. Общите характеристики на кредитния риск включват например, но не се ограничават до: вид инструмент; рейтинг за кредитния риск; вид обезпечение; дата на първоначално признаване; остатъчен срок до падежа; отрасъл; географско местоположение на заемополучателя; и относителната стойност на обезпечението спрямо финансовия актив, ако тя оказва въздействие върху вероятността от настъпване на неизпълнение (например заеми без право на регресен иск в някои юрисдикции или съотношения заем/обезпечение).“

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

Понастоящем Банката е определила като портфейл за колективна обезценка вземанията по НПЕЕМЖС.

Под обезценка на индивидуална база, Банката разбира (пак в същата Политика) оценка на очакваните кредитни загуби въз основа на индивидуалните параметри на експозицията:

1. Когато експозицията е във Фаза 3, се прилага индивидуален модел за очакваните бъдещи парични потоци от реализация на обезпеченията.

2. Когато експозицията е във Фаза 1 или 2 се използва:

а. инструмент (tool), който съпоставя индивидуалните характеристики на експозицията (матуритет, модел на изплащане, сектор, тип и т.н.) с приложими към експозиции със сходни характеристики исторически обосновани вероятности за неизпълнение, макроикономически параметри, секторни специфики и др., или

б. индивидуална матрица за очакваните бъдещи парични потоци от дейността при сценарии „действащо предприятие“ в няколко (минимум два) сценария със съответните тегла с обща сума, равна на вероятността да не настъпи *неизпълнение*, както и индивидуална матрица за очакваните бъдещи парични потоци от реализация на обезпеченията в сценарий „недействащо предприятие“ с тегло, равно на вероятността от неизпълнение.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход

За дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, не се признава провизия за загуба от обезценка в отчета за финансовото състояние, тъй като балансовата стойност е равна на справедливата стойност. Въпреки това, загубата от обезценка се включва като част от преоценената стойност в преоценъчни резерв на инвестициите.

За капиталовите ценни книги не се начислява обезценка, като всяко движение на справедливата стойност се отчита през друг всеобхватен доход до окончателната продажба или отписване на ценната книга.

Абсолютният праг за прехвърляне на кредитите между нивата е обвързан с вътрешния кредитен рейтинг на книгата, определен от Банката на съответния кредитополучател. Банката е определила кредитен рейтинг 7 за граница за преминаване във фаза 2 и кредитен рейтинг 8 за преминаване във Фаза 3. В допълнение, Банката наблюдава относителни индикатори за увеличен кредитен риск, с цел да определи дали е налице значително влошаване на риска от неизпълнение на експозицията. Тези индикатори са залегнали в Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР и представени в Бележка 4.1. За кредити над 5,000 хил. лв. тези прегледи са индивидуални, а за суми под този праг – на портфейлна основа.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Договори за финансови гаранции и гаранции за кредитен риск

Договорите за финансови гаранции подлежат на анализ и обезценка съгласно модела за анализ на очаквани кредитни загуби. Към тези договори, доколкото по тях не е настъпило плащане, се прилага конверсионен коефициент, който може да бъде между нула и единица, определена въз основа на историческия опит, разбирането на Банката за специфичните бъдещи нужди от финансиране на длъжниците и друга относима прогнозна информация. Договорите за финансови гаранции, по които е настъпило плащане от страна на Банката, се обезценяват като кредити към съответния клиент.

Гаранциите за кредитен риск, поемани от ББР съгласно програмите за противодействие на последиците от пандемията от COVID-19, се анализират и обезценяват съгласно разработен от Банката отделен модел, отчитащ спецификите както на програмите (виж подсекция „Условни ангажименти“ в секция 4.1 Кредитен риск, както и бележки 32 и 36), така и на бенефициентите, както и историческите данни за загуби на сходни кредитни продукти на българския пазар. Изчислените провизионни проценти към 31.12.2020 г. са 18.7% по програмата за гарантиране на кредити за юридически лица и 36% - по програмата за гарантиране на кредити на физически лица и свободни професии. По тези програми Банката отчита обезценки от очаквани кредитни загуби към края на 2020 г. в размер на 120,308 хил. лв. (виж бележки 32 и 36).

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (МСФО 13)

Дефиниции

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Банката оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения, както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности.

Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите, и се променя въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти, Банката определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. Банката има установена контролна среда по отношение на оценяването на справедливите стойности.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

Дефиниции (продължение)

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, нетъргуеми на борсата), които са обект на сделка между страните, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на Банката.

Йерархия на справедлива стойност

Банката използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 - входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 - входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 - входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите;

Йерархията на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е оповестена в Бележка 5.

Отчитане на хеджирането (МСФО 9)

МСФО 9 въвежда значително изменение в отчитането на хеджирането, изискващ по-голям обем оповестявания относно дейността по управление на риска. Бизнес моделът на Банката не включва заемането на значими пазарни или валутни позиции. Доколкото Банката е изложена на валутен или лихвен риск, тя предприема подходящи мерки за неговото минимизиране: осигуряване на съответствие между размера на активните и пасивните експозиции в съответната валута, осигуряване на покритие на лихвоносните активи с фиксирана лихва със сходни по размер лихвоносни пасиви с фиксирана лихва.

Банката поема в пълна степен пазарния риск по притежаваните от нея ценни книжа, независимо дали са държани за събиране на парични потоци или за продажба.

Банката не притежава дъщерни дружества в чужбина, които да консолидира.

Банката не отчита активни финансови инструменти, за които е определено хеджиращо взаимоотношение, поради което изискванията относно хеджирането съгласно МСФО 9 не оказват влияние върху финансовите отчети на Банката.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.1 Финансови инструменти (продължение)

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на отчета за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Банката поддържа Минимален Задължителен Резерв според изискванията на БНБ и за целите на паричния поток ги включва в Пари и Парични еквиваленти. Те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната амортизирана стойност.

Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Банката, се включват като компонент на парични средства и парични еквиваленти за целите на изготвянето на индивидуалния отчет за паричните потоци.

3.2 Други активи

Инвестиции в дъщерни дружества (МСС 28)

Дългосрочните инвестиции, представляващи акции в дъщерни дружества се отчитат съгласно МСС 28, доколкото не е приложим МСФО 9. Те са представени в индивидуалния финансов отчет:

- по цена на придобиване, която представлява справедливата стойност на възнаграждението което е платено, включително преките разходи по придобиването на инвестицията, или,
- по метода на собствения капитал – като участие на Банката в нетните активи на дъщерното или асоциираното предприятие.

Притежаваните от Банката инвестиции в дъщерни дружества подлежат на преглед за обезценка. При установяване на условия за обезценка, същата се признава в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При покупка и продажба на инвестиции в дъщерни дружества се прилага датата на сключване на сделката.

Инвестициите се отписват, когато се прехвърлят правата, които произтичат от тях на други лица при настъпването на правните основания за това и по този начин се загубва контрола върху стопанските изгоди от инвестициите. Доходът от продажбата им се представя отделно към статията други доходи/(разходи) от/за дейността на индивидуалния отчет за всеобхватния доход (в печалбата или загубата за годината).

Данъци (МСС 12)

Банката начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за всеобхватния доход, също се отчита в отчета за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период, директно в собствения капитал.

Имоти, машини и съоръжения (МСС 16)

Имотите, машините и съоръженията са представени в индивидуалния финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка. Банката признава дълготраен актив, когато стойността му е равна на, или надвишава, 700 лв.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

Последващо оценяване

Избраният от Банката подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други доходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

Метод на амортизация

Банката използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Полезният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2019 г.

Полезният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Имоти, машини и съоръжения (МСС 16) (продължение)

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчния му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Нематериални активи (МСС 38)

Нематериалните активи са представени в индивидуалния финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуер) и лицензи за ползване на софтуер.

В Банката се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от индивидуалния финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на нематериалните активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата.

Инвестиционни имоти (МСС 40)

Ръководството на Банката използва тази категория при отдаване под наем на активи, придобити от обезпечения по кредити. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по модела на справедливата стойност. Печалбата или загубата, възникнала от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти, се включва в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя въз основа на оценката от независим оценител.

Приходите от наем от инвестиционните имоти се представят в други доходи от дейността, а оперативните разходи пряко или непряко свързани с генерираните доходи от наем се представят в други разходи за дейността. Отписването на инвестиционен имот се извършва при продажба или трайно изваждане от употреба, като от продажбата му не се очакват бъдещи ползи. Печалбите или загубите от отписването на инвестиционни имоти се отчитат в печалбата или загубата за периода, в които са възникнали.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Активи, държани за продажба (МСФО 5)

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Банката, или чрез отдаване под наем или лизинг. Активите, държани за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Банката като обезпечения и се придобиват в следствие от нея чрез замяна на "дълг срещу собственост", от кредитополучатели, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно провежда активно мероприятия за реализиране на сделки за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

Ако тези активи не бъдат реализирани в 24-месечен срок, те се прехвърлят в Активи, придобити от обезпечения.

Активи, придобити от обезпечения (МСС 2)

Активите, придобити от обезпечения, които не са реализирани в 24-месечния срок, следващ придобиването им, се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност съгласно изискванията на МСС 2 Материални запаси.

Себестойността на активите, придобити от обезпечения представлява сумата от всички преки разходи по придобиването на активите, както и други разходи, направени във връзка с доставянето им до тяхното настоящо местоположение и състояние. Нетната реализуема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност минус приблизително оценените разходи за завършване на търговския цикъл и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

Обезценката на тези активи се изчислява в съответствие със счетоводната политика на Банката на база на очакваната реализация на активите от придобити обезпечения. Обезценката на активите, придобити от обезпечения се включва в отчета за всеобхватния доход. Ръководството на Банката счита, че балансовата стойност на активите, придобити от обезпечения представлява най-добрата преценка за тяхната нетна реализуема стойност към датата на отчета за финансово състояние. Допълнителна информация е представена в Бележки 26 и 27.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Лизинг (МСФО 16) (продължение)

Банката като лизингополучател (продължение)

Банката не е правила такива корекции през представения период.

Активите с право на ползване включват първоначалното оценяване на съответното лизингово задължение, лизинговите плащания, направени в деня на започване на лизинга или преди него, намалени с получените стимули по лизинга и всякакви първоначални преки разходи. Впоследствие те се оценяват по себестойност, намалена с натрупаната амортизация и загуби от обезценка.

Когато Банката поема задължение за разходи за демонтиране и премахване на нает актив, възстановяване на обекта, на който този актив се намира или възстановяване на базовия актив до състоянието, изисквано от условията на лизинговия договор, провизия се признава и оценява съгласно МСС 37. Доколкото разходите са свързани с актив с право на ползване, разходите се включват в съответния актив с право на ползване, освен ако тези разходи не са направени за производство на материални запаси.

Активите с право на ползване се амортизират за по-краткия период на срока на лизинговия договор и полезния живот на базовия актив. Ако лизинговият договор прехвърля собствеността върху базовия актив или цената на придобиване на актива с право на ползване и това отразява очакването на Банката да упражни опция за покупка, съответният актив с право на ползване се амортизира през полезния живот на базовия актив. Амортизацията стартира от датата на започване на лизинговия договор.

Активите с право на ползване се представят в отчета за финансовото състояние в Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи. Към 31.12.2020 г. Банката отчита като лизингополучател само активи по финансов лизинг.

Банката прилага МСС 36, за да определи дали даден актив с право на ползване е обезценен и отчита всяка установена загуба от обезценка в отчета за всеобхватния доход.

Променливите наеми, които не зависят от индекс или процент, не се включват в оценката на лизинговото задължение и актива с право на ползване. Свързаните с това плащания се признават като разход в периода, в който настъпва събитието или условието, което задейства тези плащания, и се включват в отчета за всеобхватния доход.

Като практическа целесъобразна мярка, МСФО 16 позволява на лизингополучателя да не разделя нелизинговите компоненти и вместо това да отчита всеки лизинг и свързаните с него нелизингови компоненти като една договореност. Банката не е използвала тази практическа целесъобразна мярка. За договори, които съдържат лизингов компонент и един или повече допълнителни лизингови или нелизингови компоненти, Банката разпределя възнаграждението в договора към всеки лизингов компонент на базата на относителната самостоятелна цена на лизинговия компонент и на съвкупната самостоятелна цена на нелизинговите компоненти.

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (МСС 19)

Съгласно българското законодателство, Банката е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Банката, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (МСС 19) (продължение)

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Банката под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в индивидуалния отчет за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Банката вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период, Банката прави оценка и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсиреми отпуски, която се очаква да бъде изплатена в резултат на неизползаното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда, работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики, тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната настояща стойност към датата на отчета, по която те се представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на актюерските печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби - през друг всеобхватен доход.

Разходите за минал стаж се признават веднага в отчета за всеобхватния доход, в периода, в който са възникнали.

Към края на всеки отчетен период, Банката назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните ѝ задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта, те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Настоящата стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Актюерски печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2 Други активи (продължение)

Обезценка на нефинансови активи (МСС 36)

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Банката, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния риск за актива или за ОГПП.

За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат разглеждани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загубите от обезценка се признават в печалби и загуби. Загубите от обезценка, признати за ОГПП се разпределят така, че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загубата от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

3.3. Пасиви

Финансови пасиви

Отчитането и оценката на финансовите пасиви е описана в в секция 3.1 – Финансови инструменти.

Лизинг (МСФО 16)

МСФО 16 определя принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг и за двете страни по договор, т.е. клиента („лизингополучател“) и на доставчика („лизингодател“). МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчитат повечето лизинги в отчета за финансовото състояние и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество. Стандартът е приложен от Банката, използвайки модифицирания ретроспективен подход.

За тези договори за лизинг, които преди са били класифицирани като финансов лизинг, активът с правото на ползване и лизинговото задължение са оценени със същите суми към датата на първоначалното прилагане на стандарта, с които са били съгласно МСС 17 непосредствено преди датата на първоначалното прилагане.

Банката като лизингополучател

ББР ЕАД оценява дали даден договор е или съдържа елементи на лизинг при започване на своето действие.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Лизинг (МСФО 16) (продължение)

Банката като лизингополучател (продължение)

Банката признава актив с право на ползване и съответно лизингово задължение по отношение на всички договорености за лизинг, в които е лизингополучател, с изключение на краткосрочните лизингови договори (договори със срок от 12 месеца или по-малко) и договори, активите по които са с ниска стойност. За тези лизингови договори се признават лизингови плащания като оперативен разход по линейния метод за срока на лизинговия договор.

Първоначално лизинговото задължение се оценява по настояща стойност на лизинговите плащания, дисконтирани с присъщия за лизинга лихвен процент. Ако този процент не може да се определи, Банката използва свой диференциален лихвен процент.

Лизинговите плащания, участващи в оценката на лизинговото задължение, включват:

- Фиксирани лизингови плащания (включително фиксираните по същество плащания), намалени с всички вземания по лизингови стимули;
- Променливи лизингови плащания, които зависят от индекс или лихвен процент, първоначално измерени с помощта на индекса или процента към началната дата;
- Сумата, която се очаква да бъде платима от лизингополучателя по гаранции за остатъчна стойност;
- Цената на упражняване на опциите за покупка, ако в голяма степен е сигурно, че лизингополучателят ще упражни опциите; и
- Плащане на неустойки за прекратяване на лизинговия договор, ако срокът на лизинга отразява упражняването на опция за прекратяване на лизинговия договор.

Лизинговото задължение се представя в отчета за финансовото състояние в Други пасиви.

Впоследствие лизинговото задължение се оценява чрез увеличаване на балансовата стойност, което да отрази лихвата върху лизинговото задължение (използвайки метода на ефективния лихвен процент) и чрез намаляване на балансовата стойност, което да отрази направените лизингови плащания.

Банката преоценява лизинговото задължение (и съответно коригира свързания актив с право на ползване), когато:

- Срокът на лизинга се е променил или има значително събитие или промяна в обстоятелствата, което води до промяна в оценката на упражняването на опция за покупка, като в този случай лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка.
- Лизинговите плащания се променят поради промени в индекс или процент или промяна в очакваното плащане по гарантирана остатъчна стойност, в които случаи лизинговото задължение се преоценява чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва непроменена дисконтова ставка (освен ако промяната в лизинговите плащания не се дължи на промяна в плаващ лихвен процент, в който случай се използва ревизирана дисконтова ставка).
- Изменя се договор за лизинг и изменението на лизинга не се отчита като отделен лизинг, като в този случай лизинговото задължение се преоценява въз основа на срока на лизинга на измененния лизингов договор чрез дисконтиране на ревизираните лизингови плащания, като се използва ревизирана дисконтова ставка към действителната дата на изменението.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство (МСС 19) (продължение)

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутно трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж

Банката признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в индивидуалния отчет за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

Провизии и условни пасиви (МСС 37)

Провизии се признават, когато Банката има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато падежът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Банката, или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в индивидуалния отчет за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

Договори за финансови гаранции (МСФО 9)

Договори за финансови гаранции са такива договори, които задължават издателя на гаранцията да обезщети лицето в полза на което е издадена, вследствие на неизпълнение от страна на трето лице - дебитор, на поети задължения, които са били гарантирани. Първоначалното отчитане на финансови гаранции се извършва по справедлива стойност, като се приема, че справедливата стойност към момента на издаване на гаранцията е таксата събрана за издаването ѝ, където има такава. Вземания за бъдещи премии не се признават. Приходът от комисионни се разсрочва по линеен метод, за периода за който се отнася. В последствие, задълженията на Банката по финансови гаранции се отчитат по по-високата от стойността на обезценката, определена в съответствие с МСФО 9 и стойността при първоначално признаване, намалена, където е подходящо, с натрупаната стойност на прихода, признат в съответствие с политиките за признаване на приходи на Банката.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Пасиви (продължение)

Договори за финансови гаранции (МСФО 9) (продължение)

Очакваните кредитни загуби, отнасящи се до издадени финансови гаранции, се отразяват в отчета за всеобхватния доход в перото Обезценка на финансови активи. Вероятността да възникне задължение за плащане от страна на Банката по такива договори, се оценява на базата на исторически опит с подобни инструменти.

3.4 Капитал

Акционерен капитал

Акционерният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, с изключение на тези по бизнес комбинации, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

Дивиденди

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Банката. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.

3.5 Приходи и разходи

Приходи от лихви и разходи за лихви (МСФО 9)

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в отчета за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия, или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

За експозициите, класифицирани във фази 1 и 2, Банката признава приходи от лихви и други формиращи ЕЛП приходи, начислени върху тяхната брутна балансова стойност за очаквани кредитни загуби. За експозициите, класифицирани във фаза 3, Банката признава приходи от лихви и други формиращи ЕЛП приходи, начислени върху тяхната амортизирана стойност.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.5 Приходи и разходи (продължение)

Приходи от лихви и разходи за лихви (МСФО 9) (продължение)

Банката също така притежава инвестиции и активи в страни с отрицателни лихвени равнища. Банката оповестява изплатени лихви по такива активи като лихвен разход с допълнително оповестяване в Бележка 6.

Приходи по договори с клиенти (МСФО 15)

МСФО 15 въвежда петстъпков модел, който да се прилага по отношение на приходите, произтичащи от договори с клиенти, независимо от вида на сделката или индустрията, изискващи от Банката да (1) идентифицира договорите с клиенти, (2) да идентифицира задълженията за изпълнение по тези договори, (3) да определи сумата на възнаграждението по договор, (4) да разпредели възнаграждението по договорите по идентифицираните задължения за изпълнение, и (5) да признава приход, когато е удовлетворено всяко едно от определените задължения за изпълнение.

Банката е идентифицирала следните задължения за изпълнение съгласно МСФО 15:

- Услуги във връзка с извършване на трансакции – приходите се признават в определен момент във времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, поради краткия времеви период на извършване на услугата. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Банката и представляват фиксирана сума на трансакция, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Банката прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на трансакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата. По МСС 18, Банката е признавала прихода при следване на принципа на начисление, който е довел до признаване на прихода по същия начин.
- Издаване на гаранции и акредитиви – приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Прехвърлянето на изгодите към клиента е равномерно за срока на договора и затова, Банката прилага линеен метод за измерване на напредъка по договора, водещ до линейна амортизация на таксите за договорения период. Таксите за тези услуги са фиксирани суми, изчислени в зависимост от стойността на гаранцията или акредитива. По МСС 18, Банката е признавала прихода като е разсрочвала на линейна база за срока на договора фиксираната такса, което е по същество идентично с политиката по МСФО 15.
- Поддържане на депозити – приходите се признават в определен момент във времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Банката и представляват фиксирана сума на месечна база, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Банката прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на трансакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата. По МСС 18, Банката е признавала прихода при следване на принципа на начисление, който е довел до признаване на прихода по същия начин.
- Извършване на дейност като посредник, за която Банката получава агентски комисиони – приходите се признават в определен момент във времето при предоставяне на посредническата услуга, тъй като Банката оперира в качеството си на посредник. На база на тези обстоятелства Банката признава приходи равни на стойността на комисионното възнаграждение за изпълнение на посредническата услуга. Комисионното възнаграждение представлява нетната сума, която Банката задържа след изплащане на частта, дължима на третата страна, на която Банката посредничи за изпълнение на услугите от същата тази трета страна.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.5 Приходи и разходи (продължение)

Приходи по договори с клиенти (МСФО 15) (продължение)

Таксите за обслужване на облигационни емисии представляват такси за изпълняване на функцията банка-довереник по облигационна емисия на предприятие от обществен интерес. Възнаграждението се начислява и заплаща периодично, съгласно договор.

Приходите от средства на доверително управление представляват такси за управление на средства, предоставени от Министерство на финансите във връзка със заем от Kreditanstalt für Wiederaufbau предоставен на Министерство на финансите. Те се признават когато са дължими по договор.

Банката – с изключение на ограничени операции, предоставяни на нейните служители – не реализира приходи от услуги, свързани с банкиране на дребно: размерът на приетите депозити към 31.12.2020 г. е 7,421 хил. лв. Банката не е анализирала в детайли потенциалното влияние на такива услуги върху приходите с оглед ограничената ѝ експозиция към клиенти на дребно и липсата на клонова мрежа.

Такси и комисиони (МСФО 15)

Приходите от такси и комисиони се признават на еднократна или периодична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата, както и консумирането на ползите от предоставените услуги от клиента.

Разходите за такси и комисиони, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят, или постигане на резултата от нея.

Операции в чуждестранна валута

При изготвянето на финансовия отчет сделки във валути, различни от функционалната валута на Банката (чуждестранна валута) се признават по валутни курсове, валидни към датата на сделката. На всяка отчетна дата монетарните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута се превалутират по курсовете, валидни към тази дата. Немонетарни позиции, отчитани по справедлива стойност, деноминирани в чуждестранна валута се превалутират по курсове, валидни към датата, на която е определена справедливата стойност. Немонетарните позиции, отчитани по историческа стойност в чуждестранна валута не се превалутират.

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датата на индивидуалния отчет за финансовото състояние са следните:

<u>Вид валута</u>	<u>31 декември 2020</u>	<u>31 декември 2019</u>
Щатски долари	1.59386	1.74099
Евро	1.95583	1.95583

От 1999 г., българският лев е обвързан с еврото, официална валута на Европейския съюз, в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в индивидуалния отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност, Банката е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва поемането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ.

Управлението на риска в Българска банка за развитие ЕАД представлява комплекс от методи и процедури, които Банката използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Банката управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете, Българска банка за развитие ЕАД прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност и базиращи се на добри банкови практики.

4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът от потенциални загуби, породени от неизпълнение от страна на клиентите на Банката на договорни задължения, във връзка с вземания и притежавани от Банката финансови инструменти, вкл. държавен риск, риск от контрагента и сетълмент риск и кредитен риск от концентрация.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Банката, поради което управлението му е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, както и изискванията на МСФО.

Банката използва модели за генериране на вътрешен рейтинг при оценката и управлението на кредитния (включително контрагентния) риск по експозициите. Вътрешните рейтинг модели са съобразени със спецификата на оценявания субект. Създадените модели за оценка на кредитния риск при корпоративни клиенти на Банката са базирани на анализ на исторически данни и настоящото финансово състояние на контрагентите и свързаните с тях лица, историята и поведението им при обслужване на задължения към други контрагенти, анализ на бъдещите парични потоци, източник на обслужване на съществуващите и потенциално възникващите задължения към Банката и други специфични за конкретната сделка параметри. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. Съществува „Процедура за ранно предупреждение при корпоративни кредитни клиенти“, включваща система за ранно предупредителни сигнали и действия.

При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити, които се преразглеждат и актуализират периодично.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В Банката функционира специализирано звено, оценяващо риска, както на ниво клиент, така и на ниво експозиция, като нивото на кредитоспособност се оценява и следи през целия живот на кредита – от кандидатстването до неговото пълно погасяване. Кредитният риск се редуцира частично и чрез прилагане на техниката „обезпечена кредитна защита“, посредством приемане на различни видове обезпечения, като оценките по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца.

Банката формира обезценки по експозиции, в зависимост от рисковия профил на кредитополучателя и/или групата свързани клиенти и на база извършени индивидуални тестове за обезценка.

Експозициите в корпоративния кредитен портфейл на Банката се разделят основно на три категории според наличието на Индикатори за обезценка – изменение на обективните показатели, на базата на които се извършва първоначалната оценка и последващо наблюдение на експозиция / клиент, което би довело до изменение на паричните потоци от финансовите активи в това число просрочие на дължими плащания от кредитополучателя: Фаза 1, „редовни“ (с присъден вътрешен рейтинг от 1 до 6 вкл.; Фаза 2, „наблюдавани“ или „forborne“ (с присъден вътрешен рейтинг 7) и Фаза 3, „проблемни/необслужвани“ (с присъден вътрешен рейтинг 8, 9 или 10). Тези индикатори са залегнали в Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР и представени в Бележка 4.1. За кредити над 5,000 хил. лв. се извършват индивидуални прегледи за наличието на такива индикатори, а за суми под този праг – прегледите се извършват на портфейлна основа.

При клиенти, за които текущо няма установени индикации за повишен риск, Банката извършва периодично (най-малко веднъж годишно) преглед на финансовото и правно състояние, включително и на приетите обезпечения, с цел установяване необходимостта от промяна в процента на обезценки за риск от загуба и /или промяна в оценката на степента на кредитен риск. При клиенти с повишен кредитен риск, прегледът се извършва веднъж на 6 месеца, като при клиенти „проблемни/необслужвани“, прегледът се извършва на тримесечие. В изпълнение на препоръките на Базелския комитет и тяхното транспониране в регулации в рамките на Европейския съюз и по-конкретно Регламент 575/2013/ЕС и Директива 2013/36/ЕС, търговските банки следва да въведат с вътрешно-нормативните си актове вътрешно-рейтингова система, която позволява съпоставимост с официален кредитен рейтинг на кредитополучатели от признати външни рейтингови институции, която възприема международно използваната скала от десет кредитни рейтингови категории, включително две категории за необслужвани кредити. Банката е разработила детайлна вътрешно-нормативната база, включваща Политика и правила за определяне на обезценка за несъбираемост на рискови експозиции, Методика за анализ и оценка на кредитния риск в Българска банка за развитие ЕАД и Наръчник за кредитната дейност на ББР, осигуряващи пълно съответствие на политиката и процедурите при определянето на вътрешен кредитен рейтинг с посочените нормативни актове на ЕС. Размерът на обезценката се определя като разликата между текущия размер на амортизираната стойност на експозицията на клиента към Банката и нейния възстановим размер.

Банката начислява обезценка на портфейлна основа за вземанията по НПЕЕМЖС.

С цел предпазване и намаляване на кредитния риск, Банката приема обезпечения съгласно вътрешните си правила. Банката не предоставя необезпечени кредити. Обичайната практика на Банката е да изисква обезпечение от кредитоискателите поне в размер на 100%, спрямо договорения размер на кредита, като се изисква изготвяне на оценки от лицензирани независими оценители.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, Банката участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загуба по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на Банката, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро (4,929 хил. лв.). Банката е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла, гарантиран от ЕИФ. Към 31.12.2020 г., общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размер 735 хил. лв. (31.12.2019 г.: 735 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от Банката по неуسوени кредити. Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 3,563 хил. лв. (31.12.2019 г.: 3,563 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 364 хил. лв. (31.12.2019 г.: 364 хил. лв.).

Фонд (ЕИФ) по програма COSME в подкрепа на малкия и среден бизнес. Програма COSME се реализира с подкрепата на ЕФСИ (Европейския фонд за стратегически инвестиции), известен още като „Плана Юнкер“. ББР има възможност да покрива до 60% от риска по кредитите за МСП, отпуснати от търговските банки, с които ще си партнира. Половината от този риск ще бъде контра-гарантиран от ЕИФ, като общият размер на контра-гаранцията е 10 млн. евро. С гарантирания по програма COSME ресурс, банките-партньори на ББР ще могат да отпускат инвестиционни и оборотни кредити, банкови гаранции, както и револвиращи заеми. Максималният размер на отпусканите кредити е 150,000 евро. Срокът за погасяване е от 1 до 10 години.

Към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г., няма ангажимент по споразумението за контра-гаранция.

Кредитен риск в дейността на Банката възниква и по линия на задбалансови ангажименти, основно неуسوени средства по одобрени заеми, гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на Банката да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна и са носители на кредитен риск, аналогично на балансовите кредитни експозиции.

Банката формира различни подпортфейли, базирани на типа на контрагентите и носителите на кредитен риск, както следва:

- директно кредитиране – портфейл от кредитни ангажименти с длъжници юридически лица, различни от банкови финансови институции и кредити към физически лица (кредити към служители на Банката), както и субекти от публичния сектор.
- индиректно финансиране или „он-лендинг“ – портфейл от кредити, формирани към финансови (банкови и небанкови) институции, които имат за цел предоставяне на финансиране/улесняване достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия в Република България.
- финансиране по линията на НПЕЕМЖС в изпълнение на ПМС 18 на МС.
- цесии на вземания от Агенция пътна инфраструктура на строителни предприятия, изпълняващи инфраструктурни проекти, възлагани от АПИ.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Извън рамките на кредитния портфейл, кредитен риск в дейността на Банката е наличен при експозиции, формирани при други нейни дейности:

- портфейл от финансови инструменти различни от кредити, формиран във връзка с управление на свободните средства на Банката, който е съставен основно от държавни ценни книжи с емитент Република България и други държави от ЕС, класифицирани като „финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход“.
- към банки по линия на операции на паричен пазар, пласирани срочни депозити и наличности по ностро сметки;
- експозиции на вземания, обвързани с държавния бюджет.

В Банката функционира система от лимити във връзка с кредитния риск и риска от концентрации за различните подпортфейли, като текущо се следи кредитния риск и риска от концентрации на финансовите активи, както на базата на отраслови критерии, по отделни контрагенти, така и по застрахователни дружества, осигуряващи покритие. По отношение на директното кредитиране на Банката, за него се следи разпределението по икономически сектори и към клиенти и група свързани клиенти, като се спазват вътрешни ограничения (лимити) за концентрация на корпоративния кредитен портфейл по икономически сектори.

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в индивидуалния отчет за финансовото състояние е, както следва:

Финансов актив	2020		2019	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	496,268	496,268	250,619	250,619
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	480,169	478,181	341,522	339,248
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	2,101,281	1,845,236	1,808,945	1,652,900
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републиканския бюджет	57,975	57,824	167,258	166,821
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	581,711	581,711	538,541	538,541
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	54,059	54,059	3,578	3,578
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Дългови ценни книжа	2,011	1,930	2,011	1,950
Други финансови активи	14,446	14,446	166	166
	3,787,920	3,529,655	3,112,640	2,953,823

Паричните средства по разплащателни средства и в Централна банка носят минимален кредитен риск за Банката и не са включени в горната таблица.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г. няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 25% от собствения капитал на Банката.

Структурата на финансовите активи на Банката съгласно рисковите класификационни групи е следната (по брутна стойност преди обезценка):

Към 31 декември 2020 г.	Редовни (Фаза 1)	Наблюдавани (Фаза 2)	Необслужвани (Фаза 3)	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банна	496,268	-	-	496,268
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	480,169	-	-	480,169
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републикански бюджет	57,975	-	-	57,975
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	429,109	215,197	110,623	754,929
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Търговски кредити	739,875	204,236	106,095	1,050,206
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Потребителски кредити	1,076	17	11	1,104
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Жилищни ипотечни кредити на физически лица	1,150	-	-	1,150
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Кредити на други финансови институции	110,857	-	8,061	118,918
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Дългови ценни книжа	2,011	-	-	2,011
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Други кредити и вземания	26,679	117,528	30,767	174,974
ФА, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	581,711	-	-	581,711
ФА, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	54,059	-	-	54,059
Други финансови активи	14,446	-	-	14,446
Общо финансови активи	2,995,385	536,978	255,557	3,787,920

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

<i>Към 31 декември 2019 г.</i>	Редовни (Фаза 1)	Наблюдавани (Фаза 2)	Необслужвани (Фаза 3)	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	250,619	-	-	250,619
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	341,522	-	-	341,522
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републикански бюджет	167,258	-	-	167,258
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	570,586	118,202	74,711	763,499
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Търговски кредити	521,157	79,411	115,909	716,477
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Потребителски кредити	856	20	15	891
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Жилищни ипотечни кредити на физически лица	1,174	-	-	1,174
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Кредити на други финансови институции	81,961	-	22,330	104,291
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Дългови ценни книжа	2,011	-	-	2,011
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Други кредити и вземания	123,192	66,274	33,147	222,613
ФА, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	538,541	-	-	538,541
ФА, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	3,578	-	-	3,578
Други финансови активи	166	-	-	166
Общо финансови активи	2,602,621	263,907	246,112	3,112,640

По-долу са представени видовете обезпечения извън търговски предприятия, приети от Банката във връзка с отпуснати кредити, по справедлива стойност определена от лицензирани независими оценители и потвърдена от служител на Банката, притежаващ необходимия лиценз:

<i>Вид обезпечение</i>	2020		2019	
	Справедлива стойност	%	Справедлива стойност	%
Ипотеки	752,298	57.96	722,025	60.87
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	315,850	24.34	266,320	22.45
Блокирани депозити	57,968	4.47	15,719	1.33
Ипотеки върху кораби	97,276	7.49	142,083	11.98
Застраховка кредитен риск	50,524	3.89	14,622	1.23
Ценни книжа котирувани на борсов пазар	20,536	1.58	20,536	1.73
Банкови гаранции	3,451	0.27	4,892	0.41
Общо обезпечения	1,297,903	100	1,186,197	100

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Кредитните експозиции могат да бъдат обезпечени с повече от едно обезпечение, т.е. могат да бъдат включени в повече от една позиция. Сумата от обезпеченията може да надхвърля 100%, тъй като по един кредит може да има повече от едно обезпечение.

Банката може да предоговори първоначалните условия по сключени договори в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времевия график на проектите. При предоговарянето се анализират измененията в първоначалните условия, с цел установяване дали промените представляват концесия (отстъпка) в полза на длъжника, както и доколко тази отстъпка значително изменя паричните потоци и тяхната нетна настояща стойност и, следователно, експозицията следва да се приеме за модифицирана/преструктурирана и, съответно, да бъде класифицирана във Фаза 2 или Фаза 3.

Съгласно Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР, Банката следи експозициите за индикатори, които биха могли да доведат до обезценка в бъдещ период. Тези индикатори са както следва:

„Чл. 11. Индикатори за обезценка:

(1) Значително увеличение на кредитния риск, водещо до признаване на очакваната кредитна загуба през целия живот на актива (т.е. преминаване от 12-месечна очаквана кредитна загуба) и респективно класифициране във Фаза 2 (наблюдавани) би могло да е резултат от следните обстоятелства:

1. значителни промени във вътрешните индикатори на кредитния риск в резултат на промяна в кредитния риск спрямо началото на живота на актива;

2. други промени в лихвените нива или условията на съществуващ финансов инструмент, които биха били съществено различни, ако инструментът бе новоотпуснат или емитиран към датата на отчета (например по-строги условия, увеличени изисквания за обезпечение или гаранции) поради промени в кредитния риск на финансовия инструмент спрямо този при първоначалното му признаване;

3. значителни промени в индикаторите на външния пазар на кредитен риск за конкретен финансов инструмент или подобни финансови инструменти със същия очакван срок на живот. Промените в пазарните показатели за кредитен риск включват, но не се ограничават до:

а) кредитния спред;

б) цената на суапа за кредитно неизпълнение за кредитополучателя;

в) продължителността на периода или степента, в която справедливата стойност на даден финансов актив е по-ниска от амортизираната му стойност; и

г) промени в цената на дълга и капиталовите инструменти на кредитополучателя

д) друга пазарна информация, свързана с кредитополучателя.

4. реална или очаквана съществена промяна във външен кредитен рейтинг на финансовия инструмент (или на длъжника);

5. реално или очаквано понижаване на вътрешен кредитен рейтинг за кредитополучателя или намаляване на скоринг рейтинг използван за оценка на кредитния риск;

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

6. съществуващи или прогнозираны неблагоприятни промени в бизнеса, финансовите или икономически условия, които се очаква да доведат до значителна промяна в способността на заемополучателя да изпълни задълженията си.;

7. действителна или очаквана значителна промяна в оперативните резултати на Кредитополучателя, като например реални или очаквани намаляващи приходи или маржове, увеличаване на оперативните рискове, недостиг на оборотен капитал, влошаване на качеството на активите, увеличен ливъридж, ниска ликвидност, проблеми с управлението или промени в обхвата на бизнес или организационната структура, който води до значителна промяна в способността на кредитополучателя да изпълни задълженията си по дълга.;

8. значителни увеличения на кредитния риск за други финансови инструменти на същия кредитополучател;

9. настъпила или очаквана значителна неблагоприятна промяна в регулаторната, икономическата или технологичната среда на кредитополучателя, която води до значителна промяна в способността на кредитополучателя да посрещне задълженията си;

10. значителни промени в стойността на обезпечението по дълга или в качеството на гаранции и допълнителни кредитни защити от трета страна, при които се очаква да се намали икономическия стимул на заемополучателя за извършване на планирани договорни плащания или по друг начин да окаже влияние върху вероятността за неизпълнение на кредита;

11. значителна промяна в качеството на гаранция, предоставена от акционер (или от собствениците на дадено лице), ако акционерът (собствениците) имат стимул и финансова възможност да предотвратят неизпълнение, чрез увеличение на капитал и/или парични средства;

12. значителни промени, като например намаляване на финансовата подкрепа от предприятие майка или друго дъщерно дружество или действителна или очаквана значителна промяна в качеството на кредитна защита, които се очаква да намалят икономическия стимул на заемополучателя да извършва договорни плащания;

13. очаквани промени в документацията по заема, включително очаквано нарушение на договора, което може да доведе до освобождаване на длъжника от задължение за спазване на договорни ангажменти или изменение на договорите, лихвени ваканции, лихвени увеличения, изисквания за допълнително обезпечение, гаранции или други промени в договорната рамка на инструмента;

14. значителни промени в очакваните резултати и поведение на кредитополучателя, включително промени в платежното състояние на кредитополучателите в групата;

15. конкретни промени в подхода на Банката по отношение управлението на кредита във връзка с финансовия инструмент; например въз основа на новопоявили се индикатори за промяна в кредитния риск на финансовия инструмент, се очаква практиката на Банката за управление на кредитния риск да стане по-активна или съсредоточена върху управлението на инструмента, включително по-внимателно или по-контролиращо наблюдение, или активна намеса в отношенията с кредитополучателя.;

16. информация за просрочия, включително случаи на просрочие с повече от 30 дни (ако има доказателства, че значителен брой длъжници с просрочие за повече от 30 дни не достигат етапа на значително влошаване, този праг може да бъде увеличен, като за целта са необходими обширни подкрепящи данни съгласно параграф B5.5.19 на МСФО 9);

17. стартиране на съдебни процедури, предявяване на банкови гаранции или други обстоятелства, които се очаква да доведат до значителни разходи за кредитополучателя;

18. значително забавяне в предоставянето на финансова и друга необходима информация от страна на кредитополучателя;

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

19. поемането на значителни задължения на кредитополучателя към трети лица, вкл. задбалансови, които биха довели до затруднения или невъзможност за коректното обслужване на кредитната експозиция в Банката.

(2) Събития, свързани с класификация, при която даден финансов инструмент се класифицира във Фаза 3, т.е. се счита за актив с влошено кредитно качество и в повечето случаи съответстват на дефиницията за неизпълнение по инструмента, са:

1. значителни финансови затруднения на длъжника;

2. просрочени или неплатени задължения към Банката за повече от 90 дни;

3. представяне на отстъпка на длъжника поради финансовите му затруднения, която в никакъв друг случай не би била предоставена от Банката;

а) в случай, че в резултат на преговаряне и предоставяне на отстъпка на длъжника, водеща до изменения на паричните потоци, активът се отписва и се създава нов такъв (признава се първоначално), Банката оценява само 12-месечната очаквана загуба. Допълнителен анализ на очаквана кредитна загуба се осъществява в случай на наличието на повишен кредитен риск.

б) в случай, че в резултат на преговаряне и предоставяне на отстъпка на длъжника, водеща до изменения на паричните потоци, активът се отписва и се създава нов такъв (признава се първоначално), но в резултат на това последният се отчита като закупен/възникнал обезценен актив, Банката признава кумулативните изменения в очакваните кредитни загуби през целия му живот.

в) в случай, че в резултат на преговаряне и предоставяне на отстъпка на длъжника финансовият актив не бъде отписан, банката анализира дали има значително увеличение на кредитния риск, сравнявайки между:

(аа) риска от неизпълнение, оценен към отчетната дата (въз основа на променени договорни условия);
и

(бб) рискът от неизпълнение, оценен при първоначалното признаване (въз основа на първоначалните непроменени договорни условия);

за да установи дали трябва да се признае очаквана кредитна загуба за целия живот или за 12 месеца;

4. висока вероятност от неплатежеспособност на длъжника или друга финансова реорганизация на длъжника;

5. други доказателства за влошаване на платежния статус на длъжника.“

Също така, анализът следва да определи дали модификацията е съществена до степен, която дава основание да се отпише активът и да се заведе нов такъв.

През 2020 г. Банката извърши анализ на ефекта от модификациите върху експозициите от портфейла си, включително такива осъществени в рамките на частен мораториум във връзка с пандемията Covid-19, с цел да определи дали някои от тях не индикират необходимост от отписване и отчитане на нов актив. В резултат от анализа бе оценено, че ефектът от модификациите не е значителен.

Анализът на промените в стойностите на основните групи финансови активи и тяхната обезценка са представени в подсекция „Отчитане на ОКЗ“ в тази секция.

По отношение на кредитите, отпускани по програмата за енергийна ефективност, следва да бъде отбелязано, че съгласно параметрите на програмата размерът на одобрения кредит подлежи на регулярен процес на актуализация с оглед контрол на разходите по изпълнение. Резултат от този контрол е подписването на анекси по кредитите с актуализиране на финансовите параметри.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Банката по видове инструменти след извършените обезценки:

	Кредити и вземания от нефинансови институции		Вземания от Републикански Бюджет		Кредити и вземания от финансови институции		Кредити и вземания от физически лица		Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка		Финансови активи, отчигнати по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		Цени коиима, отчигнати по амортизирана стойност	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Обезценени на индивидуална основа														
—редовни (фаза 1)	828,852	308,559	-	22,118	88,795	101,007	2,226	2,030	-	-	578,925	538,541	2,011	2,011
—наблюдавани (фаза 2)	481,929	29,998	-	-	-	177	17	20	-	-	-	-	-	-
—необслужвани (фаза 3)	200,659	10,700	-	-	-	-	11	15	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	1,511,440	349,257	-	22,118	88,795	101,184	2,254	2,065	-	-	578,925	538,541	2,011	2,011
В т.ч. предоговорени	1,110,772	157,755	-	-	61,578	50,613	200	255	-	-	-	-	-	-
Продорчени, но необезценени														
—редовни (фаза 1)	28,716	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
—наблюдавани (фаза 2)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
—необслужвани (фаза 3)	15,444	20,485	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	44,160	20,485	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
В т.ч. предоговорени	43,887	20,163	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
До 30 дни	28,716	6,123	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
От 30- 90 дни	2,642	1,551	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Над 90 дни	12,802	12,811	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Кредити и взаимания от	Всестрания от	Кредити и взаимания от	Кредити и взаимания	Парични	Финансови	Ценни книжа,
	нефинансови институции	Републикански Бюджет	финансови институции	от физически лица	средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	отчитани по амортизирана стойност
Обезценени на портфейлна основа							
— редовни (Фаза 1)	206,863	57,975	88,795	2,226	-	-	-
— наблюдавани (Фаза 2)	55,031		177	17	20		
— несслужвани (Фаза 3)	32,584			11	15		
Брутна стойност	294,478	57,975	88,795	2,254	2,065	-	-
В т.ч. предговорени	245,270	-	61,578	200	255	-	-
Непросрочени и необезценени							
— Фаза 1	242,090	-	391,374	240,337	496,268	250,619	2,786
— Фаза 2	-	-					
— Фаза 3	6,859	-					
Брутна стойност	248,949	-	391,374	240,337	496,268	250,619	2,786
В т.ч. предговорени	226,764	-					
Брутна стойност	2,099,027	57,975	480,169	2,254	496,268	581,711	2,011
В т.ч. предговорени	1,626,693	-	61,578	200	255	-	-

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Банката класифицира непросрочени и необезценени експозиции в посочените класове в зависимост от вътрешния им кредитен рейтинг, както следва:

- висок клас – от кредитен рейтинг от 1 до 3 – Фаза 1
- стандартен клас – от кредитен рейтинг от 4 до 5 – Фаза 1
- нисък клас – от кредитен рейтинг от 6 до 7 – Фаза 1 (рейтинг 6), без просрочие или с просрочие до 30 дни или Фаза 2 (рейтинг 7) и просрочие в интервала 30 до 90 дни
- необслужвани – Фаза 3 (рейтинг 8, 9 и 10) и просрочие над 90 дни.

Наблюдаваните кредити и вземания (Фаза 2), представени по амортизирана стойност, са както следва:

	2020	2019
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	215,197	118,202
Търговски кредити	204,236	79,411
Кредити на банки	-	177
Потребителски кредити	17	20
Други кредити и вземания	117,528	66,274
	536,978	264,084

Когато първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на концесии (отстъпки) от страна на Банката към длъжника, който изпитва или предстои да изпита затруднения при изпълнението на своите финансови задължения, кредитът се класифицира като „преструктуриран“ (Фаза 2 или 3, съгласно Политика и правила за определяне на очаквана загуба и обезценка на експозиции на ББР).

Преструктурираните кредити и вземания, представени по амортизирана стойност, са както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2020	2019
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	75,746	45,919
<i>в т.ч. Редовни (Фаза 1)</i>	615	708
<i>Наблюдавани (Фаза 2)</i>	8,659	4,437
<i>Необслужвани (Фаза 3)</i>	66,472	40,774
Търговски кредити	73,506	-
<i>в т.ч. Редовни (Фаза 1)</i>	-	-
<i>Наблюдавани (Фаза 2)</i>	58,865	-
<i>Необслужвани (Фаза 3)</i>	14,641	-
Други кредити и вземания	75,564	36,361
<i>в т.ч. Редовни (Фаза 1)</i>	-	-
<i>Наблюдавани (Фаза 2)</i>	75,564	21,946
<i>Необслужвани (Фаза 3)</i>	-	14,415
	224,816	82,280

Условни ангажименти

Банкови гаранции, акредитиви и неусвоени кредитни ангажименти

Банката оценява кредитното качество на предоставените условни ангажименти чрез методология, която оценява дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси от Банката.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Условни ангажименти (продължение)

Банкови гаранции, акредитиви и неусвоени кредитни ангажименти (продължение)

Тези разходи (загуби) се определят на база Политика и Методика за оценка на очакваните кредитни загуби и процедура за изчисляване на ББР въз основа на Конверсионен фактор (CCF), който се прилага при задбалансови експозиции, при които има вероятност те да се превърнат в балансови (плащане по гаранции, усвояване на част от разрешения размер на кредита и др.).

Към датата на отчета, Банката е идентифицирала ангажименти за 151,116 хил. лв. (2019 г.: 159,065 хил. лв.), които са провизирани в размер на 2,782 хил. лв. (2019: 2,822 хил. лв.) (Бележка 32).

Кредитни гаранции анти-КОВИД

В допълнение, през 2020 г. Банката, въз основа на Решения на Министерския съвет на РБ, стана гарант към група български търговски банки за кредити за физически и юридически лица, с цел преодоляване на последствията от пандемията от КОВИД-19 (виж Бележка 36). За тези програми, ББР възприе специална методика за провизиране с оглед спецификата на програмите, профила на клиентите и структурата на свързаните с продуктите ангажименти за входящи и изходящи парични потоци, както следва:

Програма за фирми – МСП и междинни предприятия

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Задължението за плащане по гаранциите е на практика безусловно (за кредити, допуснати в програмата).
- Гаранциите са на 100% от главницата по заема. Установен е максимален таван на плащанията – първоначално от 30%, а с решение на Министерски съвет таванът е повишен на 50%. Към 31.12.2020 г. все още не са подписани анекси с банките партньори по програмата при новите условия.
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерии, свързани с ефектите от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на юридически лица. Включени са МСП, а с измененията от края на 2020 г. и междинни предприятия.
- Банките имат възможност да включват кредити без обичайно необходимото обезпечение (изисква се 20% покритие на експозициите с обезпечение). Също така, възможно е включването на определен процент вече формирани експозиции, а самоучастието на банките е определено на 20%. Условието предопределят значително по-висок риск от този при обичайни гаранционни програми за бизнеса.
- Към 31.12.2020 г. ББР е поела към търговските банки ангажимент за гаранции в размер на 235,4 млн. лв., а те от своя страна са отпуснали гарантирани кредити за 140 млн. лв. Очакванията са издаването на гаранциите по програмата да приключи през 2021 г. (краен срок 31.12.2021).
- Целият размер на програмата до 500 млн. лв. ще бъде достигнат чрез договаряне с търговските банки на допълнителни гаранционни линии през 2021 г.

При заложените параметри оценките за очакваните развития са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 30% от поетия гаранционен ангажимент, а останалите 70% да бъдат изплатени от кредитополучателите;

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Условни ангажменти (продължение)

Кредитни гаранции анти-КОВИД (продължение)

- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение);
- Възстановяването на платените по гаранциите суми да възлезе на 35% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията.
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР.

Моделът за обезценка и резултиращите очаквани загуби не се влияят значително от срока за усвояване по програмите и, съответно, погасяване на задълженията, предвид очакваните много ниски лихви в средносрочен план и съответно, много ниски дисконтови фактори за бъдещите парични потоци.

Чувствителността на нетната настояща стойност на плащанията към ефективно реализирания процент плащания от страна на ББР е 3.33% за всеки 1% изменение спрямо базовата стойност. Чувствителността ѝ към процента на възстановяване на вече изплатените суми е 1.51% за всеки 1% изменение.

Програма за физически лица

Основните параметри на програмата и гарантираните кредити са:

- Плащанията по гаранциите са на практика безусловни (за кредити допуснати в програмата);
- Гаранциите са за 100% от главницата по заема;
- Селекцията на кредитополучателите е базирана на критерия засегнатост от пандемията, а не на обичайните критерии за предоставяне на финансиране на физически лица. Това са лица в неплатен отпуск или самонаети лица с намалени приходи. Доходите на кредитополучателите са стресирани и значително по-ниски от обичайните.
- ББР компенсира участващите търговски банки с плащане на годишна база в размер на 1.50% върху размера на поетия гаранционен ангажмент;
- Към 31.12.2020 г. ББР е поела към търговските банки ангажмент за гаранции в размер на 177.2 млн. лв., а те от своя страна са отпуснали гарантирани кредити за 105 млн. лв. С РМС 506/15.07.2021 г. е одобрено удължаване на срока за кандидатстване за кредит на физическите лица „до 31.08.2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити за финансиране от страна на банките - партньори по програмата, което от двете настъпи по-рано“.
- Кредитите са с гратисен период до две години и срочност до 5 години.

При заложените параметри оценките за очакваните развития са:

- Плащанията от страна на ББР да възлязат на 40% от поетия гаранционен ангажмент, а останалите 60% да бъдат изплатени от кредитополучателите;
- Реализацията на основната част от плащанията по програмата да продължи до 2 години след оригиналния матуритет на кредитите (отчитане на времето между начало на неизпълнение и плащане от страна на ББР и удължаване на срока на погасяване на лица с частично неизпълнение)
- Възстановяването на плащанията по гаранциите суми да възлезе на 25% от платените суми. Тази оценка отчита разходите по събиране на вземанията.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Условни ангажименти (продължение)

Кредитни гаранции анти-КОВИД (продължение)

Програма за физически лица (продължение)

- Заплащането на 1.5% към търговските банки е неотменим ангажимент на ББР, който е включен в калкулацията.
- Използван е дисконтов процент от 1%, съответстващ на приложимия лихвен процент по пасивите на ББР.

Моделът за обезценка и резултиращите очаквани загуби не се влияят значително от срока за усвояване по програмите и, съответно, погасяване на задълженията, предвид очакваните много ниски лихви в средносрочен план и съответно, много ниски дисконтови фактори за бъдещите парични потоци.

Чувствителността на нетната настояща стойност на плащанията към ефективно реализирания процент плащания от страна на ББР е 1.96% за всеки 1% изменение спрямо базовата стойност. Чувствителността ѝ към процента на възстановяване на вече изплатените суми е 1.05% за всеки 1% изменение.

Към датата на отчета, Банката е гарантирала експозиции по двете програми на обща стойност 479,462 хил. лв., като е заделила провизии на стойност 120,308 хил. лв.

Отчитане на ОКЗ

За инструментите, отчитани по амортизирана стойност, ОКЗ намаляват балансовата стойност в отчета за финансовото състояние.

За дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, ОКЗ е част от негативната промяна на справедливата стойност, дължаща се на увеличен кредитен риск. Те продължават да се представят по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, като натрупания коректив за загуби се представя в отчета за всеобхватния доход. При последващо отписване на инструмента, натрупаният коректив се признава в печалбата или загубата за периода.

Вероятност от неизпълнение (PD)

PD е вероятността даден контрагент да не изпълни договорните клаузи, свързани с изплащане на дълга. За всеки вид индивидуална експозиция или портфейл, когато група експозиции се оценяват колективно, Банката поддържа историческа информация за движението между различните фази.

Стойността на 12M PD се определя въз основа на наблюдаваните темпове на влошаване и се изчислява като движеща се средна стойност (moving average) за период, който обхваща минимум 2 години. За експозиции, които се оценяват индивидуално, стойността на 12M PD се определя в зависимост от присъдения кредитен рейтинг съобразно вътрешен модел. Данните за промените в рейтинга на кредитополучателите в едногодишен хоризонт се обобщават в транзакционни матрици, като за всяка стъпка на рейтинга се изчислява 12M PD в зависимост от броя на установените случаи на неизпълнение. Банката коригира стойностите на 12M PD с цел отразяване на текущите или очаквани икономически условия, които могат да се различават от тези през анализирания исторически периоди.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Отчитане на ОКЗ (продължение)

Експозиция при неизпълнение (EAD)

EAD представлява очаквания размер на експозицията към момента на неизпълнение. Тя се определя в зависимост от типа на кредита, като се отчитат както усвоените, така и договорените неусвоени суми, според очакванията за бъдещи усвоявания.

Загуба при неизпълнение (LGD)

LGD представлява съотношението между очакваната загуба по експозицията, дължаща се на неизпълнение, към размера на експозицията при неизпълнение. Банката изчислява каква би била потенциалната загуба, ако експозицията мине в неизпълнение и единственият източник за погасяване на задълженията би бил реализиране на обезпеченията. Загубата се представя като процент от EAD.

Банката е определила относителни прагове, които също се използват за експозициите, за които важат абсолютните прагове и за тези, за които няма определени такива. Те са на базата на матрици обхващащи целия кредитен цикъл (through-the-cycle, TTC) и промяната на вероятността за неизпълнение на съответните експозиции от външните агрегирани данни на Moody's (като предварително Банката има разработена методология за приравняване на вътрешните кредитни рейтинги към тези на рейтинговата агенция).

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Отчитане на ОКЗ (продължение)

Основни групи активи, подлежащи на обезценка

В следващите таблици са представени движенията на основните групи активи, подлежащи на обезценка, между различните фази за периода 01.01-31.12.2019 г. и 01.01-31.12.2020 г.:

Активи, отчитани по амортизирана стойност (с изключение на Държавно Управление и вземания от банки)

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2019 г.	658,031	272,756	267,102	1,197,889
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(3,627)	3,627	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(2,675)	-	2,675	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	-	-	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	-	-	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	642,797	63,071	11,944	717,812
Изплатени или прехвърлени	(106,500)	(77,385)	(42,700)	(226,585)
Увеличени	112,911	1,838	7,091	121,840
Салдо към 31.12.2019 г.	1,300,937	263,907	246,112	1,810,956
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(287,716)	287,716	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(9,967)	-	9,967	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	(27,436)	27,436	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	110	(110)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	341,568	26,201	12,050	379,819
Изплатени или прехвърлени	(159,351)	(13,523)	(37,662)	(210,536)
Увеличени	125,177	222	(2,346)	123,053
Салдо към 31.12.2020 г.	1,310,758	536,977	255,557	2,103,292

В таблицата, представена по-горе, се включват всички активи, отчитани по амортизирана стойност – нефинансови предприятия, включително с държавно участие, физически лица и небанкови финансови институции.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Отчитане на ОКЗ (продължение)

Основни групи активи, подлежащи на обезценка (продължение)

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Държавно Управление	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2019 г.	472,803	-	-	472,803
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	8,619	-	-	8,619
Изплатени или прехвърлени	(417,350)	-	-	(417,350)
Увеличени	103,186	-	-	103,186
Салдо към 31.12.2019 г.	167,258	-	-	167,258
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	3	-	-	3
Изплатени или прехвърлени	(139,135)	-	-	(139,135)
Увеличени	29,849	-	-	29,849
Салдо към 31.12.2020 г.	57,975	-	-	57,975

В Държавно управление Банката представя активи, отчитани по амортизирана стойност, свързани основно с Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС). За 2019 са включени и придобитите чрез цесия заеми на АПИ.

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Банки и финансови институции	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2019 г.	430,660	-	-	430,660
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	222,891	-	-	222,891
Изплатени или прехвърлени	(337,223)	-	-	(337,223)
Увеличени	25,193	-	-	25,193
Салдо към 31.12.2019 г.	341,522	-	-	341,522
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	355,801	-	-	355,801
Изплатени или прехвърлени	(224,040)	-	-	(224,040)
Увеличени	6,886	-	-	6,886
Салдо към 31.12.2020 г.	480,169	-	-	480,169

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Позиция „Вземания от Републикански бюджет“ включва кредити по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради в размер на 57,975 хил. лв. (2019: 145,139 хил. лв.) и вземани по цесии на задължения на АПИ - 0 хил. лв., (2019: 22,119 хил. лв.).

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2020		2019	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Кредитни гаранции по програми анти-КОВИД	479,462	359,154	-	-
Неусвоен размер на разрешени кредити	317,520	317,477	321,120	321,120
Банкови гаранции и акредитиви	152,835	134,951	159,065	140,094
Невнесена част от акции на Three Seas Initiative	25,399	25,399	-	-
Участие в инвестиционна програма SIA	1,006	1,006	1,168	1,168
	976,222	837,987	481,353	462,382
Максимална експозиция към кредитен риск	4,764,142	4,367,642	3,593,993	3,416,205

При определяне на нетната експозиция, са взети предвид начислените обезценки и провизии, високоликвидните обезпечения (държавни ценни книжа и парични средства), както и нетната настояща стойност на ликвидни обезпечения – недвижими имоти.

Кредитен риск - концентрация

В таблицата на следващата страница са представени данни за финансовите активи на Банката (парични средства по разплащателни сметки и в Централна банка, вземания от банки, финансови активи, отчетани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, предоставени кредити и аванси на клиенти, вземания от Републиканския бюджет и други финансови активи), класифицирани по сектори на икономиката (по брутна стойност преди обезценка):

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск – концентрация (продължение)

	2020	%	2019	%
Сектори				
Държавно управление	770,213	20.61%	749,341	24.07%
Финансови услуги	1,245,205	31.98%	704,968	22.65%
Промишленост, общо	486,486	13.02%	484,472	15.56%
<i>Промишленост - производство на тютюневи изделия</i>	148,640	3.98%	148,684	4.78%
<i>Промишленост - производство и разпределение на енергия</i>	115,635	3.09%	85,777	2.76%
<i>Промишленост - производство на машини и оборудване</i>	78,015	2.09%	81,286	2.61%
<i>Промишленост - производство на хранителни продукти</i>	44,933	1.20%	46,853	1.51%
<i>Промишленост - други производства</i>	99,263	2.66%	121,872	3.92%
Търговия	445,387	11.92%	322,741	10.37%
Туристически услуги	266,325	7.13%	266,326	8.56%
Транспорт	256,081	6.85%	232,580	7.47%
Строителство	155,773	4.14%	168,460	5.41%
Операции с недвижими имоти	57,897	1.55%	56,339	1.81%
Селско стопанство	49,359	1.32%	49,225	1.58%
Други отрасли	55,194	1.48%	78,188	2.50%
	3,787,920	100%	3,112,640	100%

Най-голямата кредитна експозиция на Банката предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 198,839 хил. лв. (включително 159,154 хил. лв. балансов дълг, 33,157 хил. лв. сума за усвояване и 6,528 хил. лв. гаранции) по амортизирана стойност (2019: 152,450 хил. лв.), което представлява 19.14% от собствения(СК)/приемливия (Пр.К) капитал на Банката съгласно Регламент 575/2013/ЕС (2019: 20.74%). Концентрацията на клиентския портфейл (извън банкови институции) е представена в следващата таблица:

	2020		2019	
	Нетна експозиция*	% от СК	Нетна експозиция*	% от СК
Най-голяма обща експозиция към клиентска група	192,302	18.51%	147,715	19.21%
Общ размер на десетте най-големи експозиции	1,111,600	107.00%	1,106,985	143.95%
Обща сума двадесетте най-големи експозиции	1,625,663	156.48%	1,476,953	192.06%

*Нетна експозиция – Стойността на експозицията след приспадане на провизиите и високо ликвидните обезпечения.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**4.1. Кредитен риск (продължение)****Отчитане на ОКЗ (продължение)***Основни групи активи, подлежащи на обезценка (продължение)*

Заемите към банки и финансови институции, представени в предходната таблица, включват както операции на междубанков пазар, така и депозити с различна срочност.

Активи, отчитани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход – дългови инструменти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо към 01.01.2019 г.	590,966	-	-	590,966
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	133,159	-	-	133,159
Изплатени или прехвърлени	(194,041)	-	-	(194,041)
Увеличени	8,457	-	-	8,457
Салдо към 31.12.2019 г.	538,541	-	-	538,541
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	147,317	-	-	147,317
Изплатени или прехвърлени	(231,034)	-	-	(231,034)
Увеличени	126,887	-	-	126,887
Салдо към 31.12.2020 г.	581,711	-	-	581,711

Портфейлът от ценни книжа е съставен основно от облигации на Република България, други европейски суверенни емитенти и облигации на големи корпоративни клиенти.

Движение на обезценките на основните групи обезценяеми активи през 2020 и 2019 г.

Размерът на очакваната кредитна загуба е функция на вероятността от неизпълнение на инструмента, реализираната загуба и размера на балансовата и задбалансовата експозиция. Вероятността от неизпълнение (PD) и реализираната загуба при неизпълнение (LGD) са параметрите, които участват в определяне на процента за провизиране и тези параметри се определят на базата на индивидуален преглед на ранните предупредителни знаци, които са хомогенни по отношение на кредитните си характеристики и на обвързаността си с международни и местни макроикономически променливи, които биха могли да им повлияят.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Отчитане на ОКЗ (продължение)

Движение на обезценките на основните групи обезценяеми активи през 2020 и 2019 г. (продължение)

По-долу са представени движенията на обезценките през 2020 и 2019 г.:

Активи, отчитани по амортизирана стойност (с изключение на Държавно Управление)	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо на обезценките към 01.01.2019 г.	4,810	2,156	151,843	158,809
Трансфери:				
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(44)	44	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(1,218)	-	1,218	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	-	-	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	-	-	-	-
Нови експозиции	23,705	2,170	9,991	35,866
Изплатени или прехвърлени	(833)	91	(59,458)	(60,199)
Увеличение на обезценката по съществуващи експозиции	550	297	20,782	21,629
Салдо на обезценките към 31.12.2019 г.	26,971	4,758	124,377	156,105
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 2	(58,109)	58,109	-	-
Трансфер от Фаза 1 към Фаза 3	(4,116)	-	4,116	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 3	-	(829)	829	-
Трансфер от Фаза 2 към Фаза 1	1	(1)	-	-
Нововъзникнали и новопридобити експозиции	19,293	3,289	1,110	23,692
Изплатени или прехвърлени	(3,524)	(455)	(32,556)	(36,535)
Увеличени	93,193	7,911	11,759	112,863
Салдо на обезценките към 31.12.2020 г.	73,709	72,782	109,635	256,126

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Отчитане на ОКЗ (продължение)

Движение на обезценките на основните групи обезценяеми активи през 2019 и 2020 г. (продължение)

Активи, отчитани по амортизирана стойност -
Държавно Управление

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо на обезценките към 01.01.2019 г.	804	-	-	804
Нетно движение на обезценките по НПЕЕ	(557)	-	-	(557)
Цесии АПИ	190	-	-	190
Салдо на обезценките към 31.12.2019	436	-	-	436
Нетно движение на обезценките по НПЕЕ	(285)	-	-	(285)
Цесии АПИ	-	-	-	-
Салдо на обезценките към 31.12.2020 г.	151	-	-	151

Активи, отчитани по амортизирана стойност - Банки и
финансови институции

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо на обезценките към 01.01.2019 г.	1,112	-	-	1,112
Увеличени	1,163	-	-	1,163
Салдо на обезценките към 31.12.2019 г.	2,275	-	-	2,275
Възстановени или прехвърлени	(287)	-	-	(287)
Салдо на обезценките към 31.12.2020 г.	1,988	-	-	1,988

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Отчитане на ОКЗ (продължение)

Движение на обезценките на основните групи обезценяеми активи през 2020 и 2019 г. (продължение)

Активи, отчитани по справедлива стойност през Друг всеобхватен доход – Дългови инструменти	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	Общо
Салдо на обезценките към 01.01.2019 г.	2,160	-	-	2,160
Нови експозиции	195	-	-	195
Изплатени или прехвърлени	(863)	-	-	(863)
Други движения	8	-	-	8
Салдо на обезценките към 31.12.2019	1,500	-	-	1,500
Нови експозиции	386	-	-	386
Изплатени или прехвърлени	(310)	-	-	(310)
Други движения	594	-	-	594
Салдо на обезценките към 31.12.2020 г.	2,170	-	-	2,170

Стойност на обезпеченията към 31.12.2020 г.

Стойността на обезпеченията по обезпечени активи е представена в следващата таблица:

Вид обезпечение	Балансова стойност на кредита	Стойност на обезпечението
Ипотеки	636,271	752,298
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	186,849	315,850
Блокирани депозити	531,076	57,968
Ипотека в/у кораб	72,494	97,276
Застраховка кредитен риск	51,407	50,524
Ценни книжа котираны на борсов пазар	14,279	20,536
Банкови гаранции	6,096	3,451
Други обезпечения	319,987	3,102,524
Необезпечени	26,777	-
Общо	1,845,236	4,400,427

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Стойност на обезпеченията към 31.12.2019 г.

Стойността на обезпеченията по обезпечени активи е представена в следващата таблица:

Вид обезпечение	Балансова стойност на кредита	Стойност на обезпечението
Ипотеки	652,917	722,025
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	215,193	266,320
Блокирани депозити	93,764	15,719
Ипотечна в/у кораб	80,977	142,083
Застраховки	23,294	14,622
Ценни книжа котирувани на борсов пазар	14,454	20,536
Банкови гаранции	8,542	4,892
Други обезпечения	563,758	3,578,392
Общо	1,652,900	4,764,589

Основни рискови параметри, влияещи върху размера на ОКЗ

Риск от държавата

Банката е формирала портфейл от ценни книжа, класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, формиран от държавни ценни книжа с емитент Република България, други държави от ЕС и САЩ. Експозицията на Банката към държавен дълг е 559,062 хил. лв. към 31.12.2020 г. и 509,393 хил. лв. към 31.12.2019 г.

Книжата на Република България имат присъден кредитен рейтинг BBB със стабилна перспектива от Standard & Poor's (28.11.2020 г.), BBB с положителна перспектива от Fitch Ratings (01.03.2021 г.) и Baa1 със стабилна перспектива от Moody's (10.10.2020 г.). Притежаваните книжа, емитирани от правителствата на други държави са с рейтинг не по-нисък от BBB- по скалата на Fitch Ratings/Standard&Poor's, или еквивалента Baa3 по скалата на Moody's.

Според Fitch Ratings, рейтинг BBB означава, че „очакванията за неплатежоспособност са ниски и капацитетът за обслужване на финансовите задължения е адекватен, но при влошаване на икономическите условия или бизнес средата този капацитет е вероятно да намалее.“ Moody's и Standard&Poor's имат сходни дефиниции за рейтингите, дадени на суверена.

4.2. Пазарен риск

Пазарните рискове са свързани с негативни изменения на лихвени проценти, валутни курсове, ликвидната позиция и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения могат да дадат отражение върху финансовата позиция и рентабилността на Банката.

Лихвен риск

Лихвеният риск е вероятността от изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск

Лихвен риск (продължение)

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Банката. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Подходът за измерване на лихвения риск по отношение на цялостната дейност основно включва:

- Анализ на лихвената чувствителност на дохода – измерващ лихвената чувствителност на нетния лихвен доход на Банката;
- Анализ на лихвената чувствителност на икономическия капитал (Дюрационен GAP Анализ) – измерва лихвената чувствителност на икономическата стойност на Банката;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за лихвен риск, отразяващи волатилността на съответната лихвена крива, както и рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за лихвен риск – които представят потенциалното изменение на годишния нетен лихвен доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на лихвените криви по валути.

Анализът на лихвения риск при паричните потоци се извършва чрез разпределението на паричния поток на активите и пасивите, участващи в анализа на лихвения дисбаланс и формиращи съответните матуритетни несъответствия. При наличие на позиции в отчета за финансовото състояние на Банката, класифицирани като такива, определени по справедлива стойност, анализа на риска от справедлива стойност се свежда до отнасянето на съответната позиция в приложимата матуритетна зона в анализа на лихвения дисбаланс. Банката поддържа определение безлихвени активи и пасиви във връзка с осъществяване на разплащателни операции.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Банката. Това спомага за вземане на своевременни решения по отношение на лихвената политика на Банката, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо лихвения риск, на който е изложена Банката, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити за Банката.

Таблицата на следващата страница обобщава лихвената експозиция и риск на Банката. В нея са включени активите и пасивите на Банката по балансова стойност, съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им, спрямо движението на лихвените проценти.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

31 декември 2020 г.	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	Общо
Финансови активи				
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	23,149	442,481	12,551	478,181
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,799,554	45,682	-	1,845,236
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републиканския Бюджет	57,824	-	-	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Дългови ценни книжа	-	1,930	-	1,930
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	-	581,711	-	581,711
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	-	-	54,059	54,059
Други финансови активи	-	-	14,446	14,446
	1,880,527	1,071,804	81,056	3,033,387
31 декември 2020 г.				
	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	Общо
Финансови пасиви				
Привлечени средства от международни институции	1,148,917	89,987	-	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	720,606	379,168	27,541	1,127,315
Депозити от кредитни институции	8,155	-	-	8,155
Други привлечени средства	11,237	5,695	-	16,932
	1,888,915	474,850	27,541	2,391,306
Общо балансова лихвена експозиция	(8,388)	596,954	53,515	642,081
Условни задължения и ангажименти	310,073	7,447	520,510	838,030

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Лихвен риск (продължение)

31 декември 2019 г.

	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	Общо
Финансови активи				
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	21,368	305,124	12,756	339,248
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,597,661	55,239	-	1,652,900
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републиканския Бюджет	144,893	21,928	-	166,821
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Дългови ценни книжа	-	1,950	-	1,950
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	-	538,541	-	538,541
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	-	-	3,578	3,578
Други финансови активи	-	-	166	166
	1,763,922	922,782	16,500	2,703,204

31 декември 2019 г.

	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	безлихвени	Общо
Финансови пасиви				
Привлечени средства от международни институции	1,078,917	133,020	-	1,211,937
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	452,052	646,780	35,217	1,134,049
Депозити от кредитни институции	7,877	-	-	7,877
Други привлечени средства	11,236	5,883	-	17,119
	1,550,082	785,683	35,217	2,370,982
Общо балансова лихвена експозиция	213,840	137,099	(18,717)	332,222
Условни задължения и ангажименти	287,132	33,988	201,483	522,603

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД
 БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020
 Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Банката, представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

31 Декември 2020 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-5 м.	6-12м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Финансови активи									
ФА, отчитани по амортизирана стойност	23,074	75	-	-	-	-	442,481	12,551	478,181
– Вземания от банки									
ФА, отчитани по амортизирана стойност	111,795	1,687,759	-	-	-	-	45,682	-	1,845,236
– Предоставени кредити и аванси на клиенти									
ФА, отчитани по амортизирана стойност	57,824	-	-	-	-	-	-	-	57,824
– Вземания от Републикански Бюджет									
ФА, отчитани по амортизирана стойност	-	-	-	-	-	-	1,930	-	1,930
– Дългови ценни книжа									
ФА, отчитани по справедлива стойност	15,995	60,478	-	4,739	394,035	106,464	-	-	581,711
– Дългови ценни книжа									
– Дългови ценни книжа									
ФА, отчитани по справедлива стойност	-	-	-	-	-	-	-	54,059	54,059
– през друг всеобхватен доход –									
– ценни книжа									
Капиталови ценни книжа								14,446	14,446
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Общо финансови активи	208,688	1,748,512	-	4,739	394,035	106,464	490,093	81,056	3,093,987
Финансови пасиви									
Привлечени средства от международни институции	668	33,032	5,303	47,470	654,368	408,076	89,987	-	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	1,026,635	928	4,532	4,678	63,001	-	-	27,541	1,127,315
Депозити от кредитни институции	8,155	-	-	-	-	-	-	-	8,155
Други привлечени средства	-	11,237	-	-	-	5,695	-	-	16,932
Общо финансови пасиви	1,095,458	45,197	9,835	52,148	717,369	413,771	89,987	27,541	2,391,306
Общо лихвена експозиция на чувствителност	(826,770)	1,708,115	(9,835)	(47,409)	(323,334)	(307,307)	400,106	53,515	642,081
Условни задължения и ангажименти	52,951	232,518	9,010	20,000	1,594	-	7,447	520,510	838,030

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност

31 декември 2019 г.	до 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12 м.	1-5 г.	над 5 год.	С фиксирани лихви	Безлихвени	Общо
Финансови активи									
ФА, отчитани по амортизирана стойност	21,233	135	-	-	-	-	305,124	12,756	339,248
- Вземания от банки									
ФА, отчитани по амортизирана стойност	92,679	1,504,982	-	-	-	-	55,239	-	1,652,900
- Предоставени кредити и аванси на клиенти									
ФА, отчитани по амортизирана стойност	144,893	-	-	-	-	-	21,928	-	166,821
- Вземания от Републикански Бюджет									
ФА, отчитани по амортизирана стойност	-	-	-	-	-	-	1,950	-	1,950
- Дългови ценни книжа									
ФА, отчитани по справедлива стойност	42,495	11,107	5,166	21,046	238,654	220,073	-	-	598,541
през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа									
ФА, отчитани по справедлива стойност	-	-	-	-	-	-	-	3,578	3,578
през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа									
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	166	166
Общо финансови активи	301,300	1,516,224	5,166	21,046	238,654	220,073	384,241	16,500	2,763,204
Финансови пасиви									
Привлечени средства от международни институции	96,324	118,538	862,055	-	-	-	133,020	-	1,211,937
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	626,464	631	378,150	93,587	-	-	-	35,217	1,194,049
Депозити от кредитни институции	7,877	-	-	-	-	-	-	-	7,877
Други привлечени средства	-	11,236	-	-	-	-	5,883	-	17,119
Общо финансови пасиви	732,665	130,405	1,240,205	93,587	-	-	133,020	35,217	2,370,962
Общо ликвидна експозиция на чувствителност	(431,365)	1,385,819	(1,235,039)	(72,541)	238,654	214,190	251,221	(19,717)	392,222
Условни задължения и ангажименти	116,937	148,144	20,051	-	-	-	38,988	201,488	522,603

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември с плаващ лихвен процент и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, базиран на определяна от Банката променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2020			2019		
	Увеличение/ намаление в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал	Увеличение/ намаление в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал
BGN	0.50%	2,322	(6,235)	0.50%	3,086	(2,730)
EUR	0.50%	(1,444)	(7,261)	0.50%	(286)	(7,353)
USD	0.50%	(474)	(2)	0.50%	(249)	(6)
BGN	-0.50%	(2,322)	6,235	-0.50%	(3,086)	2,730
EUR	-0.50%	1,444	7,261	-0.50%	286	7,353
USD	-0.50%	474	2	-0.50%	249	6

Средните лихвени проценти по финансовите активи и пасиви са представени в следната таблица:

	31.12.2020	31.12.2019
Финансови активи	2.06%	2.66%
Финансови пасиви	0.63%	0.62%

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Банката в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск, Банката следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а в следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Политика на Банката е основната част от активите и пасивите, и респективно банковите операции да са деноминирани във валутите евро или лев. Банката не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Банката.

Валутният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Банката. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени според валутата, в която са деноминирани.

Подходът за измерване на валутния риск по отношение на цялостната дейност включва основно:

- Анализ на валутната чувствителност на дохода – измерващ приходите на Банката от валутни операции;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за валутен риск, отразяващи рисковия апетит на Банката;
- Стрес тестове за валутен риск, които представят потенциалното изменение на годишния доход след прилагане на стрес-сценарии за изменение на валутните курсове.

Анализът на валутния риск се извършва чрез разпределението на активите и пасивите на Банката според валутата, в която са деноминирани, което спомага за вземане на своевременни решения по отношение на валутната политика на Банката, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо валутния риск, на който е изложена Банката, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите за Банката граници и лимити.

Следващата таблица обобщава експозицията на Банката към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Банката по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Към 31 декември 2020 г.

	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	32	85,839	-	410,397	496,268
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	110,469	315,433	63	52,216	478,181
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,161,371	-	683,865	1,845,236
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републикански Бюджет	-	-	-	57,824	57,824
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Дългови ценни книжа	-	-	-	1,930	1,930
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	7,969	412,049	-	161,693	581,711
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	-	3,544	-	50,515	54,059
Други финансови активи	-	14,082	-	364	14,446
Общо финансови активи	118,469	1,992,320	63	1,418,803	3,529,655
Финансови пасиви					
Привлечени средства от международни институции	-	1,238,904	-	-	1,238,904
Депозити от клиенти, различни от кредитни институции	118,393	459,208	-	549,714	1,127,315
Депозити от кредитни институции	-	679	-	7,476	8,155
Други привлечени средства	-	16,931	-	-	16,931
Общо финансови пасиви	118,393	1,715,722	-	557,190	2,391,305
Нетна балансова валутна позиция	76	276,597	63	861,613	1,138,349
Условни задължения и ангажименти	4,955	165,388	-	805,879	976,222

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Към 31 декември 2019 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	22	4,633	-	245,964	250,619
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	40,070	124,651	57	174,470	339,248
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,170,248	-	482,652	1,652,900
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републикански Бюджет	-	-	-	166,821	166,821
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	16,625	413,614	-	108,302	538,541
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	-	3,382	-	196	3,578
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Дългови ценни книжа	-	-	-	1,950	1,950
Други финансови активи	-	-	-	166	166
Общо финансови активи	56,717	1,716,528	57	1,180,521	2,953,823
Финансови пасиви					
Привлечени средства от международни институции	-	1,211,937	-	-	1,211,937
Депозити от клиенти, различни от кредитни институции	56,704	161,783	1	915,561	1,134,049
Депозити от кредитни институции	-	1,375	-	6,502	7,877
Други привлечени средства	-	17,119	-	-	17,119
Общо финансови пасиви	56,704	1,392,214	1	922,063	2,370,982
Нетна балансова валутна позиция	13	324,314	56	258,458	582,841
Условни задължения и ангажименти	1,509	146,231	-	374,863	522,603

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Таблицата по-долу показва чувствителността на Банката при възможни промени във валутния курс на база структурата на активите и пасивите към 31 декември 2020 г.

Валута	2020					
	КУРС	Промяна на валутния курс*		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.95583	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.59386	991	-1,278	-196	278	-
Японска Йена (JPY)	0.01546	+8	-16	-	-	-
Британски паунд (GBP)	2.17549	-1,545	+1,480	-5	4	-
Общ ефект				-200	+282	-

*Пресметнато въз основа на 3-мес. изменение на валутния курс (исторически период 3 год.) със степен на доверителност 99%.

Към 31 декември 2020 г откритите позиции по валути и пазарната волатилност на съответните валути биха оказали незначителен ефект върху финансовия резултат на Банката, оценен в размер на минус 200 хил. лв. в хипотезата на неблагоприятна промяна на валутните курсове спрямо откритите позиции по отделните валути на Банката с отчетените базисни точки (BPS: 1 б. т. = 0.0001 в десетична форма).

Валута	2019					
	КУРС	Промяна на валутния курс*		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9552	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.7410	+1,082	-1,396	-55	71	-
Японска Йена (JPY)	0.0160	+8	-17	-	-	-
Британски паунд (GBP)	2.2988	-1,632	+1,564	-4	+4	-
Общ ефект				-59	+75	-

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Ценови риск на акции, котиран на борсата

Банката е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. За целта, ръководството на Банката следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия момент силно са редуцирани операциите на фондовите пазари и търговията със закупените акции, като текущо се наблюдават докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му.

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява рискът Банката да не може да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на Банката изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността, Банката взема предвид и ангажиментите, свързани с неусвоената част по отпуснати кредити и всички други видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, както и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху печалбата преди данъци и собствения капитал са важни фактори при оценката на ликвидността на Банката. За да управлява ликвидния риск, във всеки момент, Банката поддържа високоликвидни активи в съответствие с валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват от Комитета за управление на активи и пасиви (КУАП), въз основа на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, включващи номинален, реалистичен и песимистичен сценарий, отразяващи в различна степен негативни допускания, свързани със загуба на доверие от страна на клиенти, влошаване на качеството на кредитния портфейл, негативни допускания за банковия пазар и други допускания, които биха могли да повлияят върху ликвидната позиция на Банката, както и нормативно определени коефициенти и съотношения. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Банката и допълнителните източници на финансиране при пазарни шокове, идиосинкратични шокове, представляващ загуба на доверие от страна на пазара в отделна банка или банкова група, което е равносилно на намаляване рейтинга на институцията с поне две степени и комбинирани шокове.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**4.3. Ликвиден риск (продължение)**

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на отношение на ликвидно покритие на Банката:

	2020	2019
Към 31 декември	496.07%	532.88%
Средна стойност за периода	624.20%	896.16%
Най-високо за периода	864.86%	2,483.79%
Най-ниско за периода	402.95%	431.74%
	2020	2019
Парични средства и парични салда при БНБ	496,268	250,619
Средства по разплащателни сметки в други банки и междубанкови депозити до 90 дни	282,558	204,114
Държавни ценни книжа	559,062	509,393
Ликвидни активи	1,337,888	964,126
Финансови пасиви, оценявани по амортизирана стойност	2,391,306	2,370,982
Провизии	123,133	2,939
Задължения към персонала при пенсиониране	650	552
Пасиви	2,515,089	2,374,473
Коефициент на ликвидните активи (КЛА)	53.19%	40.60%

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу е направен анализ на финансовите активи и пасиви на Банката по балансова стойност, групирани по остатъчен срок до падежа:

Към 31 декември 2020 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Финансови активи						
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	496,268	-	-	-	-	496,268
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	294,208	65,585	25,358	58,364	34,666	478,181
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	157,279	29,558	155,827	658,994	843,578	1,845,236
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републикански Бюджет	9,582	21,627	26,615	-	-	57,824
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа държани до падеж	-	-	11	-	1,919	1,930
ФА, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	60,704	392,867	6,276	15,802	106,062	581,711
ФА, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	54,059	-	-	-	-	54,059
Активи, държани за продажба	-	-	608	-	-	608
Инвестиции в дъщерни дружества	167,705	-	-	-	-	167,705
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	62,636	-	-	-	-	62,636
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	33,938	-	33,938
Инвестиционни имоти	7,785	-	-	-	-	7,785
Текущи данъчни вземания	-	-	900	-	-	900
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	8,832	-	8,713
Други активи	18,682	-	1,074	-	-	19,756
Общо финансови активи	1,328,908	509,637	216,669	775,930	986,225	3,817,369
Финансови пасиви						
Привлечени средства от международни институции	668	33,032	95,820	654,368	455,016	1,238,904
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	1,029,474	928	18,058	78,855	-	1,127,315
Депозити от кредитни институции	8,155	-	-	-	-	8,155
Други привлечени средства	-	-	213	854	15,865	16,932
Провизии	123,133	-	-	-	-	123,133
Други пасиви	2,812	24	777	1,086	-	4,699
Общо финансови пасиви	1,164,242	33,984	114,868	735,163	470,881	2,519,138
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	164,666	475,653	101,801	40,767	515,344	1,298,231
Условни задължения и ангажименти	106,364	6,463	117,157	476,976	135,565	842,525

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2019 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Общо
Финансови активи						
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	250,619	-	-	-	-	250,619
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	198,533	29,175	3,725	84,132	23,683	339,248
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	119,028	52,609	165,571	552,147	763,545	1,652,900
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републикански Бюджет	7,617	29,478	126,194	3,532	-	166,821
ФА, отчитани по амортизирана стойност – Ценни книжа държани до падеж	-	-	11	-	1,939	1,950
ФА, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	43,166	13,664	27,384	236,152	218,175	538,541
ФА, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	3,578	-	-	-	-	3,578
Инвестиции в дъщерни дружества	109,488	-	-	-	-	109,488
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	36,955	-	-	-	-	36,955
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	35,187	-	35,187
Инвестиционни имоти	7,633	-	-	-	-	7,633
Текущи данъчни вземания	-	-	664	-	-	664
Други активи	-	-	3,507	-	-	3,507
Общо финансови активи	776,617	124,926	327,056	911,150	1,007,342	3,147,091
Финансови пасиви						
Привлечени средства от международни институции	676	21,015	99,038	541,548	549,660	1,211,937
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	628,846	1,338	479,432	24,311	122	1,134,049
Депозити от кредитни институции	7,877	-	-	-	-	7,877
Други привлечени средства	-	-	213	853	16,053	17,119
Провизии	2,939	-	-	-	-	2,939
Пасиви по отсрочени данъци	-	-	-	-	401	401
Други пасиви	2,985	60	270	435	-	3,750
Общо финансови пасиви	643,323	22,413	578,953	567,147	566,236	2,378,072
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	133,294	102,513	(251,897)	344,003	441,106	769,019
Условни задължения и ангажменти	46,028	9,749	154,085	196,538	101,926	508,326

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени брутните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Банката към 31 декември:

Към 31 декември 2020 г.	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	1-3 м.	3-12 м.	1-5 г.	над 5 г.
Финансови пасиви							
Привлечени средства от международни институции	1,238,904	1,315,769	668	33,215	96,363	689,822	495,701
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	1,127,315	1,127,512	1,029,475	929	18,073	79,035	-
Депозити от кредитни институции	8,155	8,155	8,155	-	-	-	-
Други привлечени средства	16,932	18,310	-	28	298	1,262	16,722
	2,391,306	2,469,746	1,038,298	34,172	114,734	770,119	512,423
Провизии по банкови гаранции	123,090	123,090	2,278	12	96	56,871	63,833
Неусвоени кредитни ангажименти	317,520	317,520	73,199	1,566	100,693	133,062	9,000
Към 31 декември 2019 г.	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	1-3 м.	3-12 м.	1-5 г.	над 5 г.
Финансови пасиви							
Привлечени средства от международни институции	1,211,937	1,292,310	676	20,405	99,422	563,028	608,779
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	1,134,049	1,134,338	628,844	1,338	479,721	24,312	123
Депозити от кредитни институции	7,877	7,877	7,877	-	-	-	-
Други привлечени средства	17,119	18,604	-	29	301	1,277	16,997
	2,370,982	2,453,129	637,397	21,772	579,444	588,617	625,899
Провизии по банкови гаранции	2,822	2,431	300	600	1,531	-	-
Неусвоени кредитни ангажименти	321,120	348,377	54,295	43,477	87,367	142,938	20,300

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**4.3. Ликвиден риск (продължение)**

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2020 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 85.10% от общата сума на задълженията към други клиенти (31 декември 2019 г.: 92.28%). Делът на най-големия небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза на 15.83% (31 декември 2019 г.: 33.50%).

В таблицата по-долу са представени финансовите активи на Банката, които са на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране и финансовите активи, които са заложи като обезпечение на финансови пасиви:

Към 31 декември 2020 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение*	На разположение за обезпечаване	Други**	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	329,864	166,404	496,268
Вземания от банки	12,551	465,630	-	478,181
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,235,117	610,119	1,845,236
Вземания от Републикански Бюджет	-	57,824	-	57,824
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	6,488	575,223	-	581,711
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	-	-	54,059	54,059
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	-	1,930	-	1,930
Други финансови активи**	-	-	14,446	14,446
Общо финансови активи	19,039	2,665,588	845,028	3,529,655

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2019 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение*	На разположение за обезпечаване	Други**	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	76,759	173,860	250,619
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от банки	12,756	326,492	-	339,248
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	1,268,932	383,968	1,652,900
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Вземания от Републикански Бюджет	-	166,821	-	166,821
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Дългови ценни книжа	6,623	531,918	-	538,541
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – Капиталови ценни книжа	-	-	3,578	3,578
Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност – Дългови ценни книжа	-	1,950	-	1,950
Други финансови активи**	-	-	166	166
Общо финансови активи	19,379	2,372,872	561,572	2,953,823

* Към 31.12.2020 година, по контра-гаранции на два корпоративни клиента са блокирани средства в размер на 12,551 хил. лв. (2019: 12,756 хил. лв.), с падежна структура както следва:

Падежен интервал	Вземания от банки, заложени като обезпечение	
	2020 г.	2019 г.
На виждане		
От 91 до 180 дни	3,509	3,137
От 181 до една година	2,721	542
Над една година	6,321	9,077
	12,551	12,756

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31.12.2020 са блокирани ценни книжа по законово изискване за обезпечаване средства на държавния бюджет, в размер на 6,488 хил. лв. (2019: 6,623 хил. лв.)

**** Други представляват финансови активи, които не са обременени с тежести и нямат рестрикции да бъдат използвани като обезпечение, но Банката не би ги взела предвид като на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране в нормалния си ход на дейността.**

Преглед на размера, развитието и кредитното качество на необременените с тежести активи се извършва веднъж годишно.

Управление Риск, съвместно с други звена в Банката, месечно следи и докладва пред Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) съотношенията на активите, заложили като обезпечение към общата балансова стойност на активите на Банката. При превишение на одобрените от Управителния съвет на Банката лимити, КУАП докладва пред същия за предприемане на съответни корективни действия.

4.4. Операционен риск

Основните източници на операционен риск в Банката са персонал, процеси, системи и външни събития. Банката е определила основните видове операционен риск като:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни, неправомерни и/или неправилни действия или бездействия на персонала;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Управлението на операционния риск се основава на принципите за непоемане на необоснован риск, стриктно спазване на нивата на компетентност и приложимата нормативна уредба. Банката прилага надеждни методи за ограничаване влиянието на операционните рискове, в т.ч. чрез разделяне на функциите и отговорностите, двоен контрол, нива на компетентност, вътрешен контрол и други. Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Банката са заложили контролни процедури по редуциране на операционния риск.

В процеса на управление на операционния риск стриктно се наблюдават и регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси на Банката, като събитията, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези със съществен ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии.

Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Банката.

За целите на измерване на операционния риск Банката прилага "Метода на базисния индикатор".

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД**БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**4.5. Управление на собствения капитал**

Основните цели на Банката при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели, заложи при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малкия и среден бизнес.

В дейността си, Банката следва да спазва регулаторните изисквания за капитала, както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Банката е постигнала:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА	1,038,884	735,176
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	1,038,884	735,176
БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	1,038,884	735,176
Акционерен капитал	1,301,774	601,774
Загуба	(230,855)	-
Законови резерви	74,939	63,882
Допълнителни резерви	80,179	80,179
Натрупан друг всеобхватен доход	(67,805)	12,128
Нематериални активи	(8,066)	(4,656)
Инвестиции в дъщерни дружества	(58,599)	(17,845)
(-) Инструменти на базовия собствен капитал от първи ред на предприятия от финансовия сектор, когато институцията има значителни инвестиции	(50,324)	-
Корекции на стойността поради изискванията за пруденциална оценка	(636)	(542)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	7,109	8,633
Елементи на или приспадания от базовия собствен капитал от първи ред – други	-	(8,377)
Подлежащи на приспадане отсрочени данъчни активи, които се основават на бъдеща печалба и произтичат от временни разлики	(8,832)	-
ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	-	-
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД	-	-

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5. Управление на собствения капитал (продължение)

ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	3,035,046	2,527,318
Кредитен риск - Стандартизиран подход	2,915,471	2,410,855
Централно управление или централни банки	-	82,814
Регионални или местни власти	1,930	1,965
Субекти от публичния сектор	-	21,938
Многостранни банки за развитие	939	939
Институции	182,950	149,487
Предприятия	1,708,431	1,385,646
На дребно	127,427	9,102
Обезпечени с ипотeka върху недвижими имоти	411,185	380,034
Експозиции с неизпълнение	213,372	204,885
Позиции, свързани с високо рискови експозиции	41,033	2,934
Собствен капитал	109,297	91,839
Други позиции	118,907	79,272
Оперативен риск - Подход на базисния индикатор	119,575	116,463
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	34.23%	29.09%
Съотношение на обща капиталова адекватност	34.23%	29.09%
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	<i>75,876</i>	<i>63,183</i>
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>91,051</i>	<i>75,820</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>15,175</i>	<i>12,637</i>
<i>Буфер на други институции със системно значение</i>	<i>15,175</i>	<i>6,318</i>
Регулативно изисквани нива		
<i>Адекватност на базовия собствен капитал от първи ред</i>	<i>6.25%</i>	<i>6.25%</i>
<i>Адекватност на капитал от първи ред</i>	<i>7.75%</i>	<i>7.75%</i>
<i>Обща капиталова адекватност</i>	<i>9.75%</i>	<i>9.75%</i>
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>	<i>2.50%</i>	<i>2.50%</i>
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>3.00%</i>	<i>3.00%</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>0.50%</i>	<i>0.50%</i>
<i>Буфер на други институции със системно значение</i>	<i>0.50%</i>	<i>0.25%</i>

С решение на БНБ №93 от 15 март 2019 г., на ББР е наложено допълнително изискване за базов собствен капитал, на основание чл. 103а, ал. 2, т. 5 от ЗКИ, надвишаващ изискванията по чл. 92, параграф 1 от Регламент (ЕС) 575/2013 в размер на 1.75% към рисково претеглените активи, или минимална обща капиталова адекватност от 9.75%.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОЛОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на активите и пасивите, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности.

Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход с балансова стойност 1,133 хил. лв. към 31 декември 2020 г. (2019 г.: 971 хил. лв.), държани по цена на придобиване, тъй като според Банката тя не може да бъде надеждно оценена.

Към 31.12.2020 г.	Балансова стойност				Справедлива стойност			
	Бел.	ФА по амортизирана стойност	ФА по справедлива стойност през ДВРД	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност								
22	Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	581,711	-	581,711	-	-	581,711
22	Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	-	54,059	-	52,926	-	-	52,926
27	Активи, придобити от обезпечения	-	33,938	-	-	-	33,938	33,938
25	Инвестиционни имоти	-	7,785	-	-	-	7,785	7,785
		-	635,770	41,723	634,637	-	41,723	676,360
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност								
17	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	496,268	-	-	-	496,268	-	496,268
18	Предоставени кредити на банки	86,807	-	-	-	92,190	-	92,190
18	Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	391,374	-	-	-	391,374	-	391,374
19	Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,845,236	-	-	-	1,906,698	-	1,906,698
20	Вземания от Републиканския бюджет	57,824	-	-	-	64,303	-	64,303
21	Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	1,930	-	-	-	1,890	-	1,890
		2,879,439	-	-	-	2,952,723	-	2,952,723
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност								
30	Привлечени средства от международни институции	-	-	1,238,904	-	-	-	1,238,904
29	Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	-	-	1,127,315	-	-	-	1,127,315
28	Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	-	-	8,155	-	-	-	8,155
31	Други привлечени средства	-	-	16,932	-	-	-	16,932
		-	-	2,391,306	-	-	-	2,391,306
		-	-	1,238,904	-	-	-	1,238,904
		-	-	1,127,315	-	-	-	1,127,315
		-	-	8,155	-	-	-	8,155
		-	-	16,932	-	-	-	16,932
		-	-	2,444,103	-	-	-	2,444,103

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хилйади лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2020 г.

	Бел.	Балансова стойност			Справедлива стойност		
		ФА по амортизирана стойност	ФА по справедлива стойност през ДВД	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3
Активи, оценявани по справедлива стойност							
Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	22	-	538,541	-	537,570	-	537,570
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	22	-	3,578	-	3,578	-	3,578
Активи, придобити от обезпечения	27	-	-	35,187	-	35,187	35,187
Инвестиционни имоти	25	-	-	7,633	-	7,633	7,633
		-	542,119	42,820	541,148	-	42,820
		-					583,968
Активи, които не се оценяват по справедлива стойност							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	17	250,619	-	-	-	250,619	-
Предоставени кредити на банки	18	98,910	-	-	-	105,913	-
Разплащателни сметки и сročни депозити на банки	18	240,338	-	-	-	240,338	-
Предоставени кредити и аванси на клиенти	19	1,652,900	-	-	-	1,698,965	-
Вземания от Републиканския бюджет	20	166,821	-	-	-	181,607	-
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	21	1,950	-	-	-	1,987	-
		2,411,538	-	-	-	2,479,429	-
							2,479,429
Пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност							
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	1,211,937	-	1,274,018	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	29	-	-	1,134,049	-	1,134,235	-
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и сročни депозити от банки	28	-	-	7,877	-	7,877	-
Други привлечени средства	31	-	-	17,119	-	18,300	-
		-	-	2,370,982	-	2,434,430	-
							2,434,430

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представената по-долу таблица показва справедлива стойност на активите и пасивите, оценявани по справедлива стойност по вид активи към отчетната

Дата:

Вид финансов инструмент	Спр. ст-ст към	Спр. ст-ст към	Ниво на справед- лива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входещи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входещи данни и справедлива стойност
Дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	581,711	538,541	Ниво 1	Оценявани по некоригирани пазарни цени.	Неприложимо	Неприложимо
Капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	52,926	3,578	Ниво 1	Оценявани по некоригирани пазарни цени.	Неприложимо	Неприложимо

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧАВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Вид финансов инструмент	Ниво на справедлива стойност		Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входещи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входещи данни и справедлива стойност
	Спр. ст-ст към 31.12.2020	Спр. ст-ст към 31.12.2019			
Инвестиционни имоти	7,785	7,633	Ниво 3		
<p>Метод на пазарните сравнения</p> <p>При метода на сравнителните продажби се прави оценка чрез пряко сравнение на разглеждания имот и подобни на него, които са били продадени като цената се определя въз основа на тези предимни сделки. При използването на този подход е необходимо, данните за сравняваните имоти да бъдат действително сходни, имотите да са подобни, да са в същия район и времето на сделката и датата, към която се изготвя оценката да са близки.</p>					
Активи, придобити от обезпечения	33,938	35,187	Ниво 3		
<p>Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност)</p> <p>Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален или възможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входеща информация), при отчитане състоянието на страдания фонд и остатъчния срок на ползване.</p>					

Банката доброволно е оповестила справедливите стойности на активите, придобити от обезпечения към 31 декември 2020 г. и 31 декември 2019 г.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	31.12.2020		31.12.2019		Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входни данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входни данни и стр. ст-ст
	Стр. ст-ст към	Ниво на стр. ст-ст	Стр. ст-ст към	Ниво на стр. ст-ст			
Предоставени кредити на банки	92,190	105,913	105,913	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са дисконтирани с Euribor за 12 месеца, но не по-малко от 0 с корекция спрямо кривата на доходност на български ДЦК на първичен пазар по публикация в Bloomberg	неприложимо	неприложимо
Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,906,698	1,698,965	1,698,965	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември 2020 г. от БНБ пазарна статистика, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Вземания от Републиканския бюджет	64,303	181,607	181,607	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на български ДЦК към декември 2020, публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях	неприложимо	неприложимо
Ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност	1,890	1,987	1,987	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2020г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Други привлечени средства	18,495	18,300	18,300	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци	неприложимо	неприложимо
Привлечени средства от международни институции	1,289,839	1,274,018	1,274,018	Ниво 2	Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2020 г. публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо

За активите и пасивите от отчета за финансовото състояние, които не са оповестени в таблицата, Ръководството на Банката счита, че тяхната справедлива стойност е близка до тяхната балансова стойност.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

6. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ

	2020	2019
Приходи от лихви		
<i>Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност</i>		
Кредити и аванси на клиенти	70,503	60,010
Вземания от Републиканския бюджет	2,742	4,094
Кредити на банки	1,426	1,538
Депозити в други банки	124	1,950
Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	3,035	5,024
Други пасиви (ефект от отрицателни лихви)	587	239
	78,417	72,855
В т.ч. Приходи от лихви по обезценени кредити и вземания	16,969	13,979
Разходи за лихви		
Привлечени средства от международни институции	(15,802)	(9,848)
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	(283)	(617)
Други привлечени средства	(117)	(121)
Други активи (ефект от отрицателни лихви)	(3,565)	(657)
Финансов лизинг	(39)	(27)
Депозити от кредитни институции	(1)	(152)
	(19,807)	(11,422)
Нетен доход от лихви	58,610	61,433

7. НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	2020	2019
<i>Приходи от такси и комисиони по МСФО 15</i>		
Услуги във връзка с извършване на трансакции	713	609
Издаване на гаранции и акредитиви	1,871	1,290
Поддържане на сметки	119	76
Общо приходи от такси и комисиони по договори с клиенти	2,703	1,975
Други такси	20	18
Общо приходи от такси и комисиони	2,723	1,993
Разходи за такси и комисиони		
Такси съуправление КОВИД гаранции	(1,530)	-
Агентски комисиони	(31)	(24)
Обслужване на сметки в други банки	(40)	(35)
Преводи и касови операции в други банки	(5)	(3)
Общо разходи за такси и комисиони	(1,606)	(62)
Нетен доход от такси и комисиони	1,117	1,931

8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

	2020	2019
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	468	427
Нетна загуба от преоценка на валутни активи и пасиви	(11)	(6)
	457	421

9. НЕТЕН ДОХОД ОТ ЦЕННИ КНИЖА, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	2020	2019
Нетна печалба от сделки с ценни книжа, отчитани по справедлива стойност в ДВД, в т. ч. и реализиран преоценъчен резерв	2,432	3,687
	2,432	3,687

10. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	2020	2019
Приходи от наем от инвестиционни имоти	748	611
Възстановени съдебни разноси	227	415
Доходи от преоценка на инвестиционни имоти	153	-
Приходи от продажба на ДМА	51	8
Получени дивиденди	26	1,339
Други приходи	635	37
	1,840	2,410

11. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2020	2019
Разходи за активи, държани за продажба	(379)	(353)
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти	(206)	(211)
Съдебни разноси	(23)	(188)
Данък при източника	-	(723)
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	-	(16)
Разходи за продажба на ДМА	-	(7)
Други разходи	-	(1)
	(608)	(1,499)

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

12. (РАЗХОДИ ЗА)/ПРИХОДИ ОТ/РЕИНТЕГРИРАНЕ НА ОБЕЗЦЕНКИ И ПРОВИЗИИ

	2020	2019
(Разходи за)/Приход от/реинтегрирани обезценки на кредити, нетно	(136,975)	(29,897)
(Разходи за) /Приходи от реинтегриране на провизии по кредитни гаранции по анти-КОВИД програми, нетно	(120,308)	-
(Разходи за)/Приходи от/реинтегриране на обезценки на активи, придобити от обезпечения	(3,281)	(68)
(Разходи за)/Приходи от/реинтегриране на обезценки върху активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, нетно	(516)	641
Обезценки на дъщерни дружества	(1,032)	(137)
Обезценки на ценни книжа, отчитани по амортизирана стойност, нетно	(25)	(61)
(Разходи за)/Приход от/реинтегрирани обезценки по неусвоени кредити	80	71
(Разходи за) /Приходи от реинтегриране на провизии по банков гаранции, нетно	398	450
	(261,659)	(29,001)

13. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2020	2019
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	(14,435)	(12,494)
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет	(1,707)	(1,404)
	(16,142)	(13,898)

	2020	2019
<i>Възнаграждения на персонала и социално осигуряване</i>		
Залплати	(12,627)	(10,823)
Социални осигуровки	(1,515)	(1,423)
Социални придобивки	(168)	(144)
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	(125)	(104)
	(14,435)	(12,494)

14. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2020	2019
Вноски във Фонда за реструктуриране на банките	(7,740)	(5,389)
Комуникации и ИТ услуги	(1,354)	(829)
Поддръжка офис и офис – техника	(1,347)	(862)
Реклама и представителни мероприятия	(1,118)	(1,920)
Външни услуги	(841)	(713)
Одит услуги от регистрираните одитори	(798)	(611)
Такси банков надзор	(681)	-
Консултантски услуги от регистрираните одитори	(269)	(50)
Правни и консултантски услуги	(262)	(230)
Данъци и държавни такси	(231)	(236)
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	(61)	(59)
Командировки	(26)	(86)
Наеми	(10)	(9)
	(14,738)	(10,994)

14. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Начислените за годината суми за услуги, извършени от регистрираните одитори на Дружеството включват: независим финансов одит 798 хил. лв. (2019 г.: 611 хил. лв.), както и договорени процедури за 269 хил. лв. (2019 г.: 50 хил. лв.), дължащи се основно на договорни процедури, свързани с регулаторни изисквания, както и извършване на Стълбова оценка за целите на възлагане на средства от Европейската комисия. Банката не е ползвала данъчни консултации или други услуги, несвързани с одита от регистрираните одитори, натоварени да извършват одит.

15. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Разход за текущ данък	(31,713)	2,036
(Приход)/разход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	(352)	(31)
Непризнат актив, породен от данъчна загуба	31,713	-
Общо разход за текущ данък	(352)	2,005
	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Счетоводна (загуба)/печалба	(232,206)	13,062
Разход за данък според действаща данъчна ставка (10% за 2020, 10% за 2019)	(23,121)	1,306
Разход за данък за непризнати разходи за данъчни цели	241	994
Приходи, непризнати за данъчни цели	(9,185)	(295)
Непризнат актив, породен от данъчна загуба	31,713	-
Общо разход за данък	(352)	2,005
Ефективна данъчна ставка	Неприл.	15.35%

През 2020 г. Банката е направила авансови вноски за корпоративен данък на стойност 900 хил. лв. (2019 г.: 2,700 хил. лв.)

Салдата на отсрочените данъци се отнасят към следните позиции от индивидуалния отчет за финансовото състояние и измененията в индивидуалния отчет за всеобхватния доход:

	Активи		Пасиви		Изменения в отчета за всеобхватния доход
	2020	2019	2020	2019	
Имоти и оборудване	(6)	(17)	-	-	11
Други активи	(97)	(336)	68	-	307
Инвестиционни имоти	-	-	153	-	153
Ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(8,950)	-	-	754	(9,704)
	(8,985)	(353)	221	754	(9,233)

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

15. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Измененията във временните разлики през годината се признават в индивидуалния отчет за всеобхватния доход.

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Банката да генерира достатъчна данъчна печалба.

16. НЕТНА ПРОМЯНА В СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	2020	2019
Промяна в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход		
Загуба от обезценка на финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	603	(660)
Печалби /(загуби), възникнали през годината	(89,500)	7,542
<i>В т.ч. от акции на Първа инвестиционна банка АД</i>	(86,504)	-
10% данък	8,950	(754)
<i>В т.ч. върху преоценката на акциите на Първа инвестиционна банка АД</i>	8,651	-
Друг всеобхватен доход за годината, нетно от данък	(79,947)	6,128

17. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	2020	2019
Касова наличност	590	289
Разплащателна сметка в Централната банка	495,678	250,330
<i>В т.ч. Минимални задължителни резерви</i>	166,404	173,860
Общо предоставени средства в Централната банка	495,678	250,330
Общо парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	496,268	250,619

През 2020 г., поддържаната разплащателна сметка в Централната банка е с лихва минус 0.70% за превишението над 105% на минималните задължителни резерви (През 2019 г.: минус 0.60-0.70 %).

18. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

	2020	2019
Разплащателни сметки и депозити на виждане в местни банки	250	146
Разплащателни сметки и депозити на виждане в чуждестранни банки	35,375	33,843
Общо разплащателни сметки и депозити на виждане	35,625	33,989
<i>в т.ч. Разплащателни сметки с оригинален матуритет до 90 дни</i>	23,074	21,232
Срочни депозити в местни банки (вкл. репо сделки)	153,538	157,745
Срочни депозити в чуждестранни банки (вкл. репо сделки)	202,211	48,604
Общо срочни депозити	355,749	206,349
<i>в т.ч. Срочни депозити с оригинален матуритет до 90 дни</i>	259,484	182,882
Предоставени кредити на местни банки	88,795	101,007
Предоставени кредити на чуждестранни банки	-	177
Общо предоставени кредити	88,795	101,184
Коректив за обезценки и несъбираемост на вземания от банки	(1,988)	(2,274)
	478,181	339,248

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

18. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2020 г. са предоставени целеви кредити в лева и евро за кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия с оригинален матуритет до 10 години и лихвени нива в диапазон от 1.50% до 4.50% (2019 г.: от 1.40% до 4.50%).

Средства в размер на 12,551 хил. лв. са блокирани по разплащателни сметки в чуждестранни банки като покритие по акредитиви (2019 г.: 12,756 хил. лв.).

Към 31.12.2020 г. са предоставени кредити на местни банки във валута с номинална стойност в размер на 5,745 хил. евро и легова равностойност 11,236 хил. лв. (31.12.2019 г.: 11,236 хил. лв.), с оригинален матуритет до 2027 г. и погасяване на кредитите на четири вноски. Кредитите са целеви и са отпуснати на банки за директно кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия (МСП) съгласно заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW.

19. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

	2020	2019
Кредити (брутна стойност)	2,101,281	1,808,945
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	(256,045)	(156,045)
	1,845,236	1,652,900
	2020	2019
А. Анализ на кредитите по видове клиенти (брутна стойност)		
Предприятия и еднолични търговци	2,098,600	1,805,954
Общини	427	925
Частни физически лица	2,254	2,066
	2,101,281	1,808,945
	2020	2019
Б. Анализ на кредитите по отрасли (брутна стойност)		
Промисленост, общо	463,829	460,465
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	148,640	148,684
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	78,015	81,286
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	92,978	61,782
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	44,933	46,853
<i>Промисленост - други производства</i>	99,263	121,860
Търговия	445,387	322,741
Туристически услуги	266,325	266,326
Транспорт	256,081	232,580
Финансови услуги	200,941	104,291
Строителство	155,773	168,460
Държавно управление	153,176	72,690
Операции с недвижими имоти	57,897	56,339
Селско стопанство	49,359	49,225
Други отрасли	52,513	75,828
	2,101,281	1,808,945

Банката предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост между 5 до 10 години.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

19. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

	2020	2019
На 1 януари	156,045	158,809
Разходи за обезценки	167,072	48,682
Реинтегрирани обезценки	(30,097)	(18,783)
Отписани за сметка на провизии за обезценки	(36,975)	(32,663)
Към 31 декември	256,045	156,045

Пълно или частично отписване на вземания се инициира при наличие на съответния размер заделени по конкретната експозиция провизии и по преценка от управление „Проблемни вземания“ за тяхната несъбираемост, съответно непълна събираемост, в обичайния за предприятията процедура срок, която преценка се базира на осъществяване на някои от следните обстоятелства:

1. Предприетите съдебни действия по реда на ГПК, ЗОЗ и ТЗ са изчерпани и/или иницирането на съдебни действия (респ. продължаването на вече предприети такива) е безпредметно, като това е потвърдено от управление „Правно“;
2. Всички обезпечения са реализирани в хода на съдебните действия;
3. Няма допълнително открити имоти или други активи, собственост на длъжника и/или на поръчителите и солидарните длъжници;
4. Допълнително откритите имоти или други активи, собственост на длъжника и/или поръчителите и солидарните длъжници, са несеквестрируеми, т.е. Банката не може да насочи изпълнение към тях, или са с незначителна стойност спрямо остатъчния дълг;
5. Не се очаква Банката да събере суми от запори на дружествени дялове на основния длъжник и/или на поръчителите и солидарните длъжници (ако има такива) в дружества и последваща ликвидация на тези дружества (в случай, че има икономически смисъл за стартиране на такава);
6. Липсват обосновани очаквания за получаване на паричен поток от иницирането/продължаването на правните действия по отношение на оставащото учредено в полза на Банката обезпечение, защото същото е определено въз основа на релевантно правно становище, като нереализуемо или трудно реализуемо поради наличието на непреодолими проблеми от правно естество, или са налице вещи тежести в полза на друг кредитор с поредност преди учреденото обезпечение в полза на Банката;
7. Разходите за извършване на продажба по принудителен ред (по ТЗ, ГПК или ЗОЗ) на имущество на длъжника и/или на поръчителите и солидарните длъжници (ако има такива) биха надвишили очакваните от Банката приходи от продажбата или възприетата от Банката редуцирана стойност;
8. В резултат на извършен анализ на обезпечеността и възможностите за погасяване на експозицията е установено, че същата не се очаква да бъде събрана в пълен размер;
9. Постановено е определение за откриване на производство по несъстоятелност и неговото спиране, след установена от съда липса на достатъчно активи, които да покрият разноските по несъстоятелност, и същевременно липса на солидарни длъжници.

Съгласно своята Процедура относно отписване на вземания, Банката отписва вземания и въз основа на окончателна преценка за несъбираемост, независимо от забавата спрямо обичайния за предприятията процедура срок, която преценка е породена от осъществяване на някои от долуописаните обстоятелства:

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

19. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

1. За кредитополучатели, солидарни длъжници и поръчители, които са юридически лица – когато са заличени търговци.

2. За кредитополучатели, солидарни длъжници и поръчители, които са физически лица – починало лице без прието наследство, или без наследници.

3. В случай, че са налице следните обстоятелства (кумулятивно):

- изчерпани са всички възможни принудителни действия за събиране на вземането, или в случай, че има имущество, собственост на някое от задължените лица, разходите за извършване на продажбата му по принудителен ред (по ТЗ, ГПК или ЗОЗ) биха надвишили очакваните от Банката приходи от продажбата или възприетата от Банката редуцирана стойност.
- не се очакват повече постъпления за погасяване на задълженията – както от принудителни действия, така и от доброволни погашения.
- разноските, свързани с предприемане на действия за заличаване на дружеството от Търговски регистър, са разход, който не се очаква да бъде възстановен.

20. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИЯ БЮДЖЕТ

	2020	2019
Програма Енергийна ефективност	57,975	145,140
Придобити вземания	-	22,118
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити (колективна обезценка)	(151)	(437)
	57,824	166,821

С Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на РБ се прие Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата), за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмата и за определяне на органите, отговорни за реализацията ѝ.

Финансирането на Програмата се извършва чрез ББР. За целта, Банката сключва тристранни договори с областните управители (представители на държавата), общинските кметове (пълномощници на сдруженията на собствениците).

Банката счита, така възникналите вземания за носители на минимален кредитен риск, доколкото източник на погашенията е бюджета на РБ. Целево привлеченият ресурс от международни партньори, за целите на финансиране на програмата, ползва държавна гаранция (вж. бележка 30).

Уسوените и неразплатени средства по Програмата към 31.12.2020 г. са в размер на 57,824 хил. лв. (към 31.12.2019 г. са : 144,703 хил. лв.).

Придобитите вземания са по договори за цесия. Длъжниците по тях са второстепенни разпоредители с бюджетни средства. Към 31.12.2020 г. тези вземания са напълно изплатени (31.12.2019 г. са : 22,118 хил. лв.).

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21. ЦЕННИ КНИЖА, ОТЧИТАНИ ПО АМОРТИЗИРАНА СТОЙНОСТ

Наличните ценни книжа, Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност към 31.12.2020 г. са както следва:

2020 г.	Номинал в ориг. валута	Брутна стойност в хил. лв.	Обезценка в хил. лв.	Балансова стойност в хил. лв.
Облигации, деноминирани в BGN	2,000	2,010	(80)	1,930
	2,000	2,010	(80)	1,930
2019 г.	Номинал в ориг. валута	Брутна стойност в хил. лв.	Обезценка в хил. лв.	Балансова стойност в хил. лв.
Облигации, деноминирани в BGN	2,000	2,011	(61)	1,950
	2,000	2,011	(61)	1,950

22. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	2020	2019
Държавни ценни книжа	559,062	509,393
Корпоративни облигации	22,649	29,148
Общо дългови ценни книжа	581,711	538,541
Акции на непублични дружества	2,778	2,778
Участие в инвестиционна програма SIA (Бележка 36)	950	788
Акции на публични дружества	50,331	12
<i>От които акции на Първа инвестиционна банка АД</i>	<i>50,324</i>	<i>-</i>
Общо капиталови ценни книжа	54,059	3,578
Общо финансови активи, отчитани по справедлива стойност през ДВД	635,770	542,119

Движението на дълговите финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход през текущия и предходния период, е както следва:

	2020	2019
Към 1 януари	538,541	590,966
Увеличение (покупки)	141,005	219,630
Намаление (продажби и/или падежиране)	(105,468)	(278,183)
Нетно (намаление)/увеличение от преоценки на ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	7,633	6,128
Към 31 декември	581,711	538,541

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

22. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – дългови инструменти, се състоят основно от държавни ценни книжа с емитент Република България или други европейски държави, както и корпоративни облигации.

Движението на капиталовите финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход през текущия и предходния период, е както следва:

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Към 1 януари	3,578	3,283
Увеличение (покупки)	136,990	241
Намаление (продажби и/или падежиране)	-	-
Нетно (намаление)/увеличение от преоценки на ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	(86,509)	54
Към 31 декември	<u>54,059</u>	<u>3,578</u>

Финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход – капиталови инструменти, се състоят от следните ценни книжа:

Първа инвестиционна банка АД

„Българска банка за развитие“ ЕАД участва в първичното публично предлагане на акции от увеличението на капитала на „Първа инвестиционна банка“ АД (ПИБ) в изпълнение на решения на Управителния и Надзорния съвет на ББР от 23.04.2020 г. и 07.05.2020 г. Придобиването е извършено след получено одобрение от Българска народна банка от 21.05.2020 г. и в съответствие с протоколно решение на Министерския съвет от 12.06.2020 г.

Придобитата от Българска банка за развитие ЕАД емисия акции от капитала на „Първа инвестиционна банка“ АД, ISIN BG1100106050, е в размер на 27,350,000 бр., представляващи 18.35 % от капитала на „Първа инвестиционна банка“ АД, с единична номинална стойност 1 лв. Както и останалите участвали в първичното публично предлагане инвеститори, ББР придоби акциите по тяхната емисионна стойност от 5.00 лв. Акциите са записани на 02.07.2020 г.

Банката е избрала да класифицира тази инвестиция като финансов актив, отчитан по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, тъй като инвестицията е дългосрочна и стратегическа, не е държана за търгуване и не е условно възнаграждение, признато съгласно МСФО 3.

Към 31.12.2020 г., Банката е оценила своето участие в капитала на ПИБ съгласно цена на затваряне, получена на Българска фондова борса (БФБ) за акции на ПИБ в последния работен ден от м. декември, 2020 г.: 1.8400 лв. за акция. Отчетената отрицателна преоценка е в размер на 86,504 хил. лв. спрямо цената на придобиване.

Ръководството на ББР счита, че използването на такава оценка съответства на изискванията на приложимата съгласно Международните стандарти за финансова отчетност рамка, конкретно изискванията на МСФО 13 Оценка по справедлива стойност. Следва обаче да бъде отчетен факта, че търгуваните обеми по позицията ПИБ на БФБ са значително по-малки, както от общия брой акции на банката (149,084,800 акции), така и от притежавания от ББР пакет (27,350,000 броя акции или 18.35% от акционерния капитал). На БФБ, за цялата 2020г., са изтъргувани 3,484,719 броя акции или 2.34% от акционерния капитал, а в рамките на едногодишен период 01.09.2020 – 31.08.2021 са изтъргувани 2,182,535 броя акции или 1.46% от акционерния капитал. В значителна част от работните дни на 2020 г. (108 работни за БФБ дни) или не е осъществявана търговия с акции на ПИБ, или тя е била в обем под 3,000

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

22. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

броя акции. Съгласно заверения от одиторите на ПИБ индивидуален финансов отчет за 2020 г.:

- Нетната печалба на 1 акция за 2020 г. е 0.26 лв., а годишната норма на възвращаемост спрямо използваната в отчета цена от БФБ е 14.7%.
- Собственият капитал на ПИБ възлиза на 1,177,749 хил. лв., като счетоводната стойност на 1 акция, при записани и платени 149,084,800 акции, е 7.90 лева.
- Банката е изпълнила поставените към нея от страна на регулатора изисквания за подобряване на капиталовата ѝ позиция, като към 31.12.2020 г. общата капиталова адекватност на ПИБ е 21.78%, близо до средното за българската банкова система ниво от 22.10%.

Инициатива „Три морета“

С Решение №613 от 2 септември 2020 г. Министерският съвет на Република България одобри участието на Българска банка за развитие ЕАД в Инвестиционния фонд към инициативата „Три морета“. Участието на ББР е свързано със задължение за вноски от 20 млн. евро в капитала на специално създаденото за целта дружество. Инициативата „Три морета“ има за цел засилването на инвестициите, връзките и сътрудничеството – политическо и финансово, между страните-членки в региона. Това е публично-частен финансов инструмент, чиято цел е да допълва финансирането от структурните и други фондове на Европейския съюз.

Към 31.12.2020 г. ББР е превела 7,014 хил. евро (13,717 хил. лв.) за покриване на участието си в инвестициите на фонд „Три морета“ до този етап. Тъй като удостоверението за закупени акции е получено след датата на отчета, към 31.12.2020 г. сумата е отразена в „Предплатени разходи и аванси“ (Бележка 27), а ангажиментът за вноски в капитала, която все още не е поискана е отчетен в Бележка 36 Условни задължения и ангажименти.

За този инструмент фонд-мениджърът периодично оповестява нетна стойност на активите, според която Банката преоценява своето участие.

Акции в непублични дружества

От притежаваните от Банката акции в непублични дружества, 2,594 хил. лв. са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което следва да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ.

Останалата част от акциите в непублични дружества в размер на 184 хил. лв. са акции от капитала на лицензираното дружество като оператор на платежни системи по българското законодателство БОРИКА АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция при придобиване се определя на база формула, установена в устава на дружеството.

Акциите на ПИБ, на „Три морета“ и другите непублични дружества, собственост на Банката, се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, като Банката счита за изпълнени условията на параграф 5.7.5. от МСФО 9, тъй като тези акции нито се държат с цел търгуване, нито представляват условно възнаграждение, признато от купувача в бизнес комбинация, за която се прилага МСФО 3.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

22. ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ОТЧИТАНИ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ ПРЕЗ ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Формираният преоценъчен резерв на финансовите активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е представен в Бележка 35:

	2020	2019
Преоценъчен резерв към 01.01.	12,183	6,055
Обезценка	670	(660)
Преоценка	(89,500)	7,469
Данък	8,883	(681)
Преоценъчен резерв към 31.12.	<u>(67,764)</u>	<u>12,183</u>

През 2019 и 2020 г., няма отчетени разходи за обезценка на активи, отчитани през друг всеобхватен доход в текущата печалба или загуба за годината. (Бележка 9).

23. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА

Към 31.12.2020 и 2019 г., Банката има следните участия в дъщерни дружества:

„Национален гаранционен фонд“ ЕАД

Банката е едноличен собственик на капитала на Национален гаранционен фонд ЕАД, регистрирано съгласно Търговския регистър на 22.08.2008 г. Общият размер на регистрирания акционерен капитал към 31.12.2020 г. е 800,000 акции по 100 лева на акция (31.12.2019 г.: 800,000 акции по 100 лева на акция). Към 31.12.2020 г., размерът на внесения капитал е 80,000 хил. лв. (31.12.2019 г.: 80,000 хил. лв.). Към 31.12.2020 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 80,000 хил. лв. (31.12.2019 г.: 80,000 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

„ББР Микрофинансиране“ ЕАД (с предишно наименование „Микрофинансираща институция ДЖОБС“ ЕАД

Банката е едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД (с предишно наименование „Микрофинансираща институция ДЖОБС“ ЕАД, регистрирано на 14 януари 2011 година. Общият размер на внесения капитал е в размер на 7,643 хил. лв. разпределен в 76,430 броя акции по 100 лева на акция. Към 31.12.2020 г., стойността на инвестицията в дъщерното дружество е 7,643 хил. лв. (31.12.2019 г.: 7,643 хил. лв.), оценена по историческа цена на придобиване.

В началото на месец септември 2021 г. Управителният съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, взе решение за увеличаване на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД със сумата от 7,000,000 лева чрез издаване на нови акции. Предстои вписване на увеличението на капитала на дружеството в Търговския регистър.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

23. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ДРУЖЕСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Фонд за капиталови инвестиции АД

Българска банка за развитие ЕАД и Национален гаранционен фонд ЕАД са собственици на капитала на Фонд за капиталови инвестиции АД, учреден на 24 август 2018 г., Капиталът на дружеството е 65,000 хил. лв. разпределен на 650,000 броя акции по 100 лева на акция. ББР е записала 550,000 поименни акции на обща стойност 55,000 хил. лв., представляващи 84.62% от капитала. Национален гаранционен фонд ЕАД е записал 100 000 акции на обща стойност 10 000 хил. лв., представляващи 15.38% от капитала на фонда.

Към 31.12.2020 г. капиталът на Фонда е изцяло внесен. Към 31.12.2019 г., Банката и Националния гаранционен фонд са внесли по 25% от записания от всяка институция капитал. Балансовата стойност на акциите е 55,000 хил. лв. (2019: 13,750 хил. лв.)

ББР Лизинг ЕАД

Банката е едноличен собственик на капитала на ББР Лизинг ЕАД, регистрирано съгласно Търговския регистър на 12.03.2019 г. с капитал от 2,000 хил. лв. През 2020 г., ББР увеличи капитала на ББР Лизинг до 20,000 хил. лв. чрез емисия на нови акции, изцяло изкупени от едноличния собственик. Общият размер на регистрирания акционерен капитал към 31.12.2020 г. е 200,000 акции по 100 лева всяка. Към 31.12.2020 г., размерът на внесенния капитал е 20,000 хил. лв. (2019: 2,000 хил. лв.). Балансовата стойност към 31.12.2020 г. е 20,000 хил. лв. (2019: 2,000 хил. лв.).

ББР Факторинг ЕАД

Банката е едноличен собственик на капитала на ББР Факторинг ЕАД, регистрирано съгласно Търговския регистър на 13.03.2019 г. Общият размер на регистрирания акционерен капитал към 31.12.2020 г. е 20,000 акции по 100 лева. Към 31.12.2020 г., размерът на внесенния капитал е 2,000 хил. лв. Балансовата стойност към 31.12.2020 г. е 1,463 хил. лв. (2019: 2,000 хил. лв.).

Търговски център Марица ЕООД

Търговски Център Марица ЕООД става собственост на Българска банка за развитие АД с решение на Управителния съвет на банката, съгласно Протокол № 29 от 18.05.2018 г. Балансовата стойност на дяловете на дружеството е 3,600 хил. лв. (Към 31.12.2019 г.: 4,095 хил. лв.)

Към 31.12.2020 г. ръководството е направило преглед за обезценка на инвестициите в дъщерни дружества и е установило, че с изключение на Търговски център Марица ЕООД (495 хил. лв.) и ББР Факторинг ЕАД (537 хил. лв.), не са налице индикации за такава.

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

24. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Транспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност						
На 1 януари 2019 г.	32,553	1,977	669	1,066	1,303	37,568
Придобити	-	964	7	-	4,600	5,571
Излезли от употреба	-	(18)	-	(28)	(126)	(172)
На 31 декември 2019 г.	32,553	2,923	676	1,038	5,777	42,967
Придобити	22,310	780	78	587	4,517	28,272
Излезли от употреба	-	(22)	-	(358)	-	(380)
На 31 декември 2020 г.	54,863	3,681	754	1,267	10,294	70,859
Натрупана амортизация						
На 1 януари 2019 г.	1,873	1,238	301	317	1,021	4,750
Начислена за годината	576	350	76	199	227	1,428
Отписана	-	(18)	-	(22)	(126)	(166)
На 31 декември 2019 г.	2,449	1,570	377	494	1,122	6,012
Начислена за годината	608	524	86	192	1,106	2,516
Отписана	-	(22)	-	(283)	-	(305)
На 31 декември 2020 г.	3,057	2,072	463	403	2,228	8,223
Балансова стойност						
На 1 януари 2019 г.	30,680	739	368	749	282	32,818
На 31 декември 2019 г.	30,104	1,353	299	544	4,655	36,955
На 31 декември 2020 г.	51,806	1,609	291	864	8,066	62,636

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които са все още в употреба, към 31.12.2020 г. са в размер на 914 хил. лв. по отчетна стойност (2019 г.: 1,087 хил. лв.), а нематериалните активи съответно 743 хил. лв. (2019 г.: 743 хил. лв.).

25. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2020	2019
Балансова стойност в началото на периода	7,633	7,649
Печалба/(Загуба) от промяна в справедливата стойност, включена в печалбата и загубата за периода	152	(16)
	7,785	7,633

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

25. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банката притежава инвестиционни имоти в резултат на придобити обезпечения от проблемни кредити. Те са отдадени под наем на трети лица. Генерираният приход от наем за 2020 г. е в размер на 748 хил. лв. (2019 г.: 611 хил. лв.) (Бележка 10).

Банката класифицира инвестиционните имоти в ниво 3 спрямо йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на базата на оценката на лицензирани независими оценители, като са използвани техники за оценка и ключовите входящи данни за оценката на инвестиционни имоти, оповестени в Бележка 5.

26. АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Към 31.12.2020 г. имотите (земи, сгради и стопански инвентар), държани за продажба са на стойност 608 хил. лв. (2019 г.: 0 хил. лв.).

През 2020 г. придобити имоти (земи, сгради и стопански инвентар) са на стойност 608 хил. лв. (2019 г.: 33 хил. лв.).

Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Банката. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел и планове, те да се продадат до края на 2021 г.

Движение на активите, държани за продажба през годината:	2020	2019
Балансова стойност в началото на периода	-	4,840
Придобити от обезпечения	608	33
Рекласифицирани към активи, придобити от обезпечения	-	(4,873)
	608	-

27. АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ И ДРУГИ АКТИВИ

	2020	2019
Балансова стойност в началото на периода	35,187	27,128
Рекласифицирани от държани за продажба	-	4,873
Рекласифицирани към вземания от нефинансови институции	(906)	-
Допълнителни капитализирани разходи	2,938	3,254
Обезценка (Бележка 12)	(3,281)	(68)
Балансова стойност в края на периода	33,938	35,187

Активите, придобити от обезпечения (МСС 2) включват активи, придобити от обезпечения по кредити, които са били Държани за продажба (МСФО 5), но които не са били реализирани в предвидения 12-месечен срок и са били рекласифицирани в Активи, придобити от обезпечения. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализуема стойност.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

27. АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ И ДРУГИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	2020	2019
Активи, придобити от обезпечения	33,938	35,187
Предплатени разходи и аванси	18,842	3,205
Надвнесен корпоративен данък	900	-
ДДС за възстановяване	138	125
Други вземания	728	165
Други активи	48	12
	54,594	38,694

Към 31.12.2020 г. ББР е превела 7,014 хил. евро (13,717 хил. лв.) за покриване на частта от участието си в инвестициите на фонд „Три морета“, която на този етап според споразумението на акционерите на фонда е била изискуема. Тъй като удостоверението за закупени акции е получено след датата на отчета, към 31.12.2020 г. сумата е отразена в „Предплатени разходи и аванси“, а ангажиментът за вноски в капитала, която все още не е поискана е представен в Бележка 36 Условни задължения и ангажименти.

В Предплатени разходи и аванси се включва също така неамортизираната част на такси по гаранциите анти-КОВИД (виж Бележка 36), в размер на 1,074 хил. лв.

28. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2020	2019
Депозити от местни банки	7,487	6,513
Депозити от чуждестранни банки	668	1,364
	8,155	7,877

Всички депозити от кредитни институции са безсрочни. Няма задължения за лихви по депозити от кредитни институции към 31.12.2020 г. (2019: няма задължения)

29. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2020	2019
Предприятия и еднолични търговци	1,051,711	1,036,512
Депозити със специално предназначение	68,183	92,501
Частни физически лица	7,421	5,036
	1,127,315	1,134,049
	2020	2019
Срочни депозити	379,169	681,998
Безсрочни депозити	748,146	452,051
	1,127,315	1,134,049

Начислените задължения за лихви по депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2020 г. са в размер на 27 хил. лв. (2019: 595 хил. лв.). Сумите на депозитите със специално предназначение представляват депозити на „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД, дъщерно дружество на ББР, във връзка с реализацията на гаранционни програми по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) към Министерство на земеделието и храните, както и по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ (2007-2013 г.) към Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА).

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

	2020	2019
Китайска банка за развитие	732,061	741,321
Индустриална и търговска банка на Китай/EUROPE/	146,637	-
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	144,750	209,176
Китайска Ексим Банка	98,355	98,324
Дългосрочни заеми от Кредитанщалт фюр Видерауфбау	71,356	112,793
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	42,946	42,949
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	2,799	7,374
	1,238,904	1,211,937

Начислените задължения за лихви по привлечени средства от международни институции към 31.12.2020 г. са в размер на 1,469 хил. лв. (2019: 1,150 хил. лв.)

Ефективните лихвени проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2020 г. са в границите от 0% до 1.70 % (31.12.2019 г.: от 0% до 1.75%).

Банка за развитие към Съвета на Европа

На 18.11.2009 г. е сключен нов договор за заем между Българска банка за развитие ЕАД и Банката за развитие към Съвета на Европа (БРСЕ) в размер на 15,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на микро, малки и средни предприятия от реалния сектор с цел създаване на нови и запазване на съществуващи работни места. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2020 г. заемът е изцяло погасен (31.12.2019 г.: 937.5 хил. евро с легова равностойност 1,834 хил. лв.).

На 30.03.2011 г. е подписан нов договор между Българска банка за развитие ЕАД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Договорените средства от този заем имат за цел да подобрят достъпа до финансиране на българските малки и средни предприятия, да се създадат нови работни места, както и да се запазят вече съществуващи такива. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 5,000 хил. евро с легова равностойност 9,779 хил. лв. (31.12.2019 г.: 7,000 хил. евро с легова равностойност 13,691 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втори транш е фиксиран.

На 23 февруари 2016 г. Българска банка за развитие ЕАД подписа Договор с Банката за развитие на Съвета на Европа в размер на 150,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки в рамките на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (НПЕЕМЖС). Заемът е целеви и се използва за санирането на многофамилни жилища. Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен.

Заемът е обезпечен с държавна гаранция, предоставена на основание Закона за държавния бюджет за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между БРСЕ и Република България, представлявана от Министъра на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 3.05.2016 г.

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банка за развитие към Съвета на Европа (продължение)

Към 31.12.2020 г., дългът по заема е в размер на 69,000 хил. евро с легова равностойност 134,952 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 99,000 хил. евро с легова равностойност 193,627 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втори транш е фиксиран.

Кредитанщалт фюр Видерауфбау (КфВ)

На 27 юли 2010 г., Българска банка за развитие ЕАД подписа директен заем за 25,000 хил. евро с немската банка за развитие Кредитанщалт фюр Видерауфбау. Финансовият ресурс е предназначен за пряко кредитиране на малки и средни предприятия и/или за предоставяне на кредитни линии на търговските банки за целево финансиране на бизнеса. Заемът е необезпечен и към 31.12.2020г. е изцяло погасен (31.12.2019 г.: 2,941 хил. евро с легова равностойност 5,752 хил. лв.).

На 16 август 2016 г. Българска банка за развитие ЕАД подписа Договор с КфВ в размер на 100,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки, изпълнявани от малки и средни предприятия в България в рамките на НПЕЕМЖС. Заемът е обезпечен с държавна гаранция, в рамките на Закона за държавния бюджет за 2016 г. Подписано е Гаранционно споразумение между КфВ и Република България, представлявана от Министъра на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 30.12.2016 г. Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен.

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 36,364 хил. евро с легова равностойност 71,121 хил. лв. (към 31.12.2019 г. дължимата главница е в размер на 54,545 хил. евро с легова равностойност 106,682 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Европейска инвестиционна банка

На 18 ноември 2016 г. ББР подписа трети Договор с Европейската Инвестиционна Банка в размер на 150,000 хил. евро за финансиране на проекти на малки и средни предприятия. Средствата се предоставят с подкрепата на ЕС чрез гаранция от ЕФСИ (Европейски фонд за стратегически инвестиции), част от Инвестиционния план за Европа – „Плана Юнкер“. Средствата са предназначени за кредитиране на МСП, вкл. за иновативни проекти, за подкрепа на райони с висока безработица, за младежка заетост или за стартиращи компании, чрез банки – партньори, други финансови посредници или директно. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2020 г., дължимата главница по заема е в размер на 21,955 хил. евро с легова равностойност 42,941 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 21,955 хил. евро с легова равностойност 42,941 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Скандинавска инвестиционна банка

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие АД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговски банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 г. заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 1,430 хил. евро с легова равностойност 2,797 хил. лв. (31.12.2019 г.: 3,783 хил. евро с легова равностойност 7,399 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Китайска банка за развитие

На 12 май 2017 г. ББР подписа нов Договор за заем с Китайската банка за развитие в размер на 80,000 хил. евро. Средствата могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР – инвестиционни и оборотни кредити. ББР има възможност да използва финансовия ресурс и за подпомагане на стратегически проекти в рамките на инициативата „Един пояс, един път“. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен и целево използван.

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 78,000 хил. евро с легова равностойност 152,555 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 79,000 хил. евро с легова равностойност 154,511 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 13.12.2018 г. ББР подписа ново финансово споразумение с Китайската банка за развитие в размер на 300,000 хил. евро. Средствата са предоставени като първи транш по подписаното споразумение през месец юли 2018 г.

Рамково споразумение между двете банки за 1.5 млрд. евро. Ресурсът може да бъде използван за проекти в рамките на инициативата „Един пояс, един път“ и/или също за проекти за подпомагане на МСП, енергетика, комуникации, транспорт, селско стопанство в България или за други цели, одобрени от ББР и КБР. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 заемът е напълно усвоен и целево използван.

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 296,250 хил. евро с легова равностойност 579,415 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 300,000 хил. евро с легова равностойност 586,749 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Китайска Ексим Банка

На 28 септември 2017 г. ББР подписа Договор с Китайската Ексим Банка в размер на 50,000 хил. евро. Това е първият договор за заем между ББР и Китайската Ексим Банка, след като през 2014 г. двете институции сключиха споразумение за финансово сътрудничество, което предвижда съвместно финансиране на ключови проекти или области. Средства могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР, краткосрочно и средносрочно търговско финансиране, транс-гранични икономически и търговски трансакции между Китай и България. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 г. заемът е напълно усвоен и целево използван.

Към 31.12.2020 г. дължимата главница по заема е в размер на 50,000 хил. евро с легова равностойност 97,792 хил. лв. (31.12.2019 г.: 50,000 хил. евро с легова равностойност 97,792 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Индустриална и търговска банка на Китай (чрез подразделенията в Австрия и Полша)

На 13 март 2020 г. ББР подписа ново финансово споразумение с Индустриалната и търговска банка на Китай (ИТБК) в размер на 75,000 хил. евро. Средствата са предназначени за общата кредитна дейност на ББР, пряко финансиране, както и он-лендинг чрез български финансови институции за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на оборотен капитал. Финансирането се предоставя съвместно от ИТБК Австрия и ИТБК Европа - Полша. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2020 заемът е изцяло усвоен и целево използван.

Към 31.12.2020 г., номиналният дълг по заема е в размер на 75,000 хил. евро с легова равностойност 146,687 хил. лв.. Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	2020	2019
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,237	11,236
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	5,695	5,883
	16,932	17,119

Няма задължения за лихви по други привлечени средства към 31.12.2020 г. и 31.12.2019 г.

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г., Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представлявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW). Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро (9,640 хил. лв.) с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода.

На 28.04.2017 г. ББР и Министерство на Финансите подписаха Анекс №1 за удължаване на срока на договора с още 10 години.

Към 31.12.2020 г., главницата по заема, заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,745 хил. евро с легова равностойност 11,236 хил. лв. (към 31.12.2019 г.: 5,745 хил. евро с легова равностойност 11,236 хил. лв.). Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Към 31.12.2020 г. Банката е предоставила по този договор заеми на търговски банки в размер на 5,745 евро с легова равностойност 11,236 хил. лв. (31.12.2019 г.: 5,745 хил. евро с легова равностойност 11,236 хил. лв.).

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

31. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

От 2001 година Банката работи по Споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия в България. Рискът по предоставяне на тези средства на банки-посредници за целево финансиране на МСП се носи изцяло от Министерство на финансите. Банката осъществява подбор на банки-посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи и доклади за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите.

Към 31.12.2020 г., салдото при Банката на средствата е в размер на 2,912 хил. евро с легова равностойност 5,695 хил. лв. (31.12.2019 г.: 3,008 хил. евро с легова равностойност 5,883 хил. лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства и олихвява тримесечно Специалната сметка на фонда.

32. ПРОВИЗИИ

	2020	2019
Провизии по гаранционни програми, свързани с пандемията от КОВИД-19	120,308	-
Провизии по банкови гаранции	2,782	2,822
Общо провизии по гаранции	123,090	2,822
Провизии за неувоени кредити	43	-
Провизии по съдебни дела	-	117
	123,133	2,939

Провизиите по гаранционни програми, свързани с пандемията от КОВИД-19 представляват оценка за очакваните кредитни загуби по гаранциите, издадени във връзка програми за гарантиране на кредити на физически лица, микро, малки, средни и големи предприятия, възложени на ББР от МС на РБ (виж Бележка 36). Те са изчислени по методика, приета от ББР специално за тези кредити, като провизионният процент е 18.70% за кредити на предприятия и 36% за физически лица. Съответно, провизиите, начислени през 2020 г. са 56,530 хил. лв. за гаранции по кредити на предприятия и 63,778 хил. лв. за гаранции по кредити на физически лица.

Провизиите по банкови гаранции представляват суми, определени по метода на очакваните кредитни загуби според МСФО 9, освен сумите по банкови гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" (ГФМК) на МТСП, отчитани съгласно МСС 37 (възползване от опция да не се прилага МСФО 9 за заварени задбалансови ангажименти). Провизиите по ГФМК възлизат на 146 хил. лв. (2019: 146 хил. лв.), а тези по издадени индивидуални гаранции – 2,636 хил. лв. (2019 г.: 2,676 хил. лв.).

Провизиите по съдебни дела, заделени за бъдещи плащания по съдебни искове, са 0 хил. лв. (2019: 117 хил. лв.).

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. ПРОВИЗИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

	2020	2019
Салдо към 1 януари	2,822	2,998
Начислени за годината – анти-КОВИД програми	120,308	-
	120,308	
Начислени за годината – банкови гаранции	505	391
Използвани през годината	358	-
Реинтегрирани за годината	(903)	(567)
	(40)	(176)
Салдо към 31 декември	123,090	2,822

33. ДРУГИ ПАСИВИ

	2020	2019
Начислени разходи	1,622	1,147
Задължения към персонала за заплати и социално осигуряване	824	599
Задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране	650	552
Задължения по финансов лизинг	645	448
Задължения за данъци	218	495
Такси по облигационни заеми и гаранции	167	162
Други кредитори	573	347
	4,699	3,750

Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсируеми отпуски и социалните осигуровки по тях.

Задължения към персонала при пенсиониране се дължат от Банката при настъпване на пенсионна възраст и са представени по настояща стойност.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Банката, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения, Банката е направила оценка, като е използвала математически модели и услугите на сертифициран актюер. На база на направените изчисления е определено задължение в индивидуалния отчет за финансовото състояние към 31.12.2020 г. в размер на 650 хил. лв. (31.12.2019 г.: 552 хил. лв.).

	2020	2019
Настояща стойност на задължението на 1 януари	552	400
Разходи за настоящи услуги	127	95
Разходи за лихви	4	5
Изплатени суми през периода	(13)	-
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски, финансови предположения и действителен опит	(20)	52
Настояща стойност на задължението на 31 декември	650	552

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

33. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2020	2019	2020	2019	2020	2019
Актьорска печалба/(загуба) към 1 януари	(56)	(8)	-	-	(56)	(8)
Актьорска печалба/(загуба) върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	14	(48)	-	-	14	(48)
Актьорска печалба/(загуба) към 31 декември	<u>(42)</u>	<u>(56)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(42)</u>	<u>(56)</u>

За определяне на настоящата стойност към 31.12.2020 г. са направени следните актьорски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2017 – 2019 г.;
- темп на текучество – между 1 % до 10 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- темп на преждевременно пенсиониране поради болест - между 0.027 % до 0.3212 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране – 0.5% (2019 г. – 0.6%);
- предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Банката са в съответствие с плана за развитието на Банката: за 2021 г. – 5 % спрямо нивото през 2020 г. и за 2022 г. и следващи – 5 % спрямо нивото от предходната година.

Ефектът за 2020 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	18	(15)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2020 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	74	(68)
	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(8)	10
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2020 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(64)	76
	Увеличение с 1% на текучеството	Намаление с 1% на текучеството
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(16)	19
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2020 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(68)	80

33. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ ЕАД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2020

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

Ефектът за 2019 г. от увеличение и намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	21	(18)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2019 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	82	(68)
	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(12)	15
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2019 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(70)	87
	Увеличение с 1% на текучеството	Намаление с 1% на текучеството
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(19)	24
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2019 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(73)	90

34. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

	2020	2019
Акционерен капитал		
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	1,427,964	587,964
Издадени обикновени акции - апортна вноска (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции - апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	1,441,774	601,774

Към 31.12.2020 г., капиталът на Банката се състои от 14,417,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева (2019: 6,017,735 акции с номинал 100 лв.).

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми.

Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

34. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

През м. август 2017 г. с решение на НС, акциите на Банката са прехвърлени от Министерство на финансите към Министерство на икономиката.

През 2020 г., с решение №215 от 27 март 2020 г., Министерският съвет взе решение да увеличи капитала на ББР със 700 млн. лв., като средствата бъдат използвани „за изпълнение на мерки за подпомагане на икономиката във връзка с епидемията от COVID-19, в т.ч. за издаване на портфейлни гаранции към банките, които да им позволят да предоставят по-гъвкави условия за бизнес кредити за определен период, при определени условия и при индивидуална преценка на всеки конкретен случай“.

С Постановление на Министерски съвет № 134 от 18 юни 2020 г. бяха одобрени промени по бюджета на Министерството на икономиката за 2020 г. и за извършване на допълнителни плащания в частта на финансирането на бюджетното салдо за сметка на централния бюджет, с Решение № 402 от 18 юни 2020 г. на Министерския съвет българската държава реши да увеличи акционерното си участие в капитала на "Българска банка за развитие" ЕАД чрез парична вноска на обща стойност 140 000 000 лв. В изпълнение на посочените мерки, на 06.07.2020 г. се проведе извънредно Общо събрание на акционерите на Банката, на което беше взето решение за увеличение на капитала на Банката чрез издаване на 1 400 000 бр. нови поименни безналични акции с право на глас с номинална стойност 100 лева всяка, на обща стойност 140 000 000 По този начин капиталът на "Българска банка за развитие" ЕАД беше увеличен от 1,301,773,500 на 1,441,773,500 лв.

Към 31.12.2020 г., 99.99% от акциите на Банката са собственост на държавата чрез Министерство на икономиката (31.12.2019 г. – 99.99% от акциите на Банката са собственост на държавата чрез Министерство на икономиката). Банка ДСК притежава 8 акции от капитала на ББР.

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД чрез придобиване чрез дарение на всички притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД акции в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0,000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

35. РЕЗЕРВИ

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон, Банката трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав. Съгласно Устава на Банката, същата трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от ½ от годишната печалба след облагане с данъци до достигане на 50 на сто от уставния капитал.

Банката може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции, банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. РЕЗЕРВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2020 г., Фонд Резервен на Банката е в размер на 74,939 хил. лв. (31.12.2019 г.: 68,908 хил. лв.).

Към 31.12.2020 г., допълнителните резерви на Банката са в размер на 80,137 хил. лв. (31.12.2019 г.: 75,097 хил. лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Банката от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

През 2020 г., вследствие на пандемията от КОВИД-19 и с цел създаване на допълнителни капиталови буфери, Българска народна банка издаде указания към всички банки в България за капитализиране на печалбата от 2019 г. Изпълнявайки указанията, Банката капитализира цялата си печалба от 2019 г., и не изплати дивидент към акционерите си.

Съгласно Закона за Българската банка за развитие, всеки акционер на Банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Банката е формирала специален компонент "Резерв от финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход" на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност на държаните финансови активи по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка. Резервът по финансови активи, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е представен нетно от данъци. Към 31.12.2020 г., този резерв е отрицателна величина в размер 66,688 хил. лв. (31.12.2019 г.: 12,183 хил. лв. – положителна величина).

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

	2020	2019
Условни задължения		
Анти-КОВИД гаранции	479,462	-
Банкови гаранции и акредитиви в т.ч. с парично покритие	151,116 (15,102)	159,065 (16,149)
Акредитиви, вкл. открити със заемни средства- отчетени като кредитен ангажимент	1,719	-
Провизии по гаранции (Бележка 32)	(123,090)	(2,822)
Общо условни задължения	494,105	140,094
Неотменяеми ангажimenti		
Неувоен размер на разрешени кредити в т.ч. акредитиви, открити със заемни средства	317,520 (156)	321,120 -
Провизии по неувоени кредити (Бележка 32)	(43)	-
Невнесена част от акции на Фонд за капиталови инвестиции	-	41,250
Невнесена част от акции на „Три морета“ (Three Seas Initiative)	25,399	-
Участие в инвестиционна програма SIA	1,006	1,168
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
Общо неотменяеми ангажimenti	348,420	368,232
	842,525	508,326

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

SIA

На 17.07.2015 г., Българска банка за развитие ЕАД подписа Договор за управление на средства с ЕИФ за присъединяване към инвестиционната програма SIA (Social Impact Accelerator) на ЕИФ за дялови участия в социални венчър фондове, с участие от 1 млн. евро и период на инвестиране на ангажимента до 5 години. През 2018 г. е подписано писмо за Съгласие за удължаване инвестиционния период на фонда SIA с 1 година. Програмата SIA е с цел да се инвестира в малки и средни предприятия със значимо социално въздействие. Мениджър на Програмата е ЕИФ.

Към 31.12.2020 г. са направени осемнадесет капиталови вноски по инициативата в размер на 486 хил. евро с легова равностойност 950 хил. лв. (2019 г.: 403 хил. евро с легова равностойност 788 хил. лв.) (Бележка 22).

Гаранционни програми за малък и среден бизнес

През 2015 г., Банката стартира нова програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес с максимален размер 150,000 хил. лв. Програмата предвижда възможност ББР да поема част от риска по предоставени от банки-партньори кредити за бизнеса в размер до 30% от стойността на отделните подзаеми. Към 31.12.2020 г., Банката има действащи споразумения с пет банки - партньори и размерът на формирания портфейл от гаранции е 1,482 хил. лв. (31.12.2019 г.: пет банки-партньори и портфейл от гаранции на стойност 2,168 хил. лв.).

Анти-КОВИД програми

В изпълнение на ролята си на национална банка за развитие ББР получи мандати от правителството за реализирането на финансови инструменти в подкрепа на засегнатите от ефекта на пандемията от КОВИД-19 български бизнес и граждани. Те бяха обезпечени с увеличение на капитала на Банката от 700 млн. лв. (виж Бележка №34) и включваха следните мерки:

Мерки за физически лица и домакинства

С решение № 257 от 14 април 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19, с бюджет 200 млн. лв., предложена от ББР, като обезпечаването на програмата ще бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г.

Програмата за гарантиране на безлихвени кредити цели да подпомогне служителите в неплатен отпуск и самоосигуряващите се лица, които временно не могат да полагат труд в условията на извънредно положение.

Параметрите по програмата бяха допълнително изменени с цел повишаване ползите в интерес на засегнатите от пандемията лица с ПМС 910/10.12.2020г. Те имат възможността да получат безлихвени заеми до 6,900 лева, които се отпускат наведнъж или на траншове. Максималният срок на погасяване е 5 години, с минимум 6 месеца и максимум 24 месеца гратисен период. По заемите не се дължат такси, комисиони и неустойки.

Към 31.12.2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 179,860 хил. лв., издадени са 177,162 хил. лв. портфейлни гаранции към търговските банки, като са потвърдени 25,448 бр. кредита към физически лица за обща сума в размер на 106,425 хил. лв.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Анти-КОВИД програми (продължение)

Мерки за микро, малки и средни предприятия

С решение № 310 от 7 май 2020 г., Министерският съвет одобри Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, предложена от ББР, с бюджет 500 млн. лв., като обезпечаването на програмата да бъде за сметка на средствата от увеличението на капитала на банката съгласно Решение № 215 на Министерския съвет от 2020 г.

Гаранционната програма, която е част от правителствените антикризисни мерки, е с бюджет от 500 млн. лв. В нея могат да бъдат включени компании от всички сектори, като се очаква от мярката да се възползват предимно фирми от най-засегнатите области – търговия, услуги, транспорт и логистика, туризъм, хотелиерство и ресторантьорство, и други.

За да кандидатстват за кредит фирмите, е достатъчно да отговарят на едно от следните условия:

- Да са микро, малки и средни предприятия, което се определя по указан в ЗМСП начин или големи предприятия-търговски дружества, чиито показатели за персонал и активи и/или обороти надвишават посочените в ЗМСП;
- Да не са били предприятия в затруднено положение към 31.12.2019 г., което се установява чрез проверка на предварително зададени, нормативни критерии. С последните промени в програмата, се въвежда облекчение от „Временната рамка за държавни помощи“, за микро- и малките предприятия. За тях е достатъчно да не са били обект на процедура по несъстоятелност, съгласно националното право и да не са получили помощ за оздравяване или помощ за реструктуриране (има се предвид държавна помощ за оздравяване или реструктуриране). В допълнение, ако под гаранцията от ББР се включват съществуващи кредити, то те не трябва да са били необслужвани, а кредитополучателят не трябва да е изпадал в просрочие над 90 дни – през 2019 г. При съществуващите кредити кредитополучателят трябва да е представил на търговската банка-партньор прогнозни разчети и прогнозен план за възстановяване на дейността си, за който не се изисква стриктно определена форма и реквизити;

От финансиране и гаранция могат да се ползват предприятия, които са се сблъскали с трудности или са изпаднали в затруднение след 31.12.2019 г., поради избухването на епидемията от COVID-19. Затруднението се установява от самия кредитополучател, като е достатъчно да се опише една от следните причини, довели до затрудненията му:

- Спад на оборота след първото тримесечие на 2020 г. спрямо същия период в 2019 г. (въз основа на финансови отчети и документация на дружеството);
- Наличие на вземания от клиенти, които не са получени/суми, неразплатени към доставчици, след 01.03.2020 г. (въз основа на финансови отчети и документация на дружеството);
- Прекратени доставки от внос, необходими за дейността на предприятието – след 01.01.2020 г., отменени договори за износ (въз основа на документи, представени от дружеството);
- Случаи на болест и самоизолация на служителите, общо намаление на броя на заетите лица, затворени производствени съоръжения, помещения и офиси (въз основа на документи, представени от дружеството);
- Наличието на други обстоятелства, с които се установяват изпитваните от предприятията затруднения поради COVID-19, съгласно приета от търговската банка методология, която се предоставя на ББР.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Анти-КОВИД програми (продължение)

Мерки за микро, малки и средни предприятия (продължение)

Тъй като покритото от гаранцията финансиране по програмата е държавна помощ:

- На кредитополучателите е забранено да финансират един и същи разход с кредит по програмата и с друга държавна/минимална помощ. (Под един и същи разход се има предвид например разплащане по конкретна фактура от 30.11.2020 г. или заплащане на наем на конкретен офис за месец декември 2020 г., или плащане на заплати за конкретни служители, за конкретен месец.) Ако за конкретните разходи клиентът ползва държавна/минимална (de minimis) помощ, той не може да използва кредита за покриването на същите тези разходи (забрана за двойно финансиране).
- Кредитополучателят не трябва да е нарушавал правилата за държавни помощи и да е вписан в специално създадения за това Регистър „Дегендорф“ <https://stateaid.minfin.bg/bg/page/483>;
- Ако кредитополучател или свързано с него лице е ползвало/ползва друга държавна/минимална помощ за същия вид разходи, каквито са и разходите, които иска да му бъдат финансирани с кредита по програмата (например общо разходи за заплати, общо разходи за наем, общо разходи за поддръжка на съоръжения), той е длъжен да декларира това пред търговската банка, чрез декларация по образец на програмата и да не допуска двойно финансиране, както е посочено по-горе.

В програмата, която Българската банка за развитие управлява, ще могат да бъдат включвани както нови кредити, така и съществуващи, но при условие, че фирмата изпитва затруднения при обслужването на заема след 31.12.2019 г. и не е изпадала в просрочие над 90 дни за последната година. Кредитите, които търговските банки ще отпускат, са с максимален размер от 300,000 лв., като ББР ще покрива до 80% от тях. Банките сами ще определят минималния и максималния срок на погасяване, а gratuitният период за новоотпуснатите заеми ще е до 3 години.

През последното тримесечие на 2020 г. Програмата бе обновена с решение на Министерския съвет (РМС) 979/2020г., както следва:

- Предоставяните кредити вече са в размер до 1 млн. лв. за МСП и до 2 млн. лв. за големи предприятия;
- Удължен е срокът за включване на кредити в Гарантирания портфейл до 30.06.2021г. (към датата на изготвяне на този отчет, срокът е удължен до 31.12.2021 г.);
- Крайният срок за кандидатстване по мярката за микро, малките и средните предприятия е 23.06.2021 г. (към датата на изготвяне на този отчет, актуалният срок е 21.12.2021 г.)
- Променен е процентът на обезпеченост по кредитите от „до 20%“ на „до 50%“, спрямо размера на финансирането;
- Изисква се намаление с поне 80 базисни точки на лихвените проценти по кредитите;
- Удължен е срокът на предоставяната от ББР гаранция – от 5 на 6 години;
- Гаранционното покритие ще обхваща и отпускани от банките инвестиционни кредити;
- Увеличен е лимитът на гаранционни плащания от страна на ББР АД, от 30 % на 50 %.

Към края на м. декември 2020 г. общият одобрен лимит по програмата е 743,000 хил. лв., издадени са портфейлни гаранции с лимит от 302,300 хил. лв., като са потвърдени 1,282 бр. кредити за обща сума в размер на 157,127 хил. лв.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго .

36. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажименти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в отчета до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представляват основно блокирани депозити в Банката, ипотекрирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на Банката. При възникване на условия за активиране на издадена гаранция, Банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Издадените от Банката гаранции по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" на МТСП са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Банката, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на ББР.

Невнесената част от номинала на притежаваните от Банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е взимано такова решение.

37. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

	2020	2019
Парични средства в каса (Бележка 17)	590	289
Разплащателни сметки при Централната банка (Бележка 17)	495,678	250,330
Вземания от банки с оригинален матуритет до 3 месеца (Бележка 18)	282,558	204,114
	778,826	454,733

Следващата таблица обобщава промените в пасивите, произтичащи от финансова дейност, в това число както промени, свързани с парични потоци, така и непарични промени, като съдържа равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност за годината, приключваща на 31 декември 2020.

	1 януари 2020	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	31 декември 2020
Текущи привлечени средства от международни институции	1,211,937	146,687	(119,720)	1,238,904
Текущи задължения по други привлечени средства	17,119	117	(304)	16,932
Общо пасиви от финансова дейност	1,229,056	146,804	(120,024)	1,255,836

*Начисленията по лихви в размер на 15,802 хил. лв. са включени в оперативните парични потоци на Банката.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	1 януари 2019	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	31 декември 2019
Текущи привлечени средства от международни институции	904,782	528,073	(220,918)	1,211,937
Текущи задължения по други привлечени средства	17,306	120	(307)	17,119
Общо пасиви от финансова дейност	922,088	528,193	(221,225)	1,229,056

*Начисленията по лихви в размер на 9,848 хил. лв. са включени в оперативните парични потоци на Банката.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид свързаност</i>
Министерство на икономиката	Основен собственик на Банката от името на държавата
Министерство на финансите	Дружество под общ контрол от държавата
Национален гаранционен фонд ЕАД	Дъщерно дружество
ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД)	Дъщерно дружество
Фонд за капиталови инвестиции АД	Дъщерно дружество
ТЦ Марица ЕООД	Дъщерно дружество
ББР Лизинг ЕАД	Дъщерно дружество
ББР Факторинг ЕАД	Дъщерно дружество
Автомагистрала ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Кохоферм ООД	Дружество, контролирано от ББР
Понсстройинжинеринг АД	Дружество, контролирано от ББР
Южен поток България АД	Дружество под общ контрол от държавата
Еко Антрацит ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Монтажи-София ЕООД	Дружество под общ контрол от държавата
Ай Си Джи Би АД	Дружество под общ контрол от държавата
Холдинг БДЖ ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
УМБАЛ Света Екатерина ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български Институт за Стандартизация	Дружество под общ контрол от държавата
Терем - Холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български енергиен холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Енергийна инвестиционна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Кинтекс ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ЕООД ПЛОВДИВ	Дружество под общ контрол от държавата
ТЕЦ Марица изток 2 ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Държавна консолидационна компания ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Авионамс АД	Дружество под общ контрол от държавата
Водоснабдяване и канализация ШУМЕН ООД	Дружество под общ контрол от държавата
Монтажи ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Български Вик Холдинг ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Булгартрансгаз ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
Държавно Предприятие КАБИЮК ДП	Дружество под общ контрол от държавата
МБАЛ Лозенец ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата
БДЖ -товарни превози ЕООД	Дружество под общ контрол от държавата
София Тех Парк АД	Дружество под общ контрол от държавата
Напоителни системи ЕАД	Дружество под общ контрол от държавата

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В таблицата по-горе са оповестени дружества, с които Банката е извършила транзакции през отчетния период. Всички сделки със свързани лица са по договорени цени.

Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние са:

Активи

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид разчет</i>	2020	2019
Министерство на финансите	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	403,277	359,100
ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД)	Предоставени кредити и аванси на клиенти	15,550	4,808
ББР Лизинг ЕАД	Предоставени кредити и аванси на клиенти	24,757	11,828
ББР Лизинг ЕАД	Други активи (Предплатени разходи)	22	-
ББР Факторинг ЕАД	Предоставени кредити и аванси на клиенти	11,568	-
Дружества, контролирани от ББР	Предоставени кредити и аванси на клиенти	1,539	3,235
Дружества под общ контрол на държавата	Предоставени кредити и аванси на клиенти	300,992	103,982
Дружества под общ контрол на държавата	Финансови активи, отчитани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход	22,649	23,983
Общо		780,354	506,936
<i>От които с дъщерни дружества</i>		51,897	16,636

Пасиви

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид разчет</i>	2020	2019
Министерство на финансите	Други привлечени средства	16,931	17,119
Национален гаранционен фонд ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	78,141	120,376
ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД)	Задължения към клиенти по депозити	530	973
ББР Лизинг ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	6,109	1,207
ББР Лизинг ЕАД	Други пасиви (Задължения по лизинг)	475	
ББР Факторинг ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	949	1,902
Търговски център Марица ЕООД	Задължения към клиенти по депозити	2	2
Фонд за капиталови инвестиции ЕАД	Задължения към клиенти по депозити	61,098	16,248
Дружества, контролирани от ББР	Задължения към клиенти по депозити	24	-
Дружества под общ контрол на държавата	Задължения към клиенти по депозити	360,582	675,239
Общо		524,817	833,066
<i>От които с дъщерни дружества</i>		147,304	140,708

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Сделките със свързани лица са:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид взаимоотношение</i>	2020	2019
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисиони	58	60
	Приходи от лихви	1,906	3,353
	Разходи за лихви	(117)	(121)
Национален гаранционен фонд ЕАД	Приходи от такси и комисиони	3	1
	Разходи за лихви	(3)	(84)
	Приходи от наем	39	37
	Приходи от дивиденди	-	1,256
ББР Микрофинансиране ЕАД (с предишно наименование Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД)	Приходи от такси и комисиони	4	2
	Приходи от лихви		
		206	97
	Приходи от наем	37	36
	Други доходи от дейността	2	2
ББР Лизинг ЕАД	Приходи от дивиденди	-	47
	Приходи от такси и комисионни	1	-
	Разходи за лихви	(7)	-
	Приходи от лихви	351	12
ББР Факторинг ЕАД	Други доходи от дейността	58	-
	Приходи от такси и комисионни	1	-
	Приходи от лихви	59	12
Търговски център Марица ЕООД	Други доходи от дейността	59	-
	Приходи от такси и комисионни	1	-
Фонд за капиталови инвестиции	Приходи от такси и комисионни	1	-
Дружества под общ контрол на държавата	Приходи от лихви	5,067	5,929
	Приходи от такси и комисиони	232	161
	Разходи за лихви	(86)	(216)
	Други разходи от дейността	(21)	(3)
	Други доходи от дейността	37	24
Общо приходи		8,122	11,029
Общо разходи		(234)	(424)
Общо приходи от сделки с дъщерни дружества		822	1,502
Общо разходи за сделки с дъщерни дружества		(10)	(84)

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

38. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Условни задължения и ангажименти със свързани лица:

<i>Дружество/лице</i>	<i>Вид</i>	2020	2019
ББР Микрофинансиране	Неусвоен размер на разрешен кредит	9,000	20,100
ББР Лизинг ЕАД	Неусвоен размер на разрешен кредит	24,547	8,143
ББР Факторинг ЕАД	Неусвоен размер на разрешен кредит	22,375	-
Фонд за капиталови инвестиции АД	Ангажимент по невнесен записан капитал	-	41,250
Дружества, контролирани от ББР	Издадени банкови гаранции	2,278	2,669
Дружества под общ контрол на държавата	Неусвоен размер на разрешени кредити	40,649	43,677
Дружества под общ контрол на държавата	Издадени банкови гаранции	6,528	7,956
Общо		105,377	123,795
<i>От които за дъщерни дружества</i>		55,922	69,493

Отношения с ключов управленски персонал:

Разчети с ключов управленски персонал	2020	2019
Задължения към клиенти по привлечени депозити	378	741
Задължения за възнаграждения	54	154
Предоставени кредити и аванси на клиенти	145	130
Сделки с ключов управленски персонал	2020	2019
Възнаграждения и социално осигуряване	(1,707)	(1,404)
Разходи за лихви	-	-
Приходи от лихви	4	3

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

Не са възникнали коригиращи събития или значителни некоригиращи събития между датата на индивидуалния финансов отчет и датата на одобрението му за издаване, извън промените в управителните органи на Банката и дъщерните дружества, оповестени в Бележка 1 на този отчет, и следните некоригиращи събития:

В началото на януари 2021 г. банките партньори на ББР по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19 стартираха приема на заявления по обновените с РМС № 910/10.12.2020 г. условия по Програмата, като основните промени, утвърдени с РМС 910/2020 г., са увеличаване на лимита на гарантираните от ББР безлихвени заеми за едно лице от 4,500 лева на 6,900 лева и удължаване на срока за кандидатстване до 30 август 2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити на търговските банки-партньори по Програмата. При калкулирането на провизиите към 31.12.2020 г., това увеличение вече бе взето предвид.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

„Българска банка за развитие“ ЕАД и Университетът за национално и световно стопанство ще извършват съвместни проучвания в областта на финансите и корпоративното управление. Това става възможно след подписването през февруари 2021 г. на 3-годишен меморандум за сътрудничество между двете институции. Споразумението предвижда провеждането на инициативи в областта на банковото дело, финансирането на малки и средни предприятия, придобиването на дялови участия, обработката на статистически данни и други. Ще бъдат организирани посещения на място в дружествата от Групата на ББР, срещи с експерти, организация на учебни и преддипломни стажове и практики. Предвижда се и провеждането на съвместни научни прояви, обучения и конкурси.

„Българска банка за развитие“ ЕАД и Софийски университет „Св. Климент Охридски“ подписаха през месец април 2021 г. Меморандум за сътрудничество, който предвижда подпомагане обучението и кариерното развитие на студенти и докторанти от Университета, партньорство при осъществяване на проучвания и научни изследвания, свързани с банковата дейност, финансирането на малки и средни предприятия, добро корпоративно управление и др.

На 01 март 2021 г. Международната рейтингова агенция „Fitch Ratings“ повиши перспективата пред рейтинга на „Българска банка за развитие“ ЕАД от стабилна на положителна и потвърди дългосрочния кредитен рейтинг на Банката на „BBB“. Оценката се базира на надеждната подкрепа на суверена – българската държава, на добрите финансови резултати на институцията, както и на ролята на ББР в подкрепа на икономическата политика на правителството. Стабилната перспектива показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на кредитния рейтинг. Дългосрочният инвестиционен рейтинг на Банката е равен и на рейтинга на суверена: последният кредитен рейтинг на РБ присъден от Fitch Ratings – „BBB“ с положителна перспектива – е от 19.02.2021 г.

Съгласно РМС № 194 /05.03.2021 г., „Българска банка за развитие“ ЕАД получи правото да увеличи с до 100 млн. лв. размера на гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се („Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от COVID-19“) за сметка на бюджета на Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от Covid-19. Така възможностите за поемане на гаранционни ангажименти по Гаранционната програма за безлихвени заеми за физически лица в неплатен отпуск и самоосигуряващи се бе увеличен до 300 млн. лв.

С РМС № 506/15.07.2021 г. срокът за кандидатстване по Програмата за гарантиране на безлихвени кредити в защита на хора, лишени от възможността да полагат труд поради пандемията от Covid-19, се удължи до 31 август 2021 г. или до изчерпване на гаранционните лимити на търговските банки-партньори по Програмата.

Програмата за портфейлни гаранции в подкрепа на ликвидността на предприятията, пострадали от извънредната ситуация и епидемията от COVID-19, бе актуализирана с РМС № 194/05.03.2021 г. , както и с РМС 578/05.08.2021 г. Програмата е синхронизирана в максимално възможна степен до разработения през месец май 2021 г. от Министерство на икономиката и Министерство на финансите надграждащ механизъм за интервенция, чрез ликвидна подкрепа за предприятията в страната, наречен „Портфейлна гаранция за преодоляване на последствията от COVID-19“.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

“Българската банка за развитие” ЕАД излъчи двама представители в ръководството на Инвестиционния фонд „Три морета“ - през март 2021 г. изпълнителните директори на ББР Николай Димитров и Панайот Филипов бяха избрани на Общо събрание на Инвестиционния фонд „Три морета“ и да представят България в Инвестиционния фонд. След настъпили промени в ръководството на ББР за нови представители на Банката с решение на Общото Събрание на Инвестиционния Фонд от 22 септември 2021 г са избрани: за член на Надзорния съвет на Инвестиционния Фонд – г-н Цанко Арабаджиев – член на Управителния съвет на ББР и Изпълнителен директор и г-н Илия Лингорски – Главен икономист на ББР за член на Управителния съвет на Инвестиционния фонд, който ще осигурява част от необходимото финансиране за засилване на сътрудничеството между страните – членки в региона на Черно, Адриатическо и Балтийско море. През юли 2021 г. ББР бе домакин на панела за инвестиции по време на форума „Три морета“ в България. Инвестиционният фонд „Три морета“ е финансов механизъм за реализирането на приоритетните проекти в региона: транспортна, дигитална и енергийна инфраструктура. Негов ексклузивен инвестиционен съветник е Amber Infrastructure Group (Amber) - специализиран международен мениджър, който работи в областта на създаването на инвестиции, управлението на активи и фондове.

Паневропейският гаранционен фонд е създаден като част от цялостния пакет от мерки на ЕС и Групата на Европейската инвестиционна банка за намаляване на икономическите последици на пандемията от COVID-19. Негови крайни бенефициенти са основно малки и средни предприятия на територията на ЕС и публични предприятия, предоставящи важни услуги като здравеопазване, медицински изследвания и др. Очаква се общото финансиране да достигне 200 млрд. евро. Групата на Българската банка за развитие кандидатства и беше одобрена за финансов посредник по гаранционната програма на Паневропейския гаранционен фонд, по която бе създаден новият ѝ продукт. От края на септември 2021 г. с помощта на финансовите инструменти на Паневропейския гаранционен фонд ББР ще представи три нови нишови продукта на българския пазар, насочени към малкия и средния бизнес, сектора на творческите и креативните индустрии и стартиращите компании в производството. Програмата е в партньорство с Паневропейския фонд и е с обем 40 млн. евро, като чрез нея ББР ще може да отпусне директни заеми с още по-облекчени условия.

Наименованието на дружеството Микрофинансиращата институция „Джобс“ ЕАД бе променено на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД считано от 12 април 2021 г.. Промяната отразява по-плътното фокуса на дружеството в подкрепата на микро-бизнеса, както и принадлежността му към Финансовата група на Българската банка за развитие ЕАД. „ББР Микрофинансиране“ ЕАД вече 11 години създава условия за успешно развитие на микро и малките предприятия, използвайки ефективни модели и практики в сферата на кредитирането и лизинга.

В началото на месец септември 2021 г. Управителният съвет на ББР, в качеството на едноличен собственик на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД, взе решение за увеличаване на капитала на „ББР Микрофинансиране“ ЕАД със сумата от 7,000,000 лв. чрез издаване на нови акции. Предстои вписване на увеличението на капитала на дружеството в Търговския регистър.“

С Протокол №21/23.03.2021 г., УС на ББР в качеството му на едноличен собственик на капитала на ББР Факторинг ЕАД, взе решение за вливане на ББР Факторинг в ББР, като ББР ще поеме изцяло дейността на ББР Факторинг ЕАД, както и неговите активи и пасиви. Българска народна банка и Комисията за защита на конкуренцията са приели решения във връзка с преобразуването и предстои финализиране на процедурата по преобразуване.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

39. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени, свързани със собствеността на капитала на Българска банка за развитие ЕАД

На 13 май 2021 г. Министерският съвет прие Решение № 414 за увеличаване на акционерното участие на държавата в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД. С това решение се дава съгласие държавата да увеличи акционерното си участие в капитала на „Българска банка за развитие“ АД чрез придобиване чрез дарение на всички акции, притежавани от „Банка ДСК“ ЕАД в капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД, а именно 8 безналични акции, всяка с номинална стойност 100 лв., общо 800 лв., представляващи 0,000055 на сто от капитала на „Българска банка за развитие“ ЕАД.

На 14.05.2021 г. е сключен договор за дарение на 8 безналични акции между Банка ДСК АД и Република България. Прехвърлянето на собствеността върху акциите е регистрирано в Централен депозитар на Република България.

На 04.06.2021 г. Българска банка за развитие ЕАД е вписана в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел като еднолично търговско дружество.

Промени в Устава на Българска банка за развитие ЕАД

С решение на министъра на икономиката по протокол от 21 май 2021 г. са приети изменения в Устава на Българска банка за развитие ЕАД, като по-голяма част от промените са свързани с отразяване на настъпилата промяна в собствеността на капитала на дружеството (еднолично акционерно дружество). Като съществени следва да се посочат измененията в Устава, с които изрично се посочва, че приоритет при кредитната дейност на Банката представлява кредитирането на експортно ориентирани малки и средни предприятия с висока добавена стойност. Въведено е ограничение ББР да формира експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5 млн. лв., като това ограничение не се отнася до други кредитни институции, Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна дейност, Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави-членки на Европейския съюз, както и в случаите, когато ББР изпълнява конкретно възложени от правителството програми. Въведено е изискване експозиции към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 1,000,000 лв., да се предоставят от Управителния съвет с единодушно решение и само след разрешение на Надзорния съвет.

С решение на министъра на икономиката по протокол от 10 юни 2021 г. са приети нови изменения в Устава на Българска банка за развитие ЕАД, които са свързани с числеността на управителния и надзорния орган на Банката. Съгласно промените в Устава Надзорният съвет се състои от три до седем лица, а Управителният съвет е в състав от три до седем члена.

С решения на министъра на икономиката по протокол от 1 юни 2021 г. и по протокол от 20 юли 2021 г. са приети нови изменения в Устава на Българска банка за развитие ЕАД, по силата на които ограничението за формиране на експозиции с размер над 5 млн. лв. не се отнася до дъщерните дружества на Банката. В устава изрично се конкретизира, че Банката не може да формира нови експозиции на индивидуална и консолидирана основа към един клиент или група свързани клиенти, чийто общ размер надхвърля сумата от 5,000,000 лева. Уточнява се също така, че одобряването на кредитни сделки и промени по вече сключени договори се извършва съгласно действащите към съответния момент правила за кредитна дейност на Банката, устава и приложимото законодателство.

Посочените промени в Устава са одобрени от Българска народна банка ЕАД и са обявени са Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел по партидата на Българска банка за развитие ЕАД.